

Bundel van de Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit van 12 februari 2013

Agenda documenten

Agenda cie WS 12 februari 2013.

Conceptnotulen cie WS 4 december 2012

Overzichtslijst toezeggingen tbv commissie WS 12 februari 2013

01 Opening, vaststellen agenda

Agenda cie WS 12 februari 2013.

02 Vaststellen notulen van de vergadering van 4 december 2012

Conceptnotulen cie WS 4 december 2012

Overzichtslijst toezeggingen tbv commissie WS 12 februari 2013

03 Mededelingen

03.a Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen

03.b Terugkoppeling uit Unie Commissies

04.B Bespreekpunten

04.B.Aanvraag uitvoeringskrediet natuurvriendelijke oever Wennetjessloot

Voorstel_30960.doc

Bijlage 1 Overzicht

Bijlage 3 Doorsnede natuurvriendelijke oever Wennetjessloot oostzijde.

04.B.Projectplan Bergboezem Berkel

Voorstel_25088.doc

2013-01-08_projectplan Bergboezem Berkel

2013-01-14 Nota van Beantwoording.

04.B.Bergboezem Berkel - aanvraag investeringsplan en uitvoeringskrediet

Voorstel_23709.doc

Bijlage 1 kaartinrichtingsplan

04.H Hamerstukken

04.H.Peilbesluit Klein Plaspoelpolder

Voorstel_27046.doc

toelichting peilbesluit Klein Plaspoelpolder

04.H.Overname taken en objecten Klein Plaspoelpolder

Voorstel_27562.doc

Bijlage 1, kaartje maatregelen

Bijlage 3, bevestiging RGD slopen gemaal Klein Plaspoelpolder

04.H.Vervangingsinvesteringen Voldoende Water 2013

Voorstel_30892.doc

Kopie van overweging opties voor vismigratie PJ AV PvM.

04.H.Aflaat Maasdijk Oranjepolder

Voorstel_30894.doc

Bijlage 2 Ontwerp tekening

Bijlage 3 Situatieschets aflaat Maasdijk

04.H.Verlenging Peilbesluiten Dijkpolder (reconstructiegebied) en Duifpolder

Voorstel_30672.doc

Bijlage 1 verzoek tot verlenging peilbesluiten Dijkpolder (reconstructiegebied) en Duifpolder

04.H.Aanvraag investeringsplan en ontwerp krediet van een vispaaiplaats in de Oranjevuitenpolder (gemeente Rotterdam)

Voorstel_28841.doc

Bijlage 1 situatieschets locatie vpp

Bijlage 2 impressie ontwerp vpp

Bijlage 3 ambitiedocument Oranjebonnen'

05 Informatie

06 Rondvraag en sluiting

AGENDA COMMISSIE WATERSYSTEMEN - KWALITEIT EN
KWANTITEIT:
12 februari 2013

19.30 uur Vijverzaal

- 01 Opening, vaststellen agenda
- 02 Vaststellen notulen van de vergadering van 4 december 2012
- 03 Mededelingen
  - Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen
  - Terugkoppeling uit Unie Commissies
- 04 B **Bespreekpunten**
  - B.07 Aanvraag uitvoeringskrediet natuurvriendelijke oever Wennetjessloot
  - B.11 Bergboezem Berkel - aanvraag investeringsplan en uitvoeringskrediet
  - B.10 Projectplan gemaal Bergboezem Berkel
- 04 H **Hamerstukken**
  - H.03 Peilbesluit Klein Plaspoelpolder
  - H.04 Overname taken en objecten Klein Plaspoelpolder
  - H.05 Vervangingsinvesteringen Voldoende Water 2013
  - H.06 Aflaat Maasdijk Oranjepolder
  - H.08 Verlenging Peilbesluiten Dijkpolder (reconstructiegebied) en Duifpolder
  - H.09 Aanvraag investeringsplan en ontwerp krediet van een vispaaiplaats in de Oranjebuitenpolder (gemeente Rotterdam)
- 05 Informatie
- 06 Rondvraag en sluiting

COMMISSIE WATERSYSTEMEN - KWALITEIT EN KWANTITEIT

Delft, 4 december 2012

AAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN DELFLAND

Advies van de commissie Watersystemen - Kwaliteit en Kwantiteit, tevens **conceptverslag** van de vergadering op 4 december 2012 over de aan haar voorgelegde voorstellen van het college van dijkgraaf en hoogheemraden, ter behandeling in de Verenigde Vergadering op 20 december 2012

Aanwezig:

mevr. I.J.A. ter Woorst	hoogheemraad, voorzitter
dhr. A. van den Berg	hoogheemraad, vicevoorzitter
dhr. drs. P.J.R. Baeten	secretaris
dhr. J.B. van den Berg	categorie ongebouwd
dhr. dr. ir. G.P.J. Dijkema	categorie ingezetenen, PvdA
mevr. drs. E.L. van Hijckama Vlieg	categorie ingezetenen, PvdA
dhr. J. de Hoog	categorie ingezetenen, CDA
dhr. J. de Jong	categorie bedrijfsgebouwd
dhr. dr. ir. A.J. Middendorp	categorie ingezetenen, AWP Delfland
dhr. drs. L.W. Nanninga	categorie ingezetenen, Water Natuurlijk
dhr. B. Simon	categorie ingezetenen, PvdD

voorts aanwezig:

dhr. A.D. Bongaards	programmamanager Voldoende water
dhr. H. van den Broek	beleidsmedewerker team Ruimtelijke Planvorming
dhr. C. Cuypers	teamleider Watersysteemkwaliteit
dhr. J. Dragt	teamleider Peilbeheer
dhr. F. Hottinga	programmamanager Schoon water
dhr. L. Maarse	projectleider PIB
dhr. M de Jong	senior projectleider PIB
dhr. J. Willems	strategisch beleidsadviseur
mevr. S. van Heusden	teamleider Waterhuishouding
mevr. N. van Mulken	beleidsadviseur team Waterhouding
dhr. S. Riemersma	beleidsadviseur team Waterhouding

01 Opening, vaststelling agenda

De voorzitter opent om 19.30 uur de vergadering. Er zijn berichten van verhindering ontvangen van mevrouw Hilders, mevrouw Ruijgh - Van der Ploeg en de heer Canton (wordt vervangen door de heer Simon). Alle hamerstukken op de agenda worden behandeld als bespreekstukken. Verder wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.

02 Vaststelling van de notulen van de vergadering van de commissie op 13 november 2012, inclusief actielijst

De tekst en naar aanleiding van de notulen
De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van de actielijst

Toezegging 11: De heer De Jong doelde bij het benutten van mogelijkheden bij de aanleg van de tweede ontsluitingsweg specifiek op de delen Oranjesluis-Westerlee en Westerlee-Bloemenroute.

De voorzitter zegt toe de toegespitste vraag opnieuw uit te zetten. Zij deelt mee met de gemeente Rotterdam te overleggen over de aanleg van vispaaiplaatsen in de Oranjevlietpolder.

03 Mededelingen

De aanpassing van het gemaal Parksluizen voor vismigratie kost veel geld. Met Rijkswaterstaat wordt overlegd over een vismigratieknelpunt elders in de Nieuwe Waterweg. Bij het gemaal Schoute is afgelopen week een zalm van 50 cm aangetroffen, hetgeen een positief effect kan zijn van de genomen vismigratiemaatregelen. In het regionaal bestuurlijk overleg over de KRW is de blueprint besproken. Verzocht is de consequenties voor de waterschappen, provincies en gemeenten na te gaan. Het onderwerp komt terug in deze commissie.

Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen
Er zijn geen mededelingen.

Terugkoppeling uit Uniecommissies
Er zijn geen mededelingen.

De heer Middendorp stelt dat de Unie heeft meegedeeld zich niet hard te willen maken voor verkiezingen in 2014, maar de lijn van het regeerakkoord te willen volgen.

De voorzitter antwoordt dat deze vraag in de commissie BOB thuishoort.

04 Agendapunten ter bespreking

B.12. Integrale nota Vis

Portefeuillehouder Ter Woorst deelt de flyer 'Samen naar een duurzame visstand in Delfland' uit.

De heer Middendorp vraagt of de Integrale nota Vis aan de orde is, of de nota van beantwoording en wijziging.

De voorzitter antwoordt dat de nota van beantwoording aan de orde is.

De heer Middendorp hoopt dat de flyer de start van een intensievere samenwerking met de visstandbeheercommissie markeert.

Mede namens mevrouw Hilders vraagt de heer Middendorp waarom in principe geen exotische soorten worden uitgezet.

De heer Nanninga stelt de aangebrachte aanpassingen op prijs.

De heer Simon veronderstelde dat de integrale nota zou worden behandeld. De PvdD is geschokt door de nota. De nota is te veel vanuit het perspectief van de hengelaar geschreven. De foto op de voorzijde geeft een hengelaar weer. De nota had beter nota De Vissen kunnen heten. Vissen worden in de nota niet als levende wezens gezien. De heer Simon heeft de volgende vragen over de nota:

Pagina 17. De terugzetverplichting zou voor iedereen moeten gelden.

Pagina 20. Vismigratie. Hoe ver is het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard met het scheppen van voorwaarden voor vismigratie?
 Pagina 21. Wanneer zijn de verbeterde ontwikkelingsmogelijkheden voor aal te verwachten?
 Pagina 30. De PvdD heeft bedenkingen bij visveilige gemalen; een vis kan niet meer terug.
 Pagina 33. De PvdD verzoekt geen bijdragen te leveren aan het faciliteren van hengelen.
 Pagina 35. Bereikbaarheid en bevisbaarheid voor sportvisserij. Dit is geen belang voor de vissen, noch voor Delfland.
 Pagina 37. Waar vissen? Het antwoord zou 'nergens in Delfland' moeten zijn.

De heer J.B. van den Berg merkt op dat Delfland alleen voor goed water voor vis moet zorgen. Daar horen onderhoudsmaatregelen, zoals baggeren, bij; dat heeft aantoonbaar goede gevolgen voor de vissen. De heer J.B. van den Berg wijst erop dat graskarpers oeverafkalving veroorzaken.

De heer De Hoog heeft vragen bij 'in principe' exoten.

De heer De Jong wijst op de mogelijkheid dat kruiskarpers onvruchtbaar zijn.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg zou graag over de integrale nota beschikken. Zij zegt dat 'in principe' een richtlijn onduidelijk maakt en afzwakt. Er moet worden aangegeven wie de criteria hanteert. Mevrouw Van Hijckama Vlieg vraagt waarom exoten verboden worden. Zij vraagt of het provinciaal Waterplan gedeeld wordt. Weet de provincie wat Delfland wil en wie betaalt het? Mevrouw Van Hijckama Vlieg vraagt zich af of het ambtelijke taalgebruik in de flyer de gewenste samenwerking daadwerkelijk stimuleert. De nota beschrijft vooral wat Delfland doet en wat de regels zijn; de gewenste samenwerking blijkt er niet uit.

Portefeuillehouder Ter Woorst legt uit dat 'in principe' bedoeld is als 'nee, tenzij'. De nota is vooral geschreven om de sport- en beroepsvissers duidelijk te maken welk beleid er is. Delfland ziet het water als het huis van de vissen en probeert met alle belangen – en zeker van de vissen – rekening te houden. Het is de portefeuillehouder niet bekend wat de stand van zaken van de vismigratie bij Schieland is. Wel is het zo dat de waterschappen gezamenlijk vismigratiemaatregelen hebben afgesproken. Delfland werkt hard aan vismigratiemaatregelen. Delfland verstrekt geen subsidies aan hengelsport, wel wordt een bijdrage aan de visstandbeheercommissie gegeven.

De opmerkingen van de heer De Hoog en de heer J.B. van den Berg worden voor kennisgeving aangenomen.

Het is opmerkelijk dat de provincie de vismigratie wil verbeteren, terwijl zij geen gemalen beheert. De flyer is vooral bestemd voor mensen die niet de hele nota willen lezen en is gericht op samenwerking. Delfland heeft geregeld overleg met vertegenwoordigers van de hengelsportverenigingen.

De heer Cuypers legt uit dat er in principe wel exoten kunnen worden uitgezet als er een duidelijke meerwaarde is en de doelen van Delfland niet worden geschaad. Exoten worden niet bij voorbaat uitgesloten. In visplannen wordt vastgelegd hoe visrechthebbers omgaan met het onttrekken van vis. Via deze plannen kan Delfland sturend optreden. De vraag over de onvruchtbaarheid van kruiskarpers en hoe grip te houden op (exotische vissoorten) wordt schriftelijk beantwoord.

De terugzetverplichting verwijst naar hengelsporters, die het schubvisrecht hebben. Beroepsvissers hebben het aalvisrecht. Een hengelsporter moet de vis altijd terugzetten. Delfland verbiedt het vissen op aal niet.

De heer Middendorp vult aan dat er zonder vaststelling van het visplan in 2014 niet gevist mag worden.

Tweede termijn

Mevrouw Van Hijckama Vlieg vraagt hoe Delfland handhaaft in wateren die geen eigendom van het waterschap zijn. Zij gaat met het 'in principe' akkoord als duidelijk kan worden aangegeven wat de beoordelingscriteria zijn en wie de criteria hanteert.

De heer Simon is het niet eens met de titel van de nota en stelt voor om er Hengelsportnota van te maken. In plaats van het programma Schoon water is het beter om een programma Recreatief water, met een aparte nota Vis, te maken.

Portefeuillehouder Ter Woorst neemt het standpunt van de PvdD voor kennisgeving aan. De vraag over handhaving in water dat niet van Delfland is, wordt schriftelijk beantwoord.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden aangeboden aan de VV.

De heer Middendorp verzoekt de vergadering kort te schorsen.

De voorzitter schorst de vergadering.
De voorzitter heropent de vergadering.

B.13. Eenmalige subsidie innovatieproject Vlotterkering

Portefeuillehouder Van den Berg geeft een toelichting op de heropening van het project. Vlotterkering bv en Dura Vermeer bleken geheel aan de randvoorwaarden te kunnen voldoen. Daarop is het voorstel met een positief advies van D&H aan de VV voorgelegd.

De heer Dijkema verontschuldigt zich voor de woordvoering door zowel mevrouw Van Hijckama Vlieg als die van hemzelf bij het vorige agendapunt. Hij vraagt welke argumenten er zijn om een fors bedrag aan een externe partij ter beschikking te stellen. Het project voldoet niet aan de criteria van het innovatiefonds. Het is niet duidelijk of en hoe de positieve taken van het experiment bijdragen aan de taken en doelen van Delfland. De heer Dijkema wil weten wat het college van de begroting van Dura Vermeer vindt.

De heer De Jong is blij met de haakse hoeken in de poefopstelling, die de werkelijkheid goed nabootst. Blijft Delfland mede-eigenaar van de elementen in de proefopstelling?

De heer De Hoog vindt de omschrijving 'overwinning voor Delfland' te sterk uitgedrukt.

De heer J.B. van den Berg is verrast door de hoogte van de bedragen. Gezien de hoogte van het subsidiebedrag is Delfland geen subsidieverstrekker, maar projectpartner. Hij ziet het meer in een bijdrage aan de ontwikkeling, waarbij Delfland moet meeprofiteren bij eventuele, toekomstige baten.

De heer Nanninga vraagt wat Delfland aan het project heeft.

De heer Middendorp is blij met het bereikte compromis. Hij looft de opstelling van Delfland. In de tekst is sprake van maximaal 50% van maximaal 150.000 euro. Hoe moet dit worden geïnterpreteerd?

Portefeuillehouder Van den Berg herinnert eraan dat het project is ingediend toen het innovatiefonds nog niet aan de orde was. De vlotterkering kan worden toegepast daar waar zich een mogelijkheid voordoet. Op dit moment is daar geen zicht op. De haakse hoeken zijn gekozen om een reële praktijksituatie na te bootsen. Delfland wordt geen eigenaar van de elementen. Het gaat om maximaal 50% van het bedrag. De verantwoordelijkheid ligt bij de andere partij. Het college heeft de begroting als reëel beoordeeld.

Tweede termijn

De heer Dijkema stelt dat voorgesteld wordt om 15% van het innovatiebudget van 2013 uit te geven. Waarom hebben Vlotterkering bv en Dura Vermeer de 150.000 euro nodig als het project zo veelbelovend is? Heeft het college naar een andere vorm dan subsidie gekeken? Het kan immers een precedentwerking hebben. Kan het een geclausuleerde subsidie worden, waarbij de 150.000 euro op termijn terugvloeit naar Delfland?

De heer De Jong stelt dat Delfland het projectmanagement, de engineering en de monitoring, de uitvoeringskosten van de spetterdag en de post onvoorzien betaalt. Als Delfland er geld in stopt, moet Delfland mede-eigenaar worden.

De heer J.B. van den Berg noemt de hoogte van het bedrag. Het lijkt alsof de omschrijving van het innovatiefonds rekening houdt met deze toepassing. Hij maant een regeling te treffen die voorziet in het delen van de opbrengst.

De heer Nanninga vindt het wellicht kunnen toepassen van de resultaten visieloos. Hij daagt het college uit commerciëler met het project om te gaan. Afhankelijk van het antwoord bespreekt de heer Nanninga het voorstel opnieuw in zijn fractie.

De heer Middendorp zou het onterecht vinden als hiervoor het geld uit het innovatiefonds wordt aangewend. Hij onderschrijft de behoefte aan een scherpere visie op het gebruik van de resultaten.

Portefeuillehouder Van den Berg geeft aan dat de financiering in fasen verloopt. Hij geeft het woord aan de projectleider.

De heer Willems legt uit dat de rollen van de overheid gescheiden moeten worden. Delfland treedt op als innovator en stimulator van kansrijke innovaties. Daarom treedt Delfland op als subsidieverstrekker. De risico's voor de organisatie zijn hierbij minimaal. Het project past niet in het innovatiefonds, omdat er geen nadere regels en voorschriften aan derden in kunnen worden gesteld. Het innovatiefonds is niet bedoeld als subsidiepot voor derden, maar voor projecten van Delfland zelf. Het project past goed in het nationale topsectorenbeleid. De opgedane kennis komt beschikbaar voor Delfland. De vlotterkering kan misschien op kleinere schaal in een stedelijke omgeving, bijvoorbeeld in sportparken en andere gebieden, worden toegepast.

Portefeuillehouder Van den Berg vervolgt dat Delfland geen mede-eigenaar wordt. Hij beaamt dat het systeem goed in stedelijk gebied is toe te passen.

De heer J.B. van den Berg vraagt toe te zeggen dat Delfland bij een geslaagd project gebruik kan maken van de ontwikkelingen. Hij vreest dat de ontwikkelaars octrooi aanvragen en Delfland duur moet betalen voor het gebruik van de resultaten.

Portefeuillehouder Van den Berg antwoordt dat Delfland bewust niet deelneemt om geen risico's te lopen. Het octrooirecht is al bij de prijsvraag in 2006 bij de prijswinnaar gelegd. Bij een eventueel gewenste toepassing zal Delfland het product moeten kopen.

De heren Dijkema en De Hoog hebben verdere vragen die zij vertrouwelijk willen stellen.

De voorzitter concludeert vooralsnog dat de commissie het voorstel als bespreekstuk aan de VV wil aanbieden. Na de openbare vergadering wordt in beslotenheid op de vragen van de heren Dijkema en De Jong teruggekomen.

H.09. Actualisatie van het uitvoeringsprogramma waterplan Leidschendam-Voorburg en afsluiten investeringsplan

De heer Middendorp vraagt of de gemeente Leidschendam-Voorburg voldoende actief is bij de uitvoering van het plan. Als het waterplan niet kan worden uitgevoerd, moet dit ook worden gecommuniceerd.

Bij de post niet meer te realiseren staat 680 euro. Het is niet duidelijk welk bedrag bedoeld wordt. Voor de natuurvriendelijke oever Broeksloot heeft Delfland geen dekking meer. Als dit werkelijk zo is, wil de heer Middendorp een motie voorstellen om 44.766 euro elders binnen de begroting te zoeken.

Onderaan de tabel staat een project zonder kosten. Wat is hiervan de bedoeling?

De heer De Jong vraagt welke beheermaatregelen nog wel actueel zijn. In de toelichting wordt over het graven van water gesproken. Gaat het hier alleen om graven of is er ook sprake van verwerven? De bedragen die voorlopig niet uitgegeven worden in de tabel, zijn volgens de heer De Jong al aan het project toegeschreven. Is dit correct?

De heer Dijkema constateert een goede samenwerking met de gemeente Leidschendam-Voorburg. Hij wacht de antwoorden over de bedragen in de tabel af.

Portefeuillehouder Ter Woorst legt uit dat er vroeger allesomvattende waterplannen waren. Na de eerste Kadernota is er tweemaal per jaar overleg met de gemeenten. Daar worden de plannen geactualiseerd.

De heer Van den Broek legt uit dat het administratief onwenselijk is om investeringsnummers langere tijd open te laten staan. Daarom is gevraagd de nummers af te mogen sluiten. De samenwerking met de gemeente Leidschendam-Voorburg verloopt goed. De genoemde 44.000 euro is reeds uitgegeven. Er is een KRW-resultaatverplichting om in de Oostboezem op korte termijn vispaaiplaatsen te maken. Dit plan ligt nu bij de provincie, die eveneens een resultaatverplichting heeft. Delfland denkt wel met de provincie mee.

Tweede termijn

De heer Middendorp vraagt toe te lichten waarom er geen einddatum staat bij de natuurvriendelijke oevers in de Oostboezem van Delfland.

De heer Dijkema heeft begrepen dat de Broeksloot geen onderdeel is van een KRW-waterlichaam. Ligt het daarom bij de provincie?

Portefeuillehouder Ter Woorst legt uit dat de provincie samen met Delfland in het RBO Rijn-West zit. De resultaatverplichting van Delfland geldt ook voor de provincie. Het moet dus in 2015 gerealiseerd zijn. De Broeksloot maakt deel uit van de Oostboezem.

De heer Middendorp vraagt bij interruptie of de provincie de plannen gaat halen.

Portefeuillehouder Ter Woorst heeft geen signalen ontvangen dat de provincie de plannen niet zou gaan halen.

De heer De Hoog kan ermee instemmen als de onderzoeksresultaten en de gemaakte kosten voor de verschillende projecten in beeld blijven.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden aangeboden aan de VV.

H10. Aanvraag uitvoeringskrediet natuurvriendelijke oever Vlietlanden langs de Noordvliet

Portefeuillehouder Ter Woorst geeft aan dat Natuurmonumenten het beheer niet wil overnemen. Water scheidt het terrein van de Vlietlanden; dat brengt extra kosten voor Natuurmonumenten mee.

De heer De Jong vraagt op welke manier de Noordvliet verontdiept wordt. Hij wil weten of de vrijgekomen bagger wordt hergebruikt.

De heer J.B. van den Berg vraagt op welke wijze het drijfveld verankerd wordt. Hij wijst erop dat er onderhoud moet worden uitgevoerd, zoals het maaien van waterlelies.

De heer Middendorp vraagt, mede namens mevrouw Hilders, om hoeveel meter het gaat.

De heer De Hoog meldt dat in het stuk staat dat het om 0,45 ha gaat.

De heer Middendorp vraagt welk deel wordt meegerekend bij de resultaatverplichting van de KRW. Hij vindt het teleurstellend dat niet met Natuurmonumenten kan worden samengewerkt. De AWP is er voorstander van om het beheer van natuurvriendelijke oevers uit te geven aan partijen die er verstand van hebben. Hij vraagt de mening van de portefeuillehouder hierover.

Portefeuillehouder Ter Woorst zegt Natuurmonumenten niet te kunnen dwingen. Er is een intentieovereenkomst met Natuurmonumenten over de aanleg van natuurvriendelijke oevers bij de Vlietlanden. Het betreffende gebied valt buiten de intentieovereenkomst. De portefeuillehouder is bereid om het verzoek wederom bij Natuurmonumenten neer te leggen. Er moet onderhoud uitgevoerd worden; dit wordt in de exploitatiebegroting opgenomen.

De heer Maarse deelt mee dat de bagger op basis van ervaringen bij andere waterschappen wordt afgevoerd. Er is voor gekozen om nieuwe grond aan te voeren. Een proef met de aanplant van waterlelies in reeds aanwezige bagger in Den Haag is slecht verlopen. De planten komen uit het gebied van Delfland en zijn vrijgekomen bij het baggeren. Er is dus sprake van het hergebruik van planten. Voor de resultaatverplichting gaat het om 100% natte m².

Tweede termijn

De heer Dijkema vraagt of alle oevers op het kaartje meetellen voor de resultaatverplichting.

De heer De Jong vraagt of maatregelen worden getroffen om bootjes weg te houden bij de nieuwe natuurvriendelijke oevers.

De heer Middendorp ondersteunt de insteek van de portefeuillehouder voor het overleg met Natuurmonumenten. Hij geeft in overweging een bedrag uit te trekken voor het beheer door Natuurmonumenten.

De heer Nanninga zegt bij interruptie terughoudend te zijn met het betalen aan Natuurmonumenten.

Portefeuillehouder Ter Woorst zegt het ter overweging mee te nemen. De natuurvriendelijke oevers worden voor de legger opgevoerd als waterstaatkundige werken. Het gaat om nieuw aan te leggen oevers voor 2015. Voor 2027 wordt naar het totaal aantal oevers gekeken. In de FAQ is aangegeven welke oevers wel of niet meetellen.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden aangeboden aan de VV.

H11. Realisatie duikerverbinding Nieuwkoopseweg

De heer Dijkema noemt de hoge kosten van het plan, dat een oude, houten duiker moet vervangen.

De heer De Jong vraagt of er ook eigendommen van Delfland bij betrokken zijn. Hij ondersteunt de verruiming van de duiker.

De heer De Hoog vraagt of de kosten van het noodherstel in de bedragen zijn verdisconteerd. Hij informeert naar het aantal houten duikers in Delfland.

De heer J.B. van den Berg stelt vast dat het project, vanwege de 40% tolerantie, risicovol is. Hij wil weten wat een frontboring inhoudt.

De heer Nanninga acht de kosten in verhouding tot wat er moet gebeuren.

De heer Middendorp vraagt wat er zou gebeuren als de 1 miljoen euro zou worden besteed aan een gemaal aan de andere kant.

Portefeuillehouder Van den Berg noemt de grote impact van het instorten van de duiker. Er is een provisorische oplossing gemaakt. Een definitieve oplossing kon op die plek niet worden gerealiseerd. Andere oplossingen, waaronder een gemaal, zijn overwogen. In Delfland zijn ongeveer 25 houten duikers. Ze zijn niet allemaal even risicovol.

De heer Dragt geeft aan dat de vraag over de frontboring schriftelijk wordt beantwoord. Er is voor de minst risicovolle en meest duurzame oplossing gekozen. Het bouwen van een gemaal zou ook aanpassingen aan de Nieuwkoopse Vaart vereisen en het gemaal aan de Thorbeckelaan zou negatief worden beïnvloed. De kosten zijn hoog door de directievoering en de moeilijke ondergrond. De eerder gemaakte kosten zijn niet opgenomen in het voorstel. Er zitten particuliere terreinen tussen. Er zijn reeds gesprekken met de eigenaars gevoerd.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden aangeboden aan de VV.

H14. Investeringsplan en krediet inrichting Kraaiennest als waterberging

Op verzoek van mevrouw Hilders vraagt de heer Middendorp naar de stand van zaken bij het strand. Hij wil de inhoud van de brief van het Recreatieschap weten.

De heer J.B. van den Berg wil de voortgang van de gemaakte beloftes weten. Er zou een gesprek met de ingewanden van de Graslandpolder komen. Er is helaas nog steeds geen duidelijkheid over wat er gaat gebeuren. Hij betreurt dat er nog steeds geen goede afspraken met het Recreatieschap konden worden gemaakt.

De heer De Hoog noemt de hoge kosten voor de directievoering.

De heer De Jong vindt het goed dat er eindelijk iets gaat gebeuren.

Portefeuillehouder Van den Berg zegt toe de brief aan en van het Recreatieschap toe te sturen.

De heer Middendorp vraagt of het Recreatieschap nog een vordering op Delfland heeft als dat het strandje wil verplaatsen.

Portefeuillehouder Van den Berg antwoordt dat de kosten daarvan in de commissie zullen worden gemeld. Delfland zal nooit meer inleveren dan het standje dat er nu ligt. De gesprekken met de ingelanden van Dorppolder-Noord zijn gevoerd. De portefeuillehouder komt erop terug.

Tweede termijn

De heer J.B. van den Berg vraagt naar de voortgang in het onderzoek naar de plaats van het nieuwe gemaal.

Portefeuillehouder Van den Berg neemt de vraag mee.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden aangeboden aan de VV.

H15. Aanvraag uitvoeringskrediet voor project 701500 Duikerstuw Voordijkhoornsepapad

De heer Dijkema vergelijkt de kosten van deze duiker met de duiker aan de Nieuwkoopseweg. De budgetten verschillen aanzienlijk. Hij vraagt naar een verklaring van de verschillen en wil weten of de kosten vergelijkbaar zijn begroot.

Portefeuillehouder Van den Berg legt uit dat het om geheel verschillende duikers gaat. Bij de Nieuwkoopseweg ligt de polder diep ten opzichte van de watergang. Bij het Voordijkhoornsepapad betreft het een duikerstuw.

De heer Dragt legt de verschillen in waterpeil uit. Er is een vastgestelde systematiek voor ramingen. De uitkomsten worden door meerdere deskundigen beoordeeld.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden aangeboden aan de VV.

05 a Ter bespreking

05.01. Peilbesluiten Aalkeet-Buitenpolder, Aalkeet-Binnenpolder, Kralingerpolder (Noord-) en Oude Lierpolder, Boschpolder en Bieslandse Bovenpolder

De voorzitter geeft aan dat het er bij deze agendapunten om gaat om gebiedskennis op te halen.

De heer J.B. van den Berg vraagt of de schouwmeesters bij het voortraject zijn betrokken. Hij stelt dat Natuurmonumenten erop aandringt om van vijf naar zeven peilvakken te gaan. Er wordt een peilvak samengevoegd, waar sprake is van fluctuatie in het peil. Dit wordt enigszins geremd door een filter. Kan de portefeuillehouder hier meer over zeggen? Als de aanvraag van Natuurmonumenten als effect heeft dat het peil omhooggaat, wil de heer J.B. van den Berg dit weten.

De heer Nanninga hoopt dat er even zorgvuldig wordt gewerkt als in tweede instantie in Abtswoude.

De heer Middendorp heeft de late nazending niet kunnen bestuderen.

Portefeuillehouder Van den Berg geeft aan dat er een informatieve VV over het peilbesluit komt. Het ontwerppeilbesluit komt in mei 2013 terug in de commissie. De gemaakte opmerkingen worden meegenomen en het stuk wordt aangepast.

05.02. Peilbesluiten Waterweg

Hierbij gaat het om peilbesluiten van gemeenten aan de Nieuwe Waterweg.

Volgens portefeuillehouder Van den Berg speelt het maatwerk niet bij dit peilbesluit. Het ontwerppeilbesluit komt in mei 2013 terug in de commissie.

05 b Ter informatie

Er zijn geen onderwerpen.

06 Rondvraag en sluiting

De heer Middendorp wil weten hoe het college met de motie over de waterkwaliteit wil omgaan.

De heer Nanninga vraagt of de motie nog in de commissie wordt besproken.

De voorzitter antwoordt dat het college nog niet bijeen is geweest. Zij wil het eerst bespreken met haar collega's.

De heer De Jong vraagt wat er met de CAD-systemen gebeurt nu de gietwaterfabriek in het Waalblok er niet komt. Worden deze op het riool aangesloten?

Portefeuillehouder Van den Berg antwoordt dat hiervoor in overleg met de gemeente naar een oplossing wordt gezocht. De gemeente zal het geld voor de waterfabriek nu aan de riolering besteden.

De voorzitter voegt toe te zullen aandringen op zo spoedig mogelijke aansluiting op de riolering.

De heer Dijkema verwacht bij een volgende VV een mededeling over de motie.

De voorzitter zegt toe in de VV van 20 december een stand van zaken te geven. Zij sluit de openbare vergadering om 21.47 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Watersystemen - Kwaliteit en Kwantiteit d.d. 12 februari 2013.

De voorzitter,

De secretaris,

I.J.A. ter Woorst

drs. P.J.R. Baeten

Overzichtslijst van de toezeggingen, gedaan aan de commissie Watersystemen - Kwaliteit en Kwantiteit, ten behoeve van de bijeenkomst van de commissie Watersystemen – kwaliteit en kwantiteit van 12 februari 2013.

	Cie d.d.	Toezegging	Trekker	Streefdatum afronding	Voortgang
1	11-09-2012	<i>05.01 Juist (nu) aansluiten</i> - De grafiek met gerealiseerde aansluitingen wordt in iedere commissie gepresenteerd.	WB TL Toezicht & Handhaving	31-12-2012	Het project 'Juist (nu) aansluiten' is afgerond.
2	11-09-2012	<i>Vispaaiplaatsen</i> Naar aanleiding van de opmerking van de heer Middendorp is de suggestie uitgezet in de organisatie. - Hierop wordt teruggekomen.	B&O TL WSK	2013	Aan de hand van een concreet ontwerp zal de VV worden geïnformeerd over de afwegingen keuzes bij de inrichting van vispaaiplaatsen. Dit zal per brief gebeuren.
3	11-09-2012	<i>04.18 Voorkeurspakket wateroverlastbeperkende maatregelen Kralingerpolder</i> Mevrouw Hijckama Vlieg vraagt om meer inzicht in de effecten. Als niet meer wordt gewerkt met kubieke meter water, dan zouden de typen buien gedefinieerd moeten worden. - Dit komt in november 2012 aan bod als de commissie wordt geïnformeerd over de herziening waterbeheerbeleid.	B&O TL WH	2013	Aan het pfo Voldoende Water is voorgesteld om in de informatieve VV een toelichting te geven op de herziening van het beleid 'Voorkomen wateroverlast'. Onderdeel van deze presentatie betreft de definiëring van het type buien. Deze staat gepland voor 28 maart 2013. De herziening van het beleid voorkomen wateroverlast wordt geagendeerd voor een VV later in 2013.
4	04-12-2012	<i>14. Investeringsplan en krediet inrichting Kraaiennest als waterberging</i> De brieven van én aan het dagelijks bestuur van het recreatieschap Midden-Delfland worden aan de commissie toegestuurd.	Griffier	12-02-2013	Deze toezegging is afgedaan.
5	04-12-2012	<i>06. Rondvraag</i> Portefeuillehouder zegt toe de stand van zaken te geven over de motie Waterkwaliteit.	WSK	28-02-2013	Deze toezegging is afgedaan bij brief aan de VV van 28 februari 2013.

AGENDA COMMISSIE WATERSYSTEMEN - KWALITEIT EN
KWANTITEIT:
12 februari 2013

19.30 uur Vijverzaal

- 01 Opening, vaststellen agenda
- 02 Vaststellen notulen van de vergadering van 4 december 2012
- 03 Mededelingen
  - Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen
  - Terugkoppeling uit Unie Commissies
- 04 B **Bespreekpunten**
  - B.07 Aanvraag uitvoeringskrediet natuurvriendelijke oever Wennetjessloot
  - B.11 Bergboezem Berkel - aanvraag investeringsplan en uitvoeringskrediet
  - B.10 Projectplan gemaal Bergboezem Berkel
- 04 H **Hamerstukken**
  - H.03 Peilbesluit Klein Plaspoelpolder
  - H.04 Overname taken en objecten Klein Plaspoelpolder
  - H.05 Vervangingsinvesteringen Voldoende Water 2013
  - H.06 Aflaat Maasdijk Oranjepolder
  - H.08 Verlenging Peilbesluiten Dijkpolder (reconstructiegebied) en Duifpolder
  - H.09 Aanvraag investeringsplan en ontwerp krediet van een vispaaiplaats in de Oranjebuitenpolder (gemeente Rotterdam)
- 05 Informatie
- 06 Rondvraag en sluiting

COMMISSIE WATERSYSTEMEN - KWALITEIT EN KWANTITEIT

Delft, 4 december 2012

AAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN DELFLAND

Advies van de commissie Watersystemen - Kwaliteit en Kwantiteit, tevens **conceptverslag** van de vergadering op 4 december 2012 over de aan haar voorgelegde voorstellen van het college van dijkgraaf en hoogheemraden, ter behandeling in de Verenigde Vergadering op 20 december 2012

Aanwezig:

mevr. I.J.A. ter Woorst	hoogheemraad, voorzitter
dhr. A. van den Berg	hoogheemraad, vicevoorzitter
dhr. drs. P.J.R. Baeten	secretaris
dhr. J.B. van den Berg	categorie ongebouwd
dhr. dr. ir. G.P.J. Dijkema	categorie ingezetenen, PvdA
mevr. drs. E.L. van Hijckama Vlieg	categorie ingezetenen, PvdA
dhr. J. de Hoog	categorie ingezetenen, CDA
dhr. J. de Jong	categorie bedrijfsgebouwd
dhr. dr. ir. A.J. Middendorp	categorie ingezetenen, AWP Delfland
dhr. drs. L.W. Nanninga	categorie ingezetenen, Water Natuurlijk
dhr. B. Simon	categorie ingezetenen, PvdD

voorts aanwezig:

dhr. A.D. Bongaards	programmamanager Voldoende water
dhr. H. van den Broek	beleidsmedewerker team Ruimtelijke Planvorming
dhr. C. Cuypers	teamleider Watersysteemkwaliteit
dhr. J. Dragt	teamleider Peilbeheer
dhr. F. Hottinga	programmamanager Schoon water
dhr. L. Maarse	projectleider PIB
dhr. M de Jong	senior projectleider PIB
dhr. J. Willems	strategisch beleidsadviseur
mevr. S. van Heusden	teamleider Waterhuishouding
mevr. N. van Mulken	beleidsadviseur team Waterhouding
dhr. S. Riemersma	beleidsadviseur team Waterhouding

01 Opening, vaststelling agenda

De voorzitter opent om 19.30 uur de vergadering. Er zijn berichten van verhindering ontvangen van mevrouw Hilders, mevrouw Ruijgh - Van der Ploeg en de heer Canton (wordt vervangen door de heer Simon). Alle hamerstukken op de agenda worden behandeld als bespreekstukken. Verder wordt de agenda ongewijzigd vastgesteld.

02 Vaststelling van de notulen van de vergadering van de commissie op 13 november 2012, inclusief actielijst

De tekst en naar aanleiding van de notulen
De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

Naar aanleiding van de actielijst

Toezegging 11: De heer De Jong doelde bij het benutten van mogelijkheden bij de aanleg van de tweede ontsluitingsweg specifiek op de delen Oranjesluis-Westerlee en Westerlee-Bloemenroute.

De voorzitter zegt toe de toegespitste vraag opnieuw uit te zetten. Zij deelt mee met de gemeente Rotterdam te overleggen over de aanleg van vispaaiplaatsen in de Oranjevlietpolder.

03 Mededelingen

De aanpassing van het gemaal Parksluizen voor vismigratie kost veel geld. Met Rijkswaterstaat wordt overlegd over een vismigratieknelpunt elders in de Nieuwe Waterweg. Bij het gemaal Schoute is afgelopen week een zalm van 50 cm aangetroffen, hetgeen een positief effect kan zijn van de genomen vismigratiemaatregelen. In het regionaal bestuurlijk overleg over de KRW is de blueprint besproken. Verzocht is de consequenties voor de waterschappen, provincies en gemeenten na te gaan. Het onderwerp komt terug in deze commissie.

Terugkoppeling gemeenschappelijke regelingen
Er zijn geen mededelingen.

Terugkoppeling uit Uniecommissies
Er zijn geen mededelingen.

De heer Middendorp stelt dat de Unie heeft meegedeeld zich niet hard te willen maken voor verkiezingen in 2014, maar de lijn van het regeerakkoord te willen volgen.

De voorzitter antwoordt dat deze vraag in de commissie BOB thuishoort.

04 Agendapunten ter bespreking

B.12. Integrale nota Vis

Portefeuillehouder Ter Woorst deelt de flyer 'Samen naar een duurzame visstand in Delfland' uit.

De heer Middendorp vraagt of de Integrale nota Vis aan de orde is, of de nota van beantwoording en wijziging.

De voorzitter antwoordt dat de nota van beantwoording aan de orde is.

De heer Middendorp hoopt dat de flyer de start van een intensievere samenwerking met de visstandbeheercommissie markeert.

Mede namens mevrouw Hilders vraagt de heer Middendorp waarom in principe geen exotische soorten worden uitgezet.

De heer Nanninga stelt de aangebrachte aanpassingen op prijs.

De heer Simon veronderstelde dat de integrale nota zou worden behandeld. De PvdD is geschokt door de nota. De nota is te veel vanuit het perspectief van de hengelaar geschreven. De foto op de voorzijde geeft een hengelaar weer. De nota had beter nota De Vissen kunnen heten. Vissen worden in de nota niet als levende wezens gezien. De heer Simon heeft de volgende vragen over de nota:

Pagina 17. De terugzetverplichting zou voor iedereen moeten gelden.

Pagina 20. Vismigratie. Hoe ver is het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard met het scheppen van voorwaarden voor vismigratie?
 Pagina 21. Wanneer zijn de verbeterde ontwikkelingsmogelijkheden voor aal te verwachten?
 Pagina 30. De PvdD heeft bedenkingen bij visveilige gemalen; een vis kan niet meer terug.
 Pagina 33. De PvdD verzoekt geen bijdragen te leveren aan het faciliteren van hengelen.
 Pagina 35. Bereikbaarheid en bevisbaarheid voor sportvisserij. Dit is geen belang voor de vissen, noch voor Delfland.
 Pagina 37. Waar vissen? Het antwoord zou 'nergens in Delfland' moeten zijn.

De heer J.B. van den Berg merkt op dat Delfland alleen voor goed water voor vis moet zorgen. Daar horen onderhoudsmaatregelen, zoals baggeren, bij; dat heeft aantoonbaar goede gevolgen voor de vissen. De heer J.B. van den Berg wijst erop dat graskarpers oeverafkalving veroorzaken.

De heer De Hoog heeft vragen bij 'in principe' exoten.

De heer De Jong wijst op de mogelijkheid dat kruiskarpers onvruchtbaar zijn.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg zou graag over de integrale nota beschikken. Zij zegt dat 'in principe' een richtlijn onduidelijk maakt en afzwakt. Er moet worden aangegeven wie de criteria hanteert. Mevrouw Van Hijckama Vlieg vraagt waarom exoten verboden worden. Zij vraagt of het provinciaal Waterplan gedeeld wordt. Weet de provincie wat Delfland wil en wie betaalt het? Mevrouw Van Hijckama Vlieg vraagt zich af of het ambtelijke taalgebruik in de flyer de gewenste samenwerking daadwerkelijk stimuleert. De nota beschrijft vooral wat Delfland doet en wat de regels zijn; de gewenste samenwerking blijkt er niet uit.

Portefeuillehouder Ter Woorst legt uit dat 'in principe' bedoeld is als 'nee, tenzij'. De nota is vooral geschreven om de sport- en beroepsvissers duidelijk te maken welk beleid er is. Delfland ziet het water als het huis van de vissen en probeert met alle belangen – en zeker van de vissen – rekening te houden. Het is de portefeuillehouder niet bekend wat de stand van zaken van de vismigratie bij Schieland is. Wel is het zo dat de waterschappen gezamenlijk vismigratiemaatregelen hebben afgesproken. Delfland werkt hard aan vismigratiemaatregelen. Delfland verstrekt geen subsidies aan hengelsport, wel wordt een bijdrage aan de visstandbeheercommissie gegeven.

De opmerkingen van de heer De Hoog en de heer J.B. van den Berg worden voor kennisgeving aangenomen.

Het is opmerkelijk dat de provincie de vismigratie wil verbeteren, terwijl zij geen gemalen beheert. De flyer is vooral bestemd voor mensen die niet de hele nota willen lezen en is gericht op samenwerking. Delfland heeft geregeld overleg met vertegenwoordigers van de hengelsportverenigingen.

De heer Cuypers legt uit dat er in principe wel exoten kunnen worden uitgezet als er een duidelijke meerwaarde is en de doelen van Delfland niet worden geschaad. Exoten worden niet bij voorbaat uitgesloten. In visplannen wordt vastgelegd hoe visrechthebbers omgaan met het onttrekken van vis. Via deze plannen kan Delfland sturend optreden. De vraag over de onvruchtbaarheid van kruiskarpers en hoe grip te houden op (exotische vissoorten) wordt schriftelijk beantwoord.

De terugzetverplichting verwijst naar hengelsporters, die het schubvisrecht hebben. Beroepsvissers hebben het aalvisrecht. Een hengelsporter moet de vis altijd terugzetten. Delfland verbiedt het vissen op aal niet.

De heer Middendorp vult aan dat er zonder vaststelling van het visplan in 2014 niet gevestigd mag worden.

Tweede termijn

Mevrouw Van Hijckama Vlieg vraagt hoe Delfland handhaaft in wateren die geen eigendom van het waterschap zijn. Zij gaat met het 'in principe' akkoord als duidelijk kan worden aangegeven wat de beoordelingscriteria zijn en wie de criteria hanteert.

De heer Simon is het niet eens met de titel van de nota en stelt voor om er Hengelsportnota van te maken. In plaats van het programma Schoon water is het beter om een programma Recreatief water, met een aparte nota Vis, te maken.

Portefeuillehouder Ter Woorst neemt het standpunt van de PvdD voor kennisgeving aan. De vraag over handhaving in water dat niet van Delfland is, wordt schriftelijk beantwoord.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden aangeboden aan de VV.

De heer Middendorp verzoekt de vergadering kort te schorsen.

De voorzitter schorst de vergadering.
De voorzitter heropent de vergadering.

B.13. Eenmalige subsidie innovatieproject Vlotterkering

Portefeuillehouder Van den Berg geeft een toelichting op de heropening van het project. Vlotterkering bv en Dura Vermeer bleken geheel aan de randvoorwaarden te kunnen voldoen. Daarop is het voorstel met een positief advies van D&H aan de VV voorgelegd.

De heer Dijkema verontschuldigt zich voor de woordvoering door zowel mevrouw Van Hijckama Vlieg als die van hemzelf bij het vorige agendapunt. Hij vraagt welke argumenten er zijn om een fors bedrag aan een externe partij ter beschikking te stellen. Het project voldoet niet aan de criteria van het innovatiefonds. Het is niet duidelijk of en hoe de positieve taken van het experiment bijdragen aan de taken en doelen van Delfland. De heer Dijkema wil weten wat het college van de begroting van Dura Vermeer vindt.

De heer De Jong is blij met de haakse hoeken in de poefopstelling, die de werkelijkheid goed nabootst. Blijft Delfland mede-eigenaar van de elementen in de proefopstelling?

De heer De Hoog vindt de omschrijving 'overwinning voor Delfland' te sterk uitgedrukt.

De heer J.B. van den Berg is verrast door de hoogte van de bedragen. Gezien de hoogte van het subsidiebedrag is Delfland geen subsidieverstrekker, maar projectpartner. Hij ziet het meer in een bijdrage aan de ontwikkeling, waarbij Delfland moet meeprofiteren bij eventuele, toekomstige baten.

De heer Nanninga vraagt wat Delfland aan het project heeft.

De heer Middendorp is blij met het bereikte compromis. Hij looft de opstelling van Delfland. In de tekst is sprake van maximaal 50% van maximaal 150.000 euro. Hoe moet dit worden geïnterpreteerd?

Portefeuillehouder Van den Berg herinnert eraan dat het project is ingediend toen het innovatiefonds nog niet aan de orde was. De vlotterkering kan worden toegepast daar waar zich een mogelijkheid voordoet. Op dit moment is daar geen zicht op. De haakse hoeken zijn gekozen om een reële praktijksituatie na te bootsen. Delfland wordt geen eigenaar van de elementen. Het gaat om maximaal 50% van het bedrag. De verantwoordelijkheid ligt bij de andere partij. Het college heeft de begroting als reëel beoordeeld.

Tweede termijn

De heer Dijkema stelt dat voorgesteld wordt om 15% van het innovatiebudget van 2013 uit te geven. Waarom hebben Vlotterkering bv en Dura Vermeer de 150.000 euro nodig als het project zo veelbelovend is? Heeft het college naar een andere vorm dan subsidie gekeken? Het kan immers een precedentwerking hebben. Kan het een geclausuleerde subsidie worden, waarbij de 150.000 euro op termijn terugvloeit naar Delfland?

De heer De Jong stelt dat Delfland het projectmanagement, de engineering en de monitoring, de uitvoeringskosten van de spetterdag en de post onvoorzien betaalt. Als Delfland er geld in stopt, moet Delfland mede-eigenaar worden.

De heer J.B. van den Berg noemt de hoogte van het bedrag. Het lijkt alsof de omschrijving van het innovatiefonds rekening houdt met deze toepassing. Hij maant een regeling te treffen die voorziet in het delen van de opbrengst.

De heer Nanninga vindt het wellicht kunnen toepassen van de resultaten visieloos. Hij daagt het college uit commerciëler met het project om te gaan. Afhankelijk van het antwoord bespreekt de heer Nanninga het voorstel opnieuw in zijn fractie.

De heer Middendorp zou het onterecht vinden als hiervoor het geld uit het innovatiefonds wordt aangewend. Hij onderschrijft de behoefte aan een scherpere visie op het gebruik van de resultaten.

Portefeuillehouder Van den Berg geeft aan dat de financiering in fasen verloopt. Hij geeft het woord aan de projectleider.

De heer Willems legt uit dat de rollen van de overheid gescheiden moeten worden. Delfland treedt op als innovator en stimulator van kansrijke innovaties. Daarom treedt Delfland op als subsidieverstrekker. De risico's voor de organisatie zijn hierbij minimaal. Het project past niet in het innovatiefonds, omdat er geen nadere regels en voorschriften aan derden in kunnen worden gesteld. Het innovatiefonds is niet bedoeld als subsidiepot voor derden, maar voor projecten van Delfland zelf. Het project past goed in het nationale topsectorenbeleid. De opgedane kennis komt beschikbaar voor Delfland. De vlotterkering kan misschien op kleinere schaal in een stedelijke omgeving, bijvoorbeeld in sportparken en andere gebieden, worden toegepast.

Portefeuillehouder Van den Berg vervolgt dat Delfland geen mede-eigenaar wordt. Hij beaamt dat het systeem goed in stedelijk gebied is toe te passen.

De heer J.B. van den Berg vraagt toe te zeggen dat Delfland bij een geslaagd project gebruik kan maken van de ontwikkelingen. Hij vreest dat de ontwikkelaars octrooi aanvragen en Delfland duur moet betalen voor het gebruik van de resultaten.

Portefeuillehouder Van den Berg antwoordt dat Delfland bewust niet deelneemt om geen risico's te lopen. Het octrooirecht is al bij de prijsvraag in 2006 bij de prijswinnaar gelegd. Bij een eventueel gewenste toepassing zal Delfland het product moeten kopen.

De heren Dijkema en De Hoog hebben verdere vragen die zij vertrouwelijk willen stellen.

De voorzitter concludeert vooralsnog dat de commissie het voorstel als bespreekstuk aan de VV wil aanbieden. Na de openbare vergadering wordt in beslotenheid op de vragen van de heren Dijkema en De Jong teruggekomen.

H.09. Actualisatie van het uitvoeringsprogramma waterplan Leidschendam-Voorburg en afsluiten investeringsplan

De heer Middendorp vraagt of de gemeente Leidschendam-Voorburg voldoende actief is bij de uitvoering van het plan. Als het waterplan niet kan worden uitgevoerd, moet dit ook worden gecommuniceerd.

Bij de post niet meer te realiseren staat 680 euro. Het is niet duidelijk welk bedrag bedoeld wordt. Voor de natuurvriendelijke oever Broeksloot heeft Delfland geen dekking meer. Als dit werkelijk zo is, wil de heer Middendorp een motie voorstellen om 44.766 euro elders binnen de begroting te zoeken.

Onderaan de tabel staat een project zonder kosten. Wat is hiervan de bedoeling?

De heer De Jong vraagt welke beheermaatregelen nog wel actueel zijn. In de toelichting wordt over het graven van water gesproken. Gaat het hier alleen om graven of is er ook sprake van verwerven? De bedragen die voorlopig niet uitgegeven worden in de tabel, zijn volgens de heer De Jong al aan het project toegeschreven. Is dit correct?

De heer Dijkema constateert een goede samenwerking met de gemeente Leidschendam-Voorburg. Hij wacht de antwoorden over de bedragen in de tabel af.

Portefeuillehouder Ter Woorst legt uit dat er vroeger allesomvattende waterplannen waren. Na de eerste Kadernota is er tweemaal per jaar overleg met de gemeenten. Daar worden de plannen geactualiseerd.

De heer Van den Broek legt uit dat het administratief onwenselijk is om investeringsnummers langere tijd open te laten staan. Daarom is gevraagd de nummers af te mogen sluiten. De samenwerking met de gemeente Leidschendam-Voorburg verloopt goed. De genoemde 44.000 euro is reeds uitgegeven. Er is een KRW-resultaatverplichting om in de Oostboezem op korte termijn vispaaiplaatsen te maken. Dit plan ligt nu bij de provincie, die eveneens een resultaatverplichting heeft. Delfland denkt wel met de provincie mee.

Tweede termijn

De heer Middendorp vraagt toe te lichten waarom er geen einddatum staat bij de natuurvriendelijke oevers in de Oostboezem van Delfland.

De heer Dijkema heeft begrepen dat de Broeksloot geen onderdeel is van een KRW-waterlichaam. Ligt het daarom bij de provincie?

Portefeuillehouder Ter Woorst legt uit dat de provincie samen met Delfland in het RBO Rijn-West zit. De resultaatverplichting van Delfland geldt ook voor de provincie. Het moet dus in 2015 gerealiseerd zijn. De Broeksloot maakt deel uit van de Oostboezem.

De heer Middendorp vraagt bij interruptie of de provincie de plannen gaat halen.

Portefeuillehouder Ter Woorst heeft geen signalen ontvangen dat de provincie de plannen niet zou gaan halen.

De heer De Hoog kan ermee instemmen als de onderzoeksresultaten en de gemaakte kosten voor de verschillende projecten in beeld blijven.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden aangeboden aan de VV.

H10. Aanvraag uitvoeringskrediet natuurvriendelijke oever Vlietlanden langs de Noordvliet

Portefeuillehouder Ter Woorst geeft aan dat Natuurmonumenten het beheer niet wil overnemen. Water scheidt het terrein van de Vlietlanden; dat brengt extra kosten voor Natuurmonumenten mee.

De heer De Jong vraagt op welke manier de Noordvliet verontdiept wordt. Hij wil weten of de vrijgekomen bagger wordt hergebruikt.

De heer J.B. van den Berg vraagt op welke wijze het drijfveld verankerd wordt. Hij wijst erop dat er onderhoud moet worden uitgevoerd, zoals het maaien van waterlelies.

De heer Middendorp vraagt, mede namens mevrouw Hilders, om hoeveel meter het gaat.

De heer De Hoog meldt dat in het stuk staat dat het om 0,45 ha gaat.

De heer Middendorp vraagt welk deel wordt meegerekend bij de resultaatverplichting van de KRW. Hij vindt het teleurstellend dat niet met Natuurmonumenten kan worden samengewerkt. De AWP is er voorstander van om het beheer van natuurvriendelijke oevers uit te geven aan partijen die er verstand van hebben. Hij vraagt de mening van de portefeuillehouder hierover.

Portefeuillehouder Ter Woorst zegt Natuurmonumenten niet te kunnen dwingen. Er is een intentieovereenkomst met Natuurmonumenten over de aanleg van natuurvriendelijke oevers bij de Vlietlanden. Het betreffende gebied valt buiten de intentieovereenkomst. De portefeuillehouder is bereid om het verzoek wederom bij Natuurmonumenten neer te leggen. Er moet onderhoud uitgevoerd worden; dit wordt in de exploitatiebegroting opgenomen.

De heer Maarse deelt mee dat de bagger op basis van ervaringen bij andere waterschappen wordt afgevoerd. Er is voor gekozen om nieuwe grond aan te voeren. Een proef met de aanplant van waterlelies in reeds aanwezige bagger in Den Haag is slecht verlopen. De planten komen uit het gebied van Delfland en zijn vrijgekomen bij het baggeren. Er is dus sprake van het hergebruik van planten. Voor de resultaatverplichting gaat het om 100% natte m².

Tweede termijn

De heer Dijkema vraagt of alle oevers op het kaartje meetellen voor de resultaatverplichting.

De heer De Jong vraagt of maatregelen worden getroffen om bootjes weg te houden bij de nieuwe natuurvriendelijke oevers.

De heer Middendorp ondersteunt de insteek van de portefeuillehouder voor het overleg met Natuurmonumenten. Hij geeft in overweging een bedrag uit te trekken voor het beheer door Natuurmonumenten.

De heer Nanninga zegt bij interruptie terughoudend te zijn met het betalen aan Natuurmonumenten.

Portefeuillehouder Ter Woorst zegt het ter overweging mee te nemen. De natuurvriendelijke oevers worden voor de legger opgevoerd als waterstaatkundige werken. Het gaat om nieuw aan te leggen oevers voor 2015. Voor 2027 wordt naar het totaal aantal oevers gekeken. In de FAQ is aangegeven welke oevers wel of niet meetellen.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden aangeboden aan de VV.

H11. Realisatie duikerverbinding Nieuwkoopseweg

De heer Dijkema noemt de hoge kosten van het plan, dat een oude, houten duiker moet vervangen.

De heer De Jong vraagt of er ook eigendommen van Delfland bij betrokken zijn. Hij ondersteunt de verruiming van de duiker.

De heer De Hoog vraagt of de kosten van het noodherstel in de bedragen zijn verdisconteerd. Hij informeert naar het aantal houten duikers in Delfland.

De heer J.B. van den Berg stelt vast dat het project, vanwege de 40% tolerantie, risicovol is. Hij wil weten wat een frontboring inhoudt.

De heer Nanninga acht de kosten in verhouding tot wat er moet gebeuren.

De heer Middendorp vraagt wat er zou gebeuren als de 1 miljoen euro zou worden besteed aan een gemaal aan de andere kant.

Portefeuillehouder Van den Berg noemt de grote impact van het instorten van de duiker. Er is een provisorische oplossing gemaakt. Een definitieve oplossing kon op die plek niet worden gerealiseerd. Andere oplossingen, waaronder een gemaal, zijn overwogen. In Delfland zijn ongeveer 25 houten duikers. Ze zijn niet allemaal even risicovol.

De heer Dragt geeft aan dat de vraag over de frontboring schriftelijk wordt beantwoord. Er is voor de minst risicovolle en meest duurzame oplossing gekozen. Het bouwen van een gemaal zou ook aanpassingen aan de Nieuwkoopse Vaart vereisen en het gemaal aan de Thorbeckelaan zou negatief worden beïnvloed. De kosten zijn hoog door de directievoering en de moeilijke ondergrond. De eerder gemaakte kosten zijn niet opgenomen in het voorstel. Er zitten particuliere terreinen tussen. Er zijn reeds gesprekken met de eigenaars gevoerd.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden aangeboden aan de VV.

H14. Investeringsplan en krediet inrichting Kraaiennest als waterberging

Op verzoek van mevrouw Hilders vraagt de heer Middendorp naar de stand van zaken bij het strand. Hij wil de inhoud van de brief van het Recreatieschap weten.

De heer J.B. van den Berg wil de voortgang van de gemaakte beloftes weten. Er zou een gesprek met de ingewanden van de Graslandpolder komen. Er is helaas nog steeds geen duidelijkheid over wat er gaat gebeuren. Hij betreurt dat er nog steeds geen goede afspraken met het Recreatieschap konden worden gemaakt.

De heer De Hoog noemt de hoge kosten voor de directievoering.

De heer De Jong vindt het goed dat er eindelijk iets gaat gebeuren.

Portefeuillehouder Van den Berg zegt toe de brief aan en van het Recreatieschap toe te sturen.

De heer Middendorp vraagt of het Recreatieschap nog een vordering op Delfland heeft als dat het strandje wil verplaatsen.

Portefeuillehouder Van den Berg antwoordt dat de kosten daarvan in de commissie zullen worden gemeld. Delfland zal nooit meer inleveren dan het standje dat er nu ligt. De gesprekken met de ingelanden van Dorppolder-Noord zijn gevoerd. De portefeuillehouder komt erop terug.

Tweede termijn

De heer J.B. van den Berg vraagt naar de voortgang in het onderzoek naar de plaats van het nieuwe gemaal.

Portefeuillehouder Van den Berg neemt de vraag mee.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden aangeboden aan de VV.

H15. Aanvraag uitvoeringskrediet voor project 701500 Duikerstuw Voordijkhoornsepad

De heer Dijkema vergelijkt de kosten van deze duiker met de duiker aan de Nieuwkoopseweg. De budgetten verschillen aanzienlijk. Hij vraagt naar een verklaring van de verschillen en wil weten of de kosten vergelijkbaar zijn begroot.

Portefeuillehouder Van den Berg legt uit dat het om geheel verschillende duikers gaat. Bij de Nieuwkoopseweg ligt de polder diep ten opzichte van de watergang. Bij het Voordijkhoornsepad betreft het een duikerstuw.

De heer Dragt legt de verschillen in waterpeil uit. Er is een vastgestelde systematiek voor ramingen. De uitkomsten worden door meerdere deskundigen beoordeeld.

De voorzitter concludeert dat de commissie positief adviseert en dat het voorstel als hamerstuk kan worden aangeboden aan de VV.

05 a Ter bespreking

05.01. Peilbesluiten Aalkeet-Buitenpolder, Aalkeet-Binnenpolder, Kralingerpolder (Noord-) en Oude Lierpolder, Boschpolder en Bieslandse Bovenpolder

De voorzitter geeft aan dat het er bij deze agendapunten om gaat om gebiedskennis op te halen.

De heer J.B. van den Berg vraagt of de schouwmeesters bij het voortraject zijn betrokken. Hij stelt dat Natuurmonumenten erop aandringt om van vijf naar zeven peilvakken te gaan. Er wordt een peilvak samengevoegd, waar sprake is van fluctuatie in het peil. Dit wordt enigszins geremd door een filter. Kan de portefeuillehouder hier meer over zeggen? Als de aanvraag van Natuurmonumenten als effect heeft dat het peil omhooggaat, wil de heer J.B. van den Berg dit weten.

De heer Nanninga hoopt dat er even zorgvuldig wordt gewerkt als in tweede instantie in Abtswoude.

De heer Middendorp heeft de late nazending niet kunnen bestuderen.

Portefeuillehouder Van den Berg geeft aan dat er een informatieve VV over het peilbesluit komt. Het ontwerppeilbesluit komt in mei 2013 terug in de commissie. De gemaakte opmerkingen worden meegenomen en het stuk wordt aangepast.

05.02. Peilbesluiten Waterweg

Hierbij gaat het om peilbesluiten van gemeenten aan de Nieuwe Waterweg.

Volgens portefeuillehouder Van den Berg speelt het maatwerk niet bij dit peilbesluit. Het ontwerppeilbesluit komt in mei 2013 terug in de commissie.

05 b Ter informatie

Er zijn geen onderwerpen.

06 Rondvraag en sluiting

De heer Middendorp wil weten hoe het college met de motie over de waterkwaliteit wil omgaan.

De heer Nanninga vraagt of de motie nog in de commissie wordt besproken.

De voorzitter antwoordt dat het college nog niet bijeen is geweest. Zij wil het eerst bespreken met haar collega's.

De heer De Jong vraagt wat er met de CAD-systemen gebeurt nu de gietwaterfabriek in het Waalblok er niet komt. Worden deze op het riool aangesloten?

Portefeuillehouder Van den Berg antwoordt dat hiervoor in overleg met de gemeente naar een oplossing wordt gezocht. De gemeente zal het geld voor de waterfabriek nu aan de riolering besteden.

De voorzitter voegt toe te zullen aandringen op zo spoedig mogelijke aansluiting op de riolering.

De heer Dijkema verwacht bij een volgende VV een mededeling over de motie.

De voorzitter zegt toe in de VV van 20 december een stand van zaken te geven. Zij sluit de openbare vergadering om 21.47 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Watersystemen - Kwaliteit en Kwantiteit d.d. 12 februari 2013.

De voorzitter,

De secretaris,

I.J.A. ter Woorst

drs. P.J.R. Baeten

Overzichtslijst van de toezeggingen, gedaan aan de commissie Watersystemen - Kwaliteit en Kwantiteit, ten behoeve van de bijeenkomst van de commissie Watersystemen – kwaliteit en kwantiteit van 12 februari 2013.

	Cie d.d.	Toezegging	Trekker	Streefdatum afronding	Voortgang
1	11-09-2012	<i>05.01 Juist (nu) aansluiten</i> - De grafiek met gerealiseerde aansluitingen wordt in iedere commissie gepresenteerd.	WB TL Toezicht & Handhaving	31-12-2012	Het project 'Juist (nu) aansluiten' is afgerond.
2	11-09-2012	<i>Vispaaiplaatsen</i> Naar aanleiding van de opmerking van de heer Middendorp is de suggestie uitgezet in de organisatie. - Hierop wordt teruggekomen.	B&O TL WSK	2013	Aan de hand van een concreet ontwerp zal de VV worden geïnformeerd over de afwegingen keuzes bij de inrichting van vispaaiplaatsen. Dit zal per brief gebeuren.
3	11-09-2012	<i>04.18 Voorkeurspakket wateroverlastbeperkende maatregelen Kralingerpolder</i> Mevrouw Hijckama Vlieg vraagt om meer inzicht in de effecten. Als niet meer wordt gewerkt met kubieke meter water, dan zouden de typen buien gedefinieerd moeten worden. - Dit komt in november 2012 aan bod als de commissie wordt geïnformeerd over de herziening waterbeheerbeleid.	B&O TL WH	2013	Aan het pfo Voldoende Water is voorgesteld om in de informatieve VV een toelichting te geven op de herziening van het beleid 'Voorkomen wateroverlast'. Onderdeel van deze presentatie betreft de definiëring van het type buien. Deze staat gepland voor 28 maart 2013. De herziening van het beleid voorkomen wateroverlast wordt geagendeerd voor een VV later in 2013.
4	04-12-2012	<i>14. Investeringsplan en krediet inrichting Kraaiennest als waterberging</i> De brieven van én aan het dagelijks bestuur van het recreatieschap Midden-Delfland worden aan de commissie toegestuurd.	Griffier	12-02-2013	Deze toezegging is afgedaan.
5	04-12-2012	<i>06. Rondvraag</i> Portefeuillehouder zegt toe de stand van zaken te geven over de motie Waterkwaliteit.	WSK	28-02-2013	Deze toezegging is afgedaan bij brief aan de VV van 28 februari 2013.

Aan Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit

**AANVRAAG UITVOERINGSKREDIET NATUURVRIENDELIJKE OEVER
WENNETJESSLOOT**

Voorstel Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

- I. Het investeringsplan voor de realisatie van de natuurvriendelijke oever langs de Wennetjessloot te verlagen van € 1.254.591,- naar € 326.200,-
- II. Het ter beschikking gestelde krediet voor de aanleg van de natuurvriendelijke oever langs de Wennetjessloot te verhogen van € 187.900,- naar € 311.669,-.

Advies Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

Aanvraag uitvoeringskrediet natuurvriendelijke oever Wennetjessloot

1. Probleemstelling - context

In het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft Delfland de verplichting om natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen aan te leggen. De aanleg van natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen heeft als doel de (ecologische) waterkwaliteit te verhogen om uiteindelijk (uiterlijk in 2027) te kunnen voldoen aan de waterkwaliteitsdoelstellingen van de KRW. Daarnaast heeft Delfland tot en met 2015 een resultaatverplichting voor de aanleg van 17,7 ha natuurvriendelijke oevers en 10,3 ha vispaaiplaatsen. Hiervan bedraagt de opgave in de Westboezem 11 ha aan natuurvriendelijke oevers en 6,5 ha aan vispaaiplaatsen.

Het programma Schoon Water heeft dan ook een realisatieopgave welke in een relatief korte tijd dient te worden uitgevoerd. Op basis van een gebiedsverkenning zijn geschikte locaties voor natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen geïdentificeerd. Dit voorstel omvat de uitwerking van kansen langs de Wennetjessloot in de gemeenten Den Haag en Westland, zoals genoemd in de rapportage "Inventarisatie natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen Westboezem" van september 2011.

De VV heeft op 19 april 2012 een ontwerp krediet ter beschikking gesteld voor het opstellen van een definitief ontwerp voor de te realiseren natuurvriendelijke oever. Dit ontwerp is inmiddels opgesteld en na goedkeuring van het uitvoeringskrediet kan het project in de tweede helft van 2013 gerealiseerd worden.

2. Beoogd effect

In het kader van de KRW bestaat er een resultaatverplichting tot en met 2015 voor de aanleg van 11 ha natuurvriendelijke oevers en 6,5 ha vispaaiplaatsen in de Westboezem. Doel is de daadwerkelijke aanleg hiervan tegen zo laag mogelijke kosten. Na goedkeuring van het uitvoeringskrediet door de VV kan in 2013 aan weerszijden van de Wennetjessloot 0,61 ha natte natuurvriendelijke oever worden gerealiseerd. Bij de Wennetjessloot wordt geen droge oever gerealiseerd.

3. Kernboodschap

Conform de Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft Delfland de verplichting om uiterlijk in 2015 te voldoen aan de KRW-resultaatsverplichting. Delfland wil vaart maken met het realiseren van de programmadoelen en realiseert in overleg met de gemeenten Den Haag en Westland 0,61 ha natuurvriendelijke oever aan weerszijden van de Wennetjessloot. Hiermee wordt bijgedragen aan de resultaatsverplichting KRW en de kwaliteit van de leefomgeving bevorderd.

4. Historie - eerdere besluitvorming

Relevante besluitvorming voor dit project tot nu toe:

- VV-besluit van 19 april 2012 (kenmerk 993603) om een investeringsplan van € 1.254.591,- en een ontwerp krediet van € 187.900,- ter beschikking te stellen.
- Collegebesluit Inventarisatie natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen Westboezem van september 2011 (kenmerk 972909). In dit stuk is het college geïnformeerd over het eerste beeld over de mogelijkheden voor natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen in de Westboezem. In dit stuk zijn de natuurvriendelijke oevers aan

weerszijden van de Wennetjessloot meegenomen als geplande oevers.

5. Regelgeving en Beleid

De Kaderrichtlijn Water (KRW) op basis waarvan de resultaatsverplichte maatregelen voor de periode 2010-2015 voor Delfland zijn afgeleid. Dit is verder uitgewerkt in het programmaplan Schoon water 2012-2016 (VV van 24 november 2011, kenmerk 952795).

6. Financiën

Voor de natuurvriendelijke oevers Wennetjessloot is een definitief ontwerp opgesteld met bijbehorende SSK-raming. De samenvatting van de raming is in de vertrouwelijke bijlage 2 opgenomen. Deze raming komt uit op een bedrag van € 344.000,- inclusief de reeds gemaakte kosten, en is daarmee aanmerkelijk lager dan de raming van het schetsontwerp in de VV van 19 april 2012 (€ 1.254.591,-). Vanuit de bestuurlijke wens om de kosten per ha zo laag mogelijk te houden, is tijdens het ontwerpproces onderzocht in hoeverre het schetsontwerp kon worden aangepast. Ten gevolge van deze aanpassing is uiteindelijk minder te leveren en aan te brengen klei nodig. Bovendien is bij de uitwerking van de kosten gebleken dat er lagere kosten konden worden gerekend voor de aan te brengen golfbreker en een lager percentage nader te detailleren volstond. De investeringskosten per hectare bedragen komen daarom uit op € 564.000,- en zijn daarmee fors lager dan het richtgetal van € 1.000.000,- en kan daarmee vanuit het investeringsbudget van het programma Schoon water worden gefinancierd.

Met de vaststelling van de nota investeringen en activa in de VV van december 2012 dienen de bedragen uit de SSK-raming verder nog te worden gecorrigeerd voor de te maken kosten in de nazorgfase. Deze behoren namelijk niet meer tot het investeringsplan en krediet. De nazorg zal voortaan vanuit de exploitatie worden gefinancierd. Dit heeft ook invloed op de lengte van de investeringsperiode en daarmee op de bouwrentekosten. Om het uiteindelijk benodigde investeringsplan en krediet te bepalen, moeten deze lasten van de bedragen uit de SSK-raming worden afgetrokken. Voor dit project worden hiervoor de volgende bedragen gehanteerd:

• Nazorg:	€ 11.300,-
• Besparing bouwrente;:	€ 6.500,-
Totaal:	€ 17.800,-

7. Duurzaamheid

Het project is in lijn met het beleidskader 'Duurzaam Delfland'. De vrijkomende grond wordt binnen het project hergebruikt. De onderwaterbeschoeiing bestaat uit houten palen voorzien van het FSC-keurmerk en hergebruikt kunststof. Deze onderwaterbeschoeiing heeft een permanent karakter en is bedoeld om de grond op te sluiten die aangebracht wordt om een ondiepe zone te creëren waar zich een drijfbladzone kan ontwikkelen.

Tenslotte is de realisatie van natuurvriendelijke oevers op zich al een voorbeeld van duurzaamheid.

8. Organisatorische en personele consequenties

N.v.t.

9. OR/GO

N.v.t.

10. Risico- en beheersmaatregelen

In het bestuursvoorstel voor de ontwerpfasen (VV 19 april 2012) zijn de volgende risico's benoemd:

Risico	Beheermaatregel
Gemeente gaat toch niet akkoord met ambtelijk gemaakte afspraken over inrichting oevers	Dit risico is niet opgetreden.
Het plan is te duur	Dit risico is niet opgetreden.
Ontwerpkosten worden overschreden	Dit risico is niet opgetreden.

Voor de uitvoeringsfase zijn de volgende risico's te benoemen :

De kans is aanwezig dat tijdens archeologisch vooronderzoek archeologische vondsten worden gedaan. Voor eventuele extra kosten om archeologische vondsten op te graven en te documenteren is een reservering gedaan in de post onvoorzien. Bij te hoge kosten zal het ontwerp worden aangepast.

Verder is de kans aanwezig dat bezwaar aangetekend wordt tegen de omgevingsvergunning of het projectplan. Dit risico is verminderd door de plannen in een vroeg stadium te bespreken met de kanovereniging en hengelsportvereniging. De ontheffingsaanvraag voor de flora en faunawet is inmiddels aangevraagd en wordt begin 2013 verwacht aangezien dit project binnen de gestelde kaders uitgevoerd wordt.

11. Communicatie (in- en extern)

De gemeenten Den Haag en Westland hebben geparticipeerd in het ontwerp en hebben ingestemd met de uit te voeren maatregelen. Ook de uitvoering wordt afgestemd met beide gemeenten.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

Na goedkeuring van het uitvoeringskrediet kan het project worden aanbesteed en in de tweede helft van 2013 worden uitgevoerd na het verkrijgen van de benodigde vergunningen. Voor het project worden nog een projectplan en een omgevingsvergunning aangevraagd.

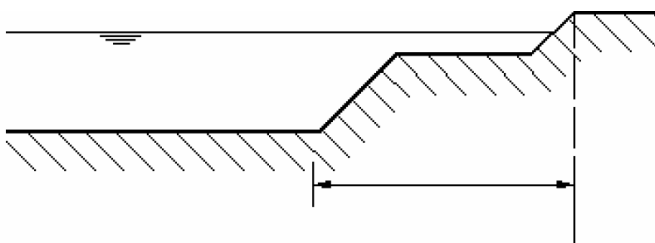
13. Bevoegd orgaan

De VV is bevoegd om investeringsplannen en kredieten vast te stellen op grond van artikel 99 van de Waterschapswet.

14. Toelichting

De oevers van de Wennetjessloot hebben nu al een natuurlijk karakter en vormen op zich een natuurgebied (zie bijlage 1). Aan de oostzijde van de Wennetjessloot zijn brede droge rietoevers aanwezig. Deze rietoevers worden gedeeltelijk vergraven om plasberm en een drijfbladzone te creëren. De smalle rietkraag aan de westzijde van de Wennetjessloot wordt verbreedt. De groeiomstandigheden binnen de plasberm en drijfbladzone worden duurzaam verbeterd door de waterbodem te verhogen en dit profiel vast te leggen door middel van een onderwaterbeschoeiing.

Het ontwerp van de natuurvriendelijke oever voldoet aan de ontwerpprincipes van de Algemene Regels Natuurvriendelijke Oevers. In dit geval is gekozen voor het ontwerpprofiel C. Plasberm. Deze is geschikt voor toepassing in een KRW-waterlichaam.

Met de gemeente Den Haag is in een uitvoeringsovereenkomst vastgelegd dat de gemeente Den Haag de plasberm aan zowel de oost- als de westzijde gaat beheren en onderhouden en dat Delfland de drijfbladzone gaat beheren. Deze verdeling sluit aan bij de huidige afspraken en beheerpraktijk. De gemeente beheert vanaf het land de droge rietoever en plasberm en Delfland beheert vanaf het water de watergang en de drijfbladzone. De kanovereniging en visvereniging hebben ingestemd met het ontwerp.

Om aan de ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen van de KRW (uiterlijk in 2027) te kunnen voldoen, is bepaald (zie technische Achtergrondrapportage KRW, pag. 59) dat 25% van het KRW-waterlichaam Westboezem begroeid moet zijn met drijfblad, emergente en ondergedoken vegetatie. Daarbij is het doorzicht van belang. Het doorzicht van het boezemwater is beperkt waardoor het licht niet tot de bodem reikt in dieper water. In de ondiepere oeverzones zal eerder onderwatervegetatie tot ontwikkeling komen dan in de diepere delen van de Wennetjessloot.

Als gevolg van de aanpassing van het schetsontwerp is het areaal te realiseren natuurvriendelijke oever teruggebracht van 1,0 ha naar 0,61 ha. Op basis van de huidige gegevens zijn er voldoende kansen in de Westboezem om in 2015 aan de KRW-resultaatsverplichting te voldoen, zodat deze areaalreductie geen consequentie heeft voor de doelrealisatie.

Na goedkeuring van het uitvoeringskrediet wordt er in 2013 een oppervlakte van 0,61 ha natuurvriendelijke oever (plasberm en drijfbladzone) gerealiseerd. Aansluitend realiseert de gemeente Den Haag bij de aanleg van een fietspad aan de noord-westzijde van de Wennetjessloot voor haar rekening en risico een oppervlakte van 750 m² natuurvriendelijke oever.

15. Bijlagen

1. Projectgebied en impressie Wennetjessloot
2. Samenvatting SSK-raming Investeringsplan (vertrouwelijk)
3. Doorsnede natuurvriendelijke oever

Hoogheemraadschap van
Delfland

Aanvraag uitvoeringskrediet natuurvriendelijke oever Wennetjessloot

Kenmerk VV : 1046724

Vergaderdatum : 28 februari 2013

Beleidsveld : Schoon Water

Agendapunt : 04.B.07

De Verenigde Vergadering van Delfland,

gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 22 januari 2013, kenmerk 30960;

gelezen het positieve/negatieve advies van de commissie Watersystemen – kwaliteit en kwantiteit;

overwegende dat:

- Delfland wil in 2015 voldoen aan de KRW resultaatsverplichting
- De natuurvriendelijke oever langs de Wennetjessloot een goede mogelijkheid biedt om aan de KRW resultaatsverplichting te voldoen
- Voor de aanleg van de natuurvriendelijke oever langs de Wennetjessloot een uitvoeringskrediet nodig is.

Gelet op:

- artikel 77 van de Waterschapswet

Besluit:

- Het investeringsplan voor de realisatie van de natuurvriendelijke oever langs de Wennetjessloot te verlagen van € 1.254.591,- naar € 326.200,-
- Het ter beschikking gestelde krediet voor de aanleg van de natuurvriendelijke oever langs de Wennetjessloot te verhogen van € 187.900,- naar € 311.669,-.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 28 februari 2013

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

mr. M.A.P. van Haersma Buma

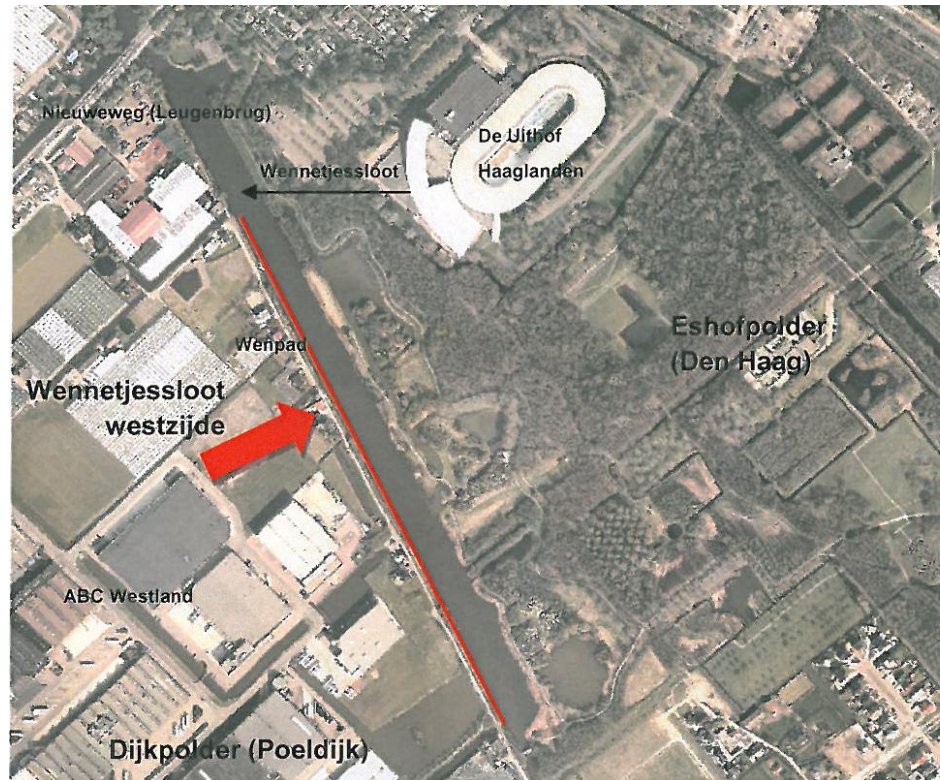
Bijlage 1 Projectgebied en impressie Wennetjessloot

Situatie oostzijde wennetjessloot (luchtfoto genomen in 2011)

Impressie wennetjessloot oostzijde

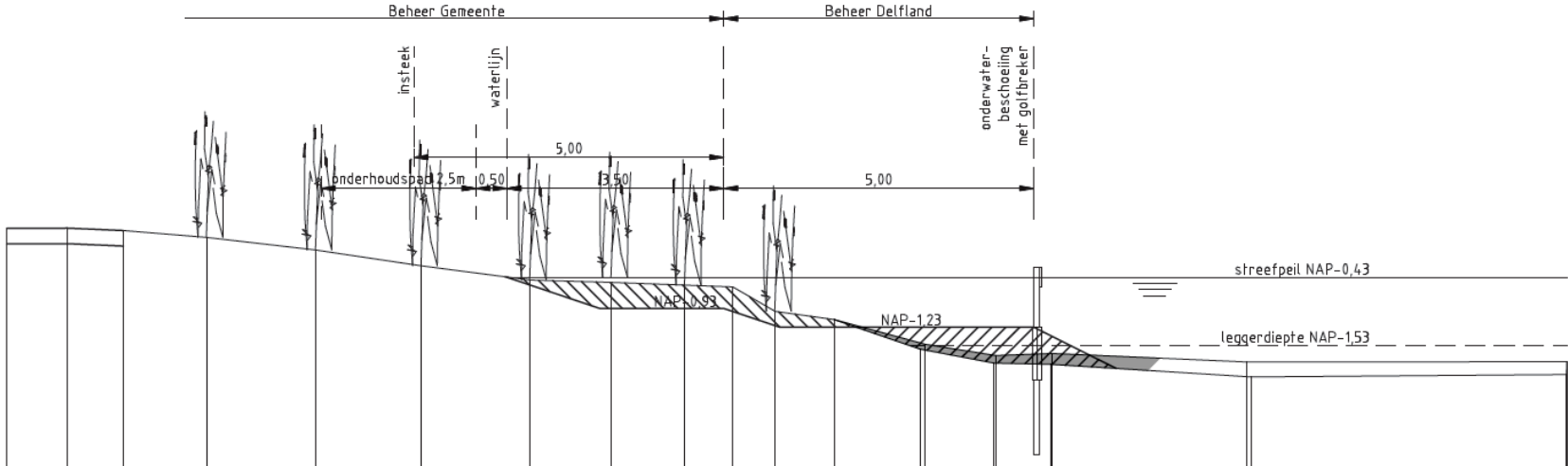

Situatie westzijde Wennetjessloot (luchtfoto genomen in 2011)

Impressie Wennetjessloot westzijde

Doorsnede natuurvriendelijke oever Wennetjessloot oostzijde

- Ontgraven
- Aanvullen

Aan Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit

PROJECTPLAN BERGBOEZEM BERKEL

Vorstel Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

- I. het besluit van 24 november 2011 tot het vaststellen projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 25 augustus 2011) in te trekken;
- II. de Nota van beantwoording zienswijzen vast te stellen;
- III. het projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 8 januari 2013) gewijzigd vast te stellen.

Advies Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

Hoogheemraadschap van
Delfland

Projectplan Bergboezem Berkel

1. Probleemstelling - context

De Bergboezem Berkel ligt in de gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp. Het is een 100 ha grote graslandpolder die tijdens een maalstop ingezet kan worden als waterberging voor polderwater. Na de wateroverlast van 1998 is het programma ABC Delfland gestart. Onderdeel van dat programma is onder andere de vergroting van de Bergboezem Berkel voor het bergen van boezemwater.

Tegelijkertijd (begin 2000) was er sprake van een natuur- en recreatieinrichting in hetzelfde gebied (Groenzone-Bergboezem, onderdeel van Groenblauwe Slinger). Delfland heeft toen besloten samen op te trekken met dit provinciale project, omdat er diverse voordelen zaten (en zitten) aan een gelijktijdige ontwikkeling.

Vanwege de complete herinrichting van het gebied en de samenloop met nieuwe, eigen doelstellingen, heeft Delfland in de loop van tijd diverse andere maatregelen toegevoegd aan het project Bergboezem uit oogpunt van doelmatigheid en efficiëntie. Deels kwamen deze maatregelen voort vanuit de ABC studie voor de polder Berkel (2002), maar ook vanuit de KRW (2008) en vanuit het kadeverbeteringsprogramma (2008). Het project kent inmiddels een lange doorlooptijd (al meer dan tien jaar). Dit is niet alleen veroorzaakt door een lange planvorming, maar vooral ook door procedures die belanghebbenden aanspannen tegen de natuur- en recreatie inrichting en de bypass.

Voor de aanleg en wijziging van de waterstaatkundige werken in de Bergboezem is een projectplan zoals bedoeld in de Waterwet vereist. Het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel heeft vanaf 30 november 2012 tot en met 10 januari 2012 ter inzage gelegen. Er zijn gedurende deze periode 70 zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn inhoudelijk vergelijkbaar met eerdere zienswijzen, bezwaren en beroepen tegen de diverse vergunningen die in het kader van het project zijn aangevraagd.

2. Beoogd effect

Vaststellen van het projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 8 januari 2013) en de Nota van Beantwoording voor de realisatie van:

- een boezemwaterberging;
- een inlaatconstructie met vispassage;
- een bypass (watergang);
- een aanpassing van de maalkom nabij het gemaal Westpolder;
- natuurvriendelijke oevers langs de bypass en de hoofdwatergang Oude Leede.

3. Kernboodschap

Delfland stelt het projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 8 januari 2013) vast om tijdig te voldoen aan de doelstellingen van de programma's Schoon water, Voldoende water en Stevige dijken en zet de lijn van meer dan 10 jaar samenwerking met bewoners en samenwerkingspartijen voort.

4. Historie - eerdere besluitvorming

De verenigde vergadering heeft het projectplan Bergboezem Berkel op 24 november 2011 vastgesteld. Het projectplan heeft vervolgens ter inzage gelegen tot en met 12 januari 2012. Tegen dat besluit hebben de Vereniging tegen Milieubederf en de Stichting Natuur- en Milieuwacht beroep ingediend bij de rechtbank. Het beroep ging onder andere over de wijze van elektronische bekendmaking van het projectplan.

Medio 2012 heeft de Raad van State in een drietal andere zaken (geen zaken van Delfland) geoordeeld dat ontwerp-besluiten niet zonder meer uitsluitend elektronische bekend mogen worden gemaakt. Aangezien ook het (ontwerp)projectplan Bergboezem Berkel uitsluitend elektronisch is bekendgemaakt, heeft Delfland besloten het ontwerp-projectplan alsnog te publiceren in de huis-aan-huisbladen. Als gevolg hiervan zal het vaststellingsbesluit van 24 november 2011 van de verenigde vergadering moeten worden ingetrokken.

Dijkgraaf en hoogheemraden hebben bij besluit van 18 september 2012 besloten het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel opnieuw ter inzage te leggen voor het indienen van zienswijzen. Het ontwerp-projectplan is inhoudelijk niet gewijzigd.

Het ontwerp-projectplan en de bijbehorende stukken hebben vanaf 30 november 2012 tot en met 10 januari 2013 ter inzage gelegen. Er zijn 70 zienswijzen ingediend op het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel. Alle zienswijzen zijn ingediend gedurende de termijn van terinzagelegging. Hiervan zijn 4 zienswijzen niet-ontvankelijk vanwege het feit dat de indiener geen ingezetenen en/of belanghebbende is. Voor de beantwoording van de zienswijzen wordt verwezen naar de Nota van beantwoording zienswijzen.

De belangrijkste besluitvorming voor dit project is hieronder weergegeven:

Kenmerk	Datum besluit	Korte inhoud besluit
nr. 00452	VV-besluit 19 april 2001	Vaststellen ABC-boezem. Hierin is onder andere de maatregel "vergroten bergingscapaciteit van de Bergboezem Berkel" opgenomen.
nr.04798	VV-besluit 4 juli 2002	Vaststellen maatregelenpakket polder Berkel. Hierin zijn onder andere de maatregelen "reguliere berging" (is later gewijzigd in "bypass"), "inlaatconstructie voor polderwater", "herinrichting maalkom" en "verwijderen duiker" opgenomen.
nr. 490729	VV-besluit 25 november 2004	Vaststellen herijking maatregelenpakket ABC-boezem. Hierin is onder andere de maatregel "vergroten bergingscapaciteit van de Bergboezem Berkel" herbevestigd.
nr. 494449	VV-besluit 3 februari 2005	Vaststellen globaal inrichtingsplan Masterplan Groenzone-Bergboezem
nr. 532249	VV-besluit 30 juni 2005	Instemmen met grondverwervingstraject Bergboezem. Dienst Landelijk Gebied bereidt de verwerving in de Bergboezem voor, provincie betaalt de marktwaarde en Delfland betaalt de extra kosten voor onteigening.
nr. 596075	VV-besluit 14 september 2006	Vaststellen Financieringsarrangement Groenzone-Bergboezem. In dit document is de kostenverdeling voor de uitvoering van de deelgebieden Groenzone en Bergboezem vastgelegd tussen de diverse overheden.
nr. 609462	VV-besluit 23 november 2006	Instemmen met aangaan Overeenkomst Calamiteitenberging Bergboezem Berkel; Bekostiging, inrichting en sanering. Deze overeenkomst heeft tot doel de financiële afspraken tussen Delfland en de gemeente Berkel en Rodenrijs vast te leggen met betrekking tot het vergroten van een calamiteitenberging en een te realiseren watergang in de Bergboezem Berkel.
nr. 672802	D&H-besluit 11 december 2007	Vaststellen gewijzigd maatregelenpakket polder Berkel. Hierin is de oorspronkelijke maatregel "reguliere berging" gewijzigd in "aanleg bypass". Tevens is ingestemd met het voorbereiden en uitvoeren van alle werken in de Bergboezem Berkel door Delfland (naast waterstaatkundige werken ook de werken voor natuur en recreatie).

Kenmerk	Datum besluit	Korte inhoud besluit
nr. 668363	VV-besluit 31 januari 2008	Vaststellen definitief ontwerp Bergboezem met bijbehorende investeringsplannen en kredieten.
nr. 671723	VV-besluit 31 januari 2008	Financiering interim KRW maatregelen 2008-2010: de mogelijkheid voor het college om geld over te hevelen van de stelpost naar individuele investeringsprojecten.
nr. 692506	D&H besluit 13 mei 2008	Investeringsplan en krediet voor vistrap en nvo langs bypass overhevelen van stelpost (interim KRW maatregelen) naar investeringsproject. En voor nvo Oude Leede, investeringsplan en krediet over te hevelen van stelpost (financiering van ecologie verbeterende maatregelen in ABC- en herstructureringsprojecten 2008-2010) naar investeringsproject.
nr. 703406	VV-besluit 4 september 2008	Vaststellen kadeverbeteringsplan voor de drie kaden rondom de Bergboezem
nr. 915943	VV-besluit 16 december 2010	Actualisatie projecten ('veegbesluit'): o.a. aanpassing van een aantal investeringsplannen/kredieten binnen het project Bergboezem
nr. 955378	D&H besluit 11 juni 2011	Vaststellen ontwerp projectplan Bergboezem Berkel
nr. 961141	VV-besluit 15 september 2011	Heroverweging maatregelen Bergboezem Berkel, aanpassing investeringsplannen en kredieten van de verschillende maatregelen
nr. 967872	VV-besluit 24 november 2011	Vaststellen projectplan Bergboezem Berkel
nr. 998709	VV-besluit 31 mei 2012	Het beschikbaar stellen van Investeringsplan en krediet van € 470.000 voor de grondverwerving van de Bergboezem Berkel.
nr. 999168	VV-besluit 31 mei 2012	Voorlopig beëindigen werkzaamheden van gemaal Bergboezem Berkel
geen nummer	D&H-besluit 18 september 2012	Opnieuw vaststellen ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel

5. Regelgeving en Beleid

De taakstelling van Delfland en de normen voor waterberging, waterafvoer en waterkwaliteit volgen uit onder andere uit de Waterwet en de Kaderrichtlijn Water. Dit is uitgewerkt in het Waterbeheersplan, de Kadernota, de programmaplannen en de beleidsregels.

Waterwet

Voor het aanleggen en wijzigen van waterstaatswerken in de Bergboezem Berkel is een projectplan vereist als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet, waarin ten minste een beschrijving van het werk staat, de wijze waarop het werk wordt uitgevoerd en een beschrijving van de treffen voorzieningen om de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk ongedaan te maken of te beperken.

Inspraakverordening Delfland 2011

Vanwege de grote impact op de waterstaatkundige situatie en de kosten is op grond van de Inspraakverordening Delfland 2011 afdeling 3.4 van Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de voorbereiding van het projectplan.

Programmaplannen

Het project Bergboezem Berkel draagt bij aan de doelstellingen van het Waterbeheerplan 2010-2015. De maatregelen in de Bergboezem Berkel vallen onder drie programma's: Voldoende Water, Schoon Water en Stevige Dijken.

Kadernota

In de Kadernota 2011 zijn de investeringen en ambities van de programma's uit het Waterbeheerplan bijgesteld. Dit is verder in de Kadernota 2013 geactualiseerd. Voor de beleidsmatige uitgangspunten wordt verwezen naar de programmaplannen 2012-2016 van de drie verschillende programma's.

Beleidsregels

De volgende beleidsregels van Delfland zijn van toepassing op het projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 8 januari 2013):

- Beleidsregels Dempen en graven
- Beleidsregels Kunstwerken in wateren
- Algemene Regels Natuurvriendelijke Oevers
- Nota Kaden en waterkeringvreemde elementen
- Beleidsregels Veendijken 2008

Het technisch ontwerp van de aan te leggen en de te wijzigen waterstaatswerken voldoet aan deze beleidsregels. Een uitzondering hierop is de waterdiepte van de aan te leggen doorvoerwatergang bypass. In de Beleidsregel Dempen en Graven is een minimale waterdiepte gesteld om varend onderhoud mogelijk te maken. De waterdiepte van de bypass is echter minder (80 cm in plaats van de vereiste 1,10 m), maar is nog steeds voldoende om varend onderhoud mogelijk te maken. Een diepere bypass heeft negatieve invloed op de naastgelegen kade Bovenvaart en vergroot het risico op opbarsten van de bodem. De afwijking van de beleidsregel is daarom gerechtvaardigd.

6. Financiën

Voor het aanpassen van de investeringsplannen en de kredieten is een aparte VV-nota opgesteld. Deze nota zal op hetzelfde moment aan de verenigde vergadering worden voorgelegd.

7. Duurzaamheid

De geplande waterstaatkundige maatregelen maken onderdeel uit van de aanleg van de Bergboezem Berkel als natuur- en recreatiegebied. Daarmee draagt het project bij aan het versterken van natuurwaarden en de uitwisseling van plant- en diersoorten tussen gebieden. Het verhogen van het waterpeil reduceert bodemdaling en oxidatie van veen. Het toekomstige terreinbeheer wordt afgestemd op weidevogels, waarbij geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen worden toegepast.

Om kosten en transporten tijdens de uitvoering te beperken, wordt gewerkt met een gesloten grondbalans. Alle te ontgraven grond wordt verwerkt in het plangebied zelf. Alleen de klei voor de opbouw van de kades wordt van buiten het plangebied aangevoerd. In het bestek is voorgeschreven dat de toe te passen houtsoorten het FSC-keurmerk moeten hebben.

8. Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing

9. OR/GO

Niet van toepassing

10. Risico- en beheersmaatregelen

Natuur- en milieuorganisaties en particulieren dienen beroep in tegen projectplan

Alle indieners van de zienswijzen die ontvankelijk zijn verklaard, en belanghebbenden die in redelijkheid geen zienswijze hebben kunnen indienen, kunnen tegen het projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 8 januari 2013) beroep indienen bij de rechtbank. Tevens kunnen alle belanghebbenden tegen de gewijzigde onderdelen van het projectplan beroep indienen.

Vervolgens moet de rechtbank op grond van de Crisis- en herstelwet binnen 6 maanden een uitspraak doen. Dit is een termijn van orde. Het is mogelijk dat de rechtbank deze termijn zal overschrijden. Indien beroep wordt aangetekend en als Delfland hierdoor de start van de uitvoering ver naar achteren moet schuiven, is het risico aanwezig dat tijdige realisatie, d.w.z. voor eind 2015, niet meer mogelijk is. Daarmee zouden de doelstellingen van de programma's Schoon water (KRW-resultaatsverplichting) en Stevige dijken in het geding komen.

De rechtbank heeft Delfland op inhoudelijke gronden tot nu toe altijd gelijk gegeven. Het is – zonder nieuwe argumenten – aannemelijk dat de rechter uiteindelijk Delfland in dit geval ook weer in het gelijk stelt. Als beheermaatregel voor het uitlopen van de planning wordt voorgesteld om bij eventueel bezwaar en beroep de werkzaamheden toch te laten starten. De verenigde vergadering zal hiervan op de hoogte worden gehouden.

11. Communicatie (in- en extern)

Er hebben diverse informatiebijeenkomsten plaatsgevonden. In 2004 is een tweetal informatiebijeenkomsten georganiseerd over het Masterplan Groenzone en de Bergboezem. In het voorjaar van 2006 en het voorjaar van 2008 hebben twee inloopavonden plaatsgevonden over de inrichting van de Bergboezem. De laatste inloopavond vond plaats in juni 2010. In de periode 2004 t/m 2008 had de provincie een klankbordgroep ingesteld waarin Delfland enkele malen de ontwerpen heeft toegelicht. Verder hebben in 2007 tot en met 2012 verschillende overleggen plaatsgevonden met enkele belangengroepen.

Het ontwerp-projectplan heeft ter inzage gelegen. Naar aanleiding van het besluit zal, samen met de gebiedpartners, de communicatie rondom de Bergboezem Berkel worden afgestemd.

12. Bekendmaking en vervolprocedure

Nadat de verenigde vergadering het projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 8 januari 2013) heeft vastgesteld, wordt dit bekendgemaakt door kennisgeving van de zakelijke inhoud daarvan in het digitale Waterschapsblad en op de website van Delfland. In de publicatie wordt vermeld dat projectplan 6 weken ter inzage wordt gelegd en dat in die periode beroep kan worden ingesteld door belanghebbenden die tijdig een zienswijze hebben ingediend tegen het ontwerp-projectplan, door belanghebbenden die kunnen aantonen dat hen redelijkerwijs niet verweten kan worden dat ze geen zienswijzen hebben ingediend en door belanghebbenden voor zover hun beroep betrekking heeft op wijzigingen in het projectplan.

Het projectplan is gewijzigd vastgesteld (zie ook toelichting onder 14). Tegen die wijzigingen in het projectplan kan iedere belanghebbende beroep indienen.

Op het besluit tot vaststelling van het projectplan is de Crisis- en Herstelwet van toepassing. Dit houdt een wettelijke beperking in van de beroepsmogelijkheden bij de rechtbank.

13. Bevoegd orgaan

De verenigde vergadering heeft in haar vergadering van 22 april 2010 (kenmerk 804432) de bevoegdheid tot het vaststellen van projectplannen gemandateerd aan het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden (zie ook 1.10 in de Uitvoeringsregeling juridische bevoegdheden).

Omdat het project Bergboezem Berkel grote bestuurlijke en financiële consequenties kent, kan geen gebruik worden gemaakt van het mandaat. De verenigde vergadering is op grond van artikel 77 Waterschapswet bevoegd om het projectplan vast te stellen.

Het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden is op grond van artikel 84 lid 2 Waterschapswet en de artikelen 1 en 3 Inspraakverordening Delfland 2011 bevoegd besluiten van de verenigde vergadering voor te bereiden en ontwerpbesluiten voor het indienen van zienswijzen ter inzage te leggen.

14. Toelichting

Algemeen

Op 22 december 2009 is de nieuwe Waterwet in werking getreden. De toepassing van de Waterwet is gericht op voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

Artikel 5.4 van die wet schrijft voor dat de aanleg of wijziging van een waterstaatswerk door of vanwege de beheerder moet geschieden overeenkomstig een daartoe door hem vast te stellen projectplan. De Waterwet laat de inhoud van een projectplan grotendeels vrij, maar stelt dat het plan bevat ten minste moet bevatten:

- een beschrijving van het betrokken werk,
- de wijze waarop dat zal worden uitgevoerd en
- een beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of beperken van de nadelige gevolgen van de uitvoering van het werk.

Vaststellen projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 8 januari 2013)

Het projectplan Bergboezem Berkel bevat slechts enkele onderdelen van het totale inrichtingsplan van de Bergboezem Berkel. In de Waterwet is namelijk vastgelegd dat een projectplan alleen bedoeld is voor de waterstaatswerken die worden gewijzigd of aangelegd door of vanwege de waterbeheerder. De volgende waterstaatswerken worden op initiatief van Delfland aangelegd of gewijzigd en maken dus deel uit van het projectplan:

- a. vergroten van de bergingscapaciteit van 600.000 m³ naar 1.200.000 m³ (gehele Bergboezem);
- b. aanleg inlaatconstructie voor polderwater (noordoostzijde Bergboezem);
- c. aanleggen doorvoerwatergang "bypass" (oostzijde Bergboezem);
- d. verwijderen en dichtzetten bestaande inlaatconstructie voor polderwater (zuidoostzijde Bergboezem);
- e. verwijderen, dichtzetten en vervangen bestaande duikers en stuwen rondom maalkom (noordoostzijde Bergboezem);
- f. aanleg vistrap naast inlaatconstructie voor polderwater (noordoostzijde Bergboezem)
- g. aanleggen natuurvriendelijke oever langs bypass en aanleggen gronddammen (oostzijde Bergboezem);
- h. aanleggen natuurvriendelijke oever langs hoofdwatergang Oude Leede (westzijde Bergboezem);
- i. aanleggen natuurvriendelijke oever langs Bovenvaart (oostzijde Bergboezem).

De vistrap (f) is wel opgenomen in het projectplan, maar niet in de separate VV-nota voor de kredietaanvraag. De reden is dat op 15 september 2011 aan de verenigde vergadering is toegezegd eerst de effectiviteit van de vispassages bij de Woudsepolder en de Holierhoekse- en Zouteveensepolder te monitoren.

Het gemaal in de Bergboezem heeft zijn eigen ontwerpproces gekend. Voor dit gemaal zijn aparte vergunningprocedures gevoerd en is een apart projectplan vastgesteld. Ook de kadeverbeteringen van de kaden Bovenvaart en Oude Leede zijn projectplan-plichtig. Echter, voor deze kaden heeft Delfland op 4 september 2008 al een kadeverbeteringsplan vastgesteld en ter inzage gelegd (deze is inmiddels onherroepelijk). In de Invoeringswet Waterwet is bepaald dat er geen projectplan nodig is als vóór inwerkingtreding van de Waterwet al een besluit tot aanleg of verbetering van waterstaatswerken is genomen, waartegen bezwaar en beroep mogelijk was. Dat laatste is het geval geweest voor de kaden.

Hoewel voor alle werkzaamheden in de Bergboezem Berkel in 2009 een keurvergunning is verleend, moet toch een projectplan worden vastgesteld. In de Invoeringswet Waterwet is namelijk geen uitzondering gemaakt voor maatregelen waarvoor al een keurvergunning is verleend.

Ingekomen zienswijzen

Eén zienswijze richtte zich op de wijze van bekendmaking. Het bleek dat de kennisgeving niet gebiedsdekkend in de huis-aan-huisbladen is verschenen. Daarom is de kennisgeving hernieuwd gepubliceerd en heeft het ontwerp-projectplan vanaf 30 november 2012 tot en met 10 januari 2012 opnieuw ter inzage gelegen.

De zienswijzen richtten zich verder voornamelijk op de aspecten weidevogels, landschap en cultuurhistorie en de bypass. De indieners van de zienswijzen vinden dat het aanleggen van natte natuur en de bypass het landschap aantasten en het leefgebied van weidevogels negatief beïnvloeden. Daarbij wordt verwezen naar het alternatieve inrichtingsplan "Zuinig met cultuurhistorie, zuinig met gemeenschapsgeld".

De inrichting van nieuwe natte natuur is geen onderdeel van het projectplan. Het is immers geen waterstaatswerk dat wordt aangelegd in opdracht van Delfland. De bypass maakt wel deel uit van het projectplan. Op 15 september 2011 heeft de verenigde vergadering een besluit genomen over de waterstaatkundige maatregelen in de Bergboezem Berkel en de financiën. Daarbij is het plan "Zuinig met cultuurhistorie, zuinig met gemeenschapsgeld" afgewogen aan de hand van de doelen uit de Programma's Schoon Water, Voldoende Water en Stevige Dijken. Besloten is toen alle waterstaatkundige werken ongewijzigd te laten.

De zienswijzen komen inhoudelijk overeen met de gronden in eerdere vergunningprocedures al aan de orde zijn geweest bij de rechtbank en de Raad van State. De rechtbank en de Raad van State hebben Delfland op inhoudelijke gronden tot nu toe altijd gelijk gegeven. De zienswijzen bevatten geen nieuwe gezichtspunten.

Aan de hand van de zienswijzen is een aantal kleine wijzigingen doorgevoerd in het projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 8 januari 2013). Het betreft een duidelijkere weergave van de overzichtskaart, een aanvulling van overzichtstabel "monitoring tijdens de uitvoering" voor de aspecten milieukundige, ecologische en archeologische begeleiding en een nadere toelichting over beheer- en onderhoud. Voor de overige aspecten is het projectplan onveranderd gebleven ten opzichte van 2011.

Intrekken besluit projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 25 augustus 2011)

De verenigde vergadering heeft het projectplan Bergboezem Berkel op 24 november 2011 vastgesteld. Omdat dit besluit op onjuiste wijze is gepubliceerd (uitsluitend elektronisch), moet het besluit van 24 november 2011 worden ingetrokken. Het nu voorliggende besluit ter vaststelling van het projectplan komt hiervoor in de plaats.

15. Bijlagen

Nota van Beantwoording
Projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 8 januari 2013)

Projectplan Bergboezem Berkel

Kenmerk VV : 980176

Vergaderdatum : 28 februari 2013

Beleidsveld : Schoon Water, Voldoende Water
Stevige Dijken

Agendapunt : 04.B.10

De Verenigde Vergadering van Delfland,

gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 22 januari 2013, kenmerk 980176;

gelezen het positieve/negatieve advies van de commissie Waersystemen – kwaliteit en kwantiteit;

overwegende dat:

- het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel ter inzage is gelegd van 30 november 2012 tot en met 10 januari 2013
- er 70 schriftelijke zienswijzen zijn ingediend waarvan er 4 niet-ontvankelijk zijn

Gelet op:

artikel 5.4 van de Waterwet, de Inspraakverordening Delfland 2011 en artikel 77 van de Waterschapswet

Besluit:

1. het besluit van 24 november 2011 tot het vaststellen projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 25 augustus 2011) in te trekken;
2. de Nota van beantwoording zienswijzen vast te stellen;
3. het projectplan Bergboezem Berkel (d.d. 8 januari 2013) gewijzigd vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 28 februari 2013

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

mr. M.A.P. van Haersma Buma

Hoogheemraadschap van Delfland

Projectplan Bergboezem Berkel

Project- en ingenieursbureau

Projectplan Bergboezem polder Berkel

Opsteller: M. van Amelsvoort
Status: definitief
Projectfase: Bestek
Projectnummer: 701579
Datum: 8 januari 2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding	5
2. Beschrijving van het betrokken werk	7
2.1 Locatie	7
2.2 Waterhuishouding polder Berkel	7
2.3 Inrichting Bergboezem Berkel	8
2.4 Reikwijdte projectplan	10
2.5 Omschrijving aan te leggen en te wijzigen waterstaatswerken	10
2.6 Relatie met het bestemmingsplan	17
2.7 Relatie met de legger	17
2.8 Relatie met de beleidsregels	17
3. Wijze waarop het werk wordt uitgevoerd	19
3.1 Werkmethode	19
3.2 Bouwlogistiek en planning	20
4. Beschrijving van de te treffen voorzieningen	22
4.1 Monitoring tijdens uitvoering	22
4.2 Beperken nadelige effecten	22
4.3 Financieel nadeel	23
5. Onderzoeken	25
5.1 Resultaten onderzoeken	25
5.2 Relatie met vergunningen/meldingen en andere besluiten	27
6. Beheer en onderhoud	29
7. Procedure	31
7.1 Betrokken partijen/vooroverleg	31
7.2 Grondverwerving	31
7.3 Rechtsbescherming	31
8. Bijlagen	33

1. Inleiding

Het Hoogheemraadschap van Delfland (hierna Delfland) is belast met de zorg voor het watersysteem in zijn beheergebied. Deze zorg omvat het kwantiteits- en kwaliteitsbeheer van het oppervlaktewater, het beheer van de waterkeringen, het kwantiteitsbeheer van het grondwater en de zuivering van stedelijk afvalwater.

De Waterwet en de op grond daarvan vastgestelde Waterverordening schrijven voor dat Delfland met betrekking tot het beheer van het watersysteem een beheerplan opstelt, dat is afgestemd op het Nationale Waterplan en het Provinciale Waterplan Zuid-Holland.

Delfland heeft in het Waterbeheerplan 2010-2015, het strategisch werkplan van Delfland, de doelen en maatregelen voor de periode met ingang van 22 december 2009 vastgelegd. Hieronder valt een aantal maatregelen uit de programma's "Voldoende water", "Stevige dijken" en "Schoon water".

Programma Voldoende water

In 1998, 2000 en 2001 heeft het beheersgebied van het Hoogheemraadschap van Delfland te kampen gehad met wateroverlast. ABCDelfland is gestart in 2001. 'ABC' staat voor 'Afvoer- en BergingsCapaciteit'. ABCDelfland bestaat uit twee deelprojecten die elkaar aanvullen: ABC-Boezem en ABC-Polders. ABCDelfland beoogt meer verwerkingsruimte te creëren voor een plotselinge toename van de waterhoeveelheid, zoals bij hevige regenbuien.

Het watersysteem van Delflands boezem en de polder Berkel moet worden aangepast om meer neerslag te kunnen verwerken. Het gaat in de polder Berkel om meer ruimte voor water in stedelijk gebied, bredere sloten en het plaatsen van extra poldergemalen. De Bergboezem Berkel wordt geschikt gemaakt voor het tijdelijk opvangen van boezemwater.

Programma Stevige dijken

Het programma Stevige Dijken heeft onder andere als doel de veiligheid van de waterkering op orde te houden. Alle regionale waterkeringen zijn getoetst op onder andere sterkte (stabiliteit) en hoogte. Uit de toetsing blijkt welke waterkeringen moeten worden versterkt of opgehoogd.

De kade langs de Bovenvaart voldoet niet aan de stabiliteitseis. De kade langs Oude Leede moet worden opgehoogd.

Programma Schoon water

Delfland zorgt voor schoon en gezond water in zijn kanalen, sloten en plassen. In de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) zijn normen voor de ecologische en chemische waterkwaliteit vastgelegd. Ook moeten vissen van de polders naar de boezem kunnen zwemmen en weer terug(vismigratie).

Om aan de normen van de Kaderrichtlijn Water te kunnen voldoen, moet er in de polder Berkel ca. 4 hectare (ha) natuurvriendelijke oevers worden aangelegd. Hiervan wordt ca. 2 ½ ha aangelegd in de Bergboezem zelf. Een vistrap zorgt ervoor dat vissen van de Bergboezem naar de binnenboezem kunnen zwemmen en weer terug.

Projectplan

Om de doelstellingen van de programma "Voldoende water", "Stevige dijken" en "Schoon water" te behalen, zijn maatregelen vastgesteld. Daartoe moeten waterstaatswerken worden aangelegd en gewijzigd. De Waterwet schrijft voor dat de waterbeheerder (in dit geval Delfland) een projectplan moet vaststellen bij de aanleg of wijziging van waterstaatswerken door of vanwege de waterbeheerder. Waterstaatswerken zijn:

- een oppervlaktewaterlichaam (water, waterbodems, oevers, flora en fauna);
- een bergingsgebied;
- een waterkering;
- een ondersteunend kunstwerk, zoals stuwen, gemalen en duikers.

Het projectplan bevat ten minste de beschrijving van de te wijzigen en/of aan te leggen waterstaatswerken, de uitvoeringswijze en de voorzieningen om nadelige invloeden te beperken of te voorkomen. Bij het opstellen van het projectplan is getoetst in hoeverre deze werkzaamheden passen binnen de doelstellingen van de Waterwet.

Dit projectplan Bergboezem polder Berkel behandelt de aanleg en wijziging van:

- een waterberging;
- dammen, duikers en stuwen;
- een inlaatconstructie met vistrap;
- een watergang en
- natuurvriendelijke oevers.

Voorgaande besluitvorming

Op 22 november 2007 heeft Delfland het peilbesluit Polder Berkel vastgesteld. In het peilbesluit zijn de toekomstige waterpeilen in de Bergboezem vastgelegd.

Delfland heeft op 31 januari 2008 het definitief ontwerp van de Bergboezem Berkel vastgesteld. In het definitief ontwerp zijn de technische ontwerpen opgenomen.

Op 4 september 2008 heeft Delfland het kadeverbeteringsplan Bergboezem Berkel vastgesteld. In het kadeverbeteringsplan zijn de ontwerpen van de drie kaden rondom de Bergboezem beschreven. Het kadeverbeteringsplan heeft ter inzage gelegen en is onherroepelijk.

Op 23 juli 2009 is de keurvergunning verleend voor de aanleg van de werken in de Bergboezem. De vergunning is onherroepelijk geworden.

Op 21 juni 2011 en op 15 september 2011 hebben respectievelijk het college en de verenigde vergadering van Delfland een heroverwegingsbesluit genomen over het benutten van de Bergboezem voor het bergen van boezemwater. Voor een integrale overweging is niet alleen het effect op de waterstanden in de boezem van belang, maar ook zaken zoals bestuurlijke afspraken, gebiedsgericht werken en effecten op de doorlooptijd van andere maatregelen in de Bergboezem. Delfland heeft besloten de capaciteitsvergroting voor boezemwaterberging onverkort uit te voeren vanwege:

- de mogelijkheid de capaciteitsvergroting ook te benutten als extra maalstopberging voor polderwater;
- de onderlinge afhankelijkheid in planning, procedures, onteigening en kosten met de andere maatregelen in de Bergboezem (zoals natuurvriendelijke oevers, bypass, natuur en recreatie);
- verregaande bestuurlijke afspraken met provincie en gemeenten.

De verenigde vergadering heeft het projectplan Bergboezem Berkel op 24 november 2011 vastgesteld. Tegen dat besluit hebben de Vereniging tegen Milieubederf en de Stichting Natuur- en Milieuwacht beroep ingediend bij de rechtbank.

Medio 2012 heeft de Raad van State in een drietal andere zaken (buiten Delfland) geoordeeld dat ontwerp-besluiten niet zonder meer uitsluitend elektronische bekend mogen worden gemaakt. Aangezien ook het (ontwerp)projectplan Bergboezem Berkel uitsluitend elektronisch is bekendgemaakt, heeft Delfland besloten het ontwerp-projectplan alsnog te publiceren in de huis-aan-huisbladen.

Het college van Delfland heeft op 18 september 2012 besloten het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel opnieuw ter inzage te leggen voor het indienen van zienswijzen.

2. Beschrijving van het betrokken werk

2.1 Locatie

Het plangebied van de Bergboezem Berkel, ca. 100 ha grasland, ligt grotendeels in de gemeente Lansingerland en voor een klein deel in de gemeente Pijnacker-Nootdorp en ligt in de Polder Berkel. Het plangebied wordt ingesloten door de kade langs de Bovenvaart, de kade langs de polder Oude Leede en de kade langs de Molenweg en is al sinds jaar en dag in gebruik als waterberging.

2.2 Waterhuishouding polder Berkel

De polder Berkel bestaat uit 12 laaggelegen polderdelen. Zes poldergemalen pompen het water naar de hoger gelegen binnenboezem. De binnenboezem is het centrale afvoersysteem van de gehele polder Berkel. Het Bovengemaal pompt vervolgens het water uit de binnenboezem naar de boezem (Berkelsche Zweth).

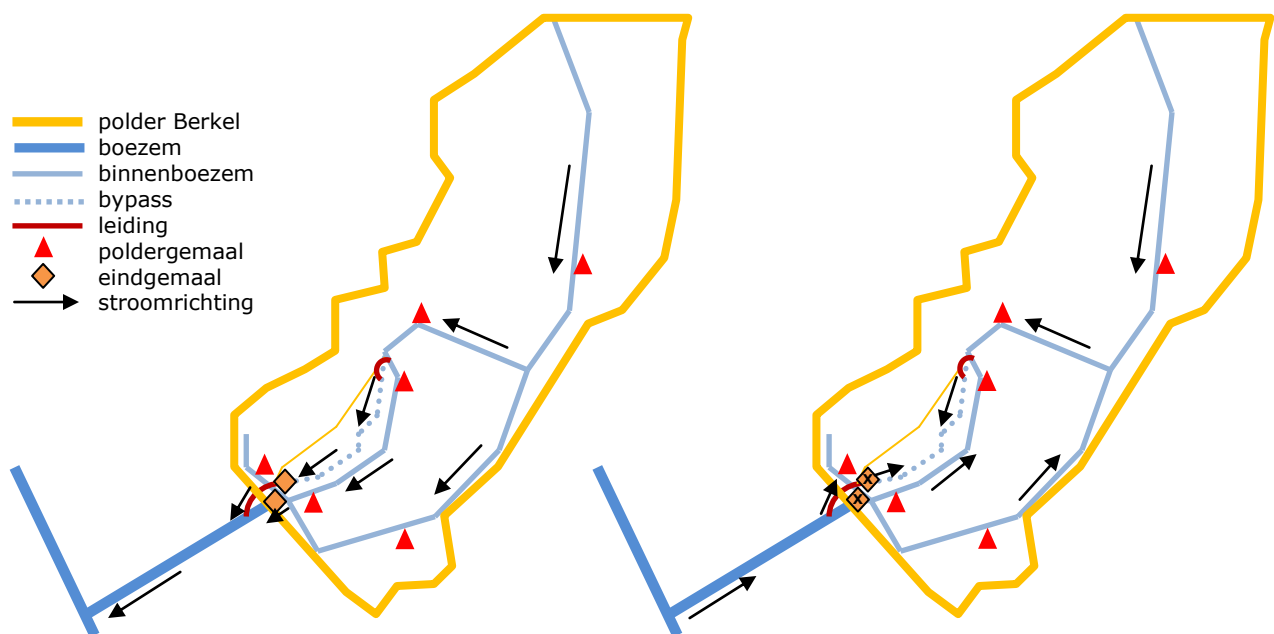
Afvoer van water

De zes poldergemalen pompen samen $290 \text{ m}^3/\text{min}$ (290.000 liter water per minuut) van de polders naar de binnenboezem. De binnenboezem en het Bovengemaal kunnen deze hoeveelheid niet verwerken. Daarom moet een extra watergang, de bypass, en een nieuw gemaal worden aangelegd. De bypass en het nog te bouwen gemaal Bergboezem zorgen samen voor het afvoeren van het overtollige water (zie figuur 1).

Bergen van water

Wanneer het hevig regent, kan het waterpeil in de boezem te snel en te veel stijgen. Daardoor kunnen dijken overstromen of zelfs doorbreken. Om wateroverlast te voorkomen, kan Delfland een maalstop afkondigen voor de polder Berkel. Het Bovengemaal en het nieuwe gemaal Bergboezem worden dan stilgelegd (maalstop). De zes poldergemalen blijven wel doorpompen om de polders droog te houden. Al het polderwater wordt in die situatie tijdelijk in de Bergboezem opgeslagen.

Als het waterpeil in de boezem ondanks de maalstop nog steeds te hoog wordt, dan kan Delfland zelfs boezemwater in de Bergboezem laten stromen (zie figuur 2).

Figuur 1: Afvoer van water

Figuur 2: Bergen van water uit polder en boezem

2.3 Inrichting Bergboezem Berkel

De Bergboezem Berkel maakt deel uit van het provinciale project Groenblauwe Slinger, deelgebied Groenzone-Bergboezem. Samen met Delfland, de gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp heeft de provincie Zuid-Holland in 2004 het globale inrichtingsplan Masterplan Groenzone opgesteld.

Vervolgens heeft Delfland het Masterplan technisch uitgewerkt tot een definitief ontwerp. Het definitief ontwerp is een integraal ontwerp waarbij de functies natuur, recreatie, landschap en water nauw met elkaar zijn verweven. Het definitief ontwerp Bergboezem bevat onder andere:

- het verhogen en verstevigen van de kaden rondom de Bergboezem;
- het vergroten van de capaciteit voor waterberging;
- het aanleggen van een bypass (brede doorvoerwatergang) en een inlaatconstructie;
- het aanpassen en vervangen van duikers en stuwen;
- het plaatsen van twee stuwen en een windwatermolen;
- het aanleggen van natuurvriendelijke oevers en een vistrap;
- het bouwen van een nieuw gemaal in de Bergboezem;
- het graven van waterpartijen en watergangen;
- het aanleggen van wandelpaden, fietspaden, uitkijk- en rustpunten.

Deze maatregelen zijn weergegeven op de overzichtskaart van het inrichtingsplan in bijlage I. Het definitief ontwerp is opgenomen in bijlage II.

In het noordwestelijke deel van de Bergboezem zijn twee waterplassen voorzien. De waterplassen zorgen voor een ecologische verbinding, waardoor planten en dieren zich kunnen verspreiden over de omgeving. In de ondiepe delen van de plassen kunnen weidevogels voedsel vinden. Het zuidoostelijke deel van de Bergboezem blijft grasland en wordt specifiek ingericht en beheerd voor weidevogels. Een brede watergang (bypass) met natuurvriendelijke oevers zorgt voor afvoer van water uit de polder Berkel. De verwachting is dat de Bergboezem eens in de 10 tot 25 jaar kan worden ingezet om tijdelijk water te bergen.

In het centrale deel van de Bergboezem wordt zoveel mogelijk rust nagestreefd, zodat riet- en weidevogels niet worden verstoord. Daarom liggen de wandel- en fietspaden in de noordelijke en zuidelijke hoeken of achter de kade. Ook zal het grootste deel van de Combinatieweg worden afgesloten voor wandelaars en fietsers.

Pijnacker

N470

Oude Leede

Berkel en Rodenrijs

Bergboezem Berkel

N471

Berkelsche Zweth

2.4 Reikwijdte projectplan

Dit projectplan bevat slechts enkele onderdelen van het totale inrichtingsplan van de Bergboezem Berkel. In de Waterwet is namelijk vastgelegd dat een projectplan slechts bedoeld is voor de waterstaatswerken die worden gewijzigd of aangelegd door of vanwege de waterbeheerder. De volgende waterstaatswerken worden op initiatief van Delfland aangelegd of gewijzigd en maken dus deel uit van dit projectplan:

- a. vergroten van de bergingscapaciteit van 600.000 m³ naar 1.200.000 m³ (gehele Bergboezem);
- b. aanleg inlaatconstructie voor polderwater (noordoostzijde Bergboezem);
- c. aanleggen doorvoerwatergang "bypass" (oostzijde Bergboezem);
- d. verwijderen en dichtzetten bestaande inlaatconstructie voor polderwater (zuidoostzijde Bergboezem);
- e. verwijderen, dichtzetten en vervangen bestaande duikers en stuwen rondom maalkom (noordoostzijde Bergboezem);
- f. aanleg vistrap naast inlaatconstructie voor polderwater (noordoostzijde Bergboezem)
- g. aanleggen natuurvriendelijke oever langs bypass en aanleggen gronddammen (oostzijde Bergboezem);
- h. aanleggen natuurvriendelijke oever langs hoofdwatgang Oude Leede (westzijde Bergboezem);
- i. aanleggen natuurvriendelijke oever langs Bovenvaart (oostzijde Bergboezem).

Het gemaal in de Bergboezem heeft zijn eigen ontwerpproces gekend. Voor dit gemaal zijn aparte vergunningprocedures gevoerd en wordt een apart projectplan opgesteld. Ook de kadeverbeteringen van de kaden Bovenvaart en Oude Leede zijn projectplan-plichtig. Echter, voor deze kaden heeft Delfland op 4 september 2008 al een kadeverbeteringsplan vastgesteld en ter inzage gelegd (is inmiddels onherroepelijk). In de Invoeringswet Waterwet is bepaald dat er geen projectplan nodig is als vóór inwerkingtreding van de Waterwet al een besluit tot aanleg of verbetering van waterstaatswerken is genomen, waartegen bezwaar en beroep mogelijk was. Dat laatste is het geval geweest voor de kaden.

Hoewel voor alle werkzaamheden in de Bergboezem Berkel in 2009 een keurvergunning is verleend, moet toch een projectplan worden vastgesteld. In de Invoeringswet Waterwet is namelijk geen uitzondering gemaakt voor maatregelen waarvoor al een keurvergunning is verleend.

2.5 Omschrijving aan te leggen en te wijzigen waterstaatswerken

De technische tekeningen van de aan te leggen en de te wijzigen waterstaatswerken zijn opgenomen in bijlage III. De werken worden aangelegd overeenkomstig de reeds verleende keurvergunning. Waar de werken afwijken van de keurvergunning, is dit expliciet vermeld.

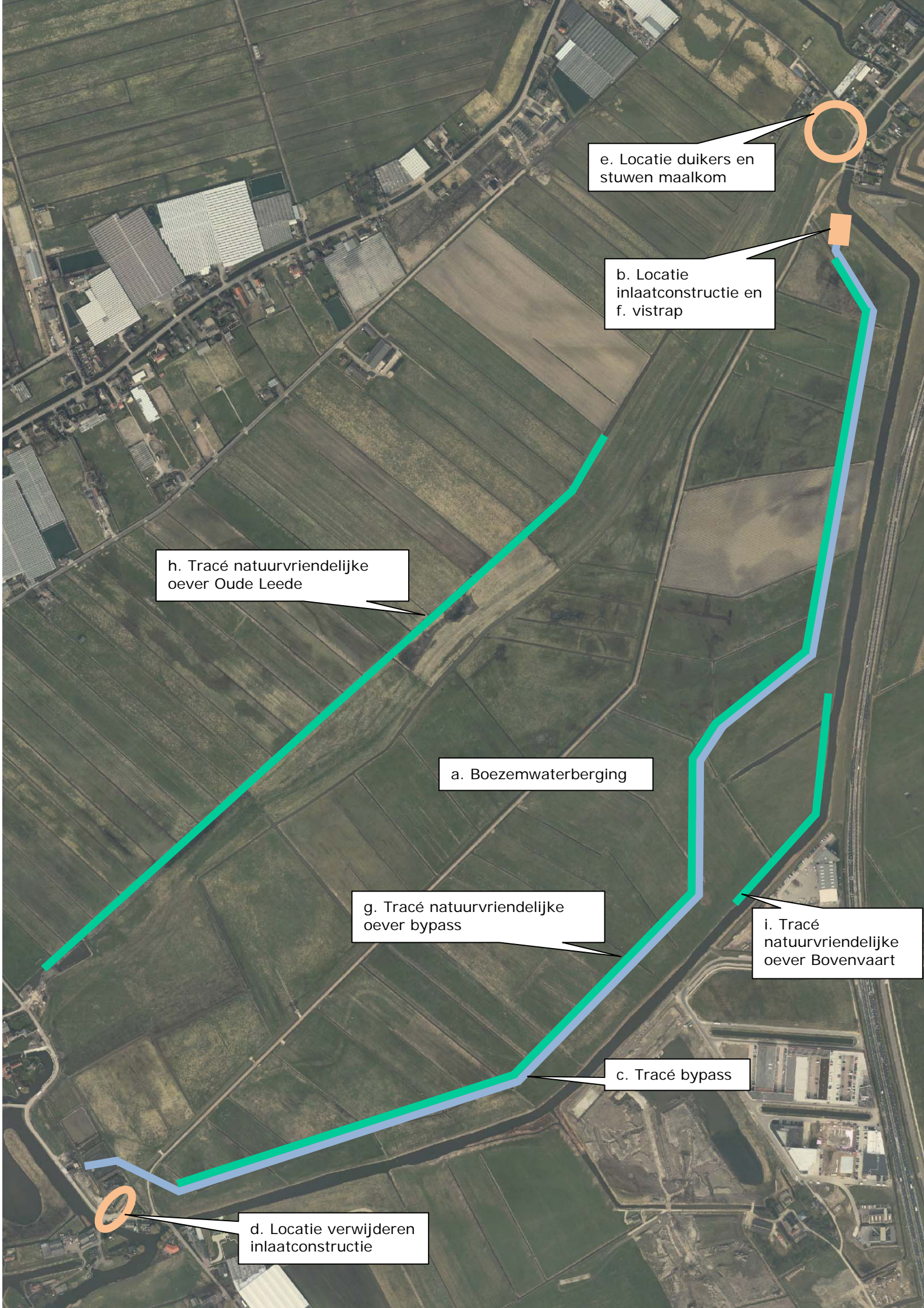
a. Vergroten bergingscapaciteit

De Bergboezem is al tientallen jaren in gebruik als waterberging voor polderwater. Om ook water van de boezem te kunnen opvangen, moet de inhoud van de waterberging worden vergroot. Dit gebeurt door de kade Oude Leede op te hogen. Met het verhogen van de kade wordt de totale inhoud vergroot van 600.000 m³ naar 1.200.000 m³. De inlaatconstructie voor boezemwater vanuit de Berkelsche Zweth is al in 2009 aangelegd.

Delfland heeft enkele malen het effect van de berging op de boezemwaterstanden onderzocht. In 2000 is berekend dat de boezemwaterberging nodig is om het waterpeil in de boezem tijdens hevige neerslag te kunnen beheersen. In de jaren daarna is de rekenmethodiek en de modellering echter verbeterd.

In 2004 is geconcludeerd dat onder maatgevende omstandigheden (een regenbui van september 1998, 100 mm neerslag in 48 uur) de boezemwaterberging niet wordt gebruikt. Bij een zwaardere bui wel. In 2004 heeft Delfland besloten de boezemwaterberging toch aan te leggen als extra zekerheid in het watersysteem. In 2010 is opnieuw het effect onderzocht. Ook uit dit onderzoek blijkt dat onder maatgevende omstandigheden de boezemwaterberging niet wordt gebruikt. Bij een zwaardere bui wel.

e. Locatie duikers en stuwen maalkom

b. Locatie inlaatconstructie en f. vistrap

h. Tracé natuurvriendelijke oever Oude Leede

a. Boezemwaterberging

g. Tracé natuurvriendelijke oever bypass

i. Tracé natuurvriendelijke oever Bovenvaart

c. Tracé bypass

d. Locatie verwijderen inlaatconstructie

b. Aanleggen inlaatconstructie voor polderwater

De binnenboezem van de polder Berkel moet 30% meer water verwerken dan de binnenboezem kan afvoeren. Daarom wordt ter ontlasting van de binnenboezem een nieuwe inlaatconstructie gebouwd. De inlaatconstructie is geplaatst in het noordoosten van de Bergboezem, omdat deze locatie stroomopwaarts het meest gunstig is voor de waterbeheersing.

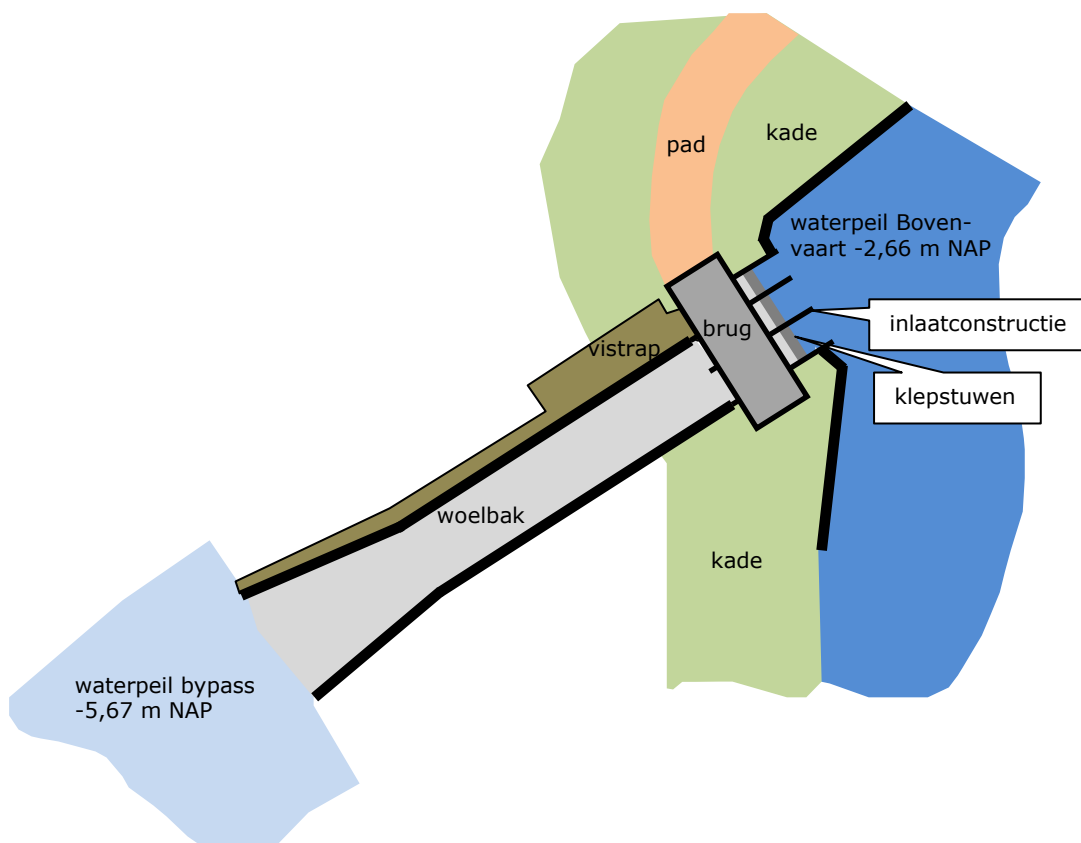
Reguliere afvoer

Het afvoeroverschot op de binnenboezem bedraagt $80 \text{ m}^3/\text{min}$ en wordt via de inlaatconstructie afgevoerd naar de lager gelegen doorvoerwatergang "bypass". Via de bypass wordt het water naar het nieuwe gemaal Bergboezem afgevoerd. Dit gemaal pompt het water weg naar de boezem.

Waterberging

De inlaatconstructie heeft nog een tweede functie. Als tijdens calamiteiten in de boezem een maalstop wordt afgekondigd voor de polder Berkel, worden het Bovengemaal en het nieuwe gemaal Bergboezem stil gelegd. Al het polderwater ($290 \text{ m}^3/\text{min}$) zal via de inlaatconstructie worden geborgen in de Bergboezem. De woelbak zorgt ervoor dat het water rustig de Bergboezem in zal stromen.

De inlaatconstructie wordt gemaakt van beton. De constructie bestaat uit twee openingen van 2 m breed. De inlaatconstructie wordt voorzien van twee op afstand bedienbare klepstuwen. Naast de inlaatconstructie is een vistrap voorzien. De vistrap heeft een eigen klepstuw.

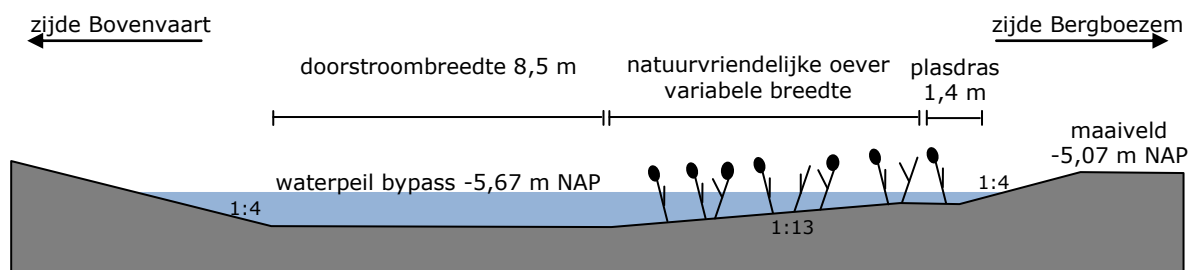
Figuur 3: Illustratie van bovenaanzicht inlaatconstructie

c. Aanleggen doorvoerwatergang "bypass"

Het overtollige water uit de binnenboezem stroomt via de inlaatconstructie in de lager gelegen watergang, de bypass. De bypass voert dit water af naar het nog te bouwen gemaal in de Bergboezem. De bypass krijgt een capaciteit van $90 \text{ m}^3/\text{min}$ ($80 \text{ m}^3/\text{min}$ uit de binnenboezem plus $10 \text{ m}^3/\text{min}$ uit de watergangen in de Bergboezem zelf). De waterdiepte bedraagt ca. 0,8 m en de breedte is ca. 8,5 m. De bypass kan tevens worden gebruikt om bij watertekorten water aan te voeren.

De bypass in de Bergboezem wordt onderlangs de kade Bovenvaart gelegd om het huidige kavelpatroon in stand te houden, de percelen toegankelijk te houden voor beheer en onderhoud, de aanwezige kreekkruggen (kenmerkende verhogingen in het landschap) te sparen en om een natuurlijke barrière te vormen tussen de wandelpaden en de natuur. Om de sterkte van de kade langs de Bovenvaart te waarborgen, ligt de bypass op ca. 15 m van de kade.

Als gevolg van de bypass krijgt de Berkelsche Zweth meer water te verwerken. Onderzoek en berekeningen tonen aan dat er geen onaanvaardbare peilstijgingen ontstaan in dit deel van de boezem (zie 5.1).

Figuur 4: Illustratie van dwarsdoorsnede bypass en natuurvriendelijke oever

Naast de mogelijkheid om een bypass te graven, zijn nog twee mogelijkheden in beeld gebracht; "reguliere berging" en "verbreden Bovenvaart". Deze twee mogelijkheden bleken niet haalbaar.

1. Bij reguliere berging zou $80 \text{ m}^3/\text{min}$ uit de binnenboezem in de Bergboezem stromen. Dit water zou tijdelijk op het land worden geborgen. Reguliere berging kan enkele malen per jaar voorkomen. Deze hoge frequentie van waterberging is een te grote beperking op de natuurdoelen in de Bergboezem, de weidevogelpopulatie en de openstelling van het gebied voor publiek.
2. De binnenboezem (Bovenvaart) zou ca. 8 m moeten worden verbreed om $80 \text{ m}^3/\text{min}$ extra af te kunnen voeren. Berekeningen tonen aan dat het verschuiven van de kade langs de Bovenvaart niet haalbaar is vanwege landschappelijke inpassing en de aanlegkosten van een nieuwe kade (zie 5.1.). Vanwege de slappe veenondergrond moet de nieuwe kade namelijk erg breed en hoog worden.

d. Verwijderen en dichtzetten bestaande inlaatconstructie voor polderwater

De bestaande inlaatconstructie aan de zuidoostzijde van de Bergboezem is in een slechte staat. Deze inlaatconstructie werd tijdens een maalstop gebruikt om polderwater te bergen in de Bergboezem. De nieuwe inlaatconstructie aan de noordoostzijde vervangt geheel de functie van de bestaande constructie. Daarom wordt de bestaande inlaatconstructie deels verwijderd en deels volgestort met beton.

Figuur 5: overzicht te verwijderen inlaatconstructie

Het ontwerp van de bestaande inlaatconstructie is gewijzigd ten opzichte van de op 23 juli 2009 verleende keurvergunning. De inlaatconstructie wordt niet meer opgeknapt maar verwijderd. Hiervoor is gekozen omdat de opknappwerkzaamheden (onder andere damwanden trillen) mogelijk schade kunnen veroorzaken aan de direct naastgelegen woningen.

e. Verwijderen en vervangen bestaande duikers en stuwen rondom maalkom

Door de bouw van nieuwe gemalen in de polder Berkel is de waterafvoer in de polder sterk veranderd. Als gevolg daarvan moeten de duikers rondom de maalkom van het gemaal Westpolder worden aangepast. De duikers zullen minder water gaan afvoeren, omdat de nieuwe gemalen Meerpolder, Bergboezem en Oude Leede de bemaling grotendeels overnemen van het bestaande gemaal Westpolder. De maalkom wordt met houten materialen hersteld om de cultuurhistorische waarde van de maalkom te behouden.

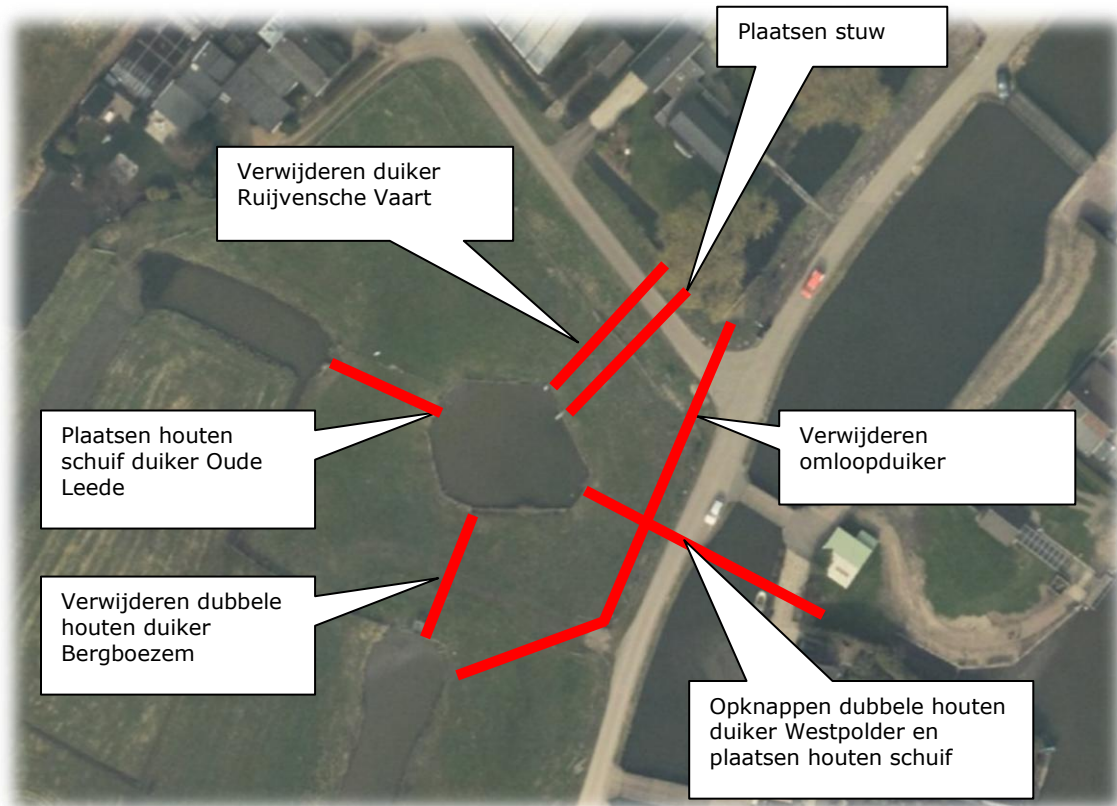
De duiker van de Ruijvensche Vaart naar de maalkom (diameter 300 mm) wordt deels verwijderd en volgestort met beton. De naastgelegen duiker (diameter 600 mm) blijft behouden en wordt voorzien van een handbediende stuw met een overstortbreedte van 1 m.

De dubbele houten duiker van de hoofdwatergang in de Bergboezem naar de maalkom wordt verwijderd. De afwatering van de Bergboezem vindt namelijk niet meer plaats via deze duiker, maar via de bypass.

De dubbele houten duiker van de maalkom naar gemaal Westpolder is in slechte staat en wordt opgeknapt. Dit gebeurt door twee pvc-buizen (diameter ieder 400 mm) in de houten duikers te schuiven en rondom vol te schuimen met beton. Voor de dubbele duiker zal een houten schuif worden geplaatst. Deze schuif is in reguliere omstandigheden gesloten. Door de schuif te openen kan indien nodig gemaal Westpolder in nood bijspringen.

De betonnen eironde omloopduiker (diameter 400 mm/600 mm) van de Ruijvensche Vaart naar de Bergboezem wordt deels verwijderd en volgestort met beton. Door de bouw van nieuwe gemalen heeft de omloopduiker zijn functie verloren.

De bestaande schuif voor de duiker Oude Leede wordt vervangen door een houten schuif.

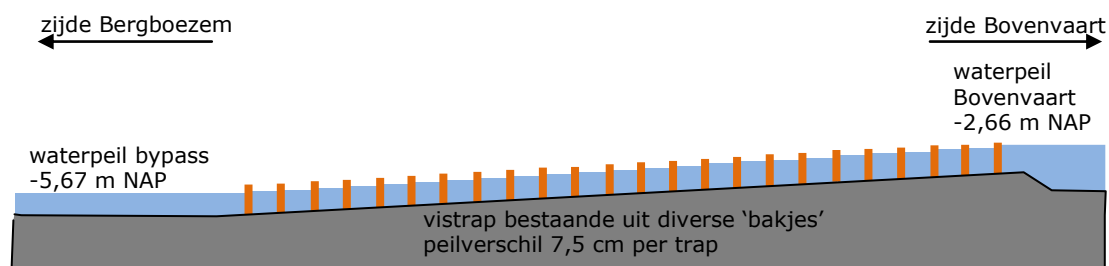

Figuur 6: aanpassen maalkom (noordzijde Bergboezem)

f. Aanleg vistrap naast inlaatconstructie voor polderwater

Via de vistrap kunnen vissen van de laag gelegen bypass naar de 3 m hoger gelegen binnenboezem zwemmen. De vistrap bestaat uit 40 'bakjes'. In elk 'bakje' zit een kleine opening waar de vissen doorheen kunnen zwemmen. De 'bakjes' zorgen ervoor dat vissen per trap van 7,5 cm naar boven kunnen. Via de vistrap kunnen vissen ook weer naar beneden.

Via de vistrap stroomt er water van de binnenboezem naar de bypass. Omdat in droge tijden de binnenboezem geen water kan missen, kan de vistrap tijdelijk worden dichtgezet met een klep.

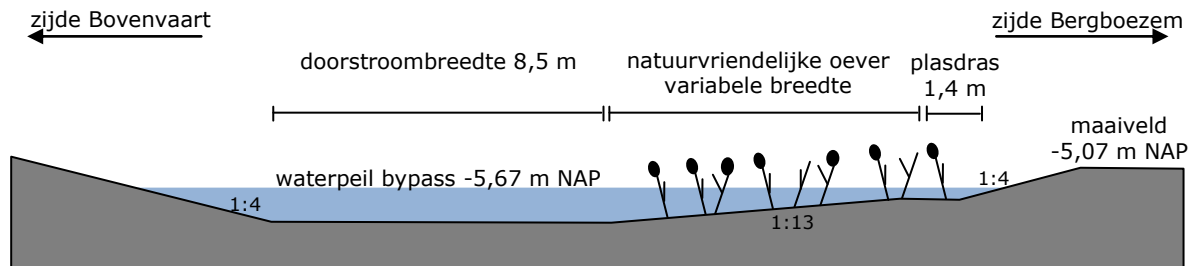

Figuur 7: Illustratie van dwarsdoorsnede vistrap

g. Aanleg natuurvriendelijke oever langs bypass en aanleggen gronddammen

Langs de gehele bypass wordt een ca. 10 m brede en ca. 2200 m lange natuurvriendelijke oever aangelegd. Door het zeer flauwe oevertalud (talud tot 1:13) kunnen veel soorten waterplanten groeien. Door de afwisseling in waterdiepte en planten is de oever zeer geschikt voor snoek.

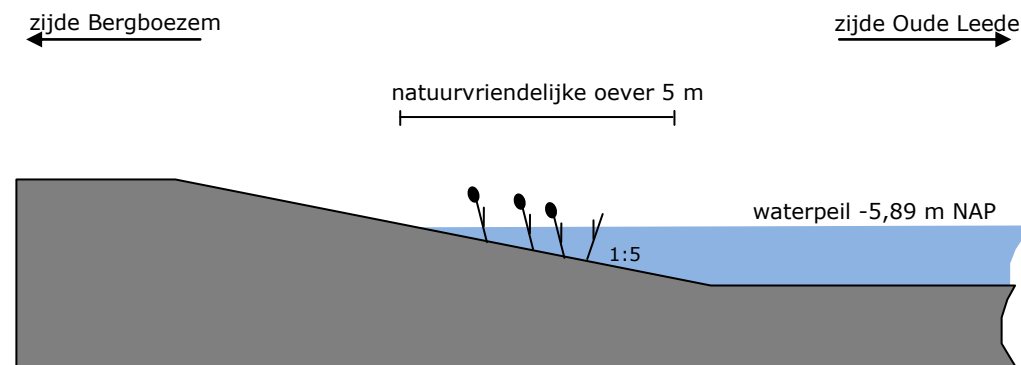
De bypass heeft een eigen waterpeil (-5,67 m NAP). Met enkele gronddammen wordt de bypass gescheiden van de hoger gelegen watergangen in de Bergboezem. Daarmee wordt tevens voorkomen dat het kwalitatief mindere binnenboezemwater via de bypass in de watergangen van de Bergboezem zal stromen.

Figuur 8: Illustratie van dwarsdoorsnede bypass en natuurvriendelijke oever

h. Aanleg natuurvriendelijke oever langs hoofdwatrgang Oude Leede

Langs de hoofdwatrgang van de polder Oude Leede wordt een ca. 5 m brede en ca. 1300 m lange natuurvriendelijke oever aangelegd. Het talud van de oever is flauw, 1:5.

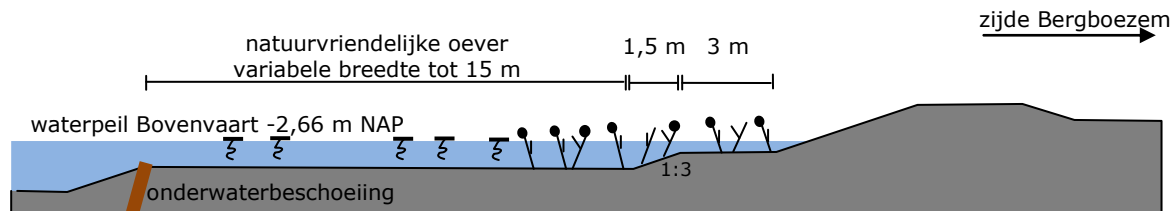
Figuur 9: Illustratie van dwarsdoorsnede natuurvriendelijke oever Oude Leede

Het ontwerp van de natuurvriendelijke oever is gewijzigd ten opzichte van de op 23 juli 2009 verleende keurvergunning. De oever is smaller gemaakt om de grondbalans sluitend te krijgen en kosten te besparen.

i. Aanleg natuurvriendelijke oever langs Bovenvaart

Langs de Bovenvaart wordt een ca. 300 m lange natuurvriendelijke oever aangelegd. De breedte varieert van 5 tot 20 m. Het talud (1:3) is voorzien van een onderwaterbeschoeiing.

De natuurvriendelijke oever wordt gecombineerd met het graven van 0,45 ha water ter compensatie van gedempt water. In de binnenboezem is in het verleden 0,35 ha gedempt bij de ontwikkeling van het bedrijventerrein Oudeland. 0,1 ha zal worden gedempt bij de herinrichting van de Bergboezem.

Figuur 10: Illustratie van dwarsdoorsnede natuurvriendelijke oever Bovenvaart

Het ontwerp van de natuurvriendelijke oever is gewijzigd ten opzichte van de op 23 juli 2009 verleende keurvergunning. De vergunde hoeveelheid te compenseren water, en daarmee het oppervlak natuurvriendelijke oever, was 0,9 ha. Omdat de gemeente Lansingerland zelfstandig elders 0,25 ha water zal compenseren en er destijds 0,2 ha foutief is meegerekend, is in dit projectplan het te compenseren water beperkt tot 0,45 ha.

2.6 Relatie met het bestemmingsplan

Het bestemmingsplan Groenzone Berkel-Pijnacker is van toepassing. De drie kaden rondom de Bergboezem zijn bestemd als "Primair waterkering en waterstaatsdoeleinden". De Bergboezem zelf is bestemd als "Recreatieve doeleinden, Natuur en Waterberging", "Natuurgebied" en "Verkeersdoeleinden". De voorgenomen werkzaamheden passen binnen het vigerende bestemmingsplan. Dit bestemmingsplan is vigerend en onherroepelijk.

2.7 Relatie met de legger

De huidige watergangen, de daarin gelegen kunstwerken en de waterberging in de Bergboezem Berkel zijn opgenomen in de Legger Wateren van maart 2011. De kade langs de Bovenvaart en de waterscheiding langs Oude Leede zijn opgenomen in de Legger Binnenwaterkeringen, landscheidingen, boezemkaden, polderkaden en waterscheidingen van december 1997.

Door het aanleggen en wijzigen van de waterstaatswerken in de Bergboezem Berkel zullen de Leggers moeten worden gewijzigd. De wijzigingen in de waterstaatswerken zoals omschreven in dit projectplan zullen, na uitvoering, worden opgenomen in de eerstvolgende wijziging van de Leggers.

2.8 Relatie met de beleidsregels

De volgende beleidsregels van Delfland zijn van toepassing op de aan te leggen en de te wijzigen waterstaatswerken in de Bergboezem Berkel:

- Beleidsregels Dempden en graven
- Beleidsregels Kunstwerken in wateren
- Algemene Regels Natuurvriendelijke Oevers
- Nota Kaden en waterkeringvreemde elementen
- Beleidsregels Veendijken 2008

Het technisch ontwerp van de aan te leggen en de te wijzigen waterstaatswerken voldoet aan deze beleidsregels. Een uitzondering hierop is de waterdiepte van de aan te leggen doorvoerwatergang "bypass". In de Beleidsregel Dempden en Graven is een minimale waterdiepte gesteld (1 m) om de watergang varend te kunnen onderhouden. De waterdiepte van de bypass is echter minder (0,8 m), maar is nog steeds voldoende om varend onderhoud mogelijk te maken. Deze afwijkende waterdiepte is vergund in de aparte procedure van de keurvergunning die is verleend op 23 juli 2009.

3. Wijze waarop het werk wordt uitgevoerd

Alle werkzaamheden zoals beschreven in paragraaf 2.3 worden tegelijk en in samengang uitgevoerd. In dit hoofdstuk wordt alleen de werkwijze beschreven van de werken waarop dit projectplan ziet.

3.1 Werkmethode

Vergroten bergingscapaciteit

Voor het vergroten van de bergingscapaciteit van de Bergboezem zijn in dit projectplan geen werkzaamheden voorzien. Het ophogen van de kade Oude Leede is namelijk al vastgelegd in het Kadeverbeteringsplan van 4 september 2008.

Aanleggen inlaatconstructie voor polderwater en vistrap

De inlaatconstructie en de vistrap worden aangelegd in een veenkade. Om de waterkerende functie tijdens de uitvoering te kunnen garanderen, wordt eerst een damwand als vervangende waterkering aangebracht. Vervolgens wordt met een drietal damwanden een waterdichte kuip gemaakt. De grond in de kuip wordt weggegraven waarna een vloer van beton wordt gestort. Pas als de vloer is gestort, wordt de kuip droog gepompt. Het (grond)water uit de kuip wordt verneveld over het maaiveld. Vervolgens wordt de inlaatconstructie gebouwd, de klepstuwen gesloten en een gat in de damwand gebrand.

Aanleggen doorvoerwatergang "bypass" en natuurvriendelijke oever "bypass"

Bij het graven van de bypass en natuurvriendelijke oever worden geen bestaande watergangen doorsneden. Er zijn daarom geen tijdelijke voorzieningen nodig voor de waterafvoer. Voordat de aangrenzende watergangen worden afgedamd, wordt de aanwezige bagger verwijderd. Er zal eerst worden gegraven alvorens water wordt gedempt.

Verwijderen en dichtzetten bestaande inlaatconstructie voor polderwater

De bestaande inlaatconstructie bevindt zich in een veenkade. Voor de inlaatconstructie wordt een tijdelijke dam gezet. Dan wordt de inlaatconstructie droog gepompt. Het water wordt afgevoerd naar de binnenboezem zelf. De inlaatconstructie wordt zoveel mogelijk verwijderd, zoals de klepstuwen en de uitstroombak aan de Bergboezem-zijde. Het deel van de inlaatleiding dat onder de weg ligt, wordt volgestort met beton.

De Bergboezem Berkel blijft tijdens de uitvoering beschikbaar als waterberging. Dat betekent dat de bestaande inlaatconstructie pas wordt dichtgezet als de nieuwe inlaatconstructie gereed is.

Verwijderen en vervangen bestaande duikers en stuwen rondom maalkom

Tijdens de werkzaamheden aan de maalkom zal een deel van de Ruijvensche Vaart en de Bergboezem niet meer kunnen afwateren naar het gemaal Westpolder. Om de waterafvoer tijdens de uitvoering te kunnen garanderen, zal gemaal Meerpolder dit deel van de Ruijvensche Vaart bemalen. Het water uit de Bergboezem zelf zal via een tijdelijke pomp over de kade worden afgevoerd naar de Bovenvaart.

De maalkom wordt drooggepompt door het gemaal Westpolder. Na uitvoering wordt de maalkom weer gevuld met water uit de Ruijvensche Vaart.

Twee duikers bevinden zich in een veenkade. Daarom worden deze duikers niet uit de kade weggegraven. De omloopduiker onder de Polderweg wordt met een tijdelijke dam drooggezet, volgestort met beton en buiten werking gesteld. De dubbele houten duiker naar het gemaal Westpolder wordt gerenoveerd door twee ronde kunststof buizen in de houten constructie te schuiven. De ruimte tussen de oude houten duiker en de nieuwe buizen wordt volgeschuimd.

De overige vier duikers bevinden zich niet in een kade. De duiker Oude Leede en de twee duikers Ruijvensche Vaart worden drooggezet met een tijdelijke dam. Vervolgens worden de bestaande schuif van de duiker Oude Leede vervangen en de stuw van de duiker Ruijvensche Vaart geplaatst. De duiker Bergboezem wordt in zijn geheel verwijderd.

Voor het verwijderen van duikers rondom de maalkom wordt de Polderweg tijdelijk opengebrouwen.

Aanleg natuurvriendelijke oever langs hoofdwatgang Oude Leede

De natuurvriendelijke oever wordt gegraven naast de bestaande hoofdwatgang. De afvoerfunctie van de hoofdwatgang blijft tijdens de uitvoering behouden. Er zijn geen aanvullende voorzieningen nodig.

Aanleg natuurvriendelijke oever langs Bovenvaart

De natuurvriendelijke oever wordt gegraven naast de Bovenvaart waarna de onderwaterbeschoeiing wordt geplaatst. De afvoerfunctie van de Bovenvaart blijft tijdens de uitvoering behouden. Er zijn geen aanvullende voorzieningen nodig.

3.2 Bouwlogistiek en planning

De aanvoer van materieel en materiaal zal plaatsvinden via de provinciale weg N471. Over de Bovenvaart wordt een tijdelijke bouwbrug geplaatst.

Daarnaast is grondverzet een belangrijk onderdeel van de uitvoering. Zoals beschreven in paragraaf 2.4 bevat dit projectplan niet het aanleggen van onder andere het natuurreservaat en de kadeverbeteringen. Daarom is het grondverzet voor deze onderdelen niet beschouwd in dit projectplan.

Projectonderdeel	Hoeveelheid	Afkomst/ te verwerken
Ontgraven bypass en natuurvriendelijke oever	ca. 60.0000 m ³	Te verwerken in onderberm kade Bovenvaart en over het plangebied
Aanbrengen grond ten behoeve van bypass (ter voorkoming van opbarsten)	ca. 20.000 m ³	Afkomstig buiten Bergboezem Berkel
Ontgraven natuurvriendelijke oever Bovenvaart	ca. 5.000 m ³	Te verwerken over het plangebied
Ontgraven natuurvriendelijke oever Oude Leede	ca. 5.000 m ³	Te verwerken in onderberm kade Oude Leede

Tabel 1: grondtransporten Bergboezem Berkel

De geplande startdatum van de uitvoering is september 2013. Hoewel de werkvolgorde en de startdatum geheel afhankelijk is van de werkwijze van de aannemer, de voortgang van de grondverwerving en vergunningenprocedures, is in tabel 2 een indicatie gegeven van de fasering. De totale doorlooptijd van het project bedraagt naar verwachting 3 jaar.

Projectonderdeel	Startdatum	Einddatum
Inrichting werkterrein en bouwwegen	sept 2013	okt 2013
Aanbrengen voorbelasting kade Oude Leede	okt 2013	mrt 2015
Verbetering kade Bovenvaart (inclusief rusttijd)	okt 2013	okt 2015
Grondwerk natuurreservaat en recreatiegebied	okt 2014	mrt 2015
Ontgraven bypass Bergboezem	mrt 2015	aug 2015
Bouw inlaatconstructie noordzijde	sept 2014	sept 2015
Bouw bruggen en peilregulerende kunstwerken	mrt 2015	mrt 2016
Overige inrichting en afwerking gebied	sept 2015	aug 2016

Tabel 2: planning en fasering uitvoering

4. Beschrijving van de te treffen voorzieningen

4.1 Monitoring tijdens uitvoering

Gedurende de uitvoering van het werk vindt monitoring plaats. Voor een deel wordt dit uitgevoerd door de directievoerder op het werk. Daarnaast heeft ook de aannemer verplichtingen om zelf zaken te registreren. De belangrijkste aspecten die gedurende het werk worden gemonitord zijn in tabel 3 opgenomen.

Onderdeel	Wijze van monitoring	Doel
Grondhoeveelheden	Gedurende het grondwerk vinden regelmatig inmetingen (landmeetkundig) plaats	Vaststellen van hoeveelheid aangebrachte grondhoeveelheden
Naleven van vergunningen	Toezicht op het werk Bouwvergaderingen Werkprotocol aannemer	Vaststellen of aannemer zich houdt aan de vergunningen
Schade aan bebouwing	Uitvoeren van bouwkundige voor- en na-opnames	Vaststellen van objectieve nul-situatie
	Aanbrengen van trillingsmeters	Vaststellen van trillingen door verkeer of materieel om schade te voorkomen
Schade aan wegconstructies	Uitvoeren van technische voor- en na-opnames	Vaststellen van objectieve nul-situatie
	Aanbrengen van verkeersintensiteitsmeters.	Vaststellen van aantal transportbewegingen en frequenties
Geluid	Uitvoeren van periodieke geluidsmetingen	Vaststellen of geluidsnormen niet worden overschreden
Archeologie	Archeologische begeleiding tijdens graafwerkzaamheden aan de kade	Beschermen eventuele archeologische waarden
Ecologie	Ecologische begeleiding gedurende het gehele werk op basis van ecologisch werkprotocol	Beschermen natuurwaarden en voorkomen dat in strijd wordt gehandeld met Flora- en faunawet
Bodemkwaliteit	Milieukundige begeleiding bij bodemsanering	Veilig werken en voorkomen dat in strijd wordt gehandeld met saneringsbeschikking

Tabel 3: Monitoring tijdens uitvoering

4.2 Beperken nadelige effecten

Gezien de locatie van de Bergboezem en de benodigde grondhoeveelheden, wordt de grond met vrachtwagens aangevoerd. Om de overlast voor de omgeving te beperken, wordt een tijdelijke bouwweg aangelegd die aansluit op de provinciale weg N471. Het gebruik van de bestaande (smalle) polderwegen kan dan zoveel als mogelijk worden beperkt.

De Polderweg zal tijdelijk worden opengebroken. De woningen en percelen blijven bereikbaar via de Oude Leedeweg.

In tabel 4 is een overzicht opgenomen van beheersmaatregelen die worden getroffen om nadelige effecten van de uitvoering te voorkomen of waar mogelijk te beperken.

Nadelige effecten	Beheersmaatregel	Controle naleving
Geluidoverlast omwonenden	In het bestek worden geluidnormen en werktijden voorgeschreven. Daarnaast stelt aannemer een werkplan op.	Goedkeuring op werkplan van aannemer door directie en toezicht op naleving
Verkeershinder voor omwonenden	In het bestek worden transportroutes voorgeschreven. Daarnaast stelt aannemer een werkplan op.	Goedkeuring op werkplan van aannemer door directie en toezicht op naleving
Uitloop van de uitvoering	Boeteclausule opnemen op bestek.	Vast agendapunt op bouwvergadering en controle naleving van planning door directievoering.
Ecologische effecten	Overnemen van eisen (bijvoorbeeld weidevogels) in een ecologisch werkprotocol. Werkprotocol maakt onderdeel uit van bestek.	Vast agendapunt op bouwvergadering en controle naleving van planning door directievoering.
Verlichting van de bouwlocatie(s)	Aanbrengen verlichting op donkere locaties rekening houdend met vliegroutes vleermuizen.	Opnemen in bestek en monitoren tijdens uitvoering
Onveilige situaties	Schoon houden wegen.	Controle van uitvoering

Tabel 4: Beheersmaatregelen nadelige effecten

4.3 Financieel nadeel

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die aan de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de Verordening Schadevergoeding Delfland.

5. Onderzoeken

5.1 Resultaten onderzoeken

Om het ontwerp op te kunnen stellen, zijn diverse onderzoeken uitgevoerd. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste conclusies van deze onderzoeken toegelicht. De rapporten zijn opgenomen in bijlage IV.

Afvoercapaciteit Berkelsche Zweth

Door de extra waterafvoer uit de polder Berkel krijgt de Berkelsche Zweth meer water te verwerken dan in de huidige situatie. De effecten hiervan op de Berkelsche Zweth zijn onderzocht:

- De Berkelsche Zweth kan, rekening houdend met de waterstanden, stroomsnelheden en verhang, 290 m³/min afvoeren (huidige situatie is 210 m³/min)

Afvoercapaciteit inlaatconstructie

De nieuwe inlaatconstructie aan de noordzijde van de Bergboezem fungeert als noodoverloop als de binnenboezem van de polder Berkel teveel water moet verwerken. De stroomsnelheden bij het inlaten van polderwater zijn onderzocht:

- Er zijn geen aanvullende bodem- of oeverbeschermende maatregelen nodig wanneer de inlaatconstructie maximaal (290 m³/min) wordt ingezet

Verbreden Bovenvaart

Als alternatief voor de bypass is het verbreden van de binnenboezem (Bovenvaart) onderzocht:

- De Bovenvaart zou ca. 8 m moeten worden verbreed om 80 m³/min extra af te kunnen voeren.
- Berekeningen tonen aan dat het verschuiven van de kade langs de Bovenvaart niet haalbaar is vanwege landschappelijke inpassing en de aanlegkosten van een nieuwe kade. Vanwege de slappe veenondergrond moet de nieuwe kade namelijk erg breed en hoog worden.

Effect waterafvoer binnenboezem en bypass

Naar aanleiding van hevige neerslag op 26 augustus 2010 is een nader onderzoek gedaan naar het effect van de waterpeilen in de binnenboezem met en zonder het aanleggen van de bypass:

- Zonder bypass stijgt het waterpeil bovenstrooms op de Noordeindsevaart met 21 tot 29 cm. Met bypass wordt de peilstijging beperkt tot 14 cm tot 22 cm.
- De bypass heeft een gunstig effect op de waterstanden in de binnenboezem.

Bergingsbalans

De Beleidsregel Dempen en Graven schrijft voor dat de hoeveelheid te graven en te dempen water in balans moet zijn. Per peilgebied is de hoeveelheid te dempen water en de hoeveelheid te graven water bepaald. Op basis daarvan is berekend hoeveel water kan worden geborgen in de watergangen. Er wordt ruimschoots voldaan aan de bergingsnorm.

Peilgebied	Maximaal toelaatbare peilstijging	Oppervlak open water	Bergingscapaciteit	Bergingsnorm
Oude Leede	25 cm	0,8 ha	2.000 m ³	1.850 m ³
Bypass	30 cm	5,1 ha	15.300 m ³	3.050 m ³

Tabel 5: overzicht bergingscapaciteit

Waterkwaliteit na inzet waterberging

Bij inzet van de waterberging stroomt water uit de binnenboezem en de boezem in de Bergboezem. Dit water is van een mindere kwaliteit dan het water in de plassen en watergangen in Bergboezem zelf. Het effect op de waterkwaliteit in de Bergboezem is onderzocht:

- De natuurdoeltypen zijn voldoende robuust om zich te herstellen na het bergen van water.
- Uitgangspunt is dat de berging niet vaker dan eens in de 10 jaar wordt ingezet.
- De afzet van slib na berging is nihil.

Flora en fauna

Voor de ontheffingsaanvraag op de Flora- en faunawet zijn de aanwezige plant- en diersoorten geïnventariseerd en de effecten van inrichting en gebruik van het gebied onderzocht.

De werkzaamheden worden uitgevoerd buiten het broedseizoen of het gebied wordt tijdelijk ongeschikt gemaakt voor broedende vogels. De bomen worden gekapt na het broedseizoen. Ook na de herinrichting blijft de Bergboezem geschikt voor weidevogels.

Er is een ontheffing op de Flora- en faunawet verleend voor onder andere:

- de kleine modderkruiper tijdens de uitvoering en voor het leegpompen van de Bergboezem na inzet
- de bittervoorn tijdens de uitvoering en voor het leegpompen van de Bergboezem na inzet
- diverse weidevogels tijdens inzet van de waterberging
- het kappen van een nestboom van een buizerd-paartje

Bodemonderzoek

Er wordt gegraven en grond verplaatst. De kwaliteit van de bodem is onderzocht. De Bergboezem staat op de bodemkwaliteitskaart van de gemeente Lansingerland. Alle grond is in dezelfde kwaliteitsklasse ingedeeld en is naar verwachting schoon. Dat betekent dat de vrijkomende grond binnen het de Bergboezem mag worden hergebruikt.

Er is een indicatief onderzoek naar de kwaliteit van de bodem onder en naast de Combinatieweg. Hieruit blijkt dat de bodem schoon is.

Bodemsaneringsplan

Alleen in de noordoostelijke hoek van de Bergboezem is een bodemverontreiniging aangetroffen. Voor dit deel is een saneringsplan opgesteld. De vrijkomende verontreinigde grond uit de bypass wordt op de verontreiniging gelegd. De gehele verontreiniging wordt vervolgens afgedekt met een schone laag grond.

Archeologie

Er wordt gegraven in de bodem. Daarbij kunnen mogelijk archeologische sporen vernietigd worden. Daarom zijn de archeologische waarden onderzocht. De archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart van de gemeente Lansingerland geeft aan dat in het plangebied enkele Calaisgeulen (marine afzettingen) met een middelmatige archeologische verwachtingswaarde liggen. Omdat door de werkzaamheden delen van de geul worden doorsneden, heeft een archeologisch veldonderzoek plaatsgevonden.

Tijdens het veldonderzoek zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die wijzen op archeologische vindplaatsen. Wel bevinden zich naar verwachting in diepere ondergrond resten van oudere kaden of dijken. Waar in de kaden wordt gegraven, wordt tijdens de uitvoering de bodemopbouw bekeken. Deze zogenaamde profielopname kan belangrijke historische informatie opleveren over de opbouw en ouderdom van de kade.

Kabels en leidingen

Aan de hand van een KLIC-melding zijn de kabels en leiding geïnventariseerd en verwerkt in het ontwerp. De kabels en leidingen zijn in beheer van de onderstaande instanties. De kade Bovenvaart, de bypass en de kade Oude Leede worden gekruist door een Eneco gasleiding. De gasleiding zal worden verlegd. De overige kabels hoeven niet te worden verlegd.

Type kabel of leiding	Beheerder
Waterleiding	DZH
Riolering	Gemeente Lansingerland
Gasleiding	ENECO
Laagspanningskabel + openbare verlichting	ENECO
Middenspanningskabel	ENECO
Hoogspanningskabel	ENECO
Kabelnet	UPC
Telefoonkabel	KPN

Tabel 6: overzicht kabels en leidingen

Niet gesprongen explosieven

Er wordt gegraven in de bodem. Daarbij kunnen mogelijk explosieven worden aangetroffen. Er is onder andere aan de hand van luchtfoto's onderzoek gedaan naar gevechtshandelingen uit de Tweede Wereldoorlog. Er is in de Bergboezem Berkel geen reden gevonden voor een hoger risico op het aantreffen van conventionele explosieven dan op andere plaatsen in Nederland.

Landmetingen

De gehele watergang van de Berkelsche Zweth is ingemeten. Deze gegevens zijn gebruikt voor het bepalen van de afvoercapaciteit. De hoogte van de kaden rondom de Bergboezem en de hoogte van het maaiveld zelf zijn in een raster van 1 bij 1 meter nauwkeurig ingemeten.

5.2 Relatie met vergunningen/meldingen en andere besluiten

Voor de uitvoering van de wijziging en aanleg van de waterstaatswerken zijn de volgende vergunningen en meldingen nodig:

Bevoegd gezag Delfland

- Keurvergunning (verleend op 23 juli 2009, kenmerknr. 766932)
- Peilbesluit (vastgesteld op 22 november 2007, kenmerknr. 608897)
- Kadeverbeteringsplan (vastgesteld op 4 september 2008, kenmerknr. 703406)

Overige bevoegde gezagen

- Bouwvergunning (verleend)
- Ontheffing Flora- en faunawet herinrichting en gebruik(verleend)
- Ontheffing Flora- en faunawet kappen nestboom buizerd-paartje (verleend)
- Saneringsbeschikking (verleend)
- Aanlegvergunning (verleend)
- Sloopvergunning (verleend)
- Kapvergunning (verleend)

Tegen enkele van deze vergunningen zijn bezwaren of beroepen ingediend. Deze vergunningen/meldingen zijn geen onderdeel van het projectplan en volgen een aparte procedure.

6. Beheer en onderhoud

Delfland is als waterbeheerder verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de waterstaatswerken zoals opgenomen in dit projectplan. De gemeenten zijn in principe verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van alle overige terreinen en objecten in de Bergboezem Berkel. Met de gemeenten worden documenten uitgewerkt voor het toekomstige beheer en onderhoud. Tevens wordt een inundatieplan uitgewerkt. In het inundatieplan komen staan afspraken tussen Delfland en de gemeenten over de inzet van de Bergboezem als waterberging.

7. Procedure

7.1 Betrokken partijen/vooroverleg

Delfland heeft de inrichting van de Bergboezem zoals beschreven in dit projectplan in nauwe samenwerking opgesteld met de provincie Zuid-Holland, de gemeente Lansingerland, de gemeente Pijnacker-Nootdorp, de Gemeenschappelijke Regeling Groenzone, Dienst Landelijk Gebied en Staatsbosbeheer.

Er hebben diverse informatiebijeenkomsten plaatsgevonden. In november 2004 is een tweetal informatiebijeenkomsten georganiseerd over het Masterplan Groenzone. Eén informatieavond ging specifiek in op de Bergboezem. In mei 2006 heeft een inloopavond plaatsgevonden over de inrichting van de Bergboezem. In april 2008 is een informatieavond georganiseerd waar, naast het ontwerp, het kadverbeteringsplan van de Bergboezem Berkel centraal stond. In juni 2010 is een inloopavond georganiseerd. Daarnaast zijn de inrichtingsplannen enkele malen toegelicht in de Klankbordgroep Groenzone-Bergboezem en bij de Bewonersvereniging Oude Leede.

7.2 Grondverwerving

De herinrichting van de Bergboezem Berkel is een gezamenlijke doelstelling van diverse overheden. Om de gezamenlijke plannen uit te kunnen voeren, is de grondverwerving uitbesteed aan Dienst Landelijk Gebied. Uitgangspunt is het aankopen van percelen op vrijwillige basis, waarbij wordt onderhandeld over vergoedingen op grond van het onteigeningsrecht. Omdat niet alle percelen op vrijwillige basis kunnen worden aangekocht, is inmiddels de onteigeningsprocedure opgestart. Het ministerie van VROM heeft het Koninklijk Besluit voor de onteigeningstitel verleend en op 25 augustus 2010 gepubliceerd in de Staatscourant.

Een kadastrale kaart is opgenomen in bijlage V.

7.3 Rechtsbescherming

Het ontwerp-projectplan en de bijbehorende stukken hebben in eerste instantie vanaf 28 september 2012 tot en met 8 november 2012 ter inzage gelegen. Het bleek echter dat de kennisgeving niet gebiedsdekkend in de huis-aan-huisbladen is verschenen. Daarom is de kennisgeving hernieuwd gepubliceerd en heeft het ontwerp-projectplan vanaf 30 november 2012 tot en met 10 januari 2012 opnieuw ter inzage gelegen.

Er zijn 70 zienswijzen ingediend. Het projectplan is naar aanleiding van de zienswijzen op onderdelen gewijzigd. Voor de beantwoording van de zienswijzen wordt verwezen naar de Nota van beantwoording Projectplan Bergboezem Berkel.

Het besluit wordt bekendgemaakt door kennisgeving van de zakelijke inhoud daarvan op de website van Delfland, met vermelding van het feit dat belanghebbenden die bij de voorbereiding van dit besluit tijdig hun zienswijzen naar voren hebben gebracht, of belanghebbenden die kunnen aantonen dat zij tijdens de terinzagelegging hier redelijkerwijs niet toe in staat zijn geweest, gedurende een periode van 6 weken na bekendmaking een beroepschrift kunnen indienen bij de rechtbank. In de kennisgeving wordt ook vermeld waar en wanneer de stukken ter inzage worden gelegd.

N.B. Op dit besluit is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Voor het indienen van een beroepschrift betekent dit dat de beroepsgronden direct in het beroepschrift moeten worden opgenomen en de beroepsgronden na afloop van de beroepstermijn niet meer kunnen worden aangevuld.

Bijlagen

Bijlage I	Kaart inrichtingsplan Bergboezem Berkel
Bijlage II	Definitief ontwerp Bergboezem Berkel
Bijlage III	Technische tekeningen aan te leggen en te wijzigen waterstaatswerken
Bijlage IV	Onderzoeken
Bijlage V	Kaart kadastrale percelen

Hoogheemraadschap van Delfland

**Projectplan Bergboezem
Berkel**

Nota van beantwoording

Beantwoording ingekomen zienswijzen op ontwerp-
projectplan Bergboezem Berkel

Status: definitief
Datum: 14-01-2013

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Inspraakprocedure	5
1.2	Doel van de Nota van beantwoording	5
2	OVERZICHT BINNENGEKOMEN ZIENSWIJZEN	6
3	ONTVANKELIJKHEID	8
4	BEHANDELING ZIENSWIJZEN	9
4.1	Vereniging en Stichting (1)	9
4.2	Vogelwacht Delft (2)	16
4.3	Zienswijzen 3 t/m 9, 11 t/m 23, 25 t/m 32, 34 t/m 60 en 62 t/m 70	16
Bijlage I	Schriftelijke zienswijzen	18
Bijlage II	Lijst met wijzigingen projectplan	19

1 INLEIDING

1.1 Inspraakprocedure

Het college van Dijkgraaf en Hoogheemraden heeft op 18 september 2012 het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel vastgesteld. Tevens is het ontwerp-projectplan vrijgegeven voor de inspraakprocedure voor het indienen van zienswijzen.

Het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel heeft in eerste instantie vanaf 28 september 2012 tot en met 8 november 2012 ter inzage gelegen. Het bleek echter dat de kennisgeving niet gebiedsdekkend in de huis-aan-huisbladen is verschenen. Daarom is de kennisgeving hernieuwd gepubliceerd en heeft het ontwerp-projectplan vanaf 30 november 2012 tot en met 10 januari 2012 opnieuw ter inzage gelegen.

1.2 Doel van de Nota van beantwoording

In deze Nota van beantwoording worden de zienswijzen op het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel beantwoord.

2 OVERZICHT BINNENGEKOMEN ZIENSWIJZEN

Er zijn tijdens de periode van ter inzage legging alleen schriftelijke zienswijzen ingediend. Er is geen mondelinge zienswijze ingediend. Onderstaand een overzicht van de afzenders van de zienswijzen met de datum van ontvangst. De schriftelijke zienswijzen zijn als bijlage bij deze Nota van beantwoording gevoegd.

Nr.	Datum ontvangst	Afzender	Kenmerk Delfland
1	7 november 2012	Vereniging tegen Milieubederf in en om het Nieuwe Waterweggebied + Stichting Natuur- en Milieuwacht (hierna Vereniging en Stichting)	1036840
2	9 december 2012	Vogelwacht Delft	1044890
3	30 december 2012	B. van Leeuwen en S. Kaeppler	1047007
4	30 december 2012	A.C.M. Duijndam	1047011
5	30 december 2012	L.F.M. van den Bulk	1047012
6	31 december 2012	A. van der Velden	1047010
7	31 december 2012	M.J. de Hoog	1047293
8	1 januari 2013	J. Gillebaard	1047009
9	1 januari 2013	A.B. Heijerman	1047289
10	1 januari 2013	H. Veldhuis	1047291
11	2 januari 2013	P. de Witte	1047290
12	2 januari 2013	R. van Paassen	1047055
13	3 januari 2013	L. Pannekoek	1047292
14	3 januari 2013	A.H en A. van der Burg	1047008
15	4 januari 2013	G.W. Duijvesteijn	1047266
16	7 januari 2013	H.J. Bak	1047791
17	7 januari 2013	J.E. van Uffelen-Mooy	1047442
18	7 januari 2013	J. de Vogel	1047441
19	7 januari 2013	J. Bazuin	1047440
20	7 januari 2013	A. Kool	1047790
21	7 januari 2013	J.A.M. van der Burg	1047630
22	7 januari 2013	C.M. van Adrichem- van der Drift	1047629
23	7 januari 2013	A.J. Treurniet	1047448
24	7 januari 2013	M. Pannekoek	1047447
25	7 januari 2013	J.J. van Wijk	1047446 en 1047906
26	7 januari 2013	M. Burggraaff	1047445
27	7 januari 2013	G. Schotte	1047444
28	7 januari 2013	J. Bazuin	1047443
29	8 januari 2013	J.A. Valkenburg	1047480
30	8 januari 2013	A. Verbakel	1047865
31	8 januari 2013	J. Molenaar en C.M. Molenaar-Bade	1047479
32	8 januari 2013	A. Neeleman	1047478
33	8 januari 2013	B. Moelker van Wakeren	1047477
34	8 januari 2013	S. Verhoeff	1047476
35	8 januari 2013	P.J. van Schie	1047475
36	2 januari 2013	J.N. Olieman	1046867
37	9 januari 2013	P.N.J. van Adrichem	1047897
38	9 januari 2013	A. van Mannekes	1047898
39	9 januari 2013	C. Wijnia	1047899
40	9 januari 2013	P.L.M. Bakker	1047900
41	9 januari 2013	B. Vos	1047902
42	9 januari 2013	W. van de Kooij	1047903

Nr.	Datum ontvangst	Afzender	Kenmerk Delfland
43	9 januari 2013	G. den Hoed	1047904
44	9 januari 2013	J. in 't Veen	1047905
45	9 januari 2013	I. de Vogel	1047908
46	9 januari 2013	P. van der Hoeven	1047909
47	9 januari 2013	J.F.M. van der Meer	1047910
48	9 januari 2013	R.D. Jagroop	1047911
49	9 januari 2013	J.W. in 't Veen en L.J. in 't Veen-de Keijzer	1047912
50	9 januari 2013	R. de Bruin	1047913
51	9 januari 2013	J.A.M. Castelijns-Janssen	1047914
52	9 januari 2013	F.A. van Buuren	1047915
53	9 januari 2013	J.G. Steenwijk	1047916
54	9 januari 2013	P.M. Loeffen	1047917
55	9 januari 2013	M.P. van Es	1047918
56	9 januari 2013	N.H. Pathuis-van der Lugt	1047919
57	9 januari 2013	J. van Velden	1047920
58	9 januari 2013	E. ter Meulen	1047976 en 1048051
59	9 januari 2013	H.H.L. van Zijl	1048042
60	9 januari 2013	A.P. van der Harg	1048043
61	9 januari 2013	R. Woutersen	1048044
62	10 januari 2013	A.M. van der Spek	1048056
63	10 januari 2013	J. en G.A.G.H Treurniet	1048057
64	10 januari 2013	Th. Dollee	1048058
65	9 januari 2013	G.J. Steenwijk	1047474
66	30 december 2012	P.C. de Vogel	1046877
67	10 januari 2013	D.A. van der Spek	1047981
68	10 januari 2013	J.G. le Kluse-Manger	1047907
69	10 januari 2013	H. Boer	1048667
70	10 januari 2013	A.L. de Boo	1047901

3 ONTVANKELIJKHEID

Op grond van het bepaalde in artikel 6:9 van de Algemene wet bestuursrecht is een zienswijze tijdig ingediend indien deze voor het einde van de termijn is ontvangen. Bij verzending per post bepaalt het tweede lid van dit artikel dat sprake is van tijdige indiening als de zienswijze voor het einde van de termijn per post is bezorgd (verzendentheorie), mits deze niet later dan een week na afloop van de termijn is ontvangen.

De zienswijze van de Vereniging en Stichting (1) is binnen de termijn ontvangen toen het ontwerp voor de eerste maal ter inzage lag. Op 27 november 2012 (kenmerk 1039412) heeft Delfland per brief laten weten dat het ontwerp-projecplan opnieuw ter inzage zal worden gelegd en dat de zienswijze van de Vereniging en de Stichting mee wordt genomen in de besluitvorming.

De zienswijze van de Vogelwacht Delft (2) is binnen de termijn ontvangen.

Gezien de statuten van de Vereniging en Stichting en de Vogelwacht zijn zij als belanghebbenden aan te merken. Beide zienswijzen 1 en 2 zijn ontvankelijk.

Ook zijn diverse zienswijzen ingediend door particulieren (3 t/m 70). Volgens de Inspraakverordening Delfland kunnen ingelanden en belanghebbenden een zienswijze indienen. De personen 3 t/m 9, 11 t/m 23, 25 t/m 32, 34 t/m 60 en 62 t/m 70 zijn ingezetenen van Delfland en/of belanghebbenden (grondeigenaar in de Bergboezem of hebben er zicht op). De personen 10, 24 en 33 zijn geen ingezetenen van Delfland en zijn geen belanghebbenden (zijn geen grondeigenaar in de Bergboezem of hebben er geen zicht op). De persoon 61 heft geen adres vermeld op de zienswijze waardoor niet kan worden beoordeeld of de persoon ingezetene of belanghebbende is.

Gezien de Inspraakverordening Delfland zijn de zienswijzen 3 t/m 9, 11 t/m 23, 25 t/m 32 en 34 t/m 60 ontvankelijk. De zienswijzen 10, 24, 33 en 61 zijn niet-ontvankelijk.

4 BEHANDELING ZIENSWIJZEN

Van de ingediende zienswijzen is in dit hoofdstuk een uittreksel opgenomen. Voor de volledige zienswijzen wordt verwezen naar de bijlage. Per onderwerp van de zienswijzen heeft het Hoogheemraadschap van Delfland een reactie gegeven. Vervolgens is vermeld in hoeverre deze zienswijze heeft geleid tot een aanpassing van het projectplan Bergboezem Berkel.

4.1 Vereniging en Stichting (1)

Onderwerp 1: niet geschikte wijze van publicatie

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De kennisgeving is alleen in de 3B-krant gepubliceerd. Deze krant wordt niet bezorgd in de omgeving van de Bergboezem Berkel. De Vereniging en Stichting vragen zich af of de kennisgeving voldoet aan een 'geschikte wijze' als is bedoeld in art. 3.42 Awb.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Delfland heeft navraag gedaan bij de uitgever van de 3B-krant. Inderdaad is gebleken dat de 3B-krant niet wordt bezorgd in de omgeving van de Bergboezem Berkel. Daarmee is de kennisgeving niet op een geschikte wijze gebeurd.

Aanpassing:

- De kennisgeving is hernieuwd gepubliceerd in de huis-aan-huisbladen, inclusief de Heraut en de Telstar. Deze bladen worden wel bezorgd in de omgeving van de Bergboezem. De Vereniging en de Stichting zijn hier op 27 november 2012 per brief over geïnformeerd.

Onderwerp 2: bemalingscapaciteit en bypass

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De herinrichting van de Bergboezem (aanleggen nat natuurgebied) en het aanleggen van de bypass is niet nodig om de gestelde doelen voor wateroverlast te bereiken. Het knelpunt zit niet zozeer in de polder Berkel zelf, maar in de afvoercapaciteit van de Berkelsche Zweth richting de Schie. De Berkelsche Zweth kan bij de monding slechts 210 m³/min afvoeren, terwijl 290 m³/min is vereist. Dat knelpunt wordt niet opgelost met de aanleg van de bypass. De berekeningen en onderzoeken die aantonen dat Berkelsche Zweth voldoende afvoercapaciteit heeft, zijn niet aangetroffen bij het ontwerp-projectplan.
- b) De polder Berkel heeft voldoende afvoercapaciteit. De bypass is niet nodig en is onevenredig bezwarend voor agrariërs en belanghebbenden.
- c) Onderbouwingen en afweging van de alternatieven voor de bypass zijn niet aangetroffen bij het ontwerp-projectplan.
- d) Onduidelijk is waar de 300 m lange natuurvriendelijke oever wordt aangelegd langs de Bovenvaart.
- e) De bypass ligt te dicht (15 m) op de kade om de stabiliteit van de kade te kunnen waarborgen.
- f) Er zijn alternatieven voor de inrichting van de Bergboezem, waarbij de waarden voor weidevogels, landschap en het watersysteem behouden blijven (rapport 'Zuinig op cultuurhistorie, zuinig met gemeenschapsgeld, 31 maart 2011).

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) De Berkelsche Zweth kan 290 m³/min afvoeren. Bij de monding aan de Schie wordt weliswaar de stroomsnelheid overschreden, maar dit veroorzaakt geen problemen omdat in dit deel van de Berkelsche Zweth de oevers en de bodem zijn verstevigd met beton.

De berekeningen die hier aan ten grondslag liggen, zijn in bijlage IV a van het ontwerp-projectplan opgenomen. De Vereniging en de Stichting zijn hiervan op de hoogte gebracht in de brief van 27 november 2012.

- b) Voor de afvoercapaciteit van de polder Berkel is van belang dat niet alleen de Bovenvaart maar de gehele ca. 10 km lange binnenboezem te beschouwen. De modelanalyse van de gehele binnenboezem toont aan dat de peilstijging onaanvaardbaar hoog wordt als de binnenboezem extra water (in totaal 290 m³/min, dus 80 m³/min meer dan in de oorspronkelijke situatie) moet afvoeren. De bypass is bedoeld om die 80 m³/min 'af te vangen' om de binnenboezem te ontlasten en onaanvaardbare peilstijgingen te voorkomen. Vooral bovenstrooms bij de Noordeindsevaart treden de problemen op.

Ook de praktijk laat zien dat de binnenboezem een kwetsbaar systeem is. Hevige neerslag in augustus 2010 en juli 2011 veroorzaakten onaanvaardbare peilstijgingen in de Noordeindsevaart. Op 14 juli 2011 stond het peil in dit deel van de binnenboezem 35 cm *boven* streefpeil, terwijl het peil bij het Bovengemaal 25 cm *onder* streefpeil stond. Met andere woorden: ondanks dat het Bovengemaal het peil benedenstrooms met 25 cm verlaagde, steeg het peil bovenstrooms tot 35 cm. Het water kan niet snel genoeg via de binnenboezem het Bovengemaal bereiken. Deze peilstijging bovenstrooms veroorzaakte in juli 2011 op een tiental plekken lekkages aan de waterkering. De Noordeindsevaart is tijdelijk afgedamd om een kadebreuk te voorkomen en het poldergemaal is tijdelijk stop gezet.

- c) De berekeningen en afwegingen die hier aan ten grondslag liggen, zijn in bijlage IV c van het ontwerp-projectplan opgenomen. De Vereniging en de Stichting zijn hiervan op de hoogte gebracht in de brief van 27 november 2012.
- d) De natuurvriendelijke oever wordt aan de oostzijde van de Bergboezem aangelegd, langs de Bovenvaart. De locatie is opgenomen in de overzichtstekening op bladzijde 11 van het ontwerp-projectplan. Voor de duidelijkheid wordt in de overzichtstekening de nummering van de waterstaatswerken overgenomen.
- e) In de stabiliteitsberekeningen van de kade langs de Bovenvaart is rekening gehouden met de bypass op 15 m vanuit de teen van de kade. Uit de berekeningen blijkt dat de kade voldoet aan de normen voor de stabiliteit. Om te voorkomen dat de bodem van de bypass zal opbarsten (omhoog zal komen) vanwege de slappe veenondergrond, wordt op sommige delen de bodem van de bypass verzwaard met klei.
- f) De Vereniging en de Stichting stellen dat zij geen bezwaar hebben tegen het gebruik van de Bergboezem als bergingsgebied. Zij hebben voornamelijk bezwaar tegen de gebiedsinrichting en de gevolgen daarvan voor de weidevogels en het cultuurhistorische polderlandschap.

De Stichting heeft op 12 april 2011 gebruik gemaakt van het spreekrecht in de Commissie Watersystemen – kwantiteit en kwaliteit. De Stichting heeft het plan "Zuinig met cultuurhistorie" gepresenteerd. De Commissie heeft toegezegd dit plan te betrekken bij de verdere besluitvorming over de Bergboezem Berkel.

Op 15 september 2011 heeft de verenigde vergadering een besluit genomen over de waterstaatkundige maatregelen in de Bergboezem Berkel en de financiën. Daarbij is het plan "Zuinig met cultuurhistorie" afgewogen aan de hand van de doelen uit de Programma's Schoon Water, Voldoende Water en Stevige Dijken.

Het alternatieve plan voldoet niet om de volgende redenen:

De bypass moet 80 m³/min afvoeren. Daarvoor is een doorstroombreedte nodig van 8,5 m. In het projectplan is een dwarsdoorsnede opgenomen van de bypass met een doorstroombreedte van 8,5 m en daarnaast een natuurvriendelijke oever (figuur 4, bladzijde 13). In het alternatieve plan is een bypass voorgesteld met een doorstroombreedte van 5 m en daarnaast aan weerszijden een 2,5 m brede 'uiterwaard'.

In een ondiepe 'uiterwaard' is de afvoercapaciteit veel minder dan in de bypass zelf, doordat de bodemweerstand veel hoger is. Een 5 m brede bypass met daarnaast aan weerszijden een 'uiterwaard' van 5m is onvoldoende om 80 m³/min. Voor een dergelijke debiet is naast een bypass van 5 m een 'uiterwaard' van enkele tientallen meters nodig. Daarvoor ontbreekt de ruimte.

Aanpassing:

- Voor de duidelijkheid wordt in de overzichtstekening op bladzijde 11 van het projectplan de nummering van de waterstaatswerken overgenomen. De overige gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 3: broedgebied voor weidevogels wordt aangetast

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De Bergboezem is een belangrijk broedgebied voor weidevogels. Het areaal weidevogelgebied krimpt en de landschappelijke waarden worden aangepast als gevolg van de aanleg van nat natuurgebied.
- b) Het projectplan kent een breder toetsingskader dan de Flora- en faunawet, waaronder de bescherming van de ecologische kwaliteit van watersystemen en de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen. Daardoor wordt onder de Waterwet ook het broedgebied beschermd in de periode dat er geen weidevogels broeden.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

Algemeen

Het projectplan is vastgesteld in het licht van de doelstellingen van de Waterwet, te weten:

- a. voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b. bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c. vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen.

De belangen met betrekking tot natuurwaarden en de bescherming van weidevogels zijn geen belangen die de Waterwet beoogt te beschermen. Deze belangen worden beschermd door de Flora- en faunawet.

Delfland onderkent dat het projectgebied een belangrijk gebied is voor weidevogels. Juist daarom worden de werkzaamheden uitgevoerd buiten het broedseizoen of wordt het gebied tijdelijk ongeschikt gemaakt voor broedende vogels (bladzijde 26 van het projectplan).

- a) Hoewel de aanleg van waterpartijen en moerasnatuur in het noordelijke deel en de recreatieve voorzieningen geen deel uit maken van het projectplan, wordt vanwege de integrale samenhang met de waterstaatkundige werken hieronder wel een reactie gegeven.

Deze argumenten zijn aan de orde geweest in de procedure op grond van de Flora- en faunawet en de aanlegvergunning. Het is juist dat de Bergboezem een waardevol weidevogelgebied is. Dat is door Delfland nooit ontkend en het behoud van de Bergboezem als weidevogelgebied is een van de uitgangspunten geweest bij de ontwikkeling van het inrichtingsplan. Delfland heeft echter ook te maken gehad met de eisen van de EHS in het noordelijke deel van de Bergboezem. Deze twee opgaven zijn in de uitwerking van de plannen –onder begeleiding van ecologen van Royal Haskoning- met elkaar verenigd door enerzijds het zuidelijke deel van de Bergboezem naar inrichting en beheer nog geschikter te maken als broedgebied en leefgebied voor weidevogels en anderzijds het noordelijke deel conform de uitgangspunten van de EHS in te richten als water- en moerasrijk gebied dat tevens een functie zal hebben als foerageergebied voor weidevogels.

Er is inderdaad sprake van een afname van de oppervlakte geschikt broedgebied, vanwege de inrichting van het noordelijk deel van de Bergboezem als moerasnatuur. Het oppervlak van het grasland in het zuidelijke deel wordt iets minder door de aanleg van de bypass en wordt met een aantal maatregelen van betere kwaliteit voor weidevogels.

De “veranderende waterhuishouding” betreft peilopzet; dit is gunstig voor weidevogels omdat de bodemfauna - waar volwassen grutto’s, tureluurs en scholeksters op foerageren - hoger in de bodem zal zitten en daardoor beter beschikbaar zal zijn. Daarnaast wordt het beheer van de betreffende graslanden volledig afgestemd op weidevogels: de bemesting en het maaieregime zullen zodanig zijn dat de diversiteit van de graslanden toeneemt. De kruidenrijkdom zorgt voor meer, diverser en beter bereikbaar voedsel voor met name de pullen (kuikens). Ook zal er voldoende dekking zijn in laat gemaaide percelen. De kwaliteit van het broedgebied gaat dus omhoog. De recreatie zal naar verwachting geen extra verstoring opleveren, aangezien het centrale wandelpad in het broedseizoen zal worden afgesloten en het fietspad achter de dijk ligt. Al met al zal de inrichting niet zozeer méér broedparen, als wel een hogere dichtheid en een hoger slagingspercentage van de broedsels opleveren voor de Bergboezem Berkel.

Het moerasgedeelte zal niet of nauwelijks een functie hebben als broedbiotoop, maar mogelijk wel als foerageergebied en als rustplaats voor steltlopers (waaronder grutto’s en tureluurs) in de periode van trek naar broedgebieden (vroeg voorjaar) en winterverblijven (nazomer-najaar). De inrichting van de Bergboezem zal nauwelijks van invloed zijn op predatiedruk, die door Van der Helm als belangrijke oorzaak van de lage broedsuccessen zijn aangevoerd.

- b) Het ontwerp-projectplan Bergboezem Berkel ziet alleen op de aanleg en wijziging van waterstaatswerken door of vanwege de waterbeheerder (Delfland). Daarbij gaat om de functies die aan het watersysteem zijn toe te kennen en die het watersysteem kan vervullen.

In die zin valt de inrichting van waterpartijen en moerasnatuur in het kader van de EHS en de recreatieve voorzieningen niet onder de reikwijdte van dit projectplan. Deze onderdelen worden niet door of vanwege de waterbeheerder aangelegd of gewijzigd. Hoewel in het projectplan de nadelige effecten, de beperkende maatregelen en de vervulling van maatschappelijke functies zijn beschreven, is het bestemmingsplan de aanwezige plaats voor een afweging in de gebiedsinrichting. Deze belangenafweging heeft dan ook plaatsgevonden in het bestemmingsplan Groenzone Berkel-Pijnacker. Dit bestemmingsplan is onherroepelijk.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 4: werkzaamheden hebben verstoring in het broedseizoen tot gevolg

Onderwerp van de zienswijze:

- a) Het ontwerp-projectplan heeft negatieve gevolgen voor broedende weidevogels als gevolg van een lange periode van uitvoering. Dit punt is onvoldoende afgewogen in het ontwerp-projectplan.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Dit punt betreft de vraag in hoeverre het broedgebied tijdelijk niet beschikbaar is, dus niet de vraag of bestaande broedgevallen worden verstoord. Delfland zal ernaar streven om de werkzaamheden in het centrale deel van de Bergboezem, zoals het graven van de waterpartijen en de bypass, buiten het broedseizoen uit te voeren. Hoewel de aanleg van waterpartijen en moerasnatuur in het noordelijke deel en de recreatieve voorzieningen geen deel uitmaken van het projectplan, wordt vanwege de integrale samenhang met de waterstaatkundige werken hieronder wel een reactie gegeven.

Het zuidelijk deel van de Bergboezem zal afgezien van de aanleg van de bypass alleen een verandering van beheer en een peilopzet ondergaan; er zullen geen werkzaamheden aan het grasland plaatsvinden. Er is dus geen sprake van aantasting van het broedbiotoop buiten het broedseizoen die tot in (het) volgende broedseizoen(en) negatieve effecten hebben. De aanleg van de moerasnatuur op het noordelijke deel neemt naar schatting maximaal een half jaar in beslag en zal zoveel mogelijk buiten het broedseizoen worden uitgevoerd. Ook de werkzaamheden in het kader van de bypass worden in principe buiten het broedseizoen uitgevoerd.

Mocht het broedseizoen niet volledig kunnen worden vermeden, dan kan verstoring door materieel er plaatselijk voor zorgen dat een beperkt deel van de graslanden niet geschikt is voor broedende weidevogels. (Ter vergelijking: in de huidige situatie worden de percelen gangbaar agrarisch beheerd, waarbij tractoren worden gebruikt). Verstoring in het broedseizoen is dan ook minimaal en plaatselijk. Er is dan ook geen sprake van dat drie broedseizoenen verloren zouden gaan voor de weidevogels van de Bergboezem.

Verstoring van broedgevallen zal hoe dan ook worden voorkomen. Het broedseizoen zal zoveel mogelijk worden gemedend. Waar dit niet mogelijk blijkt, zal verstoring worden voorkomen door voorafgaand aan het broedseizoen geschikte maatregelen te nemen die ervoor zorgen dat (weide)vogels niet gaan broeden binnen verstoringsafstand. Het plaatsen van linten is weliswaar een gangbare methode die wordt gebruikt om broedgevallen te voorkomen in graslanden, maar is geen vastgelegde werkwijze voor de Bergboezem Berkel. Er zijn meerdere methoden om broedgevallen effectief en op tijd te voorkomen, zoals maaien, frezen, plaatsen van linten en dagelijks (ook in het weekend) met een 'sleep' achter een tractor over de grond rijden. Daarnaast is monitoring nodig om toe te zien op werkzaamheid. De invulling van dit onderdeel is uitgewerkt in een ecologisch werkprotocol. Dit werkprotocol zal deel uitmaken van de contractstukken met de aannemer (bestek).

Aanpassing:

- Paragraaf 4.2 zal worden aangevuld met de te treffen voorzieningen op het gebied van de ecologie en weidevogels. De overige gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 5: vispassage

Onderwerp van de zienswijze:

- a) Er is een vispassage voorzien bij de inlaatconstructie. De Vereniging en de Stichting vragen zich af of er voldoende maatregelen zijn genomen bij het nieuw te bouwen gemaal Bergboezem om te voorkomen dat vissen in de pompen om het leven zullen komen.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Het gemaal Bergboezem Berkel maakt geen deel uit van projectplan Bergboezem Berkel. Voor de aanleg van het gemaal Bergboezem is een apart projectplan opgesteld en in dat projectplan is expliciet aangegeven dat het gemaal visvriendelijk wordt aangelegd.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 6: cultuurhistorie

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De cultuurhistorische waarden gaan verloren door de Bergboezem in te richten als natuurgebied. De Vereniging en de Stichting stellen met name dat de in het gebied aangetroffen Calais III-geulen onvoldoende zijn beschermd.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Met het oog op het voorkomen van nadelige effecten van de uitvoering van het projectplan heeft Delfland onderzoek gedaan naar archeologische waarden in het gebied. In het projectgebied bevinden zich enkele Calaisgeulen (marine afzettingen) met een middelmatige archeologische verwachtingwaarde. Omdat delen van de geulen door de werkzaamheden worden doorsneden, is archeologisch veldonderzoek gedaan. Daarbij zijn geen aanwijzingen gevonden voor archeologische vindplaatsen. In de diepere ondergrond bevinden zich naar verwachting wel resten van oudere dijken en kaden. Bij het graven in deze kaden zullen zogenaamde profielopnamen worden gedaan, omdat deze belangrijke historische informatie kunnen opleveren over de opbouw en de ouderdom van de kaden (zie bladzijde 26 van het projectplan).

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 7: keurvergunning

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De natuurvriendelijke oever is gewijzigd ten opzichte van de destijds verleende keurvergunning. De keurvergunning dient te worden gewijzigd of opnieuw te worden verleend.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Bedoeld wordt de natuurvriendelijke oever langs de Bovenvaart. De Vereniging en Stichting zijn van mening dat de keurvergunning, die op 23 juli 2009 is verleend, gewijzigd dient te worden of opnieuw dient te worden verleend, omdat het ontwerp van de natuurvriendelijke oever is gewijzigd ten opzichte van het ontwerp waarvoor de vergunning is verleend.

Het is om de volgende redenen niet nodig om de vergunning te wijzigen of een nieuwe vergunning te verlenen in verband met de wijziging van het ontwerp van de natuurvriendelijke oever langs de Bovenvaart.

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden en sindsdien is voor de aanleg en wijziging van waterstaatswerken en dus ook voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers een projectplan als bedoeld in artikel 5.4 van de Waterwet nodig. Omdat het overgangsrecht niet voorziet in een vrijstelling voor aanleg en wijziging waarvoor vóór inwerkingtreding van de Waterwet al een keurvergunning was verleend, zag Delfland zich genoodzaakt alsnog een projectplan vast te stellen voor de in het projectplan genoemde werkzaamheden.

Op 22 december 2009 is ook de Keur Delfland 2010 in werking getreden. Delfland heeft op grond van artikel 4.9 van de Keur geen watervergunning nodig voor de werken die in het projectplan zijn opgenomen.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 8: wijze waarop het werk wordt uitgevoerd

Onderwerp van de zienswijze:

- a) Er wordt gewerkt in het broedseizoen. Daarvoor is een ontheffing nodig op grond van de flora- en faunawet.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Er wordt verwezen naar de reactie onder punt 4a van de Nota van beantwoording.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 9: Beschrijving te treffen voorzieningen

Onderwerp van de zienswijze:

- a) Er is een ernstige verontreiniging van de bodem geconstateerd. De Vereniging en Stichting missen in het ontwerp-projectplan voorzieningen die worden getroffen om verspreiding tegen te gaan.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Er is een saneringsplan opgesteld en een saneringsbeschikking verleend voor het verontreinigde terrein nabij de nieuw te bouwen intlaatconstructie en het huidige populierenbosje. De maatregelen bestaan uit het verwijderen van asbest en het afdekken van de verontreiniging met een schone laag grond (leeflaag). De werkzaamheden worden uitgevoerd onder milieukundige begeleiding (zie ook projectplan bladzijde 26).

In paragraaf 4.2 van het projectplan ontbreekt inderdaad de beschrijving van de te treffen voorzieningen.

Aanpassing:

- Paragraaf 4.2 zal worden aangevuld met de te treffen voorzieningen op het gebied van de bodemsanering.

4.2 Vogelwacht Delft (2)

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De Bergboezem is een belangrijk broedgebied voor weidevogels. Het areaal weidevogelgebied krimpt en de geschiktheid er van wordt aangetast als gevolg van de aanleg van nat natuurgebied en recreatieve voorzieningen.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 3a bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

4.3 Zienswijzen 3 t/m 9, 11 t/m 23, 25 t/m 32, 34 t/m 60 en 62 t/m 70

De zienswijzen ingediend door de ingezetenen en/of belanghebbenden 3 t/m 9, 11 t/m 23, 25 t/m 32, 34 t/m 60 en 62 t/m 70 zijn allen gelijkkluidend. Daarom wordt volstaan met één beantwoording van deze zienswijzen.

Onderwerp 1: bemalingscapaciteit en bypass

Onderwerp van de zienswijze:

- a) Projectplan dient alleen waterstaatkundige doeleinden. Het aanleggen van waterplassen en het ophogen van het terrein (nieuwe natuur) mag geen onderdeel zijn van een projectplan.
- b) De herinrichting van de Bergboezem (aanleggen nat natuurgebied) en het aanleggen van de bypass is niet nodig om de gestelde doelen voor wateroverlast te bereiken. Het knelpunt zit niet zozeer in de polder Berkel zelf, maar in de afvoercapaciteit van de Berkelsche Zweth richting de Schie. De Berkelsche Zweth kan bij de monding slechts 210 m³/min afvoeren, terwijl 290 m³/min is vereist. Dat knelpunt wordt niet opgelost met de aanleg van de bypass.
- c) De polder Berkel heeft voldoende afvoercapaciteit. De bypass is niet nodig en is onevenredig bezwarend voor agrariërs en belanghebbenden.
- d) Er zijn alternatieven voor de inrichting van de Bergboezem, waarbij de waarden voor weidevogels, landschap en het watersysteem behouden blijven (rapport 'Zuinig op cultuurhistorie, zuinig met gemeenschapsgeld, 31 maart 2011).

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Het projectplan ziet inderdaad alleen op de waterstaatkundige werken. Het aanleggen van nieuwe natuur in het noordelijke deel van de Bergboezem maakt daarom geen deel uit van het projectplan.
- b) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 2a bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.
- c) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 2b bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.
- d) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 2f bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 2: broedgebied voor weidevogels wordt aangetast

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De Bergboezem is een belangrijk broedgebied voor weidevogels. Het areaal weidevogelgebied krimpt en de landschappelijke waarden worden aangepast als gevolg van de aanleg van nat natuurgebied.
- b) Het ontwerp-projectplan heeft negatieve gevolgen voor broedende weidevogels als gevolg van een lange periode van uitvoering.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 3a bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.
- b) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 4a bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.

Aanpassing:

- De gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 3: cultuurhistorie

Onderwerp van de zienswijze:

- a) De cultuurhistorische waarden gaan verloren door de Bergboezem in te richten als nat natuurgebied en het aanleggen van de bypass.
- b) Door agrarisch beheer blijft het landschap en de natuurwaarden in tact.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 6a bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.
- b) De waterstaatswerken zoals de bypass en de natuurvriendelijke oevers komen in beheer en onderhoud bij Delfland. Voor de overige delen zijn de gemeenten in principe verantwoordelijk. In het projectplan is opgenomen dat Staatsbosbeheer de beoogde terreinbeheerder is. Dit is niet juist weergegeven in het projectplan.

Aanpassing:

- Hoofdstuk 6 van het projectplan zal worden aangepast voor het beheer en onderhoud. De overige gronden van de zienswijze geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Onderwerp 4: sanering

- a) De verontreiniging in het noordoostelijke deel staat de uitvoering in de weg. Een saneringsplan en de monitoring ontbreken.

Reactie Hoogheemraadschap van Delfland:

- a) Er wordt verwezen naar de reactie onder onderwerp 9a bij de behandeling van de zienswijze van de Vereniging en de Stichting.

Aanpassing:

- Paragraaf 4.2 zal worden aangevuld met de te treffen voorzieningen op het gebied van de bodemsanering.

Bijlage I   Schriftelijke zienswijzen

Bijlage II   Lijst met wijzigingen projectplan

Nr.	Bladzijde	Paragraaf	Wijziging
1	11	2.5	Voor de duidelijkheid wordt in de overzichtstekening de nummering van de waterstaatswerken overgenomen.
2	22	4.1	De tabel 3 zal worden aangevuld met de te treffen voorzieningen op het gebied van de ecologie en weidevogels, archeologie en bodemsanering.
3	29	6	Staatsbosbeheer is onjuist aangemerkt als beoogd terreinbeheerder. Delfland is beheerder en onderhoudsplichtige van de waterstaatswerken zoals beschreven in het projectplan. De gemeenten zijn in principe verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de overige delen.

Aan Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit

BERGBOEZEM BERKEL - AANVRAAG INVESTERINGSPLAN EN UITVOERINGSKREDIET

Voorstel Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

1. De investeringsplannen voor de realisatie van de Bergboezem Berkel als volgt vast te stellen:

I. a)	701691 Aanleg natuurvriendelijke oever langs de by-pass:	€ 225.074,-
II. b)	701692 Aanleg natuurvriendelijke oever langs Oude Leede:	€ 87.856,-
III. c)	701693 Kadverbetering Bovenvaart:	€ 4.388.212,-
IV. d)	701694 Vergroten bergingscapaciteit Bergboezem Berkel	€ 6.202.412,-
V. e)	701695 Herinrichten van de maalkom	€ 428.960,-
VI. f)	701689 Aanleg by-pass in Bergboezem Berkel	€ 4.341.709,-
VII. g)	701696 Aanleg gemaal Bergboezem Berkel	€ 2.570.000,-

2. De kredieten voor de realisatie van de Bergboezem Berkel als volgt te verstrekken:

1. a)	701691 Aanleg natuurvriendelijke oever langs de by-pass:	€ 213.880,-
2. b)	701692 Aanleg natuurvriendelijke oever langs Oude Leede:	€ 69.457,-
3. c)	701693 Kadverbetering Bovenvaart:	€ 3.754.005,-
4. d)	701694 Vergroten bergingscapaciteit Bergboezem Berkel	€ 5.312.005,-
5. e)	701695 Herinrichten van de maalkom	€ 362.936,-
6. f)	701689 Aanleg by-pass in Bergboezem Berkel	€ 3.765.880,-
7. g)	701696 Aanleg gemaal Bergboezem Berkel	€ 2.437.592,-

3. Af te zien van de beheersmaatregel om grond voor de kadverbetering van buiten aan te voeren in het geval van vertraging van het project ten gevolge van bezwaren vanuit de omgeving en daarmee het risico accepteren dat de kadverbetering niet voor eind 2015 kan worden gerealiseerd.

Advies Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

Bergboezem Berkel – aanvraag investeringsplan en uitvoeringskrediet

1. Probleemstelling - context

De Bergboezem Berkel ligt in de gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp. Het is een 100 ha grote graslandpolder die tijdens een maalstop ingezet kan worden als waterberging voor polderwater. Na de wateroverlast van 1998 is het programma ABC Delfland gestart. Onderdeel van dat programma is onder andere de vergroting van de Bergboezem Berkel voor het bergen van boezemwater.

Tegelijkertijd (begin 2000) was er sprake van een natuur- en recreatie-inrichting in hetzelfde gebied (Groenzone-Bergboezem, onderdeel van Groenblauwe Slinger). Delfland heeft toen besloten samen op te trekken met dit provinciale project, omdat er diverse voordelen zaten (en zitten) aan een gelijktijdige ontwikkeling.

Vanwege de complete herinrichting van het gebied en de samenloop met nieuwe, eigen doelstellingen, heeft Delfland in de loop van tijd diverse andere maatregelen toegevoegd aan het project Bergboezem uit oogpunt van doelmatigheid en efficiëntie. Deels kwamen deze maatregelen voort vanuit de ABC studie voor de polder Berkel (2002), maar ook vanuit de KRW (2008) en vanuit het kadeverbeteringsprogramma (2008). Het project kent inmiddels een lange doorlooptijd (al meer dan tien jaar). Dit is niet alleen veroorzaakt door een lange planvorming, maar vooral ook door procedures die belanghebbenden aanspannen tegen de natuur- en recreatie inrichting en de bypass.

De VV heeft op 15 september 2011 besloten dat alle geplande Delflandse maatregelen binnen het project worden gehandhaafd omdat dit de meeste zekerheid geeft dat deze maatregelen tijdig worden gerealiseerd. Bovendien is dit in lijn met de lange samenwerking met de gebiedspartners, en hiermee is ook het belang van een robuust en betrouwbaar watersysteem het best gediend. Ook is er besloten dat de reeds verstrekte kredieten worden terug gegeven aan de VV. Pas op het moment dat er meer duidelijkheid is over de werkelijke realisatiekosten van het project, zou er een uitvoeringskrediet worden aangevraagd. Een onderzoekskrediet is ter beschikking gesteld om dit in de tussenliggende periode uit te werken.

De tijd is nu rijp voor de aanvraag van het uitvoeringskrediet. Bovendien als de doelstellingen van de diverse programma's tijdig moeten worden gehaald, zal de start van de uitvoering van dit project medio 2013 moeten beginnen.

2. Beoogd effect

Het vaststellen van het investeringsplan en het verkrijgen van het noodzakelijke krediet voor de realisatie van

- een by-pass
- natuurvriendelijke oevers langs de by-pass en de Oude Leede
- een visvriendelijk gemaal
- een kadeverbetering langs de Bovenvaart
- vergroting boezemberging
- de aanpassing van de maalkom nabij het gemaal Westpolder

3. Kernboodschap

Delfland realiseert het project Bergboezem Berkel, inclusief het gemaal Bergboezem Berkel, om tijdig te voldoen aan de doelstellingen van de programma's Schoon water, Voldoende water en Stevige dijken en zet de lijn van meer dan 10 jaar samenwerking met bewoners en samenwerkingspartijen voort.

4. Historie - eerdere besluitvorming

Kenmerk	Datum besluit	Korte inhoud besluit
nr. 00452	VV-besluit 19 april 2001	Vaststellen ABC-boezem. Hierin is onder andere de maatregel "vergroten bergingscapaciteit van de Bergboezem Berkel" opgenomen.
nr.04798	VV-besluit 4 juli 2002	Vaststellen maatregelenpakket polder Berkel. Hierin zijn onder andere de maatregelen "reguliere berging" (is later gewijzigd in "bypass"), "inlaatconstructie voor polderwater", "herinrichting maalkom" en "verwijderen duiker" opgenomen.
nr. 490729	VV-besluit 25 november 2004	Vaststellen herijking maatregelenpakket ABC-boezem. Hierin is onder andere de maatregel "vergroten bergingscapaciteit van de Bergboezem Berkel" herbevestigd.
nr. 494449	VV-besluit 3 februari 2005	Vaststellen globaal inrichtingsplan Masterplan Groenzone-Bergboezem
nr. 532249	VV-besluit 30 juni 2005	Instemmen met grondverwervingstraject Bergboezem. Dienst Landelijk Gebied bereidt de verwerving in de Bergboezem voor, provincie betaalt de marktwaarde en Delfland betaalt de extra kosten voor onteigening.
nr. 596075	VV-besluit 14 september 2006	Vaststellen Financieringsarrangement Groenzone-Bergboezem. In dit document is de kostenverdeling voor de uitvoering van de deelgebieden Groenzone en Bergboezem vastgelegd tussen de diverse overheden.
nr. 609462	VV-besluit 23 november 2006	Instemmen met aangaan Overeenkomst Calamiteitenberging Bergboezem Berkel; Bekostiging, inrichting en sanering. Deze overeenkomst heeft tot doel de financiële afspraken tussen Delfland en de gemeente Berkel en Rodenrijs vast te leggen met betrekking tot het vergroten van een calamiteitenberging en een te realiseren watergang in de Bergboezem Berkel.
nr. 672802	D&H-besluit 11 december 2007	Vaststellen gewijzigd maatregelenpakket polder Berkel. Hierin is de oorspronkelijke maatregel "reguliere berging" gewijzigd in "aanleg bypass". Tevens is ingestemd met het voorbereiden en uitvoeren van alle werken in de Bergboezem Berkel door Delfland (naast waterstaatkundige werken ook de werken voor natuur en recreatie).
nr. 668363	VV-besluit 31 januari 2008	Vaststellen definitief ontwerp Bergboezem met bijbehorende investeringsplannen en kredieten.
nr. 671723	VV-besluit 31 januari 2008	Financiering interim KRW maatregelen 2008-2010: de mogelijkheid voor het college om geld over te hevelen van de stelpost naar individuele investeringsprojecten.
nr. 692506	D&H besluit 13 mei 2008	Investeringsplan en krediet voor vistrap en nvo langs bypass overhevelen van stelpost (interim KRW maatregelen) naar investeringsproject. En voor nvo Oude Leede, investeringsplan en krediet over te hevelen van stelpost (financiering van ecologie verbeterende maatregelen in ABC- en herstructureringsprojecten 2008-2010) naar investeringsproject.
nr. 703406	VV-besluit 4 september 2008	Vaststellen kadverbeteringsplan voor de drie kaden rondom de Bergboezem
nr. 915943	VV-besluit 16 december 2010	Actualisatie projecten ('veegbesluit'): o.a. aanpassing van een aantal investeringsplannen/kredieten binnen het project Bergboezem
nr. 955378	D&H besluit 11 juni 2011	Vaststellen ontwerp projectplan Bergboezem Berkel
nr. 961141	VV-besluit 15 september 2011	Heroverweging maatregelen Bergboezem Berkel, aanpassing investeringsplannen en kredieten van de verschillende maatregelen
Nr. 998709	VV-besluit 31 mei	Het beschikbaar stellen van Investeringsplan en krediet van €

	2012	470.000 voor de grondverwerving van de Bergboezem Berkel.
Nr. 999168	VV-besluit 31 mei 2012	Voorlopig beëindigen werkzaamheden van gemaal Bergboezem Berkel

5. Regelgeving en Beleid

Vanuit de wettelijke taak om de waterhuishouding op orde te brengen en te houden onderscheidt Delfland een aantal programma's. De maatregelen in de Bergboezem Berkel vallen onder drie programma's: Voldoende Water, Schoon Water en Stevige Dijken.

Het project Bergboezem Berkel draagt bij aan de doelstellingen van het Waterbeheerplan 2010-2015. In de Kadernota 2011 zijn de investeringen en ambities van de programma's uit het Waterbeheerplan bijgesteld. Dit is verder in de Kadernota 2013 geactualiseerd. Voor de beleidsmatige uitgangspunten wordt verwezen naar de programmaplannen 2011-2016 van de drie verschillende programma's.

6. Financiën

Voor het project 701578 Grondverwerving Bergboezem Berkel is in mei 2012 conform het VV-besluit een investeringsplan vastgesteld en een krediet beschikbaar gesteld van € 470.000. De bijdrage aan Dienst Landelijk Gebied, project Grondverwerving Bergboezem Berkel, wordt aangemerkt als immateriële vaste activa en wordt in 5 jaar afgeschreven conform het bestaande beleid. Van dit krediet is € 366.685 besteed (1 december 2012).

Voor het project 701579 Bergboezem Berkel is in september 2011 conform het VV-besluit een onderzoekskrediet beschikbaar gesteld ter hoogte van € 330.000,- ten behoeve van de afronding van de DO/bestekfase. De al gerealiseerde kosten (op 1 december 2012 € 173.791) ten behoeve van de afronding van de DO/Bestekfase zijn in de verschillende SSK ramingen en investeringsplannen verdisconteerd in onderliggende voorstel.

Het project 701578 Grondverwerving Bergboezem Berkel is reeds afgesloten. Het onderzoekskrediet 701579 wordt met dit voorstel afgesloten.

Op basis van het bestek is een SSK-raming voor het gehele project opgesteld (zie vertrouwelijke bijlage 2). Samen met de reeds gemaakte kosten van project 701579 bedraagt dit in totaal € 18.670.000,-. Op basis hiervan worden voor de zeven verschillende projecten de investeringsplannen vastgesteld en kredieten aan de Verenigde Vergadering gevraagd:

Project nummer	Projectnaam	Programma	IP	Krediet
701691	<i>Aanleg natuurvriendelijke oever langs de by-pass</i>	Schoon water	€ 230.000	€ 218.806
701692	<i>Aanleg natuurvriendelijke oever langs Oude Leede</i>	Schoon water	€ 90.000	€ 71.601
701693	<i>Kadeverbetering Bovenvaart</i>	Stevige dijken	€ 4.500.000	€ 3.865.793
701694	<i>Vergroten bergingscapaciteit Bergboezem Berkel</i>	Voldoende water	€ 6.360.000	€ 5.469.593
701695	<i>Herinrichten van de maalkom</i>	Voldoende Water	€ 440.000	€ 373.976
701689	<i>Aanleg by-pass in Bergboezem Berkel</i>	Voldoende Water	€ 4.450.000	€ 3.874.171
701696	<i>Aanleg gemaal Bergboezem Berkel</i>	Voldoende Water	€ 2.600.000	€ 2.467.592

Van deze zeven maatregelen is voor zes in 2011 al een raming aan de VV voorgelegd, de meeste hiervan blijken nu hoger uit te vallen dan in 2011. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Wijziging van het BTW-tarief
- Kosten van met name te leveren zand en klei zijn gestegen

Alleen voor de maatregelen van het programma Schoon Water, waar deze prijsstijgingen minder een rol spelen, vallen de ramingen lager uit. In totaal zijn de ramingen ten opzichte van 2011 met 10% gestegen (€ 16.070.000,- tegenover € 14.556.000,-), wat past binnen de indertijd bepaalde bandbreedte van 15%.

In alle gevallen geldt dat de maatregelen uit de investeringsbegrotingen van de verschillende programma's kunnen worden gedekt. Voor het programma Schoon water geldt bovendien dat de kosten circa € 140.000 euro per ha bedragen, waarmee ruimschoots wordt voldaan aan het richtbedrag binnen het programma.

Met de vaststelling van de nota investeringen en activa in de VV van december 2012 dienen de bedragen uit de SSK-raming verder nog te worden gecorrigeerd voor de te maken kosten in de nazorgfase. Deze behoren namelijk niet meer tot het investeringsplan en krediet. De nazorg zal voortaan vanuit de exploitatie worden gefinancierd. Dit heeft ook invloed op de lengte van de investeringsperiode en daarmee op de bouwrentekosten. Om het uiteindelijk benodigde investeringsplan en krediet te bepalen, moeten deze lasten van de bedragen uit de SSK-raming in bijlage 2 nog worden afgetrokken. Dit is in onderstaande tabel weergegeven:

Project nummer	Projectnaam	Nazorg	Bouwrente tijdens nazorg	Totaal aanpassing IP/krediet
701691	<i>Aanleg natuurvriendelijke oever langs de by-pass</i>	€ 389	€ 4.537	€ 4.926
701692	<i>Aanleg natuurvriendelijke oever langs Oude Leede</i>	€ 467	€ 1.677	€ 2.144
701693	<i>Kadeverbetering Bovenvaart</i>	€ 22.679	€ 89.109	€ 111.788
701694	<i>Vergroten bergingscapaciteit Bergboezem Berkel</i>	€ 31.719	€ 125.869	€ 157.588
701695	<i>Herinrichten van de maalkom</i>	€ 2.338	€ 8.702	€ 11.040
701689	<i>Aanleg by-pass in Bergboezem Berkel</i>	€ 20.341	€ 87.950	€ 108.291
701696	<i>Aanleg gemaal Bergboezem Berkel</i>	€ 3.800	€ 26.200	€ 30.000

Project nummer	Projectnaam	IP	Krediet	IP gecorrigeerd	Krediet gecorrigeerd
701691	<i>Aanleg natuurvriendelijke oever langs de by-pass</i>	€ 230.000	€ 218.806	€ 225.074	€ 213.880
701692	<i>Aanleg natuurvriendelijke oever langs Oude Leede</i>	€ 90.000	€ 71.601	€ 87.856	€ 69.457
701693	<i>Kadeverbetering Bovenvaart</i>	€ 4.500.000	€ 3.865.793	€ 4.388.212	€ 3.754.005
701694	<i>Vergroten bergingscapaciteit Bergboezem Berkel</i>	€ 6.360.000	€ 5.469.593	€ 6.202.412	€ 5.312.005
701695	<i>Herinrichten van de maalkom</i>	€ 440.000	€ 373.976	€ 428.960	€ 362.936
701689	<i>Aanleg by-pass in Bergboezem Berkel</i>	€ 4.450.000	€ 3.874.171	€ 4.341.709	€ 3.765.880
701696	<i>Aanleg gemaal Bergboezem Berkel</i>	€ 2.600.000	€ 2.467.592	€ 2.570.000	€ 2.437.592

7. Duurzaamheid

De geplande Delflandse maatregelen maken onderdeel uit van de aanleg van de Bergboezem Berkel als natuur- en recreatiegebied. Daarmee draagt het project bij aan het versterken van natuurwaarden en de uitwisseling van plant- en diersoorten tussen gebieden. Het verhogen van het waterpeil reduceert bodemdaling en oxidatie van veen. Het toekomstige terreinbeheer wordt afgestemd op weidevogels, waarbij geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen worden toegepast.

Om kosten en transporten tijdens de uitvoering te beperken, wordt gewerkt met een gesloten grondbalans. Alle te ontgraven grond wordt verwerkt in het plangebied zelf. Alleen de klei voor de opbouw van de kades wordt van buiten het plangebied aangevoerd. In het bestek is voorgeschreven dat de toe te passen houtsoorten het FSC-keurmerk moeten hebben.

8. Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing

9. OR/GO

Niet van toepassing

10. Risico- en beheersmaatregelen

Op dit moment zijn de volgende bestuurlijke risico's en onzekerheden te benoemen:

Natuur- en milieuorganisaties blijven bezwaar maken tegen project Bergboezem Berkel;

Op dit moment zijn er nog een tweetal procedures niet afgerond waar mogelijk bezwaar en beroep tegen het project kan worden aangetekend, te weten het projectplan van de Bergboezem Berkel, en de verlenging van de flora- en faunaontheffing (zie toelichting). Indien bezwaar wordt aangetekend en als Delfland hierdoor de start van de uitvoering ver naar achteren moet schuiven, is het risico aanwezig dat tijdige realisatie, d.w.z. voor eind 2015, niet meer mogelijk is. Daarmee zouden de doelstellingen van de programma's Schoon water (KRW-resultaatsverplichting) en Stevige dijken in het geding komen.

De rechtbank heeft Delfland op inhoudelijke gronden tot nu toe altijd gelijk gegeven. Het is – zonder nieuwe argumenten – aannemelijk dat de rechter uiteindelijk Delfland in dit geval ook weer in het gelijk stelt. Als beheersmaatregel wordt voorgesteld om bij eventueel bezwaar en beroep de werkzaamheden toch te laten starten. De VV zal hiervan op de hoogte worden gehouden.

Gebiedspartners zijn niet in staat tegelijkertijd het groen- en recreatiedeel van het project te realiseren;

Inmiddels zijn er voldoende bestuurlijke garanties dat de gebiedspartners het groen- en recreatiedeel gaan uitvoeren. Aan de andere kant geldt voor hun in gelijke mate dat bezwaar en beroep kan worden aangetekend op de nog lopende vergunningtrajecten. Als beheersmaatregel wordt voorzien dat de Delflandse werkzaamheden eigenstandig kunnen worden uitgevoerd.

Kadeverbetering Bovenvaart wordt vertraagd

Vanwege de noodzakelijke zettingstijden is de kadeverbetering Bovenvaart qua planning het meest kritisch. Weliswaar maakt deze kadeverbetering geen onderdeel uit van de scope van het projectplan – en is daarom minder gevoelig voor bezwaren vanuit de omgeving – toch heeft een eventueel bezwaar/beroep directe invloed op het tijdig realiseren van deze kade. Immers, de hiervoor benodigde grond komt voor een belangrijk deel uit de te ontgraven by-pass, welke wel onderdeel uitmaakt van de scope van het projectplan.

De beheersmaatregel om in plaats van grond uit de by-pass te benutten, grond aan te voeren voor de kadeverbetering en ook grond uit de by-pass af te voeren, brengt circa 2,3 miljoen euro aan meerkosten met zich mee. Gezien deze hoge kosten, wordt hier van afgezien. In het geval van het optreden van dit probleem wordt voorgesteld om in overleg te treden met de Provincie om toestemming te verkrijgen tot een oplevering van de kade na 2015.

Tot het moment dat de kadeverbetering is gerealiseerd wordt het calamiteitenrisico beperkt door het nemen van passende beheersmaatregelen.

11. Communicatie (in- en extern)

Naar aanleiding van het besluit zal, samen met de gebiedpartners, de communicatie rondom de Bergboezem Berkel worden afgestemd.

Tevens is het ontwerp-projectplan ter inzage gelegd. De definitieve vaststelling van het projectplan is aansluitend op het voorstel investeringsplan in de Verenigde Vergadering van 28 februari 2013.

12. Bekendmaking en vervolprocedure

Nadat de VV met het voorliggende voorstel heeft ingestemd en nadat zij heeft ingestemd met het voorstel voor het vaststellen van het projectplan (eveneens ter besluitvorming in de Verenigde vergadering van 28 februari 2013), zal de aanbestedingsprocedure worden gestart. Tevens worden de afspraken vastgelegd met de GR Groenzoom die verantwoordelijk is voor de realisatie van de groen- en recreatiecomponent van de Bergboezem Berkel. Hiertoe zal een uitvoeringsovereenkomst worden gesloten. Op deze wijze worden de werkzaamheden van Delfland en van de GR Groenzoom onderling afgestemd. Deze afspraken zullen direct na het VV-besluit voor besluitvorming aan dijkgraaf en hoogheemraden wordt voorgelegd. De VV zal hierover door D&H worden geïnformeerd.

De feitelijke start van de uitvoering is voorzien vanaf september 2013. De oplevering van het project kan op deze wijze – met inachtnaam van de genoemde risico's en onzekerheden - worden verwacht in 2015.

13. Bevoegd orgaan

De Verenigde Vergadering is op grond van artikel 77 en artikel 99 en volgende van de Waterschapswet bevoegd projecten te heroverwegen en investeringsplannen met kredieten vast te stellen.

14. Toelichting

Hieronder worden achtereenvolgens behandeld:

- De onderbouwing van de geplande maatregelen
- Samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden sinds de besluitvorming in de VV van 15 september 2011

Onderbouwing van de geplande maatregelen

In 2011 heeft de VV de Delflandse maatregelen van de Bergboezem Berkel getoetst op basis van de criteria uit de programma's. Op basis hiervan is besloten om alle zeven maatregelen onverkort uit te voeren. Deze toetsing wordt hieronder nogmaals weergegeven. Ten opzichte van vorig jaar is er één maatregel voorlopig uitgesteld (de aanleg van de vispassage) en is er één maatregel toegevoegd, namelijk de aanleg van het gemaal Bergboezem Berkel. Hieronder worden nogmaals nut en noodzaak van deze maatregelen kort samengevat.

1) Aanleg natuurvriendelijke oever langs de by-pass

Langs de Bypass komt over de totale 2,2 km lengte aan de noordwestzijde een 10 m. brede natuurvriendelijke oever. Aan de zuidoostzijde van de bypass komt een 1,1 m brede drijfbladzone. Deze oevers langs de bypass dragen bij aan de KRW-resultaatsverplichting. Voor het waterlichaam in de polder Berkel voor 2015 is in totaal 3 ha natuurvriendelijke oever voorzien. Bij het bepalen van deze opgave van 3 ha is al geanticipeerd op de aanleg van de bypass als onderdeel van het waterlichaam "binnenboezem polder Berkel". De bypass kan worden gezien als een nevengeul van de binnenboezem en staat in directe verbinding met het KRW-waterlichaam.

Langs de bypass kan op eenvoudige wijze 2,2 ha natuurvriendelijke oever worden aangelegd. Elders in de polder Berkel is de opgave moeilijk te realiseren vanwege de beperkte ruimte. Uit een verkenning van januari 2011 blijkt dat er slechts ca 0,9 ha in het waterlichaam aangelegd kan worden tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten. De KRW-resultaatsverplichting is dus niet haalbaar zonder aanleg van de bypass en de nvo's daarlangs. De oever is een KRW-resultaatverplichte maatregel en past daardoor binnen de kaders van het programma.

2) *Aanleg natuurvriendelijke oever langs Oude Leede*

De natuurvriendelijke oever langs de hoofdwatgang Oude Leede (0,6 ha, 5 m breed) maakt geen deel uit van een KRW-waterlichaam. Ook is er geen sprake van een urgent knelpunt in de waterkwaliteit. Deze maatregel past daarom niet binnen de kaders van het programma. De wenselijkheid om de oever aan te leggen bestaat nog steeds: de oever draagt bij aan de natuurinrichting van de Bergboezem Berkel, de ecologische verbindingzone en de recreatieve doelstellingen.

3) *Kadeverbetering Bovenvaart*

De stabiliteit van de kade blijkt onvoldoende ten opzichte van de norm. Om de stabiliteitsnorm te behalen, dient de kade over ca. 2.200 meter te worden verbeterd. Dit wordt gerealiseerd door het verbreden van de kruin tot 3 meter en het aanleggen van een steunberm.

4) *Vergroten bergingscapaciteit Bergboezem Berkel*

De capaciteitsvergroting van de Bergboezem, door middel van het ophogen van de kade Oude Leede, is een maatregel uit ABC-boezem. De capaciteitsvergroting is onder normale omstandigheden niet strikt noodzakelijk. Bij de herijking van het ABC-boezem project in 2004 was ook al bekend dat 'de boezemaflaat naar de Polder Berkel onder maatgevende omstandigheden niet wordt benut, maar wel in zwaardere omstandigheden' (VV 25 november 2004, 490729). Omdat andere boezembergingen in het naastgelegen gebied waren afgefallen (zoals de boezemberging in Schieveen en ook de zoekgebieden langs de Schie), is op dat moment besloten de boezemberging in Berkel, als 'wenselijk voor een robuust watersysteem' wel doorgang te laten vinden.

Deze wenselijkheid bestaat nog steeds: de Bergboezem wordt in de huidige situatie gebruikt voor de berging van polderwater bij calamiteiten. Een grotere capaciteit is nuttig, omdat er langer polderwater geborgen kan worden en er daardoor een [eventuele](#) maalstop voor de polder Berkel (incl. de daarin gelegen VINEX wijken) en de gebieden langs de Schie langer kan worden uitgesteld. Daarnaast is de aflaatleiding voor boezemwater al in 2009 gerealiseerd.

5) *Herinrichten van de maalkom*

De herinrichting van de maalkom door het aanpassen van duikers en stuwen is een ABC-polder maatregel. Het gaat om het oplossen van een hydraulisch knelpunt in de polder Berkel. Bij de uitvoering van de werken wordt, zoals expliciet is besloten door de verenigde vergadering in 2002, rekening gehouden met het historische karakter van het bestaande waterverdeelwerk. De meerkosten voor een aanpak met historisch besef bedragen ca. € 25.000,-. De polder Berkel is aangemerkt als een urgente en kwetsbare polder. De herinrichting past binnen de kaders van het programma.

6) *Aanleg by-pass in Bergboezem Berkel*

De 2,2 km lange bypass door de Bergboezem en de inlaatconstructie is een ABC-polder maatregel. De bypass voert het overtollig water uit de polder Berkel af naar de boezem. Uit berekeningen blijkt dat zonder de bypass het waterpeil in de binnenboezem te snel en te veel stijgt. Dit is ook in de praktijk gebleken in augustus 2010. Naast de mogelijkheid om een bypass te graven, zijn nog twee mogelijkheden in beeld gebracht; "reguliere berging" en "verbreden Bovenvaart". Deze twee mogelijkheden bleken niet haalbaar. De polder Berkel is aangemerkt als een urgente en kwetsbare polder. De bypass lost een belangrijk hydraulisch knelpunt op. De bypass past binnen de kaders van het programma.

7) *Aanleg vistrap nabij inlaat binnenboezem*

De vistrap naast de inlaatconstructie is gekoppeld aan de natuurvriendelijke oever langs de nieuw te graven bypass. Deze vispassage is noodzakelijk om het KRW-waterlichaam binnenboezem en de Bergboezem visvriendelijk te verbinden. De vistrap is een KRW-resultaatverplichte maatregel en is in het programma Schoon Water als één van de acht prioritaire vispassages opgenomen. Deze maatregel past binnen de kaders van het programma.

De VV heeft dit jaar bedongen dat vispassages van het type 'vislift' pas verder mogen worden toegepast als proefondervindelijk is gebleken dat dergelijke vispassages effectief zijn. Aangezien in deze situatie een dergelijk type vispassage van toepassing zou kunnen zijn, kan er op dit ogenblik nog geen goede kostenraming worden opgesteld, en daarom nog geen investeringsplan en krediet hiervoor worden aangevraagd. Dit is op zijn vroegst pas mogelijk eind 2013 nadat de proeven met de vislift zijn uitgevoerd. Aangezien dit geen consequenties heeft voor de overige onderdelen van het project Bergboezem Berkel, wordt voorgesteld de aanvraag van het uitvoeringskrediet voor dit onderdeel later aan de VV voor te leggen.

8) Aanleg gemaal Bergboezem Berkel

De aanleg van het gemaal Bergboezem Berkel omvat de bouw van een nieuw gemaal aan de zuidzijde van de Bergboezem ter plaatsen van de al in een eerdere fase aangelegde inlaatleiding. De inlaatleiding is bedoeld voor het vullen van de Bergboezem Berkel met boezemwater tijdens calamiteiten en als persleiding voor het nieuwe gemaal. Het gemaal is onlosmakelijk verbonden met de aanleg van de by-pass en het ledigen van de Bergboezem.

De VV heeft in 2012 besloten de aanvraag voor de kredietverstrekking voor de aanleg van dit gemaal gelijktijdig te behandelen met die van de Bergboezem Berkel, reden waarom dit onderdeel is toegevoegd aan het project.

Samengevat, de VV heeft op 15 september 2011 besloten alle maatregelen uit te voeren, omdat

- hiermee de meeste zekerheid wordt geboden dat alle watermaatregelen tijdig kunnen worden uitgevoerd.
- hiermee een consistente lijn richting bewoners en samenwerkingspartijen wordt gevoerd (meer dan 10 jaren samenwerken); betrouwbaarheid is hierin een sleutelwoord.
- de combinatie van alle maatregelen de beste garantie geeft op een robuust en betrouwbaar watersysteem.

Sindsdien zijn er in deze overwegingen geen wijzigingen opgetreden.

Samenvatting van de uitgevoerde werkzaamheden

Sinds september 2011 hebben de volgende activiteiten plaats gevonden:

- *Grondverwerving;*
De verwerving van de gronden benodigd voor de realisatie van het project is inmiddels onherroepelijk. Ook de verrekening van de hiervoor gemaakte kosten met de gebiedspartners is - conform de afspraken uit het verleden - uitgevoerd.
- *Vergunningen e.d.;*
Delfland beschikt op dit moment over alle benodigde vergunningen, met uitzondering en de verlenging van de bestaande flora- en faunaontheffing. De bestaande ontheffing Flora en Fauna, verloopt zomer 2013 reden waarom hiervoor nu verlenging is aangevraagd. Verder moet het projectplan nog door de VV worden vastgesteld. Het projectplan is weliswaar in 2011 al eens door de VV vastgesteld, maar hier is beroep tegen aangetekend vanwege vermeende onzorgvuldige publicatie door Delfland. Omdat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State onlangs in een andere kwestie dergelijke beroepen gegrond heeft verklaard, is de procedure voor vaststelling van het projectplan opnieuw gestart.
- *Planuitwerking;*
Het bestaande ontwerp is niet aangepast. Dit is wel nader uitgewerkt tot een bestek (zie bijlage 1 voor een overzichtskaart van het gehele gebied). Er is daarbij geen rekening gehouden met de in het verleden gemaakte bezwaren door sommige natuur- en milieuorganisaties. Het project is vorig jaar al heroverwogen door de VV, Delfland

is in het verleden inhoudelijk altijd door de rechter in het gelijk gesteld en een eventuele planwijziging zou bovendien betekenen dat diverse procedures opnieuw gestart moeten worden.

- *Planning;*
De planning voor de realisatie van het project is nader uitgewerkt. Hieruit is naar voren gekomen dat alle onderdelen van het project tijdig – d.w.z. voor eind 2015 – kunnen worden gerealiseerd, mits de uitvoering in de tweede helft van 2013 van start gaat. Van alle maatregelen is gebleken dat de kadeverbetering Bovenvaart qua planning met meest kritisch is vanwege de benodigde zettingstijden.
- *Samenwerking met gebiedspartners;*
Met de GR Groenzoom, de organisatie die voor de gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp het natuur- en recreatiedeel in de Bergboezem Berkel realiseert worden afspraken gemaakt zodat de realisatie van het groen- en recreatiedeel zoveel mogelijk is afgestemd op de uitvoering van de Delflandse onderdelen en werk met werk kan worden gemaakt. Uitgangspunt hierbij is dat de werkzaamheden voor de verschillende onderdelen centraal worden aangestuurd, maar dat de verschillende opdrachtgevers ieder verantwoordelijk blijven voor zijn eigen onderdeel van het werk. Hiertoe zal een overeenkomst tussen de verschillende partijen worden opgesteld. De bestaande overeenkomst met de gemeente Lansingerland met betrekking tot de realisatie van hun onderdelen zal in februari 2013 op dezelfde wijze worden aangepast.

15. Bijlagen

1. Kaart inrichtingsplan
2. Samenvatting SSK-ramingen van de 7 projecten Bergboezem Berkel (vertrouwelijk)

Hoogheemraadschap van
Delfland

Bergboezem Berkel – aanvraag investeringsplan en uitvoeringskrediet

Kenmerk VV : 956769

Vergaderdatum : 28 februari 2013

Beleidsveld : Schoon Water, Voldoende Water
Stevige Dijken

Agendapunt : 04.B.11

De Verenigde Vergadering van Delfland,

gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 22 januari 2013, kenmerk 956769;

gelezen het positieve/negatieve advies van de commissie Watersystemen - kwantiteit en kwaliteit;

overwegende dat:

- Het project Bergboezem Berkel binnen afzienbare tijd kan en moet worden gerealiseerd
- De investeringsplannen en kredieten dienen te worden aangepast

Gelet op:

- artikel 77 van de Waterschapswet (bij VV-voorstellen);

Besluit:

1. De investeringsplannen voor de realisatie van de Bergboezem Berkel als volgt vast te stellen:

a) 701691 Aanleg natuurvriendelijke oever langs de by-pass:	€ 225.074,-
b) 701692 Aanleg natuurvriendelijke oever langs Oude Leede:	€ 87.856,-
c) 701693 Kadeverbetering Bovenvaart:	€ 4.388.212,-
d) 701694 Vergroten bergingscapaciteit Bergboezem Berkel	€ 6.202.412,-
e) 701695 Herinrichten van de maalkom	€ 428.960,-
f) 701689 Aanleg by-pass in Bergboezem Berkel	€ 4.341.709,-
g) 701696 Aanleg gemaal Bergboezem Berkel	€ 2.570.000,-
2. De kredieten voor de realisatie van de Bergboezem Berkel als volgt te verstrekken:

a) 701691 Aanleg natuurvriendelijke oever langs de by-pass:	€ 213.880,-
b) 701692 Aanleg natuurvriendelijke oever langs Oude Leede:	€ 69.457,-
c) 701693 Kadeverbetering Bovenvaart:	€ 3.754.005,-
d) 701694 Vergroten bergingscapaciteit Bergboezem Berkel	€ 5.312.005,-
e) 701695 Herinrichten van de maalkom	€ 362.936,-
f) 701689 Aanleg by-pass in Bergboezem Berkel	€ 3.765.880,-
g) 701696 Aanleg gemaal Bergboezem Berkel	€ 2.437.592,-
3. Af te zien van de beheersmaatregel om grond voor de kadeverbetering van buiten aan te voeren in het geval van vertraging van het project ten gevolge van bezwaren vanuit de omgeving en daarmee het risico accepteren dat de kadeverbetering niet voor eind 2015 kan worden gerealiseerd.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 28 februari 2013

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

mr. M.A.P. van Haersma Buma

Aan Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit

PEILBESLUIT KLEIN PLASPOELPOLDER

Voorstel Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

Vaststellen van het peilbesluit Klein Plaspoelpolder.

Advies Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

Voorstel Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-06-2012

In overeenstemming met de procedure voor vaststelling van peilbesluiten wordt het conceptpeilbesluit Klein Plaspoelpolder aan u voorgelegd, zodat eventuele aanvullingen en opmerkingen van u, overeenkomstig uw wens, kunnen worden meegenomen in het peilbesluit.

Advies Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-06-2012

Peilbesluit Klein Plaspoelpolder (gemeente Leidschendam-Voorburg)

1. Probleemstelling - context

Uit onderzoek is gebleken dat de Klein Plaspoelpolder te Leidschendam, een bebouwd gebied ter grootte van ca 15 ha, moet worden beschouwd als een volwaardige polder en niet als een onderbemalen gebied van Delflands boezem. Om deze reden neemt Delfland voor deze polder een peilbesluit en gaat Delfland de zorg voor het watersysteem van de Klein Plaspoelpolder in Leidschendam-Voorburg feitelijk overnemen van de gemeente.

Volgens de Waterverordening Zuid-Holland stelt het waterschap peilbesluiten vast voor de oppervlaktewaterlichamen in het beheergebied en moeten peilbesluiten eens in de tien jaar worden herzien. Voor de Klein Plaspoelpolder is dit het eerste peilbesluit.

Naast het peilbesluit loopt er ook een procedure voor een overeenkomst met de gemeente over de overname van de zorg voor het waterhuishoudkundige systeem. Hiertoe is het nodig om investeringen te doen in het waterhuishoudkundige systeem en peilregulerende kunstwerken over te nemen van de gemeente.

Het ontwerp-peilbesluit heeft ter inzage gelegen van 23 augustus tot en met 3 oktober 2012. Er zijn geen zienswijzen op het peilbesluit binnengekomen.

2. Beoogd effect

Een actueel peilbesluit voor de Klein Plaspoelpolder.

3. Kernboodschap

In de watersysteemanalyse Klein Plaspoelpolder is een afweging gemaakt, waarbij is onderzocht wat het Gewenste Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR) is. Dit geldt als voorbereiding en streefbeeld voor het peilbesluit.

4. Historie - eerdere besluitvorming

Voor de Klein Plaspoelpolder is niet eerder een peilbesluit opgesteld.

5. Regelgeving en Beleid

Volgens de provinciale waterverordening Zuid-Holland stelt het waterschap peilbesluiten vast voor de oppervlaktewaterlichamen in het beheergebied. Deze verordening biedt samen met het Beleidskader Peilbeheer het beleidskader voor peilbesluiten. Bij het opstellen van het ontwerp-peilbesluit voor de Klein Plaspoelpolder is verder uitgegaan van de Beleidsnota Peilbesluiten van Delfland.

6. Financiën

Dit besluit heeft geen personele of organisatorische consequenties. Voor het invoeren van het peilbesluit zijn geen maatregelen nodig. De te nemen maatregelen in het kader van de herpoldering in het gebied worden in een aparte overeenkomst met de gemeente vastgelegd. Deze overeenkomst wordt nu opgesteld en wordt parallel aan dit voorstel bestuurlijk traject behandeld (voorstel 27562 - Overname taken en objecten Klein Plaspoelpolder).

7. Duurzaamheid

Uitgangspunt bij het opstellen van peilbesluiten is duurzaam waterbeheer. Het vaststellen van het Gewenste Grond en Oppervlaktewater Regiem (GGOR) is hierbij een hulpmiddel. Daarnaast past de Beleidsnota Peilbesluiten binnen duurzaam waterbeheer. In alle gevallen wordt aan de uitgangspunten voldaan.

8. Organisatorische en personele consequenties

Het besluit heeft geen personele of organisatorische consequenties.

9. OR/GO

N.v.t.

10. Risico- en beheersmaatregelen

N.v.t.

11. Communicatie (in- en extern)

Na vaststelling van het peilbesluit door de VV wordt het besluit bekendgemaakt op de website van Delfland en in het Waterschapsblad.

12. Bekendmaking en vervolprocedure

Verder verloop van de procedure:

- Commissie Watersystemen 12 februari 2013, voorstel aan VV;
- VV 28 februari 2013, vaststelling peilbesluit.

Na vaststelling van het besluit door de VV wordt het bekendgemaakt op de website van Delfland en in het Waterschapsblad. Het besluit ligt dan gedurende zes weken ter visie. Op de achtste dag na de bekendmaking treedt het peilbesluit in werking.

Tegen het besluit kunnen belanghebbenden die tijdig zienswijzen hebben ingediend tegen het ontwerpbesluit, alsmede belanghebbenden aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat zij geen zienswijzen hebben ingediend tegen het ontwerpbesluit (en belanghebbenden die willen opkomen tegen wijzigingen in het vastgestelde peilbesluit) gedurende zes weken na de bekendmaking een gemotiveerd beroepschrift indienen bij de Rechtbank te Den Haag.

13. Bevoegd orgaan

De VV is bevoegd orgaan voor het vaststellen van peilbesluiten.

14. Toelichting

De Commissie Watersystemen heeft gebiedskennis ingebracht in de commissievergadering van 12 juni 2012. Op basis hiervan is de toelichting van het peilbesluit op de volgende punten aangepast:

- de kaarten zijn op een paar punten duidelijker gemaakt, met name de weergave van kunstwerken, en alle kaarten zijn voorzien van een legenda;
- de beschrijving van de waterhuishouding en van de actuele en gewenste situatie van peilgebied I zijn aangepast;
- de beschrijving van de methodiek is aangepast.

De concepttoelichting is ook op ambtelijk niveau aan Gemeente Leidschendam-Voorburg voorgelegd voor een reactie. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele wijzigingen. Het peilenvoorstel is niet aangepast op basis van de commissievergadering of de reactie van de gemeente.

15. Bijlagen

Toelichting peilbesluit Klein Plaspoelpolder (inclusief kaart peilenvoorstel).

Peilbesluit Klein Plaspoelpolder (gemeente Leidschendam-Voorburg)

Kenmerk VV : 996063

Vergaderdatum : 28 februari 2013

Beleidsveld : Voldoende Water

Agendapunt : 04.H.03

De Verenigde Vergadering van Delfland,

gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 22 januari 2013, kenmerk 996063;

gelezen het positieve/negatieve commissie Watersystemen – kwaliteit en kwantiteit van 12 februari 2013;

overwegende dat:

- het in verband met de gewenste waterbeheersing in de Klein Plaspoelpolder noodzakelijk is de peilen van de waterstand vast te stellen;
- de bij de vaststelling van de peilen betrokken belangen zijn onderzocht en afgewogen overeenkomstig de Toelichting op het Peilbesluit Klein Plaspoelpolder, die als onderbouwing van dit peilbesluit dient te worden aangemerkt;
- het ontwerp-peilbesluit volgens de Inspraakverordening Delfland na tijdige voorafgaande bekendmaking volgens de daartoe geldende voorschriften gedurende zes weken van 23 augustus tot en met 3 oktober 2012 voor de ingezetenen en belanghebbende natuurlijke en rechtspersonen in het beheersgebied van Delfland ter visie heeft gelegen op het kantoor van het Hoogheemraadschap van Delfland alsmede via de website van Delfland;
- tegen het ontwerp-peilbesluit binnen de gestelde termijn geen zienswijzen zijn ingebracht;

Gelet op:

de bepalingen in de Waterschapswet, Waterwet en de Verordening Waterbeheer Zuid-Holland;

Besluit:

de peilen van de waterstand in de Klein Plaspoelpolder als volgt vast te stellen:

Peilgebied	Peilen (m t.o.v. NAP)	Schouwpeil (m t.o.v. NAP)	Plaats van de peilschaal
I	-0,70	-0,70	1. bij het gemaal (straks inlaat) aan de noordkand van de Oude Trambaan 2. langs de Dokter Huijserstraat, bij de overgang naar peilgebied II
II	-1,00	-1,00	bij het gemaal naar de boezem
Boezem I	-0,43	-0,43	buiten het gebied van het peilbesluit

zoals op de bij dit besluit behorende kaart nader is aangegeven, zulks onder de navolgende bepalingen:

- de schouwpeilen zullen worden aangeduid met 'SP' op de peilschalen op de in de bovenstaande tabel aangegeven plaats;
- het peilbesluit treedt in werking met ingang van de achtste dag na die van de openbare bekendmaking van het besluit.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 28 februari 2013

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

mr. M.A.P. van Haersma Buma

Toelichting peilbesluit Klein Plaspoelpolder

Hoogheemraadschap van
Delfland

Toelichting peilbesluit Klein Plaspoelpolder

Hoogheemraadschap van Delfland
november 2012

INHOUD

1	INLEIDING	6
1.1	Aanleiding en doel	6
1.2	Plangebied	6
1.3	Leeswijzer	6
2	VOORSTEL PEILEN	8
3	ACTUELE, OPTIMALE EN GEWENSTE SITUATIE	9
3.1	Actuele situatie en knelpunten	9
3.2	Optimale situatie	9
3.3	Gewenste situatie	10
4	EFFECTEN EN MAATREGELEN	11
4.1	Effecten	11
4.2	Maatregelen	11
5	SYSTEEMBESCHRIJVING	12
5.1	Bodem, grondgebruik en maaiveldhoogte	12
5.2	Archeologie en cultuurhistorie	12
5.3	Waterhuishouding	13

BIJLAGEN

1	Kaart met voorgestelde peilen voor de Klein Plaspoelpolder
2	Methodiek
3	Beleid en ruimtelijke ordening

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

Sinds 1969 was de Klein Plaspoelpolder ontpolderd, wat betekent dat de gemeente de waterhuishoudkundige taak uitvoerde. Sinds 2008 is de Klein Plaspoelpolder officieel herpolderd. In het bestuurlijk overleg met de gemeente is op 29 november 2010 afgesproken om gezamenlijk te werken aan het oplossen van de wateropgaven en de overdracht van de beheertaken. Voor het uitwerken van de opgaven in de waterhuishouding is een watersysteemanalyse uitgevoerd. Op basis van deze onderzoeken zijn maatregelen ter verbetering van het watersysteem voorgesteld en is een peilbesluit opgesteld.

Dit rapport is de toelichting op het peilbesluit Klein Plaspoelpolder. In peilbesluiten wordt het oppervlaktewaterpeil vastgelegd op basis van een afweging van alle belangen. Zo wordt bij de afweging rekening gehouden met de bestemmingen, ruimtelijke ontwikkelingen, wensen vanuit het waterbeheer en de functies. Het doel van het peilbesluit is om peilen vast te leggen. Dit biedt rechtszekerheid aan de belanghebbenden.

Als beheerder van onder andere het oppervlaktewater is het Hoogheemraadschap van Delfland (Delfland) volgens artikel 16 van de Wet op de Waterhuishouding verplicht peilbesluiten vast te stellen. Daarnaast dient volgens de Verordening Waterbeheer Zuid-Holland een peilbesluit elke tien jaar herzien te worden. Voor de Klein Plaspoelpolder wordt voor het eerst een peilbesluit vastgesteld. De polder behoort tot het herpolderde gebied en viel tot een aantal jaar geleden onder het beheer van Gemeente Leidschendam-Voorburg.

1.2 Plangebied

De Klein Plaspoelpolder is een polder in dichtbebouwde omgeving. De bebouwing bestaat voornamelijk uit bedrijventerrein en woonwijken. De Klein Plaspoelpolder grenst in het oosten aan het beheergebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland en in het zuiden aan de Leidsche Vliet. De polder ligt geheel in de gemeente Leidschendam-Voorburg. Het plangebied heeft een oppervlakte van 14 ha.

Figuur 1.1 op de volgende bladzijde geeft de ligging van het plangebied aan. De oranje lijn is de grens van het plangebied. De grijze lijn is de grens tussen Delfland en Rijnland.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de voorgestelde peilen. In hoofdstuk 3 is de peilafweging toegelicht door de beschrijving van achtereenvolgens de actuele, optimale en gewenste peilen. De effecten van het peilenvoorstel en de te nemen maatregelen zijn beschreven in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 is een beschrijving gegeven van het gebied.

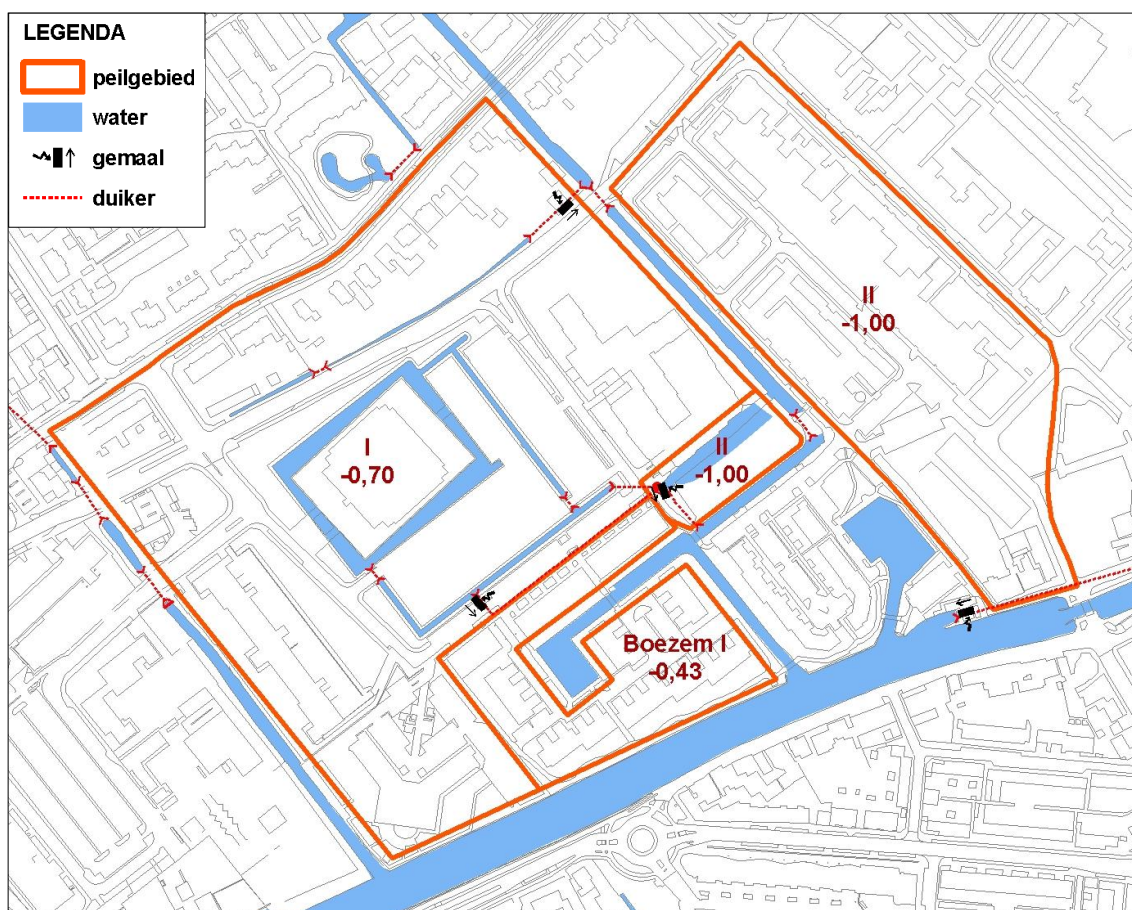
Figuur 1.1. Ligging plangebied

2 VOORSTEL PEILEN

In onderstaande tabel en figuur is het peilvoorstel voor de Klein Plaspolder weergegeven.

Tabel 2.1. Peilenvoorstel

Code peilgebied	Voorstel peil (m t.o.v. NAP)	Praktijkpeil (m t.o.v. NAP)	Verandering peil t.o.v. praktijkpeil (m)
I	-0,70	-0,70	geen
II	-1,00	-1,00	geen
Boezem I	-0,43	geen oppervlaktewater aanwezig	n.v.t.

Figuur 2.1. Peilenvoorstel Klein Plaspolder

3 ACTUELE, OPTIMALE EN GEWENSTE SITUATIE

3.1 Actuele situatie en knelpunten

In deze paragraaf is per peilgebied beschreven:

- de aandachtspunten met betrekking tot het oppervlaktewaterpeil;
- de knelpunten wat betreft grondwateroverlast en overlast vanuit het oppervlaktewater;
- de praktijkpeilen.

Peilgebied I

Het praktijkpeil in dit gebied is -0,70 m t.o.v. NAP. Zowel de gemeente als een van de bewoners geeft aan dat in de achtertuinen ten noorden van de Oude Trambaan soms grondwateroverlast optreedt, met name bij stevige buien. Het maaiveld is in de tuinen lager dan in de directe omgeving. De afvoer van het water uit de watergang langs de Oude Trambaan verloopt via een klein gemaal. Door de geringe pompcapaciteit van dit gemaal is de afvoer in de huidige situatie niet optimaal. Ook de aanvoer is niet optimaal, deze watergang staat vaak droog. Als er water staat, staat het meestal stil waardoor het door omwonenden als 'vies' ervaren wordt.

Peilgebied II

Het praktijkpeil in dit gebied is -1,00 m t.o.v. NAP. Er zijn geen knelpunten gesingaleerd wat betreft grond- of oppervlaktewateroverlast.

Boezem I

Dit gebied watert via het riool direct af op de boezem. Er ligt geen oppervlaktewater in dit gebied. Er zijn geen knelpunten gesingaleerd wat betreft grond- of oppervlaktewateroverlast.

3.2 Optimale situatie

In deze paragraaf is beschreven welk peil optimaal is voor de knelpunten en aandachtspunten uit de vorige paragraaf

Peilgebied I

De grondwateroverlast in de achtertuinen langs de Oude Trambaan kan opgelost worden door een peilverlaging of door een verbetering van de afvoer van het oppervlaktewater. Voor een goed peilbeheer van de watergang langs de Oude Trambaan is de geplande duikerverbinding met het water rondom het Tribunaalgebouw essentieel. Voor de rest van het peilgebied voldoet het praktijkpeil.

Peilgebied II

Het praktijkpeil voldoet aan de functie.

Boezem I

Omdat er geen oppervlaktewater ligt, is er geen optimaal peil te benoemen. Vanwege de afwatering is het logisch om het gebied bij het hoofdpeilgebied van de boezem (met een peil van -0,43 m t.o.v. NAP) te trekken.

3.3 Gewenste situatie

In deze paragraaf is beschreven in hoeverre het optimale peil daadwerkelijk ingevoerd kan worden. Als er sprake is van tegenstrijdigheden binnen een peilgebied of van verschillende mogelijke uitwerkingen, zijn de verschillende mogelijkheden beschreven. In dat geval is ook beschreven welk peil voorgesteld wordt en waarom deze keuze gemaakt is.

Peilgebied I

Voor de watergang langs de Oude Trambaan zijn er twee opties: peil verlagen of huidige praktijkpeil handhaven in combinatie met een verbetering van de afvoer.

De afvoer wordt verbeterd door de verbinding van het water langs de Oude Trambaan met het water bij het Tribunaalgebouw. Gevolgen:

- verbetering van de afvoer van oppervlaktewater zorgt ervoor dat het grondwater sneller kan wegzakken, waardoor de grondwateroverlast in de achtertuinen afneemt;
- het wateroppervlak dat met elkaar in verbinding staat wordt groter, waardoor het systeem robuuster wordt en het peil beter te reguleren is; de watergang langs de Oude Trambaan zal daardoor niet snel meer droogvallen;
- door een verbeterde aan- en afvoer van de watergang langs de Oude Trambaan zal het water er minder vaak stil staan, waardoor de waterkwaliteit verbetert;
- er hoeft niet een nieuw peilgebied ingesteld te worden, waardoor er geen extra versnippering optreedt.

Gevolgen peilverlaging in de watergang langs de Oude Trambaan:

- door verlaging van het oppervlaktewaterpeil daalt de grondwaterstand;
- peilverlaging is alleen mogelijk door de watergang te verdiepen en te verbreden; daar is echter geen ruimte voor; die ruimte zou weggehaald moeten worden bij de Oude Trambaan of bij de aangrenzende achtertuinen;
- de regulering van het peil verbetert niet ten opzichte van de huidige situatie; ook wordt het systeem niet robuuster;
- er moet een nieuw peilgebied ingesteld worden, waardoor het gebied meer versnipperd.

Verbeteren van de afvoer heeft meer voordelen dan het verlagen van het peil. Dit past ook in de plannen die al bestaan voor de nieuwe duikerverbinding tussen de watergang langs de Oude Trambaan en het water rondom het Tribunaalgebouw. Het voorgestelde peil is daarom in het hele peilgebied gelijk aan het praktijkpeil van -0,70 m t.o.v. NAP.

Peilgebied II

De gewenste situatie is gelijk aan de optimale situatie. Het voorgestelde peil is gelijk aan het praktijkpeil van -1,00 m t.o.v. NAP.

Boezem I

De gewenste situatie is gelijk aan de optimale situatie. Het voorgestelde peil is daarom -0,43 m t.o.v. NAP. In het volgende peilbesluit voor de boezem wordt dit gebied opgenomen als onderdeel van het hoofdpeilgebied van de boezem.

4 EFFECTEN EN MAATREGELLEN

4.1 Effecten

Dit peilbesluit legt de huidige praktijksituatie formeel vast. Het peilbesluit heeft daardoor geen effecten.

4.2 Maatregelen

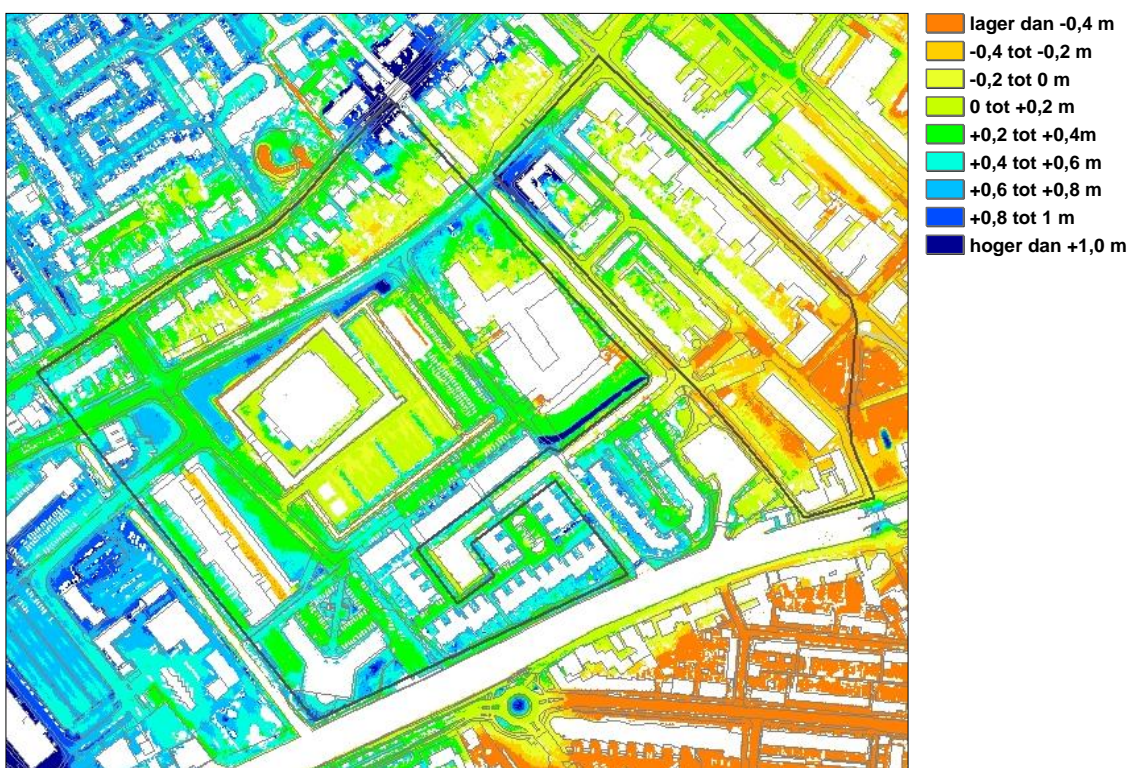
Het peilbesluit is de weerslag van afspraken die Delfland met Gemeente Leidschendam-Voorburg gemaakt heeft. Voor de aanpassing van het watersysteem wordt een aantal maatregelen genomen. Deze maatregelen zijn geen onderdeel van dit peilbesluit. Afspraken over de maatregelen en de kostenverdeling ervan worden in een aparte overeenkomst met de gemeente vastgelegd.

5 SYSTEEMBESCHRIJVING

5.1 Bodem, grondgebruik en maaiveldhoogte

De Klein Plaspoelpolder bestaat voor 100% uit verstedelijkt gebied. De bodemopbouw is niet bekend. Omdat het bebouwd gebied is, is de kans groot dat de oorspronkelijke bodem opgehoogd of omgeroerd is.

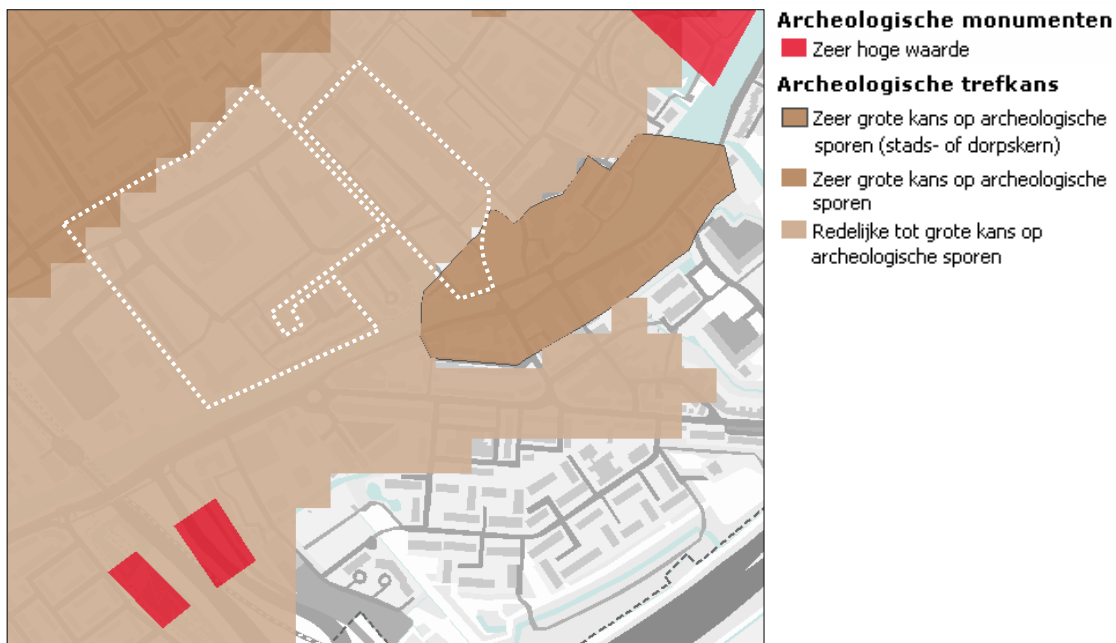
De maaiveldhoogte in de Klein Plaspoelpolder varieert van 40 cm onder NAP tot 80 cm boven NAP. Enkele elementen in de polder zijn hoger dan een 1 m boven NAP, zoals de aarden wal die naast de afgedamde boezemtak ligt. De bebouwing in de polder ligt enkele decimeters hoger dan de groenstroken en tuinen. De maaiveldhoogte is weergegeven in figuur 5.1.

Figuur 5.1. Maaiveldhoogte volgens AHN2 (m t.o.v. NAP)

5.2 Archeologie en cultuurhistorie

De cultuurhistorische atlas van Provincie Zuid-Holland (zie figuur 5.2) geeft aan dat in de Klein Plaspoelpolder een redelijke tot zeer grote kans is op het aantreffen van archeologische sporen. Met name rondom de oude dorpskern is de trefkans zeer groot. Deze ligt echter grotendeels buiten de Klein Plaspoelpolder. De archeologische monumenten die op de kaart van de provincie aangegeven staan, liggen buiten de Klein Plaspoelpolder.

Figuur 5.2. Archeologische trekkans (Cultuurhistorische atlas Zuid-Holland)

5.3 Waterhuishouding

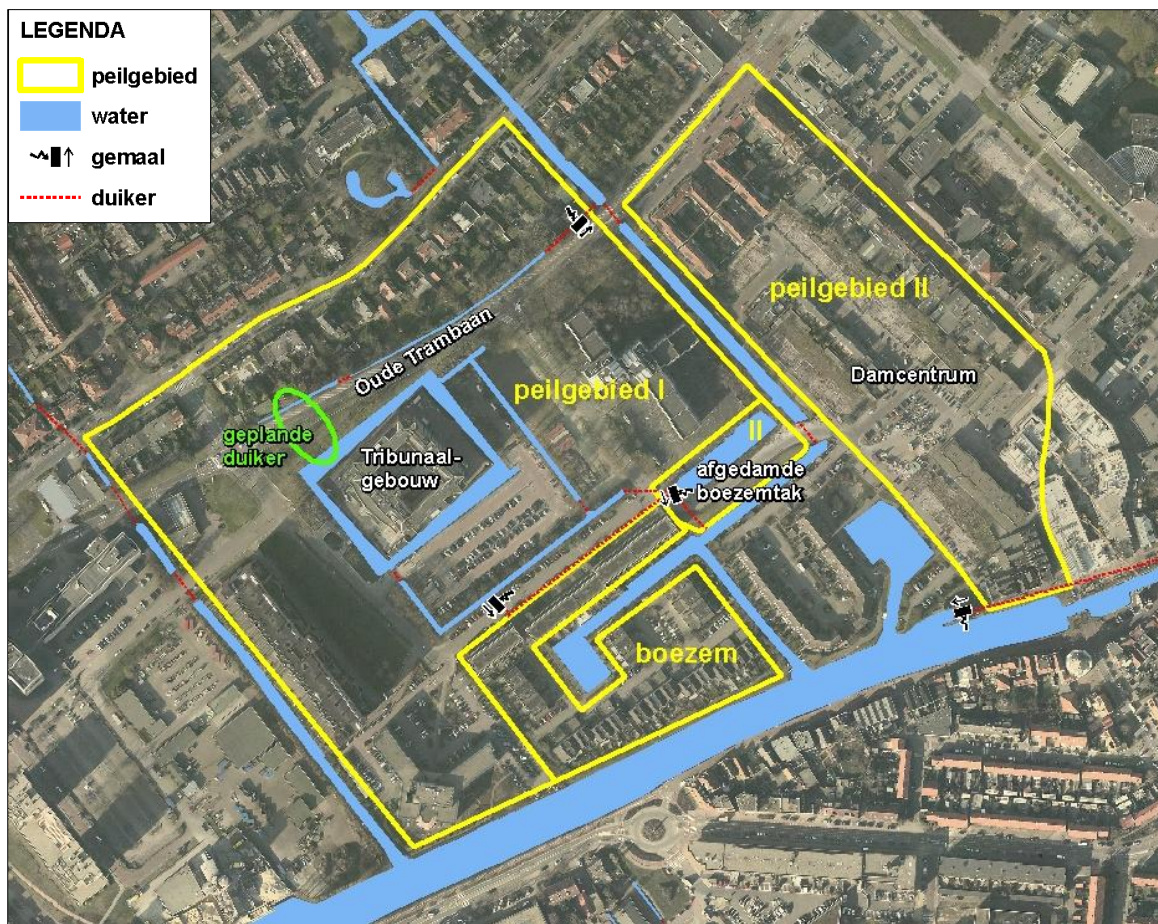
Algemeen

De oppervlaktewater-situatie is weergegeven in figuur 5.3 op de volgende bladzijde. In de Klein Plaspoelpolder zijn twee praktijkpeilen aanwezig. Daarnaast hoort een gedeelte van het gebied bij de boezem. Dit gebied is niet opgenomen in het peilbesluit Delflandse Boezem uit 2006 en wordt daarom als een apart peilgebied meegenomen in dit peilbesluit.

Uit de watersysteemanalyse blijkt dat er sprake is van een bergingsoverschot: er is meer berging beschikbaar dan volgens de norm nodig is.

Het grootste gedeelte van de Klein Plaspoelpolder watert af via de riolering. Het rioleringsstelsel is deels gescheiden en deels gemengd. Het grootste deel van het gebied is gemengd gerioleerd. Dit stelsel stort over op de boezem. Een deel van het gebied met gescheiden stelsel watert af op de boezem. Uit gesprekken met de gemeente blijkt dat in de praktijk geen overlastsituaties bekend zijn wat betreft inundatie of 'water op straat'.

Sinds 2008 is de Klein Plaspoelpolder formeel herpolderd en ontvangt Delfland waterschapsbelasting van de mensen die er wonen. De formele overname door Delfland van het beheer van de waterhuishouding van deze polder is daarmee een feit. In de praktijk is het beheer echter nog niet overgedragen. Er is sprake van knelpunten in het (peil-)beheer van het gebied. Om de polder optimaal te kunnen beheren is een aantal maatregelen noodzakelijk. Daar worden nu met de gemeente afspraken over gemaakt, net als over de overname van bestaande kunstwerken. Deze afspraken worden in een aparte overeenkomst met de gemeente uitgewerkt.

Figuur 5.3. Huidige waterhuishoudkundige situatie + ligging geplande nieuwe duiker

Peilgebied I (10 ha)

Het praktijkpeil in dit gebied is -0,70 m t.o.v. NAP. De watergang langs de Oude Trambaan valt soms droog omdat er geen inlaat van water mogelijk is. Deze watergang wordt alleen door regenwater en grondwater gevoed. Anderzijds is de huidige pompcapaciteit van het gemaal aan het oosteinde van deze watergang heel klein, waardoor de afvoer van water traag verloopt. Het peil in deze watergang is kortom lastig te reguleren.

In de nabije toekomst wordt de watergang langs de Oude Trambaan via een nieuwe duiker verbonden met het water rondom het Tribunaalgebouw. Dit zorgt ervoor dat het peil in de watergang langs de Oude Trambaan goed gehandhaafd kan worden. Ook zorgt dit voor een betere doorstroming van het water rondom het Tribunaalgebouw, wat de waterkwaliteit ten goede komt.

Dit peilgebied is gemengd gerioleerd. Het verharde gebied van dit gebied watert direct op de boezem af, via riooloverstorten, en belast daardoor niet het polderwatersysteem. Het onverharde gebied watert af op het oppervlaktewater in peilgebied I. De afwatering verloopt vandaaruit via een pomp naar de afgedamde boezemtak in peilgebied II.

Peilgebied II (3 ha)

Oorspronkelijk waterde het gebied Damcentrum af op de boezem. Een aantal jaar geleden is er echter veel wateroverlast geweest. Voor de gemeente was dit aanleiding om het gebied in 2006 te herinrichten. Daartoe is in 2005 samen met Delfland het Waterplan Damcentrum opgesteld. Om waterberging te creëren is er een kelder aangelegd. Voor het verbeteren van de afvoer is een deel van de boezem afgedamd, waardoor het peil er verlaagd kon worden. Deze afgedamde boezemtak is voorzien van een gemaal en op het huidige praktijkpeil gezet. Het hemelwaterafvoersysteem van Damcentrum is met een duiker op de afgedamde boezemtak aangesloten. Met deze maatregelen is de wateroverlast in Damcentrum opgelost. De afgedamde boezemtak is zo onderdeel geworden van peilgebied II van de Klein Plaspoelpolder.

Het zuidelijke deel van peilgebied II is gescheiden gerioleerd en watert via een bergingskelder van 370 m³ af op de afgedamde boezemtak. Het praktijkpeil in dit gebied is -1,00 m t.o.v. NAP. Het noordelijk deel van peilgebied II (zie groene arcering in figuur 5.4) watert via het riool rechtstreeks af op de boezem. De boezemkade, die de polder beschermt tegen overstroming vanuit de boezem, loopt echter om dit gebied heen. Het verleggen van de boezemkade is niet mogelijk (of alleen tegen hoge kosten). Daarom wordt de poldergrens niet aangepast aan de afwateringsgrens.

Eris nauwelijks tot geen relatie tussen het peil in het oppervlaktewater en het grondwater in dit peilgebied.

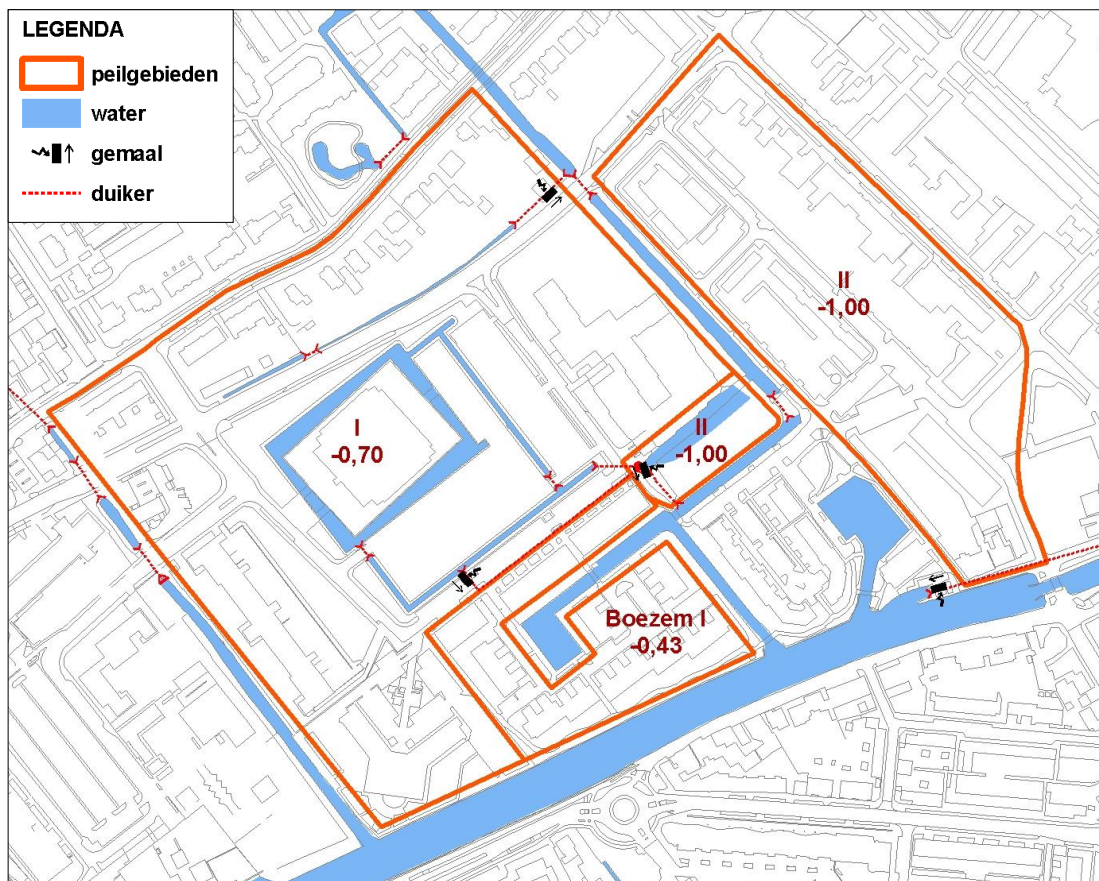

Figuur 5.4. Gebied dat direct op de boezem afwatert.

Boezem I (1 ha)

Dit is gescheiden gerioleerde gebied en watert direct af op de boezem. Het hoort daarom eigenlijk niet bij de polder. Er ligt geen oppervlaktewater in dit gebied. Dit gebied kan bij peilgebied I van de boezem getrokken worden. Omdat het niet is meegenomen bij het Peilbesluit Delflandse Boezem, wordt het in dit peilbesluit als apart peilgebied opgenomen.

BIJLAGE 1. KAART MET VOORGESTELDE PEILEN VOOR DE KLEIN PLASPOELPOLDER

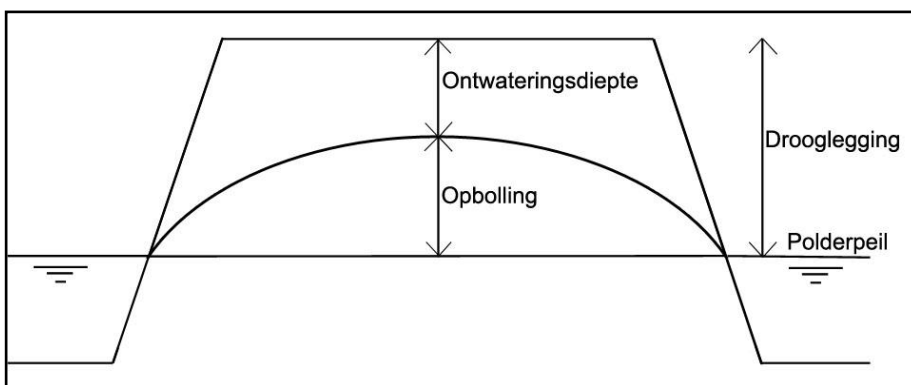

BIJLAGE 2. METHODIEK

1. Samenhang grond- en oppervlaktewater

In deze bijlage wordt de GGOR-methodiek beschreven en hoe deze voor dit peilbesluit is toegepast. GGOR staat voor Gewenst Grond- en OppervlaktewaterRegime. GGOR is een beschrijving van de grond- en oppervlaktewaterstanden die in een gebied gewenst zijn, afgestemd op de kenmerken, knelpunten en functies van het gebied. Met behulp van de GGOR-methodiek worden de actuele en optimale grond- en oppervlaktewaterregimes (AGOR en OGOR) met elkaar vergeleken en afgewogen om tot het peilvoorstel (GGOR) te komen.

Ieder type landgebruik (functie) stelt eisen aan de grondwatersituatie. Agrarisch grasland heeft andere wensen dan bouwland. Stedelijk gebied stelt op zijn beurt weer andere eisen, onder andere in verband met de funderingen. De grondwaterstand in een gebied wordt door verschillende factoren beïnvloed, waaronder het oppervlaktewaterpeil maar ook neerslag en verdamping, bodemopbouw, afstand van sloten, drainage, etc. De grondwaterstand is daarom moeilijk te reguleren. Een harde randvoorwaarde voor de grondwaterstand is het oppervlaktewaterpeil. Dit kan relatief makkelijk gestuurd worden en kan daarom als richtlijn gebruikt worden.

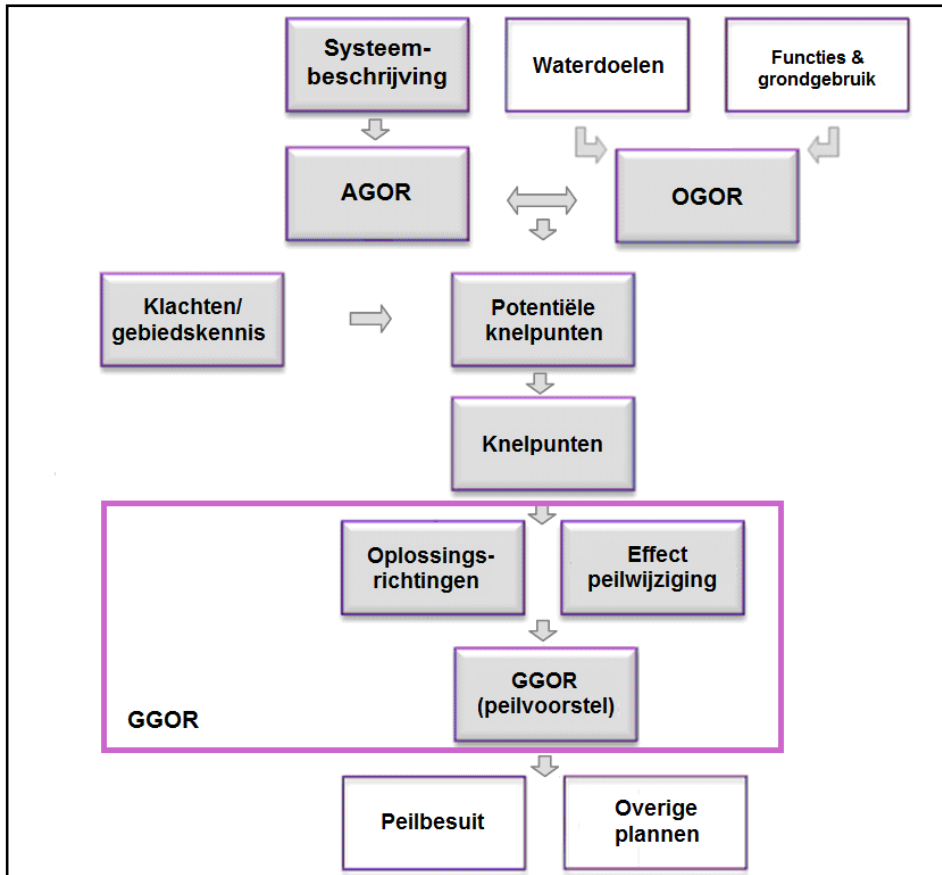
Figuur 1: Verschil tussen drooglegging en ontwateringsdiepte.

2. Methodiek GGOR

Het gewenste waterregime is afhankelijk van de gebruiker. Voor stedelijk gebied is een ander watersysteem en grondwaterregime nodig dan bijvoorbeeld natuur of landbouw. Om de verschillende belangen in een peilgebied zo goed mogelijk te ondersteunen, moet een gemotiveerde en navolgbare afweging gemaakt worden. De GGOR-methodiek is een middel om tot deze afweging te komen

Het vergelijken van actuele en optimale (grond- en oppervlakte)watersituatie per afzonderlijk belang is met de beschikbare gegevens vaak niet mogelijk. Dit gebeurt daarom ook op basis van potentiële knelpunten en klachten. Zo ontstaat een beter beeld van de verschillen tussen de actuele en optimale grondwatersituatie.

In figuur 2 hieronder zijn de verschillende stappen in de GGOR-methodiek weergegeven. Daarna worden alle stappen toegelicht.

Figuur 2. Stroomschema GGOR-methodiek

Systembeschrijving

Het vertrekpunt van de GGOR-methodiek is een brede inventarisatie van het gebied en van het watersysteem. Het gaat om een beschrijving van de ligging van de polder, de bodemopbouw, hoogteligging, de werking van het oppervlaktewatersysteem en het grondwatersysteem en de onderlinge relaties. De informatie komt uit monitoring en evaluaties, van gebieds- en peilbeheerders en van gemeenten.

AGOR

Aan de hand van de systeembeschrijving wordt het Actuele Grond- en OppervlaktewaterRegime (AGOR) voor de polder bepaald. Dit beschrijft de huidige situatie van watersysteem. De actuele situatie van het grondwater wordt bepaald op basis van bestaande meetpunten in combinatie met klachten. De actuele oppervlaktewaterregimes (praktijkpeilen) worden in het veld gemeten.

OGOR

Veelal komt per peilgebied een aantal typen grondgebruik en belangen voor. Ieder grondgebruik of belang kan andere eisen stellen aan het grond- en oppervlaktewatersysteem. Voor grasland is bijvoorbeeld een andere situatie optimaal dan voor stedelijk gebied. In het Optimale Grond- en OppervlaktewaterRegime (OGOR) wordt voor elk grondgebruik of belang in het peilgebied aangegeven welke (grond)watersituatie dit het best ondersteunt.

Deze optimale situatie is gebaseerd op de Beleidsnota Peilbesluiten van het Hoogheemraadschap van Delfland. In de OGOR wordt de optimale situatie voor het grondwater en/of het oppervlaktewater benoemd. Waar nodig wordt een doorvertaling van grondwater-gerelateerde belangen naar oppervlaktewaterpeilen gemaakt.

(Potentiële) knelpunten

Het vergelijken van het AGOR en OGOR geeft inzicht in de potentiële knelpunten. Daarnaast wordt gekeken naar actuele knelpunten in het gebied. Er is sprake van een knelpunt bij:

- de combinatie van een potentiële knelpunt en een klacht,
- een klacht zonder potentieel knelpunt,
- lokaties met een te beperkte drooglegging zonder klachten.

Ook worden versnippering, flexibel peil en bergingstekorten als knelpunt meegenomen. Hierbij is het niet alleen van belang of er op dit moment sprake is van een knelpunt, maar ook of dat binnen de geldigheidsduur van het peilbesluit (10 jaar) kan ontstaan.

Voor ieder knelpunt wordt beoordeeld of dit met een peilaanpassing opgelost kan worden. De knelpunten waarvoor een peilaanpassing een mogelijk oplossing is, worden meegenomen in de verdere afweging. Knelpunten die niet opgelost kunnen worden met een peilaanpassing behoren niet tot de focus van dit peilbesluit en moeten op een andere manier geadresseerd worden.

Oplossingsrichtingen en effecten peilwijziging

Ieder knelpunt leidt tot het benoemen van één of meer oplossingsrichtingen oftewel peilvarianten. De peilvarianten hebben niet alleen effect op het belang waarvoor ze bedacht zijn, maar ook op de andere belangen in het peilgebied. Daarom wordt voor iedere peilvariant het effect op de volgende belangen beschreven:

- Waterhuishouding: de omvang van de peilgebieden of gebieden met afwijkend peil moet zo groot mogelijk zijn om het peil eenvoudig en efficiënt te kunnen beheren. Peilgebieden worden samengevoegd als dat qua peilen kan en als de kosten opwegen tegen de voordelen.
- Landbouw: bij landbouw wordt onderscheid gemaakt tussen agrarisch grasland (met een droogleggingsrichtlijn van 0,60 tot 0,80 m) en bouwland (met een droogleggingsrichtlijn van 0,80 tot 1,0 m) in relatie tot het bodemtype (bij veen wordt een lagere drooglegging gehanteerd).
- Glastuinbouw: voor de glastuinbouw zijn geen droogleggingsrichtlijnen vastgesteld; er moet rekening worden gehouden met eventuele afwatering van drainagesystemen op het oppervlaktewater.
- Stedelijk gebied: de optimale situatie voor stedelijk gebied wordt in overleg met de gemeente vastgesteld. Hierbij spelen bijvoorbeeld hoogtes van overstorten een rol.
- Flexibel peil: in gebieden waar een flexibel peil mogelijk en wenselijk is, wordt dit toegepast.
- Archeologie: de archeologische belangen worden het meest gediend bij het continueren van het vigerende peil.
- Natuur: de droogleggingsrichtlijn is sterk afhankelijk van het type natuur; de optimale situatie voor natuur wordt in overleg met de terreinbeheerder vastgesteld.

GGOR-afweging en peilvoorstel

Het oppervlaktewaterregime (het peil) wordt gekozen op basis van de effecten die het heeft op de verschillende belangen in het peilgebied. Uit het OGOR in combinatie met de knelpunten volgen verschillende peilenvoorstellen. Als binnen één peilgebied belangen aanwezig zijn die om verschillende peilen vragen, worden deze als peilvarianten gemotiveerd afgewogen op effecten en benodigde maatregelen. De variant die de meeste voordelen heeft (of de minste nadelen) en waarbij de kosten opwegen tegen de effecten wordt als peil voorgesteld.

Overleg en afspraken met derden

Parallel aan de peilafweging wordt met de gemeente werkafspraken gemaakt over riolering, drainage en grondwaterknelpunten in stedelijk gebied. Als er archeologische waarden aanwezig zijn in een gebied waar een peilverlaging wordt overwogen, dan wordt er contact opgenomen met de provincie. In dit overleg wordt nagegaan of de voorgenomen peilverlaging mogelijk tot aantasting van de archeologische waarden kan leiden.

Toetsen van afwijkende peilen

Het peil van een gebied met afwijkend peil wordt vastgesteld in een vergunning. Een gebied met afwijkend peil betreft meestal een beperkte omvang en een particulier belang. Het bestaansrecht van gebieden met afwijkende peilen wordt getoetst volgens de Beleidsnota Peilbesluiten. Zo wordt de reden van het bestaan van een afwijkend peil in kaart gebracht. Indien het bestaansrecht van een afwijkend peil niet is aangetoond, wordt het opgeheven. Als het bestaansrecht van een afwijkend peil wel is aangetoond, dan wordt het (opnieuw) vergund na vaststelling van het peilbesluit.

BIJLAGE 3. BELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING

In deze bijlage is het voor het peilbesluit Klein Plaspoelpolder relevante Europese, landelijke en Delflandse beleid weergegeven.

Europees en landelijk beleid

Beleid / plan / wet	Wat betekent dit voor dit peilbesluit?
<p><i>Waterbeheer 21^e eeuw / Nationaal Bestuursakkoord Water:</i> afspraken om veiligheid te creëren, schade door wateroverlast en droogte te voorkomen en water- en bodemkwaliteit te verbeteren. In 2015 moet het watersysteem op orde zijn. De trits vasthouden-bergen-afvoeren is hiertoe geïntroduceerd en water wordt beschouwd als structurerend voor ruimtelijke ontwikkeling.</p> <p>Daarnaast is in het NBW afgesproken dat het peilbeheer in alle watersystemen afgewogen moet zijn met een GGOR-proces.</p>	<p>In de peilafweging wordt rekening gehouden met de consequenties van nieuwe peilen op de bergingscapaciteit in de polder. Delfland hanteert het beleid dat peilverlaging alleen om berging te creëren niet is toegestaan.</p> <p>Dit peilbesluit is opgesteld op basis van de GGOR-systemathiek.</p>
<p><i>Watertoets:</i> de verbindende schakel tussen waterbeheer en ruimtelijke ordening, bedoeld om de inbreng van water een plaats te geven in de procedures van ruimtelijke plannen en besluiten.</p>	

Provinciaal en regionaal beleid

Beleid / plan / wet	Wat betekent dit voor dit peilbesluit?
<p><i>Beleidskader Peilbeheer Zuid-Holland:</i> de provincie geeft kaders waaraan een peilbesluit moet voldoen en vertrouwt de uitwerking toe aan de waterbeheerder.</p>	<p>Het peilbesluit hoeft niet ter goedkeuring aan de provincie te worden voorgelegd. Wel vindt afstemming plaats over het peilbesluit.</p>
<p><i>Provinciale structuurvisie:</i> provincie Zuid-Holland ontwikkelt een integrale structuurvisie voor de ruimtelijke ordening. In deze visie beschrijft de provincie haar doelstellingen en provinciale belangen. De structuurvisie geeft een doorkijk naar 2040 en de visie voor 2020 met bijbehorende uitvoeringsstrategie. De nieuwe structuurvisie komt in de plaats van de vier streekplannen en de Nota Regels voor Ruimte.</p>	<p>Voor de Klein Plaspoelpolder geeft de Functiekaart 2020 van de structuurvisie de volgende functies aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stads- en dorpsgebied met hoogwaardig openbaar vervoer.
<p><i>Gemeentelijke bestemmingsplannen:</i> juridisch bindende plannen waarin de gemeente de bestemming van haar grondgebied vastlegt. Het plan heeft twee functies: beheren van de ruimte en ontwikkelen van het gebied. In de gemeentelijke bestemmingsplannen is rekening gehouden met het structuurplan van de provincie.</p>	<p>Bij het opstellen van een peilenvoorstel is de functie die in het bestemmingsplan is vastgelegd leidend. Het huidige grondgebruik in de Klein Plaspoelpolder komt overeen met de bestemmingen en met de functies uit de provinciale structuurvisie (zie hierboven).</p>

Beleidsnota Peilbesluiten Hoogheemraadschap van Delfland

Delfland heeft zijn visie op peilbeheer vastgelegd in de Beleidsnota Peilbesluiten (Delfland, 2007). Belangrijke beleidsthema's van Delfland ten aanzien van het peilbeheer zijn een passende drooglegging in relatie tot het grondgebruik, het tegengaan van versnippering van peilgebieden en gebieden met afwijkend peil én tegengaan van verdroging en versnelde maaiveldddaling. Het volgen van maaiveldddaling wordt in principe niet toegepast, tenzij de functie in het gebied nadelige effecten ondervindt van de maaiveldddaling. Versnippering van peilgebieden wordt waar mogelijk tegengegaan in het belang van een efficiënt peilbeheer en verbetering van waterkwaliteit en ecologie. Daarnaast wordt flexibel peilbeheer ingesteld wanneer daar behoefte aan is, het technisch haalbaar is en geen irreële kosten met zich meebrengt.

De Beleidsnota Peilbesluiten van het Hoogheemraadschap van Delfland vormt de basis voor het opstellen en uitvoeren van peilbesluiten. De uitgangspunten die voor de verschillende belangen worden gehanteerd, zijn hieronder kort samengevat.

Maaiveldddaling

Als gevolg van drooglegging ontstaat maaiveldddaling door inklinking van de bodem en oxidatie van organisch materiaal. Wanneer het peil, en daarmee de grondwaterstand, wordt verlaagd, leidt dit tot verdere maaiveldddaling, waardoor een vicieuze cirkel ontstaat. Met het oog op duurzaamheid is dit een bezwaarlijke situatie. Om de bodemdaling zoveel mogelijk te beperken zal dus terughoudend worden omgegaan met peilverlagingen. Peilverlaging wordt niet toegepast tenzij de gebiedsfunctie nadelige effecten ondervindt van de afnemende drooglegging.

Landbouw

In de Klein Plaspoelpolder is geen landbouw aanwezig.

Bebouwing

Als gevolg van peilverlaging kan zakkingsgevoelige bebouwing schade ondervinden. Door daling van het grondwaterpeil kunnen houten paalkoppen in funderingen gaan rotten, wat kan leiden tot verzakken en instabiliteit van bebouwing. Een te hoge grondwaterstand kan wateroverlast veroorzaken bij bewoners en bedrijven in het gebied. Water in kelders en te natte tuinen zijn hier enkele voorbeelden van. Voor bebouwing is geen droogleggingrichtlijn vastgesteld. Er zijn slechts enkele gebouwen aanwezig in het gebied.

Recreatie

In het gebied is een recreatieplas aanwezig die is aangemerkt als zwemwaterlocatie. Vanuit de zwemwaterkwaliteit worden eisen gesteld aan het peilbeheer. Daarnaast is het voor de recreatie van belang dat de aanwezige voet- en wandelpaden en speelvelden voldoende droog blijven. Ook de aanwezige camping, sportvelden, waterspeeltuin, kinderboerderij volkstuinten en heemtuinten stellen hun eigen eisen aan het peil. Er zijn geen droogleggingseisen bepaald voor deze functies.

Archeologie en cultuurhistorie

Het peilbeheer moet zorgen dat archeologische en cultuurhistorische waarden beschermd worden en niet in kwaliteit afnemen. Dit wordt bereikt door een zo constant mogelijke grondwaterspiegel. Dit betekent dat een vast peil de beste optie is. Daarnaast moeten archeologische resten die onder de grondwaterspiegel liggen, ook daaronder blijven.

Natuur, ecologie en waterkwaliteit

Zowel ecologie als waterkwaliteit zijn onder bepaalde voorwaarden gebaat bij flexibel peilbeheer. De voordelen van flexibel peilbeheer zijn een goede ontwikkeling van moerasvegetatie en waterplanten en een toename in migratie van watergebonden flora en fauna. Tevens kan water beter vastgehouden worden in het peilgebied, waardoor minder vaak water ingelaten hoeft te worden. Het voordeel hiervan is dat relatief schoon gebiedseigen water aanwezig blijft, en er geen instroom van minder geschikt (gebiedsvreemd) water vereist is. Ook is het voorraadbeheer gebaat bij het instellen van flexibel peilbeheer en zijn er minder kosten voor het inlaten en uitmalen van water.

Bergingscapaciteit

Om extreme neerslagpieken op te vangen is berging nodig. Berging van water gebeurt 'bovenop' het bestaande waterpeil. Peilveranderingen kunnen effect hebben op de in het gebied aanwezige bergingscapaciteit. Wanneer peilverhoging wordt ingesteld, neemt doorgaans de bergingscapaciteit af. In principe wordt peilverlaging niet toegepast met als enige reden het vergroten van de bergingscapaciteit (Beleidsnota Peilbesluiten). Voor het plangebied is in 2005 een bergingsberekening uitgevoerd (Watersysteemanalyse Delft), waaruit bleek dat er geen sprake was van een bergingstekort in de polder, maar van een bergingsoverschot.

Ontsnippering en systeemgrootte

Voor een adequate waterhuishouding is het van belang dat het watersysteem eenvoudig is en efficiënt beheerd kan worden. Vanuit dit oogpunt is het belangrijk dat er zo min mogelijk gebieden met afwijkend peil zijn, dat peilgebieden zo groot mogelijk zijn (ontsnippering en optimale systeemgrootte) en dat de pompkosten zo laag mogelijk zijn.

Ontsnippering van het gebied wordt aanbevolen met het oog op een efficiënt peilbeheer en verbetering van waterkwaliteit en ecologie, tenzij argumenten zoals vasthouden van water of hoge investeringskosten pleiten voor het behouden van de bestaande scheiding van peilgebieden. Ontsnippering leidt tot verbeteringen van de kansen voor waterkwaliteit en voor de migratie van watergebonden flora en fauna. Het leidt tevens tot een robuuster watersysteem en een eenvoudiger te beheersen systeem.

Ander beleid Hoogheemraadschap van Delfland

Beleid / plan / wet	Wat betekent dit voor dit peilbesluit?
<p><i>ABC-Polders:</i> naar aanleiding van de wateroverlast in 1998 en 1999 heeft Delfland in het kader van het project 'ABCDelfland' onderzoek gedaan naar het verbeteren van het boezemwatersysteem. Het project 'ABC-Polders' is het vervolg op ABCDelfland en richt zich op de watersystemen van polders en boezemland. Uit ABC-Polders Studies volgen, behalve concrete maatregelen, vaak ook vervolgonderzoeken.</p>	<p>Voor de Klein Plaspoelpolder is geen ABC-studie uitgevoerd; het is herpolderd gebied.</p>
<p><i>Waterplannen:</i> een gebiedsgericht plan van gemeente en waterschap voor het gezamenlijk formuleren van wensen met betrekking tot het watersysteem, het vinden van oplossingen voor knelpunten en het opstellen en uitvoeren van integrale uitvoeringsprogramma's.</p>	<p>De Klein Plaspoelpolder ligt in de gemeente Leidschendam-Voorburg.</p>
<p><i>Waterbeheerplan:</i> het strategische beleidsplan van Delfland met de doelen die Delfland nastreeft en de acties die Delfland onderneemt om deze te realiseren. In het Waterbeheerplan 2010-2015 is opgenomen dat Delfland peilbesluiten vaststelt op basis van de GGOR-methode (zie ook watergebiedstudies) en dat Delfland verdroging van natuurgebieden meeweegt bij het opstellen van een peilbesluit.</p>	<p>Dit peilbesluit is opgesteld op basis van de GGOR-systemathiek. Verdroging van natuurgebied is niet aan de orde in de Klein Plaspoelpolder.</p>

Aan Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit

OVERNAME TAKEN EN OBJECTEN KLEIN PLASPOELPOLDER

Voorstel Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

- I. Het investeringsplan ter grootte van € 410.116, voor de maatregelen benodigd in het kader van het overnemen van de zorg voor het watersysteem van de Klein Plaspoelpolder, vast te stellen.
- II. Het krediet voor de maatregelen benodigd in het kader van het overnemen van de zorg voor het watersysteem van de Klein Plaspoelpolder van € 376.259 (projectnummer 701699), beschikbaar te stellen.

Advies Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

Overname taken en objecten Klein Plaspoelpolder

1. Probleemstelling – context

Hoewel sinds 2008 de Klein Plaspoelpolder onder de verantwoordelijkheid van Delfland valt, wordt het feitelijk waterbeheer uitgevoerd door de gemeente.

Uit onderzoek is gebleken dat de Klein Plaspoelpolder te Leidschendam, een bebouwd gebied ter grootte van ca 15 ha, moet worden beschouwd als een volwaardige polder en niet als een onderbemalen gebied van Delflands boezem. Daarom gaat Delfland de zorg voor het watersysteem van de Klein Plaspoelpolder in Leidschendam-Voorburg overnemen van de gemeente.

Hiertoe is het nodig om investeringen te doen in het waterhuishoudkundige systeem en peilregulerende kunstwerken over te nemen van de gemeente. Om dit alles in goede banen te leiden, wordt met de gemeente een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

Aangezien de Klein Plaspoelpolder een volwaardige polder is, moet het volgende worden geregeld:

- nemen van een peilbesluit. Hiervoor wordt u tegelijkertijd met dit voorstel een apart voorstel voorgelegd.
- opname van de boezemkades op de legger. Hiervoor wordt u later een apart voorstel "Leggerwijziging" aangeboden. Niettemin gaat de zorg hiervoor nu ook over naar Delfland.

2. Beoogd effect

Het onder feitelijk beheer van Delfland brengen van de zorg voor het watersysteem in de Klein Plaspoelpolder en het nemen van waterhuishoudkundige maatregelen in het kader van het programma voldoende water, zodat de Klein Plaspoelpolder doelmatig, efficiënt en conform het peilbesluit kan worden beheerd.

3. Kernboodschap

Delfland neemt het beheer van het watersysteem in de Klein Plaspoelpolder over van de gemeente Leidschendam-Voorburg. Hiertoe wordt met de gemeente een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

4. Historie - eerdere besluitvorming

- 1969, de Klein Plaspoelpolder wordt bestuurlijk opgeheven en de taak voor de waterhuishouding komt bij de voormalige gemeente Leidschendam.
- Op 20 februari 2007 wordt door de gemeente Leidschendam-Voorburg en Delfland het Convenant reglementaire overdracht van onderhoudstaken, nr. 624770 ondertekend. Over de nog te herpolderen Klein Plaspoelpolder wordt niets vermeld.
- In het Waterplan Leidschendam-Voorburg (2007) is onderzoeksmaatregel 41, "Klein Plaspoelpolder, watersysteem WB21 proof maken", opgenomen en inmiddels uitgevoerd.
- 1 januari 2008, Herschikking van de taken. Provincie Zuid-Holland stelt bij reglement de polder weer onder de verantwoordelijkheid van Delfland. Hiermee is herpoldering van de Klein Plaspoelpolder formeel een feit. De ingezetenen betalen sinds 2008 de watersysteemheffing.
- Op 29 november 2010 is in het bestuurlijk overleg tussen de gemeente en Delfland afgesproken de overname van de waterhuishouding gezamenlijk uit te werken.

5. Regelgeving en Beleid

- Sinds 2008 is Delfland verantwoordelijk voor de zorg voor het watersysteem voor de Klein Plaspoelpolder.
- In het Waterplan Leidschendam-Voorburg (2007) is opgenomen dat wordt onderzocht of de Klein Plaspoelpolder voldoet aan normen t.a.v. de kans op wateroverlast.
- Het ontwerp van de maatregelen is conform het standaard programma van eisen van Delfland.
- Voor de Klein Plaspoelpolder wordt gelijktijdig met dit besluit voor de overname van de waterhuishoudkundige taken, een peilbesluit genomen.

6. Financiën

De kosten van de benodigde maatregelen zijn door Delflands Project- en Ingenieursbureau (maatregelen 1b, 2 en 3) en door de gemeente (maatregel 1a) geraamd op basis van een schetsontwerp. In bijlage 2 is de SSK kostenraming van Delfland weergegeven en in de onderstaande tabel zijn de kosten incl. VAT, BTW, bouwrente etc. per maatregel uitgesplitst. De verdeling van de kosten is enerzijds gebaseerd op het principe van "overname in goede staat" van de waterhuishoudkundige werken van de gemeente en anderzijds op het aanpakken van knelpunten in de waterhuishouding volgens de afspraken uit het waterplan.

- Maatregel 1 is noodzakelijk ten gevolge van achterstallig onderhoud in de polder, om de aanvoer van water naar de polder te herstellen. Daarom wordt deze maatregel door de gemeente uitgevoerd en gefinancierd.
- Maatregel 2 wordt deels als noodzakelijk ten gevolge van achterstallig onderhoud beschouwd en deels ter verbetering van het beheer in de polder. Daarom wordt deze maatregel door Delfland uitgevoerd en de kosten daarvan door beide partijen gedeeld.
- Maatregel 3 is de automatisering van de peilregulerende werken. De kosten hiervoor komen voor rekening van Delfland, omdat het Delflands beleid is om peilregulerende werken te automatiseren (zie toelichting).

De kosten voor Delfland voor de realisatie van de maatregelen op het gebied van het programma Voldoende Water bedragen in totaal € 347.451, waardoor voor dit project een investeringsplan en krediet noodzakelijk is.

Maatregel 2 en de notariskosten worden door Delfland voorgefinancierd, waardoor het totale benodigde bedrag € 347.451 + € 65.165 + € 2.500 = € 415.116 bedraagt.

Met de vaststelling van de nota investeringen en activa in de VV van december 2012 is besloten dat de kosten voor nazorg niet meer uit het investeringskrediet maar vanuit de exploitatie worden betaald. De nazorg bedraagt € 5.000, waarmee het **investeringsplan** € 415.116 - € 5.000 = **€ 410.116**. Tevens is in de bovengenoemde nota aangegeven dat de kosten voor nazorg (€ 5.000) **en** de kosten voor project onvoorzien (€ 33.857) niet meer zullen worden opgenomen in het investeringskrediet. Hiermee komt het gevraagde **investeringskrediet** op € 415.116 - € 5.000 - € 33.857 = **€ 376.259**.

Deze uitgaven passen binnen de programmabegroting van Voldoende Water. Het project kan met dit ontwerp UAV-GC worden aanbesteed en daarom wordt voor dit project een ontwerp- en uitvoeringskrediet is één keer aangevraagd. Het voorgefinancierde bedrag zal door Delfland na uitvoering van de maatregelen aan de gemeente Leidschendam-Voorburg worden gefactureerd. Voor deze ontvangst zal een contractproject worden geopend.

	Maatregel	(Bouw)kosten	(Bouw)kosten met VAT, engineering etc.	% Delfland	% Gemeente	€ Delfland	€ Gemeente
1a	Verwijderen pomp en aanleg van inlaat + duikerverbinding Oude Trambaan	€ 54.000	€ 54.000		100%		€ 54.000
1b	Automatiseren inlaat	€ 67.559	€ 103.501	100%		€ 103.501	
2	Duiker + regelbare stuw hoek Dr Zeeland- en Dr. Huijserstraat Slopen gemaal RGD *	€ 85.071	€ 130.330	50%	50%	€ 65.165	€ 65.165
3	Automatiseren gemaal de Bolder en stuw hoek Dr. Zeelandstraa en Dr. Huijserstraat Bodemonderzoek gemaal de Bolder Aankoop ondergrond (20 m ²) gemaal de Bolder	€ 113.762 € 2.000	€ 174.285 € 2.000	100% 100%		€ 174.285 € 2.000 PM **	
	Notariskosten aankoop grond gemaal de Bolder en vestigen zakelijk recht t.b.v. mtr. 1 en 2	€ 5.000	€ 5.000	50%	50%	€2.500	€ 2.500
	Totaal		€ 469.116			€ 347.451	€ 121.665

* De kosten voor verwijderen van het gemaal van RGD (Rijksgebouwendienst) worden door RGD gedragen (zie bijlage 3).

** De ondergrond van ca 20 m² wordt door Delfland "om niet" overgenomen van de gemeente. Het kan zijn dat de gemeente vanuit rechtmatigheidsoverwegingen toch een bedrag voor die grond in rekening moet brengen, van ca. € 2.000. Naar verwachting is dit bedrag binnen de marges van het uitvoeringskrediet op te vangen.

Ten aanzien van het op hoogte brengen van de kaden (zie 14 toelichting) zijn er financiële consequenties te verwachten op het gebied van het programma Stevige Dijken. Hiervoor wordt u later een voorstel voorgelegd.

7. Duurzaamheid

Met het uitvoeren van de maatregelen kan de Klein Plaspolder efficiënt worden beheerd. Met maatregel 2 (zie toelichting) wordt een pomp bespaard en kan peilgebied I onder vrij verval lozen naar peilgebied II.

8. Organisatorische en personele consequenties

Door de overname van het feitelijk beheer van de klein Plaspoelpolder vergen het beheer en de bediening van het gemaal en de inlaat extra personele inzet. Deze wordt geschat op ca. 50 uur per jaar en zal worden meegenomen in de exploitatiekosten van team Beheer Technische Installaties van de sector Zuivering en Technisch Onderhoud.

Door het automatiseren van de inlaat, de stuw en het gemaal kunnen deze werken op afstand worden bestuurd en daarmee efficiënter beheerd. Hiermee wordt bespaard op gebied van personeel en mobiliteit.

9. OR/GO

NVT

10. Risico- en beheersmaatregelen

Risico

De gemeente Leidschendam-Voorburg komt op haar afspraken terug van deelname aan de maatregelen.

Beheermaatregel

Er wordt voorafgaand aan de aanbesteding van de werken een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen de gemeente en Delfland, waarin o.a. de financiële risico's worden ondervangen.

Risico

Uit het door Delfland uit te voeren bodemonderzoek onder het gemaal de Bolder blijkt dat de bodem is verontreinigd.

Beheermaatregel

De gemeente saneert de grond, of Delfland neemt de grond niet in eigendom en verzoekt de gemeente om een recht van opstal te vestigen op het perceel waarop het gemaal is gelegen ten behoeve van Delfland.

11. Communicatie (in- en extern)

Bekendmaking peilbesluit volgens reguliere weg.

Overige externe communicatie beperkt zich tot de uitvoering van het zichtbare werk en wordt te zijner tijd samen met de gemeente opgepakt.

12. Bekendmaking en vervolprocedure

- Commissie Watersystemen 12 februari 2013.
- VV 28 februari 2013.
- Hierna ondertekenen samenwerkingsovereenkomst door hoogheemraad Wiegman,

13. Bevoegd orgaan

Voor de overname van waterstaatkundige werken is D&H bevoegd op grond van art 2 lid f van het delegatiebesluit.

De VV is bevoegd tot het vaststellen van een investeringsplan en verlenen van een investeringskrediet op grond van artikel 99 van de Waterschapswet.

Op grond van art 1.36 van het Mandaat en delegatiebesluit, kan de samenwerkingsovereenkomst worden ondertekend door hoogheemraad Wiegman als gebiedsportefeuillehouder.

14. Toelichting

In 1969 is de Klein Plaspoelpolder ontpolderd, waarna de gemeente Leidschendam de waterhuishoudkundige taak (peilbeheer en het beheer over de boezemkaden) heeft uitgevoerd. In de herschikking van de taken heeft de Provincie per 1 januari 2008 bij reglement de polder weer onder de verantwoordelijkheid van Delfland gebracht en is herpoldering van de Klein Plaspoelpolder formeel een feit.

Vanuit het waterplan Leidschendam-Voorburg is vervolgens ten behoeve van het programma Voldoende Water een WSA/effectstudie uitgevoerd. Daarnaast is er op gebied van het programma Stevige Dijken een advies uitgebracht over de kaden in de polder. Beide adviezen zijn bedoeld om knelpunten en opgaven in beeld te brengen om zonodig maatregelen te nemen.

1. Onderzoek Voldoende Water

Belangrijkste conclusie uit het onderzoek op gebied van Voldoende Water is dat er geen onaanvaardbaar risico bestaat op wateroverlast in de Klein Plaspoelpolder. De polder voldoet aan NBW-toetsing. Op het gebied van beheer zijn er echter knelpunten. De aanvoer van water is problematisch en een groot deel van de polder wordt bemalen door een particulier gemaal op het terrein van tribunaalgebouw, dat het overtollige water naar het lager gelegen peilgebied "omlaag" pompt.

De volgende maatregelen, allen op het gebied van programma Voldoende Water, worden nu voorgesteld:

1. Verwijderen pomp en aanleg van inlaat + duikerverbinding Oude Trambaan. De gemeente Leidschendam-Voorburg voert dit werk uit. Dit doet de gemeente, omdat door de aanleg van het Damcentrum de "oude" wateraanvoer vanuit de boezem is afgesneden. Delfland bekostigt de elektrificatie (aansluiten op TA) van de inlaat. Dit is nodig om de inlaat efficiënt te bedienen.
2. Aanleg duiker en regelbare stuw hoek Dr. Zeeland- en Dr. Huijserstraat. Deze maatregel is grotendeels een verbetering op gebied van beheer, omdat het overtollige water nu onder vrij verval kan wegstromen naar het lager gelegen peilgebied van de polder. De automatisch regelbare stuw zorgt ervoor bovenstreams de berging optimaal wordt benut. De gemeente en Delfland delen daarom de kosten op 50/50% basis. De kosten voor automatiseren van de stuw komen vanuit oogpunt van efficiënt beheer voor rekening van Delfland.
Het huidige gemaaltje van Rijksgebouwendienst (RGD) komt na aanleg van de duiker met stuw te vervallen. RGD heeft aangegeven voor eigen rekening het gemaaltje te verwijderen (zie bijlage 3).
3. Automatiseren gemaal de Bolder t.b.v. T.A (technische automatisering). Vanuit beheer is het noodzakelijk het gemaal aan te sluiten op het T.A.-project. Deze kosten komen voor rekening van Delfland. Het gemaal zal "om niet" worden overgenomen van de gemeente.

Na uitvoering van deze drie maatregelen neemt Delfland het feitelijk beheer van de inlaat langs de Oude Trambaan (mtr 1), de duiker met stuw (mtr 2) en het gemaal de Bolder (mtr 3) over van de gemeente. Hiertoe is nodig om de grond onder het gemaal de Bolder in eigendom van Delfland te krijgen en een zakelijk recht te vestigen ten behoeve van Delfland op de percelen van de genoemde inlaat en duiker.

2. Onderzoek Stevige Dijken

Uit het onderzoek naar de waterkeringen is gebleken dat een deel van de herpolderde Klein Plaspoelpolder dusdanig laag ligt, dat er een boezemkade (regionale waterkering) noodzakelijk is om het gebied te beschermen tegen hoge waterstanden op de boezem. Hiermee wordt de Klein Plaspoelpolder als volwaardige polder bestempeld, zijn gereguleerde boezemkades nodig en zullen die in de legger moeten worden opgenomen. Hiervoor loopt los van dit besluit een proces van leggerwijziging, toetsing en bepalen leggerhoogten. Dit vormt onderdeel van het kadeverbeteringsprogramma.

De leggerwijziging voor de zonering van de keringen is voorbereid (D&H 4 september 2012). Deze leggerwijziging heeft nog niet ter visie gelegen omdat de vervolgstappen nog onduidelijk zijn. Dit heeft vooral te maken met de onduidelijkheid over de toetshoogte: de huidige toetshoogte is NAP +0,10 meter, de verwachte toetshoogte is vermoedelijk hoger. Dit is afhankelijk van een nog te nemen beslissing over het beteugelen van de wateroverlast in Den Haag en nieuwe inzichten vanuit de meest recente hoogtetoets op basis van PROMOTOR.

Doordat de kades in het verleden niet op de legger zijn ingetekend, kan de gemeente niet gehouden worden om de kades in goede staat (op hoogte) over te dragen. Wel worden met de gemeente gesprekken gevoerd over het gelijktijdig uitvoeren van de ophoging met een uit te voeren/lopende wegconstructie. De te lage delen van de kaden zullen worden opgenomen in het calamiteitenbestrijdingsplan, om te bereiken dat in geval van een calamiteit snel actie kan worden ondernomen om inundatie te voorkomen.

Vanuit Delflands taken in deze polder moeten nu de volgende zaken worden geregeld:

- Het nemen van een peilbesluit. Dit loopt nu gelijk op met dit besluit voor de overname van de waterhuishouding en het uitvoeren van de maatregelen.
- Het opnemen van de waterkeringen op de Legger Binnenwaterkeringen, Landscheidingen, Boezemkaden, Polderkaden en Waterscheidingen. Dit komt later aan de orde als het project Promotor is afgerond.
De watergangen zijn al opgenomen in de Legger Wateren, die sinds 8 oktober jl. geldt
- Het opstellen van een overeenkomst over de overname van de taken en objecten In de Klein Plaspoelpolder, met afspraken over maatregelen en kostenverdeling tussen Delfland en de gemeente. Dit wordt geregeld na het nu voorliggende besluit.

15. Bijlagen

1. Kaartje Klein Plaspoelpolder
2. Schetsontwerp maatregelen Klein Plaspoelpolder
3. Bevestiging RGD slopen gemaal Klein Plaspoelpolder
4. Concept samenwerkingsovereenkomst

Overname taken en objecten Klein Plaspoelpolder

Kenmerk VV : 1006211
Beleidsveld : Voldoende Water

Vergaderdatum : 28 februari 2013
Agendapunt : 04.H.04

De Verenigde Vergadering van Delfland,

gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 22 januari 2013, kenmerk 27562;

gelezen het positieve/negatieve advies van de commissie Watersystemen – kwaliteit en kwantiteit;

overwegende dat:

Delfland het beheer van het watersysteem in de Klein Plaspoelpolder overneemt van de gemeente Leidschendam-Voorburg, het noodzakelijk is maatregelen uit te voeren, zodat deze polder doelmatig, efficiënt en conform het peilbesluit kan worden beheerd.

Gelet op:

- artikel 77 van de Waterschapswet;

Besluit:

- a. Het investeringsplan ter grootte van € 410.116, voor de maatregelen benodigd in het kader van het overnemen van de zorg voor het watersysteem van de Klein Plaspoelpolder, vast te stellen.
- b. Het krediet voor de maatregelen benodigd in het kader van het overnemen van de zorg voor het watersysteem van de Klein Plaspoelpolder van € 376.259 (projectnummer 701699), beschikbaar te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 28 februari 2013

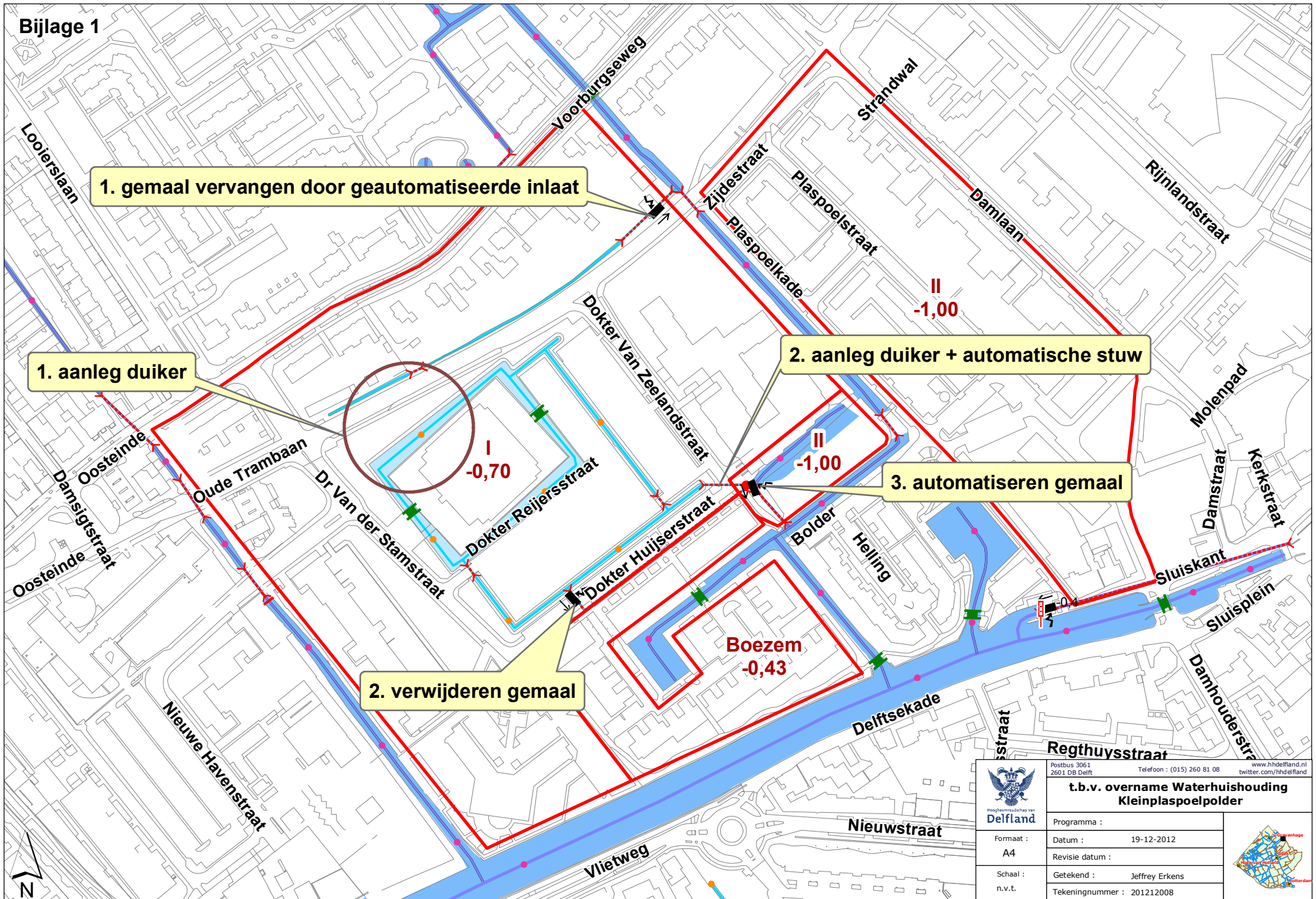
De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

mr. M.A.P. van Haersma Buma

	Postbus 3061 2601 DB Delft	Telefoon : (015) 260 81 08 www.hhdelfland.nl twitter.com/hhdelfland
	t.b.v. overname Waterhuishouding Kleinplaspoel polder	
Formaat : A4	Datum : 19-12-2012	
Schaal : n.v.t.	Revisie datum :	
	Getekend : Jeffrey Erkens	
	Tekeningnummer : 201212008	

**Bijlage 3,
Mail bevestiging RGD slopen gemaal Klein Plaspoelpolder**

DMS 1046230

Van: Jeroen Verheij [Jeroen.Verheij@rgd.minbzk.nl]
Verzonden: maandag 3 december 2012 16:35
Aan: Broek, H. van den Harry
CC: Damme, Simon van; 'Blokland, Mark'
Onderwerp: RE: aanpassen waterhuishouding Klein Plaspoelpolder

Hallo Harry,

Prima, wij zullen, zodra de werkzaamheden in de planning voor uitvoering staan, maatregelen nemen om het geheel te verwijderen.

Kind regards,
Jeroen Verheij

From: Broek, H. van den Harry [<mailto:hvandenBroek@hhdelfland.nl>]
Sent: Monday, December 03, 2012 4:32 PM
To: Jeroen Verheij
Cc: Damme, Simon van; 'Blokland, Mark'
Subject: RE: aanpassen waterhuishouding Klein Plaspoelpolder

Hallo Jeroen,
Hierbij even een samenvatting van ons telefonisch contact van zojuist.
Delfland en/of de gemeente maken in de loop van volgend jaar een duiker met stuw waarmee de afwatering van de sloten rondom het tribunaal zal worden geregeld. Het pompje van jullie wordt daarmee overbodig. Delfland en de gemeente zorgen bij de uitvoering van de werken dat het uiteinde van de persleiding van jullie pompje wordt dichtgestopt. Alles in goed overleg tijdens het werk. RGD zorgt daarna zelf voor de verwijdering van het pompje en de aanzuigleiding, electra etc. daarvan.
OK?

Met vriendelijke groet,
Harry van den Broek

Beleidsmedewerker waterplannen
Hoogheemraadschap van Delfland
Sector Beleid en Onderzoek, team Ruimtelijke Planvorming (RP)
Postbus 3061
2601 DB Delft
tel: 015 2608 123
Mob: (06) 5538 0672
fax: 015 2124 968
email: hvandenbroek@hhdelfland.nl
(ik werk niet op de woensdag)

Van: Broek, H. van den Harry
Verzonden: donderdag 29 november 2012 15:10
Aan: Jeroen Verheij (jeroen.verheij@rgd.minbzk.nl)
Onderwerp: aanpassen waterhuishouding Klein Plaspoepolder

Hallo Jeroen,

Wij (ook met Harry Jansen) hebben eerder al een contact gehad over het gemaaltje/pompje op het terrein van het Tribunaalgebouw in Leidschendam. Volgens jaar gaat Delfland samen met de gemeente aan de slag om de waterhuishouding aan te passen. Dan wordt er ondermeer een duikerverbinding met stuw (punt 2 op het bijgaande kaartje) gerealiseerd om de watergangen rond het tribunaal gebouw onder vrij verval naar de bolder te laten afvoeren. Als dat gerealiseerd is, dan kan jullie gemaaltje/pompje weg. Mijn verzoek hierbij aan jou of de RGB of jullie dit zelf willen verwijderen en de kosten daarvoor willen dragen. Hierbij is het wat Delfland aan gaat noodzakelijk om het uiteinde van de persleiding van jullie pomp te verwijderen of dicht te stoppen.

Ik hoor het heel graag!

Met vriendelijke groet,
Harry van den Broek

Beleidsmedewerker waterplannen
Hoogheemraadschap van Delfland
Sector Beleid en Onderzoek, team Ruimtelijke Planvorming (RP)
Postbus 3061
2601 DB Delft
tel: 015 2608 123
Mob: (06) 5538 0672
fax: 015 2124 968
email: hvandenbroek@hhdelfland.nl

Aan Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit

VERVANGINGSINVESTERINGEN VOLDOENDE WATER 2013

Voorstel Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

I.

Het investeringsplan vast te stellen voor het onderhoudsproject gemaal Foppenpolder Zuid ter hoogte van € 135.000;

Het investeringsplan vast te stellen voor het onderhoudsproject gemaal Noordpolder van Delfgauw ter hoogte van € 155.000;

Het investeringsplan vast te stellen voor het onderhoudsproject gemaal Lage Broekpolder ter hoogte van € 175.000;

Het investeringsplan vast te stellen voor het onderhoudsproject gemaal Kerkpolder Zuid; € 275.000;

Het investeringsplan vast te stellen voor het onderhoudsproject gemaal Duifpolder ter hoogte van € 185.000.

II.

Het krediet beschikbaar te stellen voor het groot onderhoudsproject gemaal Foppenpolder Zuid ter hoogte van € 128.000;

Het krediet beschikbaar te stellen voor het groot onderhoudsproject gemaal Noordpolder van Delfgauw ter hoogte van € 119.000;

Het krediet beschikbaar te stellen voor het groot onderhoudsproject gemaal Lage Broekpolder ter hoogte van € 139.000;

Het krediet beschikbaar te stellen voor het groot onderhoudsproject gemaal Kerkpolder Zuid ter hoogte van € 239.000;

Het krediet beschikbaar te stellen voor het groot onderhoudsproject gemaal Duifpolder ter hoogte van € 149.000.

Advies Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

Vervangingsinvesteringen Voldoende Water 2013

1. Probleemstelling - context

Een van de programmalijnen van het programma Voldoende water is de programmalijn 'Regulier beheer' polders en boezem. Binnen deze programmalijn wordt onder meer onderhoud uitgevoerd aan de installaties die nodig zijn voor het waterbeheer. Voor de verschillende geplande projecten is in 2013 per project een investeringsplan en krediet nodig.

2. Beoogd effect

Door tijdig de gemalen te onderhouden wordt de levensduur verlengd. Daarnaast biedt het de kans om de gemalen aan te passen aan de huidige veiligheidseisen. Zo wordt de bediening en betreding voor medewerkers van Delfland verbeterd en de kans op storingen van de gemalen verkleind.

3. Kernboodschap

Vanuit haar reguliere beheerstaak voert Delfland in 2013 onderhoud uit. Voor een aantal gemalen is het noodzakelijke groot onderhoud ingepland. Het betreft de gemalen Foppenpolder Zuid, Noordpolder van Delfgauw, Lage broekpolder, Kerkpolder Zuid, en gemaal Duifpolder. Voor de uitvoering van dit onderhoud aan deze gemalen is een investeringsplan en krediet noodzakelijk.

4. Historie - eerdere besluitvorming

Programmabegroting 2013

In de VV van november 2012 is de begroting vastgesteld met onder andere de programmabegroting voor Programma Voldoende Water en de programmalijn regulier beheer polders en boezem. De projecten in dit voorstel zijn in deze begroting opgenomen.

5. Regelgeving en Beleid

De maatregel geeft invulling aan:

- Artikel 2.1 en 2.8 van de Waterwet;
- Artikel 2.3 van de Provinciale waterverordening;
- De ambities voor Voldoende Water in het Waterbeheerplan 2010-2015;
- De doelen voor de programmalijn 'regulier beheer polders en boezem' binnen het programma Voldoende Water;
- Vismigratiebeleid programma Schoon Water.

6. Financiën

De geraamde kosten (investeringsplannen) voor het groot onderhoud aan de verschillende gemalen in 2013 bedragen in totaal € 925.000. In dit bedrag is rekening is gehouden met risico's en onvoorziene kosten. Onlangs heeft de VV de nota Investerings- en activabeleid vastgesteld; hiermee wordt onder meer bepaald dat het deel "projectonvoorzien" niet meer in het krediet wordt opgenomen. Daarnaast is de nazorgfase niet meer in het IP en krediet opgenomen. Hieronder zijn de benodigde IP's en kredieten per gemaal weergegeven.

Project nummer	gemaal	IP	Krediet
701700	gml Foppenspolder Zuid (Maassluis)	€ 135.000	€ 128.000
701701	gml Noordpolder van Delfgauw (Pijnacker-Nootdorp)	€ 155.000	€ 119.000
701702	gml Lage Broekpolder (Rijswijk)	€ 175.000	€ 139.000
701703	gml Kerkpolder Zuid (midden Delfland)	€ 275.000	€ 239.000
701704	gml Duifpolder (midden Delfland)	€ 185.000	€ 149.000
	Totaal	€ 925.000	€ 774.000

De benodigde werkzaamheden per gemaal zijn levensverlengend maar boven de € 50.000 waardoor er een investeringsplan en krediet voor deze onderhoudswerkzaamheden noodzakelijk is. In de begroting van het programma Voldoende Water is rekening gehouden met deze onderhoudskosten in 2013.

Door het uitvoeren van de werkzaamheden zal de levensduur van elk gemaal met tenminste 15 jaar worden verlengd.

7. Duurzaamheid

Ten aanzien van duurzaamheid zijn de volgende overwegingen gemaakt:

- Geen complete vervanging van het totale gemaal, maar revisie van de bestaande installatie;
- Op basis van capaciteit en de gesteldheid van de pomp wordt besloten hoe de revisie zal worden uitgevoerd. Er vindt een duurzame afweging plaats om te kijken of er meer moet worden gedaan dan alleen een motor vervangen (maar ook pomphuis, de instroming etc.)

8. Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing, het betreft regulier (gepland) onderhoud.

9. OR/GO

Niet van toepassing.

10. Risico- en beheersmaatregelen

Om een aantal gemalen visveilig te maken wordt ervan uitgegaan dat een viswering kan worden geplaatst. Een innovatieve en kosteneffectieve vorm van viswering wordt op dit moment getest op toepasbaarheid. Dit betekent echter dat nog niet zeker is of het systeem kan worden toegepast en wat de exacte kosten zullen zijn. Mocht de plaatsing van een dergelijke wering tot extra kosten leiden, dan zal dit vooraf ter besluitvorming worden aangeboden.

11. Communicatie (in- en extern)

Voor de bouw of renovatie van een nieuw gemaal wordt gebruikt gemaakt van de reguliere

communicatiemiddelen zoals intranet, internet en twitter. Daarnaast zal de media actief betrokken worden over deze werkzaamheden. Het besluit wordt in de D&H Nieuwsbrief gecommuniceerd.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

Voor het gemaal Foppenpolder zal een projectplan worden opgesteld omdat bij de vervanging van deze pompen ook sprake is van een geringe capaciteitsvergroting. Voor de overige is geen projectplan nodig omdat bij deze projecten geen sprake is van vergroting van de capaciteit of andere wijzigingen in het watersysteem.

13. Bevoegd orgaan

De VV is bevoegd om investeringsplannen vast te stellen en kredieten beschikbaar te stellen op grond van artikel 99 van de Waterschapswet.

14. Toelichting

Regulier Beheer

Binnen het beheer wordt met behulp van het geautomatiseerde onderhoudssysteem inzichtelijk gemaakt welke objecten of onderdelen van objecten vervangen moeten worden of waarvan de technische of financiële levensduur (afschrijvingstermijn) verstreken is. Op basis hiervan worden inspecties uitgevoerd waarmee wordt beoordeeld of objecten of onderdelen inderdaad moeten worden onderhouden of vervangen moeten worden. Uit de inspecties die plaatsvonden in 2012 blijkt dat voor de in dit voorstel genoemde gemalen onderhoudswerkzaamheden zullen moeten plaatsvinden.

De werkzaamheden dienen om de levensduur van de betreffende gemalen te verlengen:

- Vervangen van elektrische voorzieningen (schakelkasten, frequentieregelaars, automatiseringskasten etc.)
- Vervangen van werktuigbouwkundige installaties zoals electromotoren en 'tandwielkasten'
- Eventuele revisie van de pomp.

In een aantal van de aan te pakken gemalen is een centrifugaalpomp opgesteld. Over het algemeen zijn dit zeer degelijke maar oude pompen (het bouwjaar van één van deze pompen is 1910). Veelal zijn deze pompen gedeeltelijk in de betonnen vloer verwerkt boven de instroom van het gemaal. De eventuele vervanging van deze pompen, inclusief de civiele werken is zeer kostbaar, vandaar dat gekozen is voor een revisie van de bestaande pomp. Daarbij wordt eerst de capaciteit van de pomp gemeten. Als de pomp de gewenste capaciteit niet haalt zal het inwendige van de pomp gereviseerd. Aan de hand van metingen wordt vervolgens bepaald welke delen in de bestaande pomp dienen te worden vervangen. Hierbij wordt onder andere gelet op capaciteit, trillingen, roestvorming, rendement (hydraulisch en elektrisch). In het budget is rekening gehouden met revisie, in het geval dit niet nodig blijkt te zijn zal het werk eventueel goedkoper kunnen worden uitgevoerd. Op het moment dat een dergelijke pomp is gereviseerd krijgt de pomp dezelfde levensduur als een nieuwe pomp (standaard afschrijvingstermijn bedraagt 15 jaar).

Vismigratie

Het beleid van Delfland over vismigratie is vastgelegd in de 'Visie Vismigratie Delfland 2008', die is vastgesteld door de VV in november 2008, kenmerk 711940. Hierin is opgenomen dat bij renovatie of nieuwbouw, de kunstwerken zoveel mogelijk vispasseerbaar of tenminste visveilig worden uitgevoerd. Visveilig betekent dat de vissen niet beschadigd worden. Vanuit het oogpunt van vismigratie is gekeken welke maatregelen kunnen worden uitgevoerd om de betreffende gemalen bij het groot onderhoud vispasseerbaar of visveilig te maken en of deze werkzaamheden doelmatig zijn. De overweging die hiertoe gemaakt is, is in de bijlage weergegeven en hieronder in het kort samengevat.

*Gemaal Noordpolder van Delfgauw
Gemaal Kerkpolder Zuid
Gemaal Foppenpolder Zuid*

Deze locaties zijn geen prioritaire vismigratiekelpunten. De mogelijkheden om een tweezijdige migratievoorziening mee te nemen zijn verkend maar niet doelmatig gebleken. De gemalen zullen zoveel mogelijk visveilig worden gemaakt. Voor het gemaal Kerkpolder Zuid wordt uitgegaan van de plaatsing van een viswering, bij het gemaal Foppenpolder Zuid en Noordpolder van Delfgauw is dit niet nodig omdat bij deze gemalen sprake is van visvriendelijke pompen.

Gemaal Lage Broekpolder en gemaal Duifpolder

Deze locaties zijn prioritaire vismigratiekelpunten. Voor deze locaties is er vanuit het programma Schoon Water een opgave om een tweezijdige migratievoorziening te plaatsen. Beide gemalen worden in het onderhoudsproject zoveel mogelijk visveilig gemaakt, waarbij het uitgangspunt op dit moment is om een viswering te plaatsen. Verder zal er in de automatisering van de gemalen rekening worden gehouden met de eventuele toekomstige aanleg van de migratievoorzieningen.

15. Bijlagen

Bijlagen:

1. Factsheets uit te voeren werkzaamheden per gemaal (incl SSK ramingen)
2. Geïnventariseerde maatregelen en overweging vismigratie

Hoogheemraadschap van
Delfland

Vervangingsinvesteringen Voldoende Water 2013

Kenmerk VV : 1046409

Vergaderdatum : 28 februari 2013

Beleidsveld : Voldoende water

Agendapunt : 04.H.05

De Verenigde Vergadering van Delfland,

gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 22 januari 2013, kenmerk 30892

gelezen het positieve/negatieve advies van de commissie Watersystemen – kwaliteit en kwantiteit;

overwegende dat:

- De vervangingsinvesteringen vanuit beheersoogpunt noodzakelijk zijn;
- In de programmabegroting Voldoende Water rekening gehouden is met deze investeringen;

Gelet op:

- artikel 77 van de Waterschapswet;

Besluit:

- I. Het investeringsplan vast te stellen voor het onderhoudsproject gemaal Foppenpolder Zuid ter hoogte van € 135.000;
Het investeringsplan vast te stellen voor het onderhoudsproject gemaal Noordpolder van Delfgauw ter hoogte van € 155.000;
Het investeringsplan vast te stellen voor het onderhoudsproject gemaal Lage Broekpolder ter hoogte van € 175.000;
Het investeringsplan vast te stellen voor het onderhoudsproject gemaal Kerkpolder Zuid; € 275.000;
Het investeringsplan vast te stellen voor het onderhoudsproject gemaal Duifpolder ter hoogte van € 185.000.
- II. Het krediet beschikbaar te stellen voor het groot onderhoudsproject gemaal Foppenpolder Zuid ter hoogte van € 128.000;
Het krediet beschikbaar te stellen voor het groot onderhoudsproject gemaal Noordpolder van Delfgauw ter hoogte van € 119.000;
Het krediet beschikbaar te stellen voor het groot onderhoudsproject gemaal Lage Broekpolder ter hoogte van € 175.000;
Het krediet beschikbaar te stellen voor het groot onderhoudsproject gemaal Kerkpolder Zuid ter hoogte van € 239.000;
Het krediet beschikbaar te stellen voor het groot onderhoudsproject gemaal Duifpolder ter hoogte van € 149.000.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 28 februari 2013

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

mr. M.A.P. van Haersma Buma

Overweging en voorgestelde maatregelen vismigratiebeleid bij onderhoud gemalen

pr. Nr.	project	werkzaamheden/activiteiten beheer	kosten	prioritair vismigratieknelpunt?	vispasseerbaar vispassage mogelijk ?		visveilig aanbrengen visveilige pomp?		verbeteren visveiligheid mogelijk?		toepassen viswering ?	geen maatregelen?	meerkosten vismigratie maatregel	
					kosten	doelmatig?	kosten	doelmatig?	kosten	doelmatig?				
70XXXX	gml Noordpolder van Delfgauw (onderhoud)	De vervanging van de elektrotechnische installatie. De lekkage van de keerklep aan de boezemzijde repareren. Aluminiumplaten vijzelgoot vervangen. Antisliplaag aanbrengen op kroosbordes. Hekwerk bij instroming vervangen. Voegwerk buitengevel repareren.	€ 80,000	nee	€ 400,000	Vislift is niet doelmatig vanwege de hoge kosten van de vislift in verhouding tot de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden, tevens is het geen prioritair vismigratieknelpunt.	nvt.	pomp vervangen is niet noodzakelijk. huidige pomp betreft een vijzelgemaal, keuze voor een andere pomp is niet doelmatig omdat deze vanuit beheersoogpunt niet wordt vervangen, pomp is al visvriendelijk.	€ 50.000-80.000	Technische aanpassing vijzel mogelijk: de instroom van de vijzel kan worden aangepast zodat de visveiligheid van deze vijzel verder kan worden vergroot. Vijzel is echter al visvriendelijk genoeg. Bij vervangen van de vijzel zou dit wel doelmatig zijn, maar bestaande vijzel blijft gehandhaafd.	nvt	geen extra maatregelen nodig	0%	
70XXX	gml Lage broekpolder (onderhoud)	De vervanging van de elektrotechnische installatie. De pompmotor inclusief frequentieomvormer vervangen. De motor is gedateerd en niet geschikt voor langdurig frequentieomvormerbedrijf. De capaciteit van de pomp meten, afhankelijk van de uitkomst wordt de pomp gereviseerd. Bouwkundige aanpassingen.	€ 200,000	ja	€ 0	Voor dubbelzijdig vispasseerbaar is een vislift nodig. Hiervoor is vanuit programma SW al een schetsontwerp opgesteld. Vislift kan echter niet worden toegepast tot de effectiviteit is aangetoond en de VV akkoord gaat met de toepassing van de vislift. Binnen onderhoudsproject wordt wel rekening gehouden met de automatisering voor de toekomstige vislift	€ 1,500,000	bestaande pomp = Centrifugaalpompe keuze voor een andere pomp is niet doelmatig omdat de pomp niet wordt vervangen, Bij vervangen pomp is geheel nieuw gemaal nodig	€ 0	aangepaste bediening en beheer, frequentieregelbaar, toerental, waaier, wordt rekening mee gehouden.	viswering enige optie om visveiligheid te garanderen. Wordt evt. later toegepast nadat praktische haalbaarheid is aangetoond	geen maatregelen	0%	
	gml Kerkpolder zuid (onderhoud)	De vervanging van de elektrotechnische installatie. De pompmotor inclusief frequentieomvormer vervangen. De motor is gedateerd en niet geschikt voor langdurig frequentieomvormerbedrijf. De capaciteit van de pomp meten, afhankelijk van de uitkomst wordt de pomp gereviseerd. Nieuwe Krooshekreinger . Bouwkundige aanpassingen. Onvoorzien	€ 313,000	€ 270,000	nee	€ 400,000	Vislift is niet doelmatig vanwege de hoge kosten van de vislift in verhouding tot de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden, tevens is het geen prioritair vismigratieknelpunt.	€ 1,500,000	bestaande pomp = Centrifugaalpompe keuze voor een andere pomp is niet doelmatig omdat de pomp niet wordt vervangen, Bij vervangen pomp is geheel nieuw gemaal nodig	€ 0	aangepaste bediening en beheer, frequentieregelbaar, toerental, waaier, wordt rekening mee gehouden.	viswering enige optie om visveiligheid te garanderen. Wordt evt. toegepast nadat praktische haalbaarheid is aangetoond	geen maatregelen	0%
	gml Duifpolder (onderhoud)	De vervanging van de elektrotechnische installatie. De pompmotor inclusief frequentieomvormer vervangen. De motor is gedateerd en niet geschikt voor langdurig frequentieomvormerbedrijf. De capaciteit van de pomp meten, afhankelijk van de uitkomst wordt de pomp gereviseerd. Bouwkundige aanpassingen.	€ 190,000	ja	€ 0	Voor dubbelzijdig vispasseerbaar is een vislift nodig. Hiervoor is vanuit programma SW al een schetsontwerp opgesteld. Vislift kan echter niet worden toegepast tot de effectiviteit is aangetoond en de VV akkoord gaat met de toepassing van de vislift. Binnen onderhoudsproject wordt wel rekening gehouden met de automatisering voor de toekomstige vislift	€ 1,500,000	bestaande pomp = Centrifugaalpompe keuze voor een andere pomp is niet doelmatig omdat de pomp niet wordt vervangen, Bij vervangen pomp is geheel nieuw gemaal nodig	€ 0	aangepaste bediening en beheer, frequentieregelbaar, toerental, waaier, wordt rekening mee gehouden.	viswering enige optie om visveiligheid te garanderen. Wordt evt. toegepast nadat praktische haalbaarheid is aangetoond	geen maatregelen	0%	
	gml Foppenpolder-zuid	Het gemaal Foppenpolder-Zuid is verouderd en aan vervanging toe. Vanwege de keuze voor bedrijfszekerheid (2 pompen van 6 m3/min, in plaats van 1 pomp) wordt met de vervanging tevens een capaciteitsvergroting gerealiseerd van 9 m3/min naar 12 m3/min.	€ 140,000	nee (foppenpolder wel, foppenpolder zuid niet)	€ 400,000	Vislift is niet doelmatig vanwege de hoge kosten van de vislift in verhouding tot de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden, tevens is het geen prioritair vismigratieknelpunt.	€ 7,500	Pompen worden vervangen door visvriendelijke pompen	nvt.	nvt.	nvt.	nvt	5%	

Aan Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit

AFLAAT MAASDIJK ORANJEPOLDER

Voorstel Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

- I. Instemmen met het aangepast investeringsplan voor het project 701622 Aflaat Maasdijk ad € 1.050.000
- II. Het beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet voor het project 701622 Aflaat Maasdijk ad € 1.050.000

Advies Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

Aflaat Maasdijk Oranjepolder

1. Probleemstelling - context

Eind 2008 hebben de gemeente Westland en het Hoogheemraadschap van Delfland voor de Oranjepolder een proeftuin vanuit het kennis- en innovatieprogramma Waterkader Haaglanden opgestart. De Oranjepolder is als proeftuin gekozen vanwege de wateroverlast die regelmatig is opgetreden (onder andere in 1998, 1999, 2001 en 2004). Hiermee behoort de Oranjepolder tot de zogenoemde urgente polders en is daarmee prioritair binnen het programma Voldoende Water.

Binnen de Polder is de Willem III straat in de kern Maasdijk een knelpuntlocatie voor wateroverlast. Afgelopen 27 september heeft de VV het investeringsplan en een ontwerp krediet voor het realiseren van een aflaat beschikbaar gesteld. Het project aflaat Oranjepolder te Maasdijk is één van de korte termijn maatregelen, die het resultaat zijn van het project Proeftuin Oranjepolder. Het ontwerp is gereed en met dit voorstel wordt het uitvoeringskrediet aangevraagd.

2. Beoogd effect

Het beoogde effect is de middelen beschikbaar te krijgen om het knelpunt voor de waterafvoer uit de kern Maasdijk op te lossen. Dit vindt plaats door de realisatie van een aflaat (twee stuwen met aansluitende duikers) door de Maasdijk. De aflaat vervangt de huidige tijdelijke pomp.

3. Kernboodschap

Delfland wil door de Maasdijk een aflaat aanleggen, bestaande uit twee stuwen met aansluitende duikers. De aflaat verbindt het oppervlaktewater in de kern van Maasdijk met de boezemwatergang het Nieuwe water. De aanleg van de aflaat draagt bij aan het oplossen van het knelpunt voor de wateroverlast in de kern van Maasdijk. De aflaat vervangt de huidige mobiele pomp, die als tijdelijke oplossing dienst doet. Het voorontwerp met bijbehorende kostenraming is klaar. De Verenigde Vergadering van Delfland stelt het uitvoeringskrediet beschikbaar, zodat het project kan worden aanbesteed.

4. Historie - eerdere besluitvorming

Het besluit van de Verenigde Vergadering d.d. 27 september 2012 (dms-nr 1010911) voor het vaststellen van het investeringsplan en het beschikbaar stellen van het ontwerp krediet. De aflaat Oranjepolder te Maasdijk is één van de korte termijn maatregelen, die het resultaat zijn van het project Proeftuin Oranjepolder. De proeftuin Oranjepolder wordt in samenwerking met de gemeente Westland en alle betrokkenen in het gebied uitgevoerd.

5. Regelgeving en Beleid

Het op orde brengen van de afvoercapaciteit in polders is een primaire taak van Delfland. Het project geeft invulling aan:

- Artikel 2.1 en 2.8 van de Waterwet;
- Artikel 2.3 van de Provinciale waterverordening;
- De ambities voor Voldoende water in het waterbeheersplan 2010-2015;
- Het doel 'Voorkomen wateroverlast polders' van het programma Voldoende water.

6. Financiën

Op 27 september 2012 is het investeringsplan voor project 701662 ad € 1.350.000 door de Verenigde Vergadering vastgesteld. Tegelijkertijd is een ontwerp krediet ad € 130.000 beschikbaar gesteld. Voor het ontwerpen is van dit krediet € 14.000 besteed en staat nog € 40.000 als verplichting uit (d.d. 12-12-2012). Met dit budget is ondermeer het UAV-GC contract opgesteld en de SSK-raming geactualiseerd.

Voorliggend voorstel betreft:

Het vaststellen van een aangepast investeringsplan voor het project 701662 Aflaat Maasdijk ad € 1.105.000. En het beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet voor het project 701662 Aflaat Maasdijk ad € 1.050.000 (€ 1.105.000 verminderd met het project onvoorzien van € 55.000).

Het verschil tussen de SSK-raming en het aangevraagde IP en krediet is de raming voor de kosten van de nazorg. Met de vaststelling van de nota Investerings- en activabeleid in de VV van december 2012 behoren deze kosten niet meer tot het krediet, maar zullen die vanuit de exploitatie worden betaald. Voor dit project bedragen de nazorgkosten € 9.000. De raming is verder met € 16.000 verlaagd. Dit is bouwrente die, nu door de investering eerder te activeren, niet meer hoeft te worden geraamd.

Het project is opgenomen in de meerjarenraming voor de jaren 2013 -2014. De raming van het investeringsplan is lager dan in september is aangevraagd. De voornaamste oorzaak is dat de reservering voor de risico's naar beneden is bijgesteld. Dit omdat het project in de volgende fase is aangeland en er een beter inzicht is in de mogelijke risico's en de kans op voorkomen.

7. Duurzaamheid

De vervanging de tijdelijke mobiele pomp door een permanente aflaat draagt bij aan een duurzaam beheer van het watersysteem. Bij het huidige gemaal moet de instroom door de team onderhoud regelmatig vrij van vuil worden gemaakt. Bij de aflaat hoeft dit niet, waarmee bespaard wordt op de inzet van mensen en middelen. Tegelijkertijd wordt energie bespaard, want het water stroomt onder vrij verval naar de boezem.

Voor de inkoop wordt het criteriadocument voor duurzaam inkopen van kunstwerken van het Agentschap NL gevolgd. Hierin staat bijvoorbeeld dat in de vraagspecificatie aan de aannemer het gebruik van duurzame materialen als uitgangspunt wordt opgenomen.

8. Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing

9. OR/GO

Niet van toepassing

10. Risico- en beheersmaatregelen

De drie grootste projectrisico's zijn:

- Kosten/techniek: De boring kruist de Maasdijk. De stabiliteit van de kade vormt een risico. Beheersmaatregel: het uitvoeren van stabiliteitsberekeningen en het monitoren van de stabiliteit tijdens de uitvoering. Indien nodig zal een aanvraag voor extra krediet of een alternatiefvoorstel aan de VV zal worden voorgelegd.
- Kosten/techniek: Een grondboring draagt een technisch risico in zich vanwege de kans op vastlopen of onverwachte elementen in de ondergrond. Dit kan in de uitvoering leiden tot vertraging en extra kosten. Beheersmaatregel: Verzekeren
- Organisatie/tijd: Het project wordt UAV-GC aanbesteed, waarbij een adviesbureau het contract opstelt. Door onvoldoende kwaliteit en ervaring bij het adviesbureau of door tijdsgebrek kan vertraging optreden, wat kostenverhogend werkt. Beheersmaatregel: Een ervaren bureau selecteren en het adviesbureau goed sturen en begeleiden.

11. Communicatie (in- en extern)

Voor het project is een communicatieplan opgesteld, waarin de volgende belanghebbenden zijn geïdentificeerd: percee-eigenaren bij de uitstroom van de aflat, bewoners van Maasdijk, provincie (wegbeheerder) en gemeente (omgevingsvergunning, beheer openbare ruimte), bestuurders van Delfland en de gemeente Westland, medewerkers Delfland (intranet).

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

De procedure voor het projectplan loopt parallel aan deze procedure voor het beschikbaar stellen van het uitvoeringskrediet.

Maart 2013	Publicatie ontwerp-projectplan
Juli 2013	Publicatie definitief projectplan

Bouwproces

April 2013	Start uitvoeringsontwerp door de aannemer
September 2013	Start uitvoering

13. Bevoegd orgaan

De VV is bevoegd investeringsplan vast te stellen en krediet ter beschikking te stellen op grond van artikel 83 Waterschapswet.

14. Toelichting

Naast het huidige tijdelijke gemaal aan de Willem III straat wordt ter vervanging een permanente aflat aangelegd. De aflat kruist het waterstaatswerk de Maasdijk. Het water uit de polder stroomt via de aflat onder vrij verval naar de boezemwatergang het Nieuwe water. De afvoercapaciteit wordt vergroot van 20 m³/min naar 40 m³/min. De aflat bestaat uit:

- Een instroombak met twee stuwen van elk 1,5 m breed;
- Twee daarop aansluitende duikers van Ø 1000 mm, die worden aangelegd met een gesloten front boring;
- Een uitstroomvoorziening, die in de waterkering is gelegen.

Na de aanleg wordt het tijdelijke gemaal verwijderd. De leiding blijft in de Maasdijk zitten en wordt dichtgemaakt, want verwijderen brengt een risico voor de stabiliteit van de kade met zich mee.

Daarnaast wordt ook aangelegd:

- Een vierkante duiker van 1,5 m breed en 1 m hoog in de aanvoerende watergang direct ten westen van het gemaal ter vervanging van een huidige duiker Ø 1000 mm. Deze duiker ligt onder de afrit van de weg op de Maasdijk naar de Willem III straat.

15. Bijlagen

- 1 SSK-raming
- 2 Tekening MSD 17-1-1001 Voorontwerp aflatconstructie Oranjepolder Maasdijk
- 3 Situatieschets

Hoogheemraadschap van
Delfland

Aflaat Maasdijk Oranjepolder

Kenmerk VV : 1046430

Vergaderdatum : 28 februari 2013

Beleidsveld : Voldoende water

Agendapunt : 04.H.06

De Verenigde Vergadering van Delfland,

gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 22 januari 2013, kenmerk 30894;

gelezen het positieve/negatieve advies van de commissie Watersystemen – kwaliteit en kwantiteit

overwegende dat:

Gelet op:

- artikel 77 van de Waterschapswet;

Besluit:

De VV te verzoeken:

1. Het investeringsplan voor de aflaat Maasdijk te verlagen van € 1.350.000 naar € 1.130.000
2. Het uitvoeringskrediet voor de aflaat Maasdijk ter hoogte van € 1.075.000 ter beschikking te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 28 februari 2013

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

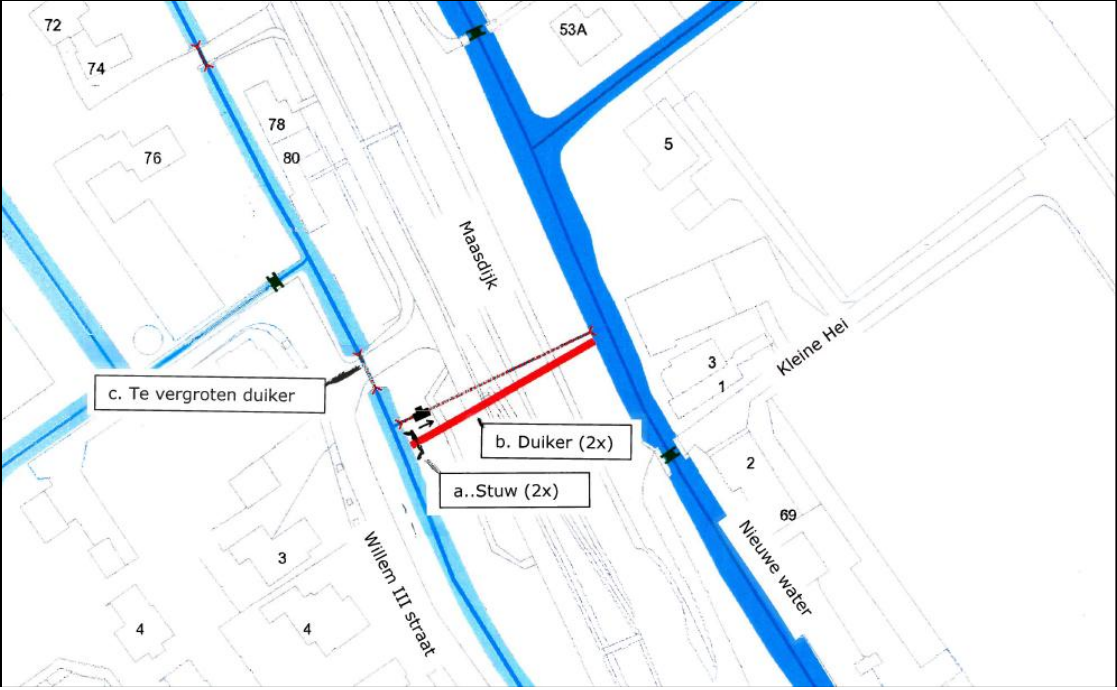
de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

mr. M.A.P. van Haersma Buma

Aan Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit

**VERLENGING PEILBESLUITEN DIJKPOLDER (RECONSTRUCTIEGEBIED) EN
DUIFPOLDER**

Voorstel Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

Vaststellen van de brief aan het College van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland inzake het verzoek tot verlening van vrijstelling van de verplichting tot herziening van de peilbesluiten Dijkpolder (reconstructiegebied) en Duifpolder.

Advies Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

Verlenging Peilbesluiten Dijkpolder (reconstructiegebied) en Duifpolder (gemeente Midden-Delfland)

1. Probleemstelling - context

Op grond van artikel 4.5 van de Waterverordening Zuid-Holland moeten peilbesluiten eens per tien jaar worden herzien. Gedeputeerde Staten kunnen op verzoek van het algemeen bestuur voor ten hoogste vijf jaar vrijstelling verlenen van deze verplichting.

Op 13 maart 2013 verlopen de peilbesluiten van de Dijkpolder (reconstructiegebied) en de Duifpolder.

2. Beoogd effect

Een verzoek van het algemeen bestuur aan Gedeputeerde Staten voor vrijstelling van de verplichting tot herziening van de peilbesluiten Dijkpolder (reconstructiegebied) en Duifpolder.

3. Kernboodschap

Met de herziening van het peilbesluit voor de gehele Dijkpolder (zowel binnen als buiten het reconstructiegebied) is begin 2012 is gestart. Met de herziening van het peilbesluit Duifpolder is in november 2012 gestart. Verwacht wordt dat halverwege 2013 met de vaststellingsprocedure van beide peilbesluiten gestart kan worden. Een vrijstelling van de verplichting tot herziening zorgt ervoor dat de peilbesluiten ook in die periode geldig zijn. In 12. Toelichting zal per polder worden onderbouwd waarom vrijstelling mogelijk is.

4. Historie - eerdere besluitvorming

De peilbesluiten van Dijkpolder (reconstructiegebied) en Duifpolder dateren van 2003.

5. Regelgeving en Beleid

Volgens de Waterverordening Zuid-Holland moeten peilbesluiten eens in de tien jaar worden geactualiseerd. Op verzoek van het algemeen bestuur van Delfland kunnen Gedeputeerde Staten voor ten hoogste vijf jaar vrijstelling verlenen van deze verplichting. Per 2 december 2009 is de nieuwe Waterverordening van kracht. Het verzoek moet door de VV worden vastgesteld.

6. Financiën

n.v.t.

7. Duurzaamheid

- Door de vrijstelling van de verplichting tot herziening van deze peilbesluiten zullen de vigerende peilbesluiten langer geldig zijn. Er zijn geen problemen bekend met de huidige

peilen en de verwachting is dat de nieuwe peilen niet sterk afwijken van de huidige peilen. Verlenging van het peilbesluit is dan waarschijnlijk niet strijdig met duurzaam waterbeheer.

8. Organisatorische en personele consequenties

n.v.t.

9. OR/GO

n.v.t.

10. Risico- en beheersmaatregelen

Er bestaat een risico dat het vrijstellingsverzoek niet (volledig) wordt gehonoreerd. Indien een peilbesluit verloopt en geen vrijstelling verleend is, is er een extra kans op schadeclaims. De kans dat een schadevergoeding wordt toegekend is klein als:

- de waterpeilen steeds conform (het verlopen) peilbesluit zijn gehandhaafd
- aangetoond wordt Delfland een serieuze inspanning levert om geldige peilbesluiten te hebben

Delfland spant zich maximaal in om aan beide punten te voldoen.

11. Communicatie (in- en extern)

Wanneer de vrijstellingsaanvraag is goedgekeurd zal Delfland dit bekendmaken op de website en in het Waterschapsblad.

12. Bekendmaking en vervolgprocedure

Fase	Planning
Commissie Watersystemen –kwaliteit en kwantiteit: vaststelling verzoek tot vrijstelling van de verplichting tot herziening van de peilbesluiten	12 februari 2013
VV: vaststelling verzoek tot vrijstelling van de verplichting tot herziening van de peilbesluiten	28 februari 2013

Na vaststelling van de vrijstellingsaanvraag door de VV wordt deze gestuurd naar Gedeputeerde Staten. Wanneer zij de aanvraag hebben goedgekeurd zal Delfland dit beleid bekendmaken op de website en in het Waterschapsblad.

13. Bevoegd orgaan

Op verzoek van het algemeen bestuur van Delfland kan Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland maximaal 5 jaar vrijstelling verlenen van de verplichting een peilbesluit eens per tien jaar te actualiseren.

14. Toelichting

	vaststelling door VV van Delfland	goedkeuring GS	Bekendmaking Inwerking-treding	vrijstelling gewenst tot
Dijkpolder (reconstructie gebied)	30-11-2000 2002/10006	28-11-2002 DGWM/2002/83 39a	06-03-2003	13-03-2016
motivering	In het reconstructiegebied van de Dijkpolder komt het winterpeil overeen			

	<p>zoals vastgesteld in het vigerende peilbesluit. Het zomerpeil verschilt in een deel van de polder met +5cm. Er zijn geen problemen bekend met de huidige peilen. Daarnaast hebben sinds de vaststelling van het vigerende peilbesluit geen ruimtelijke veranderingen opgetreden. Ook worden geen grote wijzigingen voorzien. Delfland is begin 2012 begonnen met de herziening van het peilbesluit. Er komen veel gebieden voor met afwijkende peilen, in verband met de hoge mate van reliëf in de polder. Op het moment wordt een studie verricht naar de mogelijkheden voor het opheffen van deze gebieden, om versnippering tegen te gaan. De verwachting is dat halverwege 2013 wordt gestart met de vaststellingsprocedure. Er wordt een vrijstelling van 3 jaar gevraagd, omdat er mogelijk een gebiedsproces (zoals bij peilbesluit Abtswoude) nodig is omtrent het opheffen van de afwijkende peilgebieden. Dit kan de vaststellingsprocedure vertragen.</p>			
Duifpolder	30-11-2002 2002/10006	28-11-2002 DGWM/2002/83 40	06-03-2003	13-03-2015
motivering	<p>Sinds de vaststelling van het vigerende peilbesluit hebben geen ruimtelijke veranderingen in de Duifpolder opgetreden. Ook worden geen grote wijzigingen voorzien. Het huidige peilbesluit wordt gehanteerd. In sommige peilgebieden wordt een hoger peil gehanteerd. Dit conflicteert echter niet met de gebruiksfunctie. In november 2012 is Delfland begonnen met de herziening van dit peilbesluit. De verwachting is dat halverwege 2013 wordt gestart met de vaststellingsprocedure, daarom wordt een vrijstelling aangevraagd voor 2 jaar.</p>			

15. Bijlagen

1. Brief met verzoek tot vrijstelling van de verplichting tot herziening aan Gedeputeerde Staten.

Verlenging Peilbesluiten Dijkpolder (reconstructiegebied) en Duifpolder (gemeente Midden-Delfland)

Kenmerk VV : 1044037

Vergaderdatum : 28 februari 2013

Beleidsveld : Waterhuishouding

Agendapunt : 04.H.08

De Verenigde Vergadering van Delfland,

gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 22 januari 2013, kenmerk 30672;

gelezen het positieve/negatieve advies van de commissie Watersystemen – kwaliteit en kwantiteit;

overwegende dat:

- de geldigheid van de peilbesluiten Dijkpolder (reconstructiegebied) en Duifpolder afloopt op 13 maart 2013;
- Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, op verzoek van het algemeen bestuur van Delfland, maximaal 5 jaar vrijstelling kan verlenen tot de verplichting een peilbesluit een keer per tien jaar te actualiseren;
- de waterhuishouding in de polders geen reden geven de huidige peilbesluiten te herzien en verlenging mogelijk is.

Gelet op:

- de bepalingen in de Waterschapswet, de Waterwet en de Verordening Waterbeheer Zuid-Holland

Besluit:

- Kennis te nemen van het verzoek tot verlening van de peilbesluiten Dijkpolder (reconstructiegebied) en Duifpolder.
- In te stemmen met het indienen van de verlengingsaanvraag van deze peilbesluiten bij Gedeputeerde Staten van de provincie Zuid-Holland

Aldus besloten in de openbare vergadering van 28 februari 2013

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

mr. M.A.P. van Haersma Buma

Aan het College van
Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland
Postbus 90602
2509LP DEN HAAG

ONS KENMERK
1047771
DELFT
28 februari 2013

ONDERWERP

peilbesluiten, verzoek tot vrijstelling van de verplichting tot herziening

Geacht College,

Op grond van artikel 4.5 van de Waterverordening Zuid-Holland zal de geldigheid van twee peilbesluiten van Delfland verlopen op 13 maart 2013. Het betreft de peilbesluiten van de Dijkpolder (reconstructiegebied) en de Duifpolder

Op grond van hetzelfde artikel verzoeken wij u vrijstelling te verlenen van de verplichting tot herziening van de peilbesluiten.

In de bijlage wordt ingegaan op de termijn en de motivering voor de gewenste vrijstelling.

Hoogachtend,
De Verenigde Vergadering,

de Secretaris,

de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

mr. M.A.P. van Haersma Buma

Bijlage(n): - 1-   motivering vrijstelling van verplichting tot herziening van
peilbesluiten Dijkpolder (reconstructiegebied) en Duifpolder

	vaststelling door VV van Delfland	goedkeuring GS	Bekendmaking Inwerking- treding	vrijstelling gewenst tot
Dijkpolder (reconstructie gebied)	30-11-2000 2002/10006	28-11-2002 DGWM/2002/83 39a	06-03-2003	13-03-2016
motivering	In het reconstructiegebied van de Dijkpolder komt het winterpeil overeen zoals vastgesteld in het vigerende peilbesluit. Het zomerpeil verschilt in een deel van de polder met +5cm. Er zijn geen problemen bekend met de huidige peilen. Daarnaast hebben sinds de vaststelling van het vigerende peilbesluit geen ruimtelijke veranderingen opgetreden. Ook worden geen grote wijzigingen voorzien. Delfland is begin 2012 begonnen met de herziening van het peilbesluit. Er komen veel gebieden voor met afwijkende peilen, in verband met de hoge mate van reliëf in de polder. Op het moment wordt een studie verricht naar de mogelijkheden voor het opheffen van deze gebieden, om versnippering tegen te gaan. De verwachting is dat halverwege 2013 wordt gestart met de vaststellingsprocedure. Er wordt een vrijstelling van 3 jaar gevraagd, omdat er mogelijk een gebiedsproces nodig is omtrent het opheffen van de afwijkende peilgebieden. Dit kan de vaststellingsprocedure vertragen.			
Duifpolder	30-11-2002 2002/10006	28-11-2002 DGWM/2002/83 40	06-03-2003	13-03-2015
motivering	Sinds de vaststelling van het vigerende peilbesluit hebben geen ruimtelijke veranderingen in de Duifpolder opgetreden. Ook worden geen grote wijzigingen voorzien. Het huidige peilbesluit wordt gehanteerd. In sommige peilgebieden wordt een hoger peil gehanteerd. Dit conflicteert echter niet met de gebruiksfunctie. In november 2012 is Delfland begonnen met de herziening van dit peilbesluit. De verwachting is dat halverwege 2013 wordt gestart met de vaststellingsprocedure, daarom wordt een vrijstelling aangevraagd voor 2 jaar.			

Aan Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit

AANVRAAG INVESTERINGSPLAN EN ONTWERPKREDIET VAN EEN VISPAAIPLAATS IN DE ORANJEBUITENPOLDER (GEMEENTE ROTTERDAM)

Voorstel Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

- I. Het investeringsplan voor de aanleg van een vispaaiplaats in de Oranjevouterpolder gemeente Rotterdam) ter hoogte van € 635.000 vast te stellen;
- II. Het ontwerp krediet (onderdeel van het investeringsplan) voor de aanleg van een vispaaiplaats in de Oranjevouterpolder ter hoogte van € 97.245 beschikbaar te stellen.

Advies Commissie Watersystemen - kwaliteit en kwantiteit 12-02-2013

Aanvraag investeringsplan en ontwerp krediet van een vispaaiplaats in de Oranjevliet (gemeente Rotterdam)

1. Probleemstelling – context

De zorg voor de waterkwaliteit is één van de kerntaken van Delfland. Dat betekent dat Delfland streeft naar schoon en gezond water voor mens en dier en daarbij een bijdrage wil leveren aan een aantrekkelijke leefomgeving. Om die reden legt Delfland – samen met de gebiedspartners – natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen aan om de ecologische waterkwaliteit te verbeteren. Conform de Kaderrichtlijn Water (KRW) heeft Delfland de verplichting om uiterlijk in 2015 in de Westboezem 11,0 ha natuurvriendelijke oevers en 6,5 ha paaiplaatsen voor roofvis aan te leggen. Binnen het programma 'Schoon Water' is de aanleg van natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen één van de activiteiten en als zodanig ook in het programmaplan 2012-2016 omschreven (activiteit no. 28).

De kansen voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen in de Westboezem zijn in 2011 verkend. Dit voorstel is de uitwerking van één van die kansen.

2. Beoogd effect

Verbetering van de ecologische waterkwaliteit en invulling van de KRW-resultaatsverplichting door de aanleg van een vispaaiplaats in de Oranjevliet.

Als gevolg van de aanleg van de vispaaiplaats verbeteren de paai- en opgroeimogelijkheden voor roofvis, waaronder de snoek. Hiermee wordt de visstand in de goede richting gestuurd om uiteindelijk aan de ecologische waterkwaliteitsdoelstellingen van de KRW te kunnen voldoen. Daarnaast levert de aanleg een bijdrage aan de kwaliteit van de leefomgeving. Verder worden langs de Westboezem op andere locaties ook natuurvriendelijke oevers aangelegd. De verwachting is dat de jonge vis uit de vispaaiplaats voldoende mogelijkheden heeft om verder te groeien en te migreren naar andere gebieden in het boezemsysteem en de polders.

3. Kernboodschap

Delfland realiseert in nauwe samenwerking met de gemeente Rotterdam, de provincie Zuid-Holland en de Stadsregio Rotterdam een vispaaiplaats van 1 ha in de Oranjevliet en stimuleert hiermee de noodzakelijke verbetering van de ecologische waterkwaliteit in de Westboezem. Deze vispaaiplaats is nodig om invulling te geven aan de resultaatsverplichting in de Westboezem van de Kaderrichtlijn Water tot 2015. Met de aanleg van de vispaaiplaats wordt tevens een bijdrage geleverd aan de kwaliteit van de leefomgeving. De vispaaiplaats maakt onderdeel uit van het project 'Oranjevliet' (voor locatie zie bijlage 1).

4. Historie - eerdere besluitvorming

Relevante besluitvorming tot nu toe.

- *Kaderrichtlijn Water*
  - Waterbeheerplan Delfland 2010-2015 (VV van 19 november 2009, kenmerk 785786);
  - Bestuursvereenkomst KRW (2008);
  - Programmabegroting 2013 (inclusief meerjarenraming 2013-2017 (VV van 29 november 2012, kenmerk 1038793);
  - Inventarisatie kansen natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen Westboezem (tkn. commissie Watersystemen -Kwaliteit en -Kwantiteit 8 november 2011, kenmerk 972909).

- *Oranjevuitenpolder*
  - Collegevergadering 24 november 2009 (kenmerk 797238): (vertrouwelijke agenda) kennis nemen van het Concept-Masterplan en uitvoeringsovereenkomst Oranjevuitenpolder;
  - Collegevergadering 26 oktober 2010 (kenmerk 913363): besluit om, gezamenlijk met de gemeente Westland, de gemeente Rotterdam te berichten dat de gronden in de Oranjevuitenpolder niet worden gebruikt voor het realiseren van de waterbergingsopgave in de Oranjepolder;
  - Commissie Watersystemen – kwaliteit en – kwantiteit 4 december 2012: mededeling door de portefeuillehouder 'Schoon Water' dat Delfland met de gemeente Rotterdam in overleg is over de aanleg van een vispaaiplaats in de Oranjevuitenpolder.
- Programma 'Schoon Water'
  - Collegevergadering 12 november 2012 (DMS 29257): afwegingskader inzwembaarheid vispaaiplaatsen.
  - Vergadering commissie Watersystemen –kwaliteit en kwantiteit 13 november 2012: toelichting over vrij inzwembaarheid vispaaiplaatsen naar aanleiding van actielijst.

5. Regelgeving en Beleid

Het voorstel is in lijn met:

- de Europese Kaderrichtlijn Water;
- de Beleidsregels 'Dempen en graven' van december 2009;
- de Beleidsregels 'Werken in het profiel van wateren' van december 2009;
- Het programmaplan 'Schoon Water 2012';
- De nota 'Investerings- en Activabeleid' van december 2012.

6. Financiën

Op basis van het schetsontwerp is een SSK-raming opgesteld voor het realiseren van een vispaaiplaats met een oppervlakte van ca. 1 ha (zie vertrouwelijke bijlage 4). De totale investeringskosten, inclusief projectonvoorzien en reeds gerealiseerde kosten (€ 4.750) bedragen € 635.000.

Op dit moment is er geen rekening gehouden met een nazorgfase. Bij het aanvragen van het uitvoeringskrediet wordt een gedetailleerde planning gegeven. Daarin zal ook een eventuele nazorgfase worden opgenomen.

Met de gemeente is ambtelijk een kostenverdeelsleutel afgesproken van 50% Delfland en 50% gemeente. De gemeente Rotterdam neemt hierover begin februari 2013 een besluit (zie onder '10. Risico- en beheersmaatregelen'). Van de geraamde investeringskosten (zie onder '14. Toelichting'), komt een bedrag van € 317.500 ten laste van Delfland. De bijdrage van de gemeente Rotterdam zal als contractproject worden opgenomen in de administratie. Na het gereedkomen van het project zal de bijdrage in mindering worden gebracht.

Op basis van de SSK-raming voor het ontwerp (zie vertrouwelijke bijlage 5) en de reeds gemaakte kosten en verplichtingen van € 4.750 wordt een ontwerp krediet van € 97.245 exclusief post project onvoorzien aangevraagd. Het eerder beschikbaar gestelde onderzoekskrediet van € 4.750 zal worden teruggestort naar het "algemeen onderzoekskrediet".

- *SSK-raming*

Benadrukt wordt dat het hier om een SSK-raming gaat bij een schetsontwerp. Het ontwerp wordt nader in detail uitgewerkt, waarna een definitieve uitspraak over de kosten kan worden gedaan. De gemeente heeft ambtelijk ingestemd om 50% van de kosten voor haar rekening te nemen.

- *Ontwerpkosten*

De totale ontwerpkosten voor dit project tot aan de realisatie zijn geraamd op € 105.000 (zie vertrouwelijke bijlage 5). Ook deze kosten worden conform bovenstaande kostenverdeelsleutel verrekend.

- *Grondkosten*

De grond (circa 1 ha) wordt 'om niet' door de gemeente Rotterdam ter beschikking gesteld. Over de juridische invulling hiervan worden met de gemeente nog afspraken gemaakt.

- *Beheer en onderhoud*

De kosten voor beheer en onderhoud zijn voor rekening van Delfland.

7. Duurzaamheid

Dit project draagt bij aan een duurzame leefomgeving doordat het bijdraagt aan een grotere biodiversiteit ('planet'). In de ontwerpfase zullen de duurzaamheideisen ten aanzien van waterbouwkundige constructies in acht worden genomen.

8. Organisatorische en personele consequenties

Niet van toepassing.

9. OR/GO

Niet van toepassing.

10. Risico- en beheersmaatregelen

- *Risico: vispaaiplaats is pas na 2015 gereed*

Op het (ontwerp-) bestemmingsplan kunnen zienswijzen en beroep worden ingediend waardoor de uitvoering van de vispaaiplaats vertraagt en deze niet meetelt voor de resultaatsverplichting KRW van 2015.

Beheersmaatregel

1. Gezien de historie van het planproces van de Bonnen en de Oranjevuitenpolder is er een gerede kans dat een zienswijze en beroep wordt ingediend. De kans is echter klein dat de zienswijze en beroep betrekking heeft op de realisatie van de vispaaiplaats. Na afloop van de tervisielegging (maart 2013) is daarover meer bekend. De gemeenteraad kan ook besluiten om het bestemmingsplan gedeeltelijk vast te stellen, zodat de realisatie van de vispaaiplaats in ieder geval doorgang kan vinden. Hierover is overleg met gemeente reeds gestart.
2. Bij onvoldoende voortgang op het bestemmingsplan vraagt Delfland een omgevingsvergunning bij de gemeente Rotterdam aan, parallel aan de procedure van het bestemmingsplan. Een vispaaiplaats valt namelijk binnen de huidige bestemming van het vigerende bestemmingsplan (agrarisch). Hierdoor kan Delfland alsnog op tijd de werken uitvoeren. Dit werkt waarschijnlijk kostenverhogend, omdat het voordeel van 'werk met werk' maken afneemt.

- *Risico: gemeente Rotterdam stelt het bestemmingsplan met bijbehorende grondexploitatieplan niet vast*

De gemeente stelt naar verwachting eind januari 2013 het ontwerpbestemmingsplan met bijbehorende grondexploitatie vast. De (mede-)financiering van de vispaaiplaats maakt hier onderdeel van uit. Dit voorstel is gebaseerd op een positief besluit van de gemeente over het bestemmingsplan inclusief bijbehorend grondexploitatieplan.

Beheersmaatregel

Dit risico wordt klein ingeschat. Als de gemeente Rotterdam geen positief besluit neemt ontstaat een nieuwe situatie. Delfland zal dan opnieuw met de gemeente onderhandelen. Dit hoeft de aanleg de vispaaiplaats niet in de weg te staan (zie voorgaande beheersmaatregel).

- *Risico: de grond is verontreinigd*

Gezien het historische gebruik van de Oranjevuitenpolder is de kans aanwezig dat de grond verontreinigd is, waardoor de uitvoeringskosten hoger worden.

Beheersmaatregel

Dit risico wordt klein ingeschat. Uit een verkennend bodemonderzoek van april 2005 blijkt dat de grond niet ernstig vervuild is en kan worden toegepast in het plangebied. In het ontwerp wordt uitgegaan van een gesloten grondbalans.

- *Risico: project onvoorzien*

Er is bij de bepaling van de hoogte van het investeringsplan op basis van het SSK-model geen bedrag opgenomen voor het project onvoorzien. Dit is conform de nieuwe nota 'Investerings- en activabeleid' die op 1 januari 2013 is ingegaan.

11. Communicatie (in- en extern)

- Extern heeft overleg plaatsgevonden met de gemeente Rotterdam en andere belanghebbende (ontwikkellende) partijen.
- Publiekscommunicatie loopt in principe via de gemeente Rotterdam in het kader van het project Oranjebonnen en wordt in de ontwerpfasen verder uitgewerkt.

12. Bekendmaking en vervolprocedure

- De gemaakte afspraken worden bestuurlijk vastgelegd (in brief of samenwerkingsovereenkomst).
- De gemeente Rotterdam stelt een voorlopig en een definitief ontwerp op met een aangescherpte SSK-raming. Deze wordt door Delfland getoetst. De aanleg van de vispaaiplaats wordt door de gemeente Rotterdam als apart onderdeel ('apart perceel') van het totale project 'Oranjebonnen' in het bestek aangegeven. Hierdoor is na de inschrijving door de aannemer inzichtelijk wat de (uitvoerings-)kosten van de vispaaiplaats zijn.
- Na afronding van het definitief ontwerp wordt in de 2^e helft van 2013 op basis van de aangescherpte SSK-raming een uitvoeringskrediet aangevraagd bij de verenigde vergadering.
- Hierna wordt een uitvoeringsovereenkomst aangegaan met de gemeente.
- Naar verwachting wordt het project begin 2014 uitgevoerd.
- Na uitvoering wordt de vispaaiplaats opgenomen in de Legger, zodat er een wettelijke bescherming op het in stand houden van de vispaaiplaats komt te liggen.

13. Bevoegd orgaan

Het goedkeuren van het investeringsplan en ontwerp krediet is een bevoegdheid van de verenigde vergadering (artikel 77 van de Waterschapswet).

14. Toelichting

- Algemeen

Delfland is sinds een aantal jaren betrokken bij de beoogde gebiedsontwikkelingen in zowel de Oranjebuitenpolder als de Bonnenpolder. De ontwikkeling van beide gebieden is de laatste jaren gestagneerd door de veranderende economische omstandigheden, bezuinigingen van het Rijk op natuurontwikkeling (Ecologische Hoofdstructuur) en weerstand van grondeigenaren. Ondanks deze veranderende omstandigheden hebben de gemeente Rotterdam, de stadsregio Rotterdam en de provincie begin 2012 opnieuw de ambitie uitgesproken om tussen de kust en Midden Delfland recreatieve en ecologische verbindingen uit te breiden.

Dit heeft geleid tot het opstellen van een versoberd combinatieplan genaamd de 'Oranjebonnen', waarvoor een ambitiesdocument is opgesteld (zie bijlage 3). De publieke investeringen zijn daarbij drastisch verminderd. Inzet is de transformatie van beide agrarische polders naar een gemengd agrarisch en recreatief gebied gebaseerd op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit van de polders. De uitvoering wordt in twee fasen uitgevoerd. De eerste fase omvat met name de aanleg van recreatieve verbindingen, de tweede fase (na 2015) richt zich meer op het verbeteren van de ecologie. De uitvoering daarvan is afhankelijk van de door de provincie nog beschikbaar te stellen financiële middelen.

Verkend is of beide projecten kansen bieden om, naast de vispaaiplaats, marktgericht, effectgericht en gebiedsgericht nog meer opgaven van Delfland te realiseren. Dit is niet het geval.

Naast voorliggende uitwerking van de vispaaiplaats beoordeelt Delfland in het kader van de Watertoets het bij het plan op te stellen bestemmingsplan.

- **Vispaaiplaats**

Op initiatief van Delfland heeft de gemeente Rotterdam de mogelijkheid geboden om binnen de beperkte herinrichting van de Oranjevliet een vispaaiplaats in te passen. De locatie van de beoogde vispaaiplaats ligt in de directe nabijheid van het Oranjekanaal. Het Oranjekanaal maakt deel uit van het waterlichaam 'Westboezem'. Vanwege de hoge ligging van de beoogde locatie in de Oranjevliet (tot NAP +0,8 m) ten opzichte van het Oranjekanaal (NAP -0,40 m) is een vrij inzwembare vispaaiplaats financieel niet aantrekkelijk vanwege de hoge vergravingskosten. De vispaaiplaats wordt daarom met het Oranjekanaal verbonden via een zogenaamde vistrap. Het aflatpunt van jonge vis uit de paaiplaats sluit aan op de al aanwezige natuurvriendelijke oever in het Oranjekanaal. Dit biedt de jonge vis uit de vispaaiplaats een goede mogelijkheid verder te groeien en te migreren naar andere gebieden in het boezemsysteem.

Ontwerp

In bijlage 2 is een impressie opgenomen die indicatief de voorgestelde inrichting van het beoogde perceel weergeeft. De exacte locatie zal in overleg met Rotterdam worden vastgesteld. Daarmee wordt ook de aan te leggen lengte vistrap bepaald. De inrichting gaat uit van een relatief droog perceel met een grasvegetatie, dat in de paaiperiode onder water gezet wordt (opmaling). Vissen kunnen via een vistrap het gebied in trekken en via een aflatpunt naast de trap het gebied weer verlaten. Tijdens het aflaten van de vis kan ook monitoring van de "visopbrengst" plaatsvinden en staat de paaiplaats droog. Er kan dan vrij gemakkelijk onderhoud gepleegd worden, wat door Delfland wordt verricht (zie ook onder Beheer en Onderhoud). Onderzocht wordt of de vispaaiplaats buiten het seizoen ook nog voor andere doeleinden kan worden ingezet. Het ontwerp en de locatie van de vispaaiplaats is zo gekozen dat deze maximaal kan functioneren en voor een breed publiek zichtbaar is.

Waarom realiseren

- De vispaaiplaats heeft een oppervlakte van circa 1 ha. Dit betreft 15% van de resultaatsverplichting van de KRW in de Westboezem tot 2015.
- De aanleg is relatief voordelig ten opzichte van andere projecten (kosteneffectief). Dit mede doordat de gemeente Rotterdam het project 'Oranjevliet' uitvoert en meefinanciert.

- **Grondkosten**

De grond (circa 1 ha) wordt 'om niet' door de gemeente Rotterdam ter beschikking gesteld. De waarde daarvan bedraagt naar schatting circa € 70.000 (€ 7/m²), op basis van de oorspronkelijke agrarische bestemming. Dit kan tevens gezien worden als een bijdrage van de gemeente Rotterdam, naast de financiële bijdrage van 50% van het investeringsplan.

Beheer en onderhoud

Op dit moment ligt het voor de hand om het beheer en onderhoud van de vispaaiplaats conform de afspraken in de Bestuursovereenkomst KRW van oktober 2008, bij Delfland onder te brengen. Er zal echter nog overleg plaatsvinden over de nadere invulling daarvan.

15. Bijlagen

1. situatieschets locatie vispaaiplaats
2. Impressie ontwerp vispaaiplaats Oranjevliet
3. Ambitiedocument 'Oranjevliet'
4. SSK-raming investeringsplan vispaaiplaats Oranjevliet (vertrouwelijk)
5. SSK-raming ontwerpkosten vispaaiplaats Oranjevliet (vertrouwelijk)

Aanvraag investeringsplan en ontwerpkrediet van een vispaaiplaats in de Oranjevuitenpolder (gemeente Rotterdam)

Kenmerk VV : 1022354
Beleidsveld : Schoon Water

Vergaderdatum : 28 februari 2013
Agendapunt : 04.H.09

De Verenigde Vergadering van Delfland,

gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 22 januari 2013, kenmerk 28841;

gelezen het positieve/negatieve advies van de commissie Watersystemen – kwaliteit en -
kwantiteit;

overwegende dat:

- in de Kadernota 2011 voor 'Schoon Water' de keuze is gemaakt om de aandacht te richten op de resultaatsverplichte maatregelen voor de Kaderrichtlijn Water (KRW) in de aangewezen waterlichamen;
- het gebied in de 'Verkenning kansen natuurvriendelijke oevers en vispaaiplaatsen Westboezem' (2011) de Oranjevuitenpolder als kansrijke locatie voor een vispaaiplaats naar voren is gekomen;
- voor de aanleg van deze vispaaiplaats een investeringsplan en krediet nodig is.

Gelet op:

- artikel 77 van de Waterschapswet;
- alle andere wetgeving.

Besluit:

- I. Het investeringsplan voor de aanleg van een vispaaiplaats in de Oranjevuitenpolder ter hoogte van € 635.000 vast te stellen;
- II. Het ontwerpkrediet (onderdeel van het investeringsplan) voor de aanleg van een vispaaiplaats in de Oranjevuitenpolder ter hoogte van € 97.245 beschikbaar te stellen.

Aldus besloten in de vergadering van 28 februari 2013.

De Verenigde Vergadering voornoemd,

de Secretaris,

de Voorzitter,

mr. drs. P.I.M. van den Wijngaart

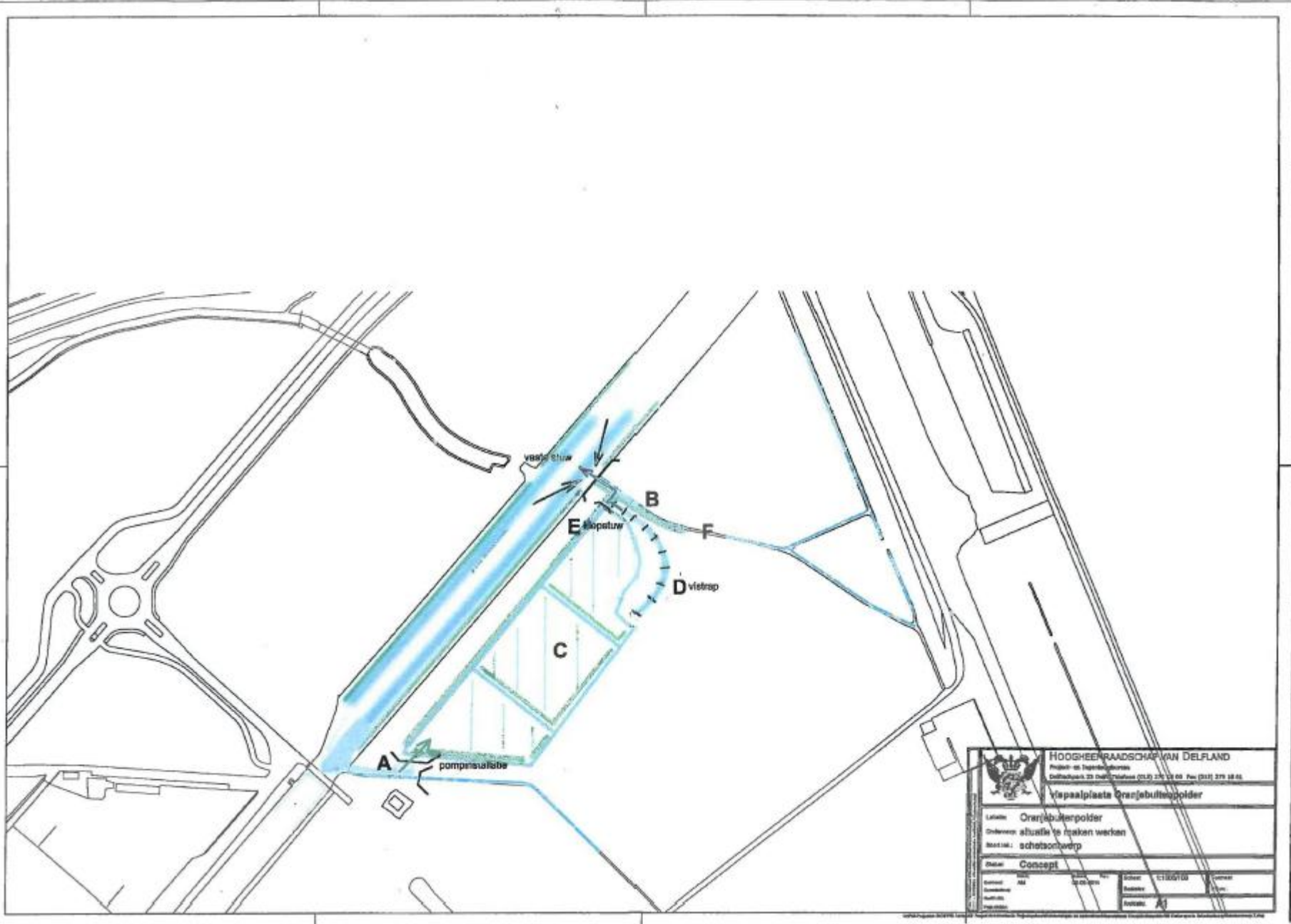
mr. M.A.P. van Haersma Buma

Bijlage 1

- VERKLARING**
- recreatieve voorzieningen**
- bestaande weg
  - nieuwe weg
  - te verbeteren weg
  - bestaande fietspad
  - nieuwe fietspad/recreatief pad
  - nieuwe ruitpad
  - bestaande ruitpad
  - bestaande wandelroute (aankomende Bos)
  - nieuwe wandelroute
  - nieuw spooronderdoorgang
  - recreatieve voorziening tijdelijk agrarisch
  - nieuw en bestaand strandje
  - nieuw brug
  - nieuw langzaamverkeersbrug
  - nieuw attractiepunt
  - bestaande boerderijen
  - cultuurhistorische dijken
  - herstellen cultuurhistorische dijken
- ecologische voorzieningen**
- bestaande water
  - te verbreden water (incl. natuurvriendelijke oevers)
  - nieuw bomenrij bos
  - open karakter tussen de polders
  - eco duiker
- plattelands economie**
- in het groen agrarisch wonen
- omgeving**
- equaliner route/stopstap
  - bestaande spoorlijn
  - (nieuwe) windmolens
  - omringende stad of dorp
  - bestaande attractiepunten
  - bestaande kazematten
  - plangrens
- Oranjenbonnen**
 Bonnenpolder & Oranjenbuitenpolder
 Hoek van Holland
- Ambitiekaart**
 formaat A0
 11 september 2012
-

	
HOOGHEEMRAADSCHAP VAN DELFLAND	
Project- en Informatiecentrum Delflandplein 23 Delft, telefoon (015) 275 03 00 Fax (015) 275 18 00	
Viepaalplaats Oranjebuiterpolder	
Ligging:	Oranjebuiterpolder
Onderwerp:	situatie te maken werken
Maatstaf:	schetsontwerp
Stadium:	Concept
Ontwerper:	EC&EG
Beoordelaar:	
Goedgekeurd:	
Datum:	

Ambitiedocument Oranjabonnen Hoek van Holland

transformatie naar een gemengd agrarisch en recreatief gebied 2013 - 2017

concept 12 september 2012

plangebied in de context

Inhoud

- 1 Inleiding
- 2 Ambitie
- 3 Fasering + Financiën

Bijlagen:

- A. Kaders
- B. Geschiedenis
- C. Duurzaamheid

1 Inleiding

Hier voor u ligt het ambitiesdocument Oranjabonnen Hoek van Holland, waarin voor de Bonnenpolder en de Oranjabuitenpolder de ambitie is opgesteld. Beide polders zijn een bijzonder stuk open landschap binnen de verstedelijking en het kassengebied, dat waard is gekoesterd te worden. Samen met het Staelduinse bos vormt het een belangrijke groene schakel tussen Midden Delfland en de kust. Er wordt vooral ingezet op het verbeteren van (recreatieve) voorzieningen ten behoeve van fietsen, wandelen, skaten, recreëren aan de Oranjeplassen, picknicken in de polder, varen met je bootje, paardrijden. Ook worden ook mogelijkheden geboden voor het toevoegen van recreatief programma.

Verder wordt stadslandbouw gestimuleerd. Daarnaast wordt de ecologische waarde van de polders vergroot door de verbreding van watergangen, de aanleg van natuurvriendelijke oevers en eventueel een vispaaiplaats.

Voor beide polders zijn eerder plannen opgesteld die beide uitgingen van grootschalige gebiedsontwikkeling: voor de Oranjabuitenpolder een Masterplan gebaseerd op de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en voor de Bonnenpolder een gebiedsontwikkelingsplan met ecologische verbindingzone. Beide plannen zijn niet doorggegaan o.a. wegens bezuinigingen op de EHS en weerstand van grondeigenaren.

Begin 2012 hebben de gemeente Rotterdam en de stadsregio Rotterdam opnieuw de ambitie uitgesproken om tussen de kust en Midden Delfland recreatieve en ecologische verbindingen uit te breiden. Voorgesteld is een combinatieplan voor de Bonnenpolder en de Oranjabuitenpolder op te stellen waarbij de publieke investering drastisch wordt verminderd. Inzet is de transformatie van de agrarische Oranjabuitenpolder en de Bonnenpolder naar een gemengd agrarisch en recreatief gebied gebaseerd op het versterken van de ruimtelijke kwaliteit van de polders, waarbij de volgende 4 doelen zijn geformuleerd:

plangebied

1. Vergroten van de ruimte voor groenbeleving

Recreatief netwerk

Een aantrekkelijk recreatief netwerk, het verbeteren van toegankelijkheid voor recreanten, een goed netwerk van stad/land verbindingen. Het verbeteren van de verbindingen tussen Oranjevlietpolder en Bonnenpolder (barrière Oranjekanaal en Hoekse baan).

Groen binnen bereik

Recreatieve (openbare) verblijfsvoorzieningen nabij de woongebieden, waarbij de nadruk ligt op agrarisch gebied recreatief beleven.

Aantrekken van gevarieerd aanbod: aantrekken van private recreatieve voorzieningen, met name op minder waardevolle agrarische gronden. Aantrekken van private commerciële investeringen, waarvan de opbrengst wordt geïnvesteerd in recreatief groen.

2. Versterken van biodiversiteit o.a. door het realiseren van een ecologische verbinding

Versterken van agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer.

Realiseren van een groen-blauwe verbinding tussen de natuurkerngebieden Midden Delfland en Westlandse Kust; met name tussen de Oranjeplassen en het Staelduinse bos.

Verbeteren van de waterkwaliteit en de waterkwantiteit van de waterlichamen.

3. Versterken van het (agrarisch) ondernemerschap

Versterken van het authentieke polderlandschap en behouden van cultuurhistorische waarden.

Realiseren van stadslandbouw, als vorm van landbouw die samengaat met de ecologische en recreatieve doelstelling; inzet van stadslandbouw om de stad (als directe klant) te binden aan het platteland, waarbij de afzet in de stad wordt vergroot.

4. Realiseren van een sterk imago van de Oranjebonnen

Herstellen van het vertrouwen van bewoners, grondeigenaren en omwonenden in een slagvaardige projectorganisatie.

Verbreden van het gebiedsimago door samenwerking met de Maeslantkering, het toekomstige windmolenpark, Van Vliet Compostering.

Realiseren van digitale en papieren informatie en interactieve informatie uitwisseling om het imago te versterken.

2 Ambitie

2.1 Huidige situatie

Begrenzing plangebied

De Oranjevuijtenpolder en de Bonnenpolder liggen in de deelgemeente Hoek van Holland.

De zuidelijke rand van de Oranjevuijtenpolder wordt begrensd door het spoor en de waterkerende dijk langs de Nieuwe Waterweg en de noordelijke rand door het Westland (Maasdijk) met (grootschalige) kassen en waterbassins. De zuidelijke rand van de Bonnenpolder wordt begrensd door het bedrijventerrein de Kulk en glastuinbouw langs de Kulkweg en de noordelijke rand wordt voor het grootste deel begrensd door het Staelduinse Bos.

De Oranjeplassen vormen de oostelijke rand met daarachter woongebouwen van de gemeente Maassluis en de westelijke rand wordt gevormd door de glastuinbouw aan de Haakweg.

In een bredere context liggen de open polders ingeklemd tussen verstedelijking en bedrijvigheid en vormen ze de schakel tussen het open Midden-Delfland, het Staelduinse Bos en de kust.

Kwaliteiten

Oranjevuijtenpolder

Veel gronden in de Oranjevuijtenpolder zijn in gebruik voor landbouw, als (paarden)weide en een klein deel is omgezet in natuurgebied en opengesteld voor voetgangers (Zuid-Hollands Landschap). Ondanks duidelijk aanwezige aantastingen van het oorspronkelijke polderlandschap is de nog aanwezige openheid en kleinschalige landbouw een kwaliteit te midden van het sterk verdichte Westland. De hoger gelegen dijken zijn zeer kenmerkend en bieden zicht over grote delen van de polder.

Bonnenpolder

Bijzonder aan de Bonnenpolder (Korte Bonnen en Lange Bonnen) is dat dit nog vrijwel geheel bestaat uit het oorspronkelijk cultuurlandschap. De loop van de oude kreek "de Rel", het Staelduinse Bos, de kleinschalige polderverkaveling en de 2 boerenerven zijn kenmerkend.

De inbedding van de polder tussen het Staelduinse Bos en het hoger gelegen bedrijventerrein geven het gebied beslotenheid, door de boerderijen met erfbeplanting, de hoger gelegen dijk en de elektriciteitsmasten is de schaal en maat herkenbaar.

Beide polders bieden ook (cultuur)historische kwaliteiten, de ontwikkelingsgeschiedenis is duidelijk afleesbaar in het landschap. Oude dijken en de loop van de kreek (de Rel) zijn hier een voorbeeld van. De oude dijken geven hoogteverschillen in de polders, kenmerkend voor de Oranjevuijtenpolder is de Spuidijk en voor de Bonnenpolder is dat de dijk langs de Rel.

In de Bonnenpolder liggen drie kazematten (bunkers) die onderdeel uitmaakten van de Atlantic Wall.

Zeer kenmerkend zijn de vele stuwen die aanwezig zijn in beide polders. Hierdoor kan het water voor verschillende delen tot een ander waterpeil opgezet worden om uiteindelijk afgevoerd te worden, via het Oranjekanaal naar de Nieuwe Waterweg.

Op recreatief vlak zijn de kwaliteiten van het gebied vooral de Oranjeplassen en het Staelduinse Bos met de daar reeds aanwezige faciliteiten en fiets- en wandelpaden. Het Bonnenpad en de Oranjedijk zijn onderdeel van het regionale fietsknooppuntennetwerk en er loopt een lange-afstand-wandelroute (LAW) overheen.

Bijzonder zijn de grote waterstaatkundige werken, namelijk de Nieuwe Waterweg en de Maeslantkering, met op de achtergrond de Maasvlakte (Port of Rotterdam).

Knelpunten

Oranjevuijtenpolder

In de Oranjevuijtenpolder is de oorspronkelijke verkaveling aangetast door het aanbrengen van slibdepots, waarvan er een in de hoek bij de Polderhaakweg ligt die in gebruik is als paarden(trainings)wei. Het meest recente (nog op te leveren) slibdepot direct naast het Oranjekanaal is grootschalig (circa 20 ha.) en steekt ongeveer 3,5 meter boven het maaiveld uit. De slibdepots zijn hoger gelegen grondlichamen zonder slotenstructuur. Door schaalvergroting van onder andere een hortensiakwekerij zijn oorspronkelijk oude kreeklopen en sloten verdwenen. Ook de aanwezigheid van een glastuinbouwbedrijf tast de openheid van de polder aan.

In de Oranjevuijtenpolder is vooral de omgeving rond de Polderhaakweg verrommeld. Het eerste pand is zwaar vervallen, het kassencomplex ontleemt het doorzicht en aan het eind van de weg staan een aantal schuren en een boerderij die in slechte staat verkeren. Doordat de Polderhaakweg doodloopt is de bereikbaarheid slecht en is het alleen bestemd voor de bedrijven en aanwonenden.

Door de bomerij achter de zeeerende dijk zijn havenindustrie / Nieuwe Waterweg en de Maeslantkering niet zichtbaar.

Bonnenpolder

De zuidelijke en westelijke rand van de Bonnenpolder geven een rommelig beeld: het composteringsbedrijf, kassen en bijbehorende voorzieningen zoals warmteopslag, waterbassins e.d. Het tuinbouwbedrijf aan het einde van de Dwarshaak verstoort de openheid van het landschap van de Bonnenpolder. De aantasting van het landschap heeft niet in de Bonnenpolder zelf plaatsgevonden, maar aan de rand. De aanleg van het bedrijventerrein en met name het composteringsbedrijf (hoger gelegen) heeft de relatie met de Waterweg afgesneden. Boven het slibdepot en het tijdelijke depot aan de zuidrand is de havenindustrie / Nieuwe Waterweg en de Maeslantkering nauwelijks zichtbaar.

De Hoeksebaan (2^e ontsluitingsweg), het Nieuwe Oranjekanaal en het bedrijventerrein 'Nieuw Oranjekanaal' vormen een scheiding tussen de Bonnenpolder en de Oranjevlietpolder, vroeger was dit een doorlopend gebied. Hierdoor ontbreekt een rechtstreekse verbinding tussen beide polders, alleen de Oranjedijk / Bonnenlaan aan de noordrand is doorlopend. Openbare noord-zuid langzaamverkeerverbindingen ontbreken in beide polders.

De Maeslantkering ligt op een steenworp afstand, maar is vanuit de polders niet makkelijk bereikbaar, alleen via de spoorwegovergangen ter hoogte van de Haakweg en de Schenkeldijk.

Het composteringsbedrijf aan de zuidzijde van de Bonnenpolder ontnemt het zicht op de achterliggende Nieuwe Waterweg en veroorzaakt stank (milieucirkel). De schaal en maat van dit bedrijf en het bedrijventerrein Nieuw Oranjekanaal samen met Hoeksebaan, waar veel vrachtautoverkeer tbv de Stena Line rijdt, vormen een groot contrast met de openheid en kleinschaligheid van de polders. Beide polders hebben bij piekbuien te kampen met wateroverlast. Beide polders zijn het laagst gelegen afvoerpunt richting de Nieuwe Waterweg vanuit het Westland.

kwaliteiten

openheid polder met kleinschalige akkerbouw

openheid polder met verschillende weides

lange zichtas van het Oranjekanaal

scherpe contrasten

zichtbare militaire geschiedenis van de Atlantikwall

gastvrij en authentiek landschap

aantrekkingskracht recreatieve routes

aantrekkingskracht recreatieve verblijfsplek en natuur

knelpunten

doorsnijding door grootschalige infrastructuur

grootschalige bedrijvigheid met stankoverlast

grootschalige bedrijvigheid

spoor zorgt voor barriere Nieuwe Waterweg en polders

weinig subtiele inpassing moderne waterstaat

blokkade openheid door kas

verschillende gebiedsvreemde erfscheidingen

2.2 Ambities voor het gebied

Aanwezige kwaliteiten als openheid en kleinschalige landbouw of veeteelt worden gekoesterd. Stadslandbouw – kleinschaligheid, biologisch - wordt gestimuleerd. Ambitie is om als fietser, wandelaar of ruiter dit bijzonder stukje cultuurlandschap beter te kunnen ervaren en het mogelijk te maken er 'iets te kunnen doen'; groenten bij de boer, kano-verhuur, ijsboerderij, paarden etc. Dergelijke activiteiten en stadslandbouw zijn gewenste private initiatieven, de overheid investeert in dit project in verbindingen die de toegankelijkheid van het gebied verbeteren en in ecologische verbindingen.

ambitiekaart

Vergroten van de ruimte voor groenbeleving > Recreatieve routes Network

In de ambitie wordt in de eerste plaats ingezet op het maken van recreatieve verbindingen, waardoor de beide polders beter ontsloten zijn voor fietsers, voetgangers en ruiters. Belangrijk is de oost-west verbinding voor fietsers, wandelaars en ruiters die loopt van de Haakweg tot de Schenkeldijk. De bestaande Bonnenweg en Polderhaakweg maken hier onderdeel van uit. De route wordt compleet gemaakt door een betere aansluiting bij de Hoeksbaan, het doortrekken van de Polderhaakweg met een brug over het Nieuw Oranjekanaal en het maken van een nieuw fietspad door de polder langs de Oranjeplassen. Een doorsteek vanaf de Polderhaakweg richting de Pettendijk en de mogelijkheid om op de oude dijken te kunnen wandelen zorgen voor een fijnmazige dooradering van het gebied.

De cultuurhistorie wordt benadrukt door de oude dijken deels te herstellen en hierop wandelroutes te leggen.

Extra mogelijkheden voor versterking van het recreatieve netwerk zijn:

- aansluiten op bestaande wandelroutes langs de Atlantic wall
- aanhaken op fietsknooppuntennetwerk en lange-afstand-wandelroute (LAW).
- de Maeslantkering koppelen aan de Oranjebonnen door middel van een spoorwegonderdoorgang of spoorweg overgang voor fietsers bij het Nieuw Oranjekanaal.

Groen binnen bereik

In de Oranjabuitenpolder wordt ruimte geboden aan een commerciële recreatieve voorziening. Een mogelijke invulling is het voorstel van een marktpartij om een golfbaan en een paardenmentrainingcentrum te realiseren. Wanneer dat niet haalbaar blijkt, komt dit gebied voor de duur van dit Ambitiedocument (2012-2017) beschikbaar voor agrarisch grondgebruik.

Het gebied biedt mogelijkheid voor een attractiepunt, hier is het denkbaar bv. kanoverhuur te koppelen aan een horecapunt.

Bedrijven in beide polders kunnen activiteiten op het eigen erf ontwikkelen, winkel aan huis/bedrijf, ijsverkooppunt etc. Door de aanleg van ruiterspaden kunnen de activiteiten van de manege uitgebreid worden (rondje polder).

Versterken van de biodiversiteit > Ecologische verbindingen

Voor het verbeteren van de ecologische kwaliteit in het gebied worden de waterlopen van de Rel en het Oude Spui verbreed en een ecologische oever aangelegd. Deze sluit aan op de Oranjeplassen en het Staelduinsebos.

Aan de Zuidrand van de Bonnenpolder en langs het Nieuw Oranjekanaal (rand saneringslocatie) in de Oranjabuitenpolder wordt een brede strook ingeplant met als doel een hoger opgaande bos vegetatie.

Versterken van het (agrarisch) ondernemerschap > Stadslandbouw en agrarisch natuurbeheer

Wat betreft het stimuleren van stadslandbouw en agrarisch natuurbeheer wordt ingezet op het planologisch vergroten van de mogelijkheden hiervoor en informatievoorziening. De gemeente neemt tijdelijk een actieve rol op zich om agrariërs geïnteresseerd te krijgen en geïnteresseerden te adviseren.

Naast kleinschaligheid is het wenselijk een grootschalig bedrijf als de hortensiakwekerij beter landschappelijk in te passen.

recreatieve routes

ecologische verbindingen

stadslandbouw en agrarisch natuurbeheer

Realiseren van een sterk imago van de Oranjabonnen

Dit projectdoel is geen onderdeel van het Ambitiedocument. Het wordt in een volgende planfase nader uitgewerkt met stakeholders van omliggende projecten.

polderpad

kano-routes

picknick in de polder

struinpaden

terras aan het water

boerderijwinkel

streekproducten

aantrekkelijke akkers

2.3 Ambities en plannen derden

- Windmolenpark

In 2011 is een initiatief ingediend voor het aanleggen van een windpark aan de noordoever van de Nieuwe Waterweg. In het tweede kwartaal van 2012 is de MER procedure opgestart. Het initiatief gaat uit van het plaatsen van circa 8 windmolens tussen de Maeslantkering en de Oranjeplassen. De plaatsing van de windmolens is van invloed op het plangebied, vanwege de 400m grens die gehanteerd wordt tot bebouwing. Hiernaast zal de verschijning en het geluid van de molens van invloed zijn op de uitstraling en het gebruik van het plangebied.

- Spoorlijn

De bestaande spoorverbinding tussen Rotterdam CS en Hoek van Holland wordt door NS geëxploiteerd met NS voertuigen. In opdracht van het Ministerie van V&W wordt een studie verricht naar het ombouwen van de bestaande heavy rail naar een systeem met light rail voertuigen; deze zijn lichter en sneller en kunnen met een hogere frequentie rijden, hetgeen nieuwe passagiers kan aantrekken. Uit onderzoek blijkt dat een light rail halte ter hoogte van de Oranjobonnen niet realistisch is gezien het beperkte aantal dagelijks reizigers.

Overigens wordt nagegaan of een afgesloten spoorwegovergang ter hoogte van het Oranjekanaal weer in gebruik genomen kan worden voor alleen langzaamverkeer.

3 Fasering + Financiën

De projectplanning wordt grotendeels bepaald door de deadlines van de diverse subsidies en de wens om na decennialange voorbereiding, nu snel tot uitvoering te komen. Daarbij gaat het veelal om het op korte termijn aan gaan van investeringsverplichtingen.

De grondexploitatie voor de Oranjabonnen bevat alle posten van kosten en opbrengsten en wordt in oktober 2012 door B&W behandeld. Dit vormt het financiële kader voor de verdere planuitwerking en realisatie.

Financierder	bedrag	deadline besteding
Rijk	€ 4,66 mln	1-1-2014
Stadsregio + gemeente Rotterdam	€ 4,74 mln	1-1-2015
Provincie Zuid Holland	n.t.b.	2014 of later
Motie Aubert gelden	€ 0,68 mln	1-1-2015

Bijlage 1: Kaders

Regionaal Groen Structuurplan 3 (RGSP3)

Eind 2011 vastgesteld door de Stadsregio Rotterdam (SRR), in het RGSP3 is onder andere opgenomen een ecologische en recreatieve verbinding tussen Midden Delfland en de kust, via de Oranjevuijtenpolder en de Bonnenpolder.

Stadsvisie Rotterdam, Ruimtelijke ontwikkelingsstrategie 2030

Vastgesteld door de gemeenteraad Rotterdam november 2007, hierin zijn de Oranjevuijtenpolder en de Bonnenpolder opgenomen als Versterken recreatief landschap en als buitengebied natuurontwikkeling.

Gebiedsvisie Hoek van Holland 2011 - 2020 (Deelraad Hoek van Holland, feb. 2010).

Streefbeeld Hof van Delfland 2025,

Eind 2010 vastgesteld door Hof van Delfland Raad (bevattende oa. PZH, SRR en gemeente Rotterdam).

Het streefbeeld benoemd in de Oranjevuijtenpolder en Bonnenpolder delen als stedelijk groen en authentiek open landschap (BP) met er doorheen 2 recreatieve routes/verbindingen.

Regionaal Groenfonds

Gemeente Rotterdam en Stadsregio beraden zich op de oprichting van een regionaal groenfonds en de inzet van private financiering in groenprojecten in combinatie met publieke middelen. Ook de provincie onderzoekt nieuwe financieringsconstructies, in het kader van de Groenagenda. Oranjevuijten vormt hiervoor een pilot.

Beleidsplan Groen

Het provinciale beleidsplan Groen is geen kader voor het project Oranjevuijten, wel is het een mogelijke subsidiebron. Momenteel stelt de provincie Zuid-Holland het Uitvoeringsprogramma groen 2011-2014 op als uitwerking van de beleidsplan Groen. Hierin benoemt ze de verdeling van € 100 mio investeringsmiddelen in combinatie met nieuwe verdienmogelijkheden en het betrekken van private partijen.

Een van de doelen: verbeteren stad-land verbindingen (verbeteren recreatieve netwerk)

Kaderrichtlijn Water

Hoogheemraadschap Delfland heeft beperkte ambities met de Oranjevuijtenpolder en Bonnenpolder. Algemene ambities die voortkomen uit de kaderrichtlijn water betreffen de verbetering van de waterkwaliteit. De Oranjevuijtenpolder heeft een waterbergingsstekort.

Nieuwe ontwikkeling worden getoetst op basis van de watertoets.

Bijlage 2: Geschiedenis

De ontstaansgeschiedenis van de Oranjevlietpolder en Bonnenpolder hangt nauw samen met de wordingsgeschiedenis van het Westland.

Voor 1200

Na de laatste ijstijd werden er ter hoogte van de kustlijn ondiepten gevormd, die later als zandruggen boven water kwamen en zich vervolgens tot een duinenrij ontwikkelden. In de luwte achter deze duinen vormde zich in de loop der tijd een dik veenpakket. Regelmatig terugkerende zee-inbraken zorgden ervoor dat over dit veen een laag klei werd afgezet. In de duinenrij zaten openingen, waarlangs rivieren in zee uitstroonden. Ten zuidwesten van Monster was zo'n gat. Aan de noordzijde van de rivier werden estuariumruggen gevormd die haaks op de duinenrij stonden: z.g. haakwallen. Doordat de rivier zich stapsgewijs in zuidelijke richting verplaatste is er een reeks van haakwallen ontstaan. 's-Gravenzande, Monster en het Staelduinse Bos liggen op zo'n haakwal.

Ca 1240

Rond 1240 werd de Maasdijk aangelegd. Ten zuiden van de dijk bevonden zich de gorzen, doorsneden door de haakwal van het Staelduin. Rond 1300 moeten er al vissers hebben gewoond op de Staelduinen. Zij visten op zalm met behulp van fuiken en netten, die werden bevestigd aan staken (of stalen), die in de rivierbodem werden geslagen. Vermoedelijk ontleen de Staelduinen aan deze 'staelvisserij' hun naam.

Ca 1500

De uitstroom van de Maas in de zee heeft zich verder naar het zuiden verplaatst. Omstreeks deze tijd is ook 'De Beer' gevormd. Daarnaast is er een nieuwe haakwal toegevoegd aan de reeks van haakwallen. In het laaggelegen gorzengebied tussen deze nieuwe haakwal (Den Haak genoemd) en het Staelduin liggen De Bonnen. Deze naam wordt voor het eerst genoemd in 1421. Een 'bon' is een omsloot perceel. De Korte Bonnen dankt haar naam aan de ondiepe korte percelen. De percelen in de Lange Bonnen zijn daarentegen juist lang. Via een kreek (de Grote Rel) watert het laaggelegen gebied in zuidoostelijke richting af op de Maas.

Ca 1718

De Maas verlegt haar uitstroom steeds verder in zuidelijke richting, waarbij de omvang van De Beer toeneemt en de Haak van Holland (later Hoek van Holland) ontstaat. Ten zuiden van de Maasdijk hebben diverse aandijkingen plaatsgevonden, zoals de Nieuwlandse polder (1415), de Oranjepolder (1640) en de Noordergors (1665). Er liep een getijdenkreek van Staelduinen om de Bonnenpolders tot aan de Oranjeplassen. Deze getijdenkreek kwam direct ten westen van de huidige Oranjeplassen in de Maas uit. Deze kreek heette in de Bonnenpolder de Rel en in de Oranjevlietpolder het Spui. Omstreeks 1718 werden De Lange Bonnen bedijkt doormiddel van de Bonnedijk en een deel ten oosten van het Spui in de Oranjevlietpolder door de Spuidijk.

De rest van de Oranjevlietpolder en de Korte Bonnen bleven gevoelig voor overstromingen.

Ca 1780

In de jaren 1776-1778 werden de duintjes op Den Haak versterkt tot een dijk, waardoor ook de Korte Bonnen binnendijks kwamen te liggen. Omdat de afwatering via de Grote Rel richting de Maas niet meer mogelijk was, werd in het midden van de overdijkte duintjes de Haaksluis aangelegd. (Deze sluis is inmiddels verdwenen).

1850

De eerste bewoning verschijnt in het gebied. Rondom het Staelduin is de eerste aanzet van bebossing zichtbaar. Op de vruchtbare droge gronden van het Westland komt de tuinbouw (volle grondteelt) tot ontwikkeling.

1900

Door verzanding van de oude Maasbedding was de haven van Rotterdam onbereikbaar geworden voor grote schepen. Pogingen zoals het kanaal door Voorne en een ingang bij Hellevoetsluis brachten geen soelaas. In 1866 werd daarom gestart met het graven van de Nieuwe Waterweg dwars door de Hoek van Holland. Gelijktijdig met de aanleg van de Nieuwe Waterweg werd het Nieuwe Oranjekanaal aangelegd. Met dit kanaal werd de afwatering van het Westland via de Oranjesluis verbeterd. De Oranjevlietpolder en de Bonnen, die gezamenlijk een ruimtelijke eenheid vormden, werden door dit kanaal van elkaar afgesneden. Parallel aan de Nieuwe Waterweg werd de spoorlijn aangelegd. Aan het einde van deze spoorverbinding is de nieuwe nederzetting Hoek van Holland ontstaan. In de Bonnenpolder zijn nog een tweetal andere erven verschenen, waarbij er langs de kreek een weg (Bonnenweg) is aangelegd. In het Westland en op De Haak ten zuiden van De Bonnen heeft de tuinbouw zich verder ontwikkeld. Ten behoeve van de tuinbouw is het oostelijke deel van het Staelduin afgegraven. De meeste buitenplaatsen ten noorden van de Maasdijk zijn verdwenen.

1955

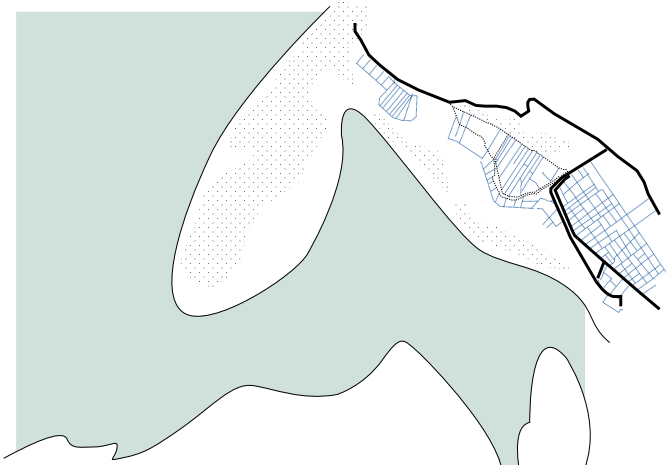
De glastuinbouw in het Westland komt tot ontwikkeling. De volle grondteelt in de openlucht maakt plaats voor kassen. Geleidelijk worden de polders en het Staelduin omsloten door kassen. Het zijn met name de aangrenzende gebieden die veranderen, in de Bonnenpolder en de Oranjevlietpolder zelf is de veranderingen van het landschap minimaal. Mede door een bepaling uit 1914 waarin gesteld werd dat de grens tussen handel en industrie (Rotterdam Europoort) en de glastuinbouw van het Westland loopt over de Oranjedijk, het Staelduinse Bos en de Nieuwlandse Dijk, ontwikkelt het gebied ten zuiden van deze lijn zich tot de groene rand langs het Westland.

2004

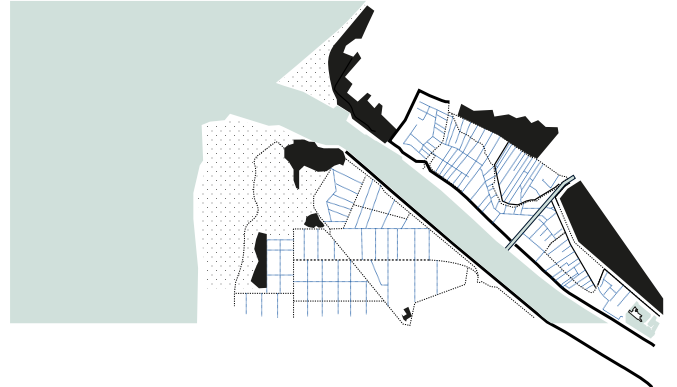
Na de Tweede Wereldoorlog heeft de haven van Rotterdam zich sterk uitgebreid met de aanleg van de Europoort en

de Maasvlakte. Het Westland heeft zich ontwikkeld tot één van de belangrijkste glastuinbouwgebieden ter wereld en dorpen zoals Hoek van Holland en Naaldwijk zijn sterk gegroeid. Tussen De Bonnen en de Nieuwe Waterweg bevindt zich industrie, een slibdepot en een composteringsbedrijf. Ook is hier eind jaren '90 de Maeslantkering gerealiseerd. De inrichting van de Bonnenpolder en Oranjevlietpolder is echter nauwelijks veranderd. Omsloten door kassen, woonwijken en industrie vormen de polders een kleine agrarische enclave. Het open landschap brengt lucht in de verstedelijkte omgeving van glastuinbouw en havenindustrie.

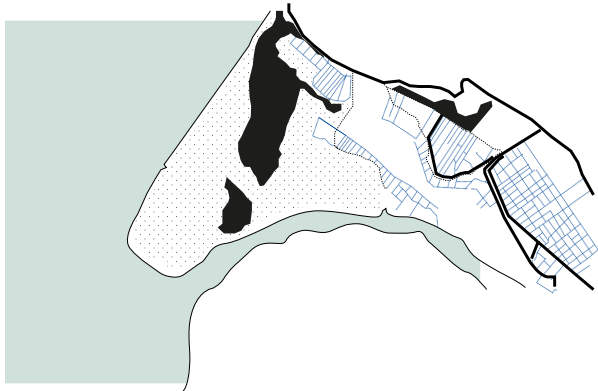
1712

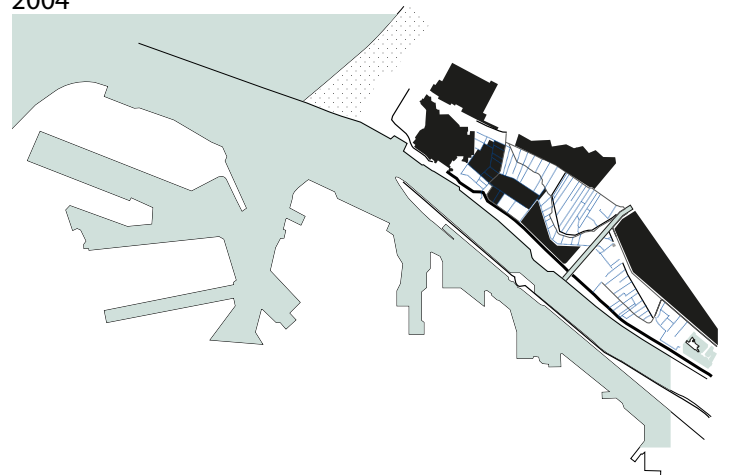
1955

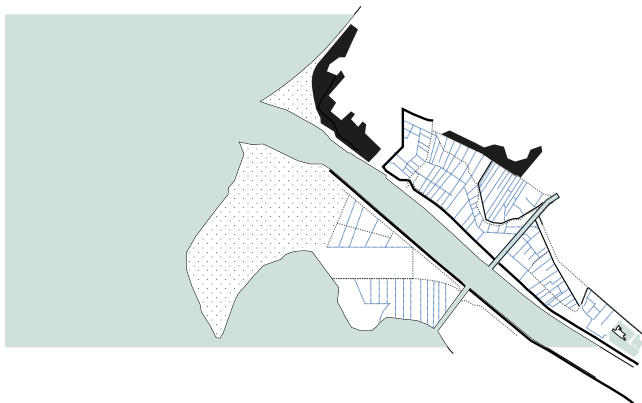
1850

2004

1900

2012

ontstaansgeschiedenis

Bijlage 3: Duurzaamheid

De ambitie stadslandbouw kan bijdragen aan duurzaamheid. Kleinschalige biologische landbouw, diversiteit in gewassen draagt bij aan een schoner milieu. Ook kan het de biodiversiteit in het gebied vergroten.

Algemeen geldt de Rotterdamse aanpak voor duurzaamheid, o.a. gericht op een stad waarin bedrijven zich graag vestigen en waarbij je met plezier woont en recreëert. Een stad met schone lucht, weinig geluidsoverlast en een hoge kwaliteit van leven. Het programma bestaat uit 10 opgaven.

Binnen de Oranjabonnen kan worden bijgedragen aan:

- a. Groener maken van de stad; dit maakt de stad aantrekkelijker
- b. De nabijheid van groen vermindert stress, bomen en struiken verminderen verkeerslawaaï en maskeren hinderlijke geluiden van de industrie
- c. Meer groen heeft een positieve invloed op de CO₂ balans en de luchtkwaliteit.
- d. Vergroten van duurzame producten en diensten en in de vorm van het stimuleren van stadslandbouw
- e. Bevorderen van duurzame gebiedsontwikkeling

In de directe omgeving van de Oranjabonnen kan worden bijgedragen aan:

- verbeteren van de energie efficiëntie: omvangrijke vervangings- en innovatie investeringen bij bedrijven (voorbeeld composteringsbedrijf Van Vliet Contrans)
- omschakelen naar biomassa als grondstof (in onderzoek bij composteringsbedrijf Van Vliet Contrans)
- omschakelen naar duurzame energie (realisatie Windpark Hoek van Holland: ca. 8 windmolens langs de Nieuwe Waterweg ter hoogte van de Oranjabuitenpolder)
- Rotterdammers informeren en motiveren om bij te dragen aan energiebesparing. (publieksinformatie Windpark Hoek van Holland)

